

1001

1111 Computatio.

El efecto de la division de los bienes de bienes que ganaron
civiles; se siguieron dos agrados mas, a estos partes. El
primero; por lo pertenecientes en qualquiera caso, comu-
dad de aquellos, como Eudoro el Sr. Migl. Quintero de
Juan Fran^{co} Sepade (de quien quando menor eran por mi
tod propios sus augm^{tos}) estimandose hechos con el producto
de los bienes de la Sociedad y Comunión en la misma Casa
Compañia, y aun gusto usavan y poseian; la mitad de las
dichas gozacion de sus augm^{tos} se pertenecia al mismo Migl.
Quintero de la su propia persona y parte, como adquirido
constante Martinorio. Es sin duda, se como se hacia lo con
de los bienes a ^{Moreno} Maria Quintero, era una quarta par-
te; y las tres restantes a la Srta Maria Quintero; y esto
no obstante, los considero. Sr. Martinier, divisible por
mitad = El segundo perjuicio es; se siendo asi se en la
venida quedaron tantos bienes muebles de superior valor
de agrado, el assignar raíces de la Encomienda, en satisfac-
cion de los sup^{tos} mejores y augm^{tos}; y mas con la conocida
entoraxa, de destinante los mas selectos fundos de los Sr.
Juan Fran^{co} y Migl. Quintero, y divididos y se gozaron sus todo
conocida afecion de la Srta Parte = En siendo asi se
Bienes muebles expresados en Srta Es^{ta} desde el fol. 20
en los mas propios de Juan Fran^{co} Quintero, que el Migl.

26-8.

N. 223

1-270

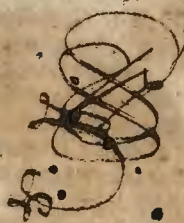
223	I	270
258		

se dio Maximonia, y no se
 on de la mitad de sus Mejoras q. pertenec
 tes = que tambien se hizo agratio; en habea
 Monia Moreno sin descuento alguno sus
 ciento q. sobre la Cantidad de deudas q. ma
 al tiempo de se Maximonia resultaron 36
 q. se han satisfecho en Bienes de los dos
 y Migl. Cuarteras; cuya Cantidad se debio res
 tencia = que a. lo que se augm.; el abase q
 la Saluacion de los Bienes muebles y raíces
 arbitrio y voluntad de los dos Martiniz y
 ceder nombrand. de Jcitor segun las Cos
 no demas justa valuacion; demostandose
 31.8 @. de lana q. se valuan a 16 P. la
 ciento q. por el mismo tiempo se vendio la
 Calidad a 18. y 20 P. la onza; y lo mismo
 la base de Mulos, Caballos, y todos los
 procediendo E. mente con mucha rapa q.
 su valor verdadero, por fin el efecto
 la mayor parte, en poder de la Contrario
 proyectos de la Particion = que a. que Max
 le Califican 1600. l. en dinero por abanto
 do asi q. existian Bienes, en q. podian y de
 sa. Y tambien la Calificacion de...

... nuevo de dho. Quintero en sus Casos, ni de
los aderechos de labor y dho. efectos existentes en dho. bien
y en los mismos Casos, cuya mitad pertenece a estas
Partes: Y por el contrario, se aumentan gastos de
liga y litonias de costas, desdando tantos dho.
Bienes, asi en el numero de ganado y posesion de lana
como en dho. efectos de mucho valor. = Fue hallandose
estas Partes agraviadas p.^a dha. particion, en mas de
3000 l. l. en q.^e estiman los perjuicios, asi por el mena
precio en q.^e se han estimado los muebles, y raices; como
por considerar q.^e la division dha. q.^e no son partitiles
y por no hacer mención de dho. a cuya mitad tienen
dho. estas Partes, como lo ofrecen justifican. Se hace digna
de rebocacion y anulacion dha. transaccion; ademas de q.^e es mu
cho menor el numero de deudas a la casa, de q.^e en dha.
division se abulta, manifestandose con incertidumbre
D. Bernardo de Rios, Rescador de Uob. l. siendo esen
q.^e Mig.^l Quintero dho. Uob. l. 6928. r. ofreciendo lo sus
tencion; y si a la dha. Parte le ha suministrado algunas can
dades, nunca se quise imputar a esta la mitad p.^a de q.^e
en lo dho. Concurre, el Sr. Dho. Martin Excuton del
stand. de Mig.^l Quintero, y D.^o Bernardo de Rios Resc
ador suyo; y los dho. declarados generales y agentes de la

Hec in Volumine hec continentur

443

Hoc in volumine hec continentur:

Pomponii Epistola ad Augustinum Narbonem!

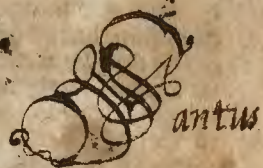
L. Crispi Saluste Iulii Catilinarum, cum com-
mento Laurentii Valensis!

Portii Latronis Declamatio contra L. Catilinam!

L. Crispi Salustii bellum iugurthinum!

L. Crispi Salustii varie orationes ex libris.

eiusdem bystoriarum excepte!

 antus

L. Crispi Salustii vita!

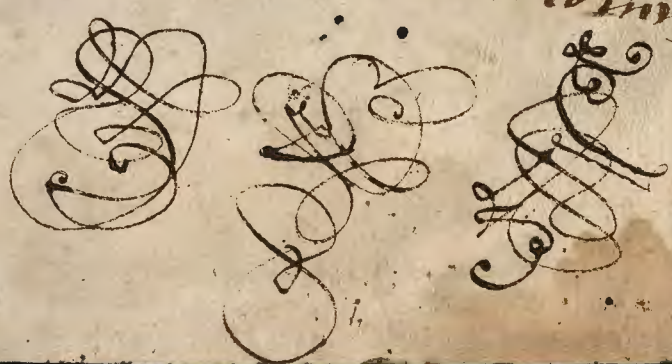
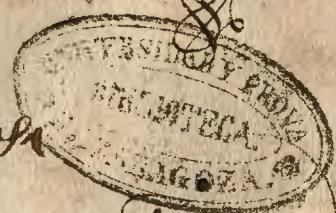
Rome per Pomponium emendata!

Quar pua pumla oroz nover salitry oroz macales ad perrm f
Q' glorie mest opaly q' pad

Magister 21. 12. 17

nomis az thio mis sa genatio
mis a

deus uti bo mis a
nom in afflicto rifa
Luz a Lindimatio mis a

Augustino maseo rerum Ro. thesauro pomponius letus?

Marcus Valerius Probus vnicē vetustatis amator quum aiaduertisset veteres negligi: et glia fraudari: cōtacta multa exēplaria emēdare distinguere et annotare curauit: i eoq; se plurimū exercēdo laudē nō erigūā ē assecutus. Ego tānī viri exēplo ipar: l3 doctrina et ingenij donatus id ipm aliq; ex pre facere conar? sum. Eademq; via ingressus et tanta vndq; asperitate edidit: ut vir nuto pedē figeret: et silua egredi potui. Nā cū omia volumia corrupta sint: q; ad nostrā venire etatē: nemo q; se nonit attingere audeat. Probatu ille dicēdi charader: q; tam multis seculis materia defuit: dicēdi exercitatio. Forensis in quandam dā epidictici gnis effigiē vel potius vmbra abijt non ampli? vt creditus reditura interijt. Unde sit vt magistrū eloquentie stilū ignoremus: quo ita deprauati sunt codices tam pluribus: vni: vt nō ex silua inuentas nisi fuerit nimis amātes sui: et falsa scientie p̄uasiōne molesti. q; se intelligere p̄fiteri velint: ea de cā si qd hos rudi sclo elaborauit: qd mime legēti bus satisfieret: non me sed tpa lectores acculēt: in qbus nō emēdator modo: sed ne interpres qdem bonus in minimis priscoꝝ sententijs vulgo inueniri pōt: q; q; nihil ea re difficilius est. Quis em̄ nisi mentis inops se oīs tenere confirmet: ideo si glōiulas in Virgiliū legeris sub titulo meo oro ne fidem p̄stes. neq; temerari? sum. neq; audax: neq; eā expositionē vnq; q; tentauit. Ille quisq; ē q; fallum epigramma posuit: leniet qd p̄fuerit me tāto mendacio puocasse semp eius opinionis fut: qd mime ignoras: paz bis fore laudis. q; i alioꝝ dictis inias aucupatur. Est. n. piculosa interpretatio nisi cognitio rez p̄cesserit: nō m̄ inficior esse q; possunt sed ipe de me loquor: q; conscius mee imbecillitatis rem arduam et nullius boꝝ notis non aggredior. Est et p̄niciosa quorū dā labes et macula: vt plus in fronte oīdant q; in recessu valeant. Præterea multos p̄cipitat inanis glorie spes: et libros iprimēdi facultas multis seculis intermissa: p̄dilo ante reuocata. Deprauant in curia qui dā codices Lucro q; potius cui? mortales quidissimi sunt q; emēdationi p̄sulit. adeoq; in ea pre peccatur: vt qd existimabat oibus esse cōmodo id p̄cipue ad ligue romane iacturā: nisi adhibeatur dilīgentia excogitātū esse videatur. Et. N. ab hinc annos tres: cū libros Salustij de cōiuratione Caesaris. et de bello iugurthino: et cōciones quā dā eiusdē libroꝝ q; desiderāt sepius repperem. p̄tractis antiq; exēplariis: inuenimus multa esse addita: multa p̄postere cōmūta ta. Scripsit plusq; req̄rebat hystoria nūerosē: vt ea observatione velut carmīs lege serē verboꝝ posteritas tueret. Sed q; de futuris nūijs aut virtutib; testari pōt. Maiores nūi p̄pter rez romanaz magnitudinē nunq; existimātū imperiū ita ruitur: vt ex toto lingua vitiāretur. Fallimur certe nisi putemus etates oīs velut boiem cōsenescere. Emēdauim? nihil addēdo detraximus non pauca fide vetustatis admonēte. Pleriq; petierūt a me et p̄pe quotidianis cōuicijs efflagitātū: repugnanti sp; et p̄ meos mores. qbusdam sum visus nimis q̄uaterus: puicit tandē iure cōtubernalitatis vniū coitas. itaq; Antonio moretto britiano bonaz literaz studioso nō is sepius insticit permissi vt impressoribus suis traderet et sub certa conditione pepigimus: vt interesset q; cognosceret. Homo negociosus et officiosus ita faciendū receperit. Scio Augustine p̄ tua humanitate et eruditiōe hoc te p̄ba turum. Nam cū soles diligentia p̄ferri in lris laudare cōsiliū et institutū meū nosti sum ei vel vnj et tuis domesticis q; p̄ tua ingenita liberalitate et officio erga l̄atos tuis facultatibus eque ac meis vroz facile ab omni offensiuncula vindicabis. Vale felicissime. ¶

Laurēti Vallēsi In. L. Crispi Salustii Catilinariū cōmentaria

Omnes hoies. Patricia gente Crispus Salustius rome natus post rempublicā
cui illi discordia cōcussa in: quū nulla illi admistrande rō bonis supesser amplū
us se ad scribēdi ocū ptulit. in q̄ gnē quiliāni iudici o. q̄ est Thucydidi in historia
eminētissimo opposuit: p̄cipua infē eos q̄ rēs romanas
līaz monumētis tradidit

L. Crispi salustii liber de coniuratione. L. ser.

Catilinae.

ē laudē adept. Etenī q̄ thucydides ē Herodoro maior:
cui scōe tribuit pres eo certe

hic n̄ Lūcio p̄stātor: que he
rodoro ille compar. Accedit
martialis vbanissimū poete
carmē hic est. vt phibent di
ctoz corda viroz. Prim⁹ ro
mana crisp⁹ in historia: quo
haud dubie appet doctorū
hoiuz iudicio. Crispū ceteris
romanaz ceterz scriptoribz p̄
latū: qd si tātoz viroz testio
nio primū i historia locū ob
iner: sūma nos ope niti decz
vt p̄clara ei⁹ monumēta si q̄

Longo
Inar p̄ua
nula naton
ter abutg
t mortale
ap eritū
glorie me
p̄caribz q̄ p̄a

Omnes hoies. *Quis sese studēt
p̄stare ceteris aiantibus summa
openiti decet: ne vitā silentio
trāseant veluti pecora: q̄ natura*

pnā atq̄ vētri obediētia finit. Sz nostrā oīs

adhuc restat: nō tm̄ ipi studio discam⁹. sz si fieri ēt possit q̄plimis n̄a industria oī sint ex p
te cōspicua: atq̄ idipm̄ h̄ eniri⁹ p̄standū q̄ post tāta n̄az līaz tacurā: q̄ta gorbicis ipibz
factū fuisse cōstat: paucissima qdā ve stiglia ne fragmēta dicā: ac illa ipa pene euanescentia ex
locupletissima Crispi ornata q̄ historia ab hac tpa puenere. z qd̄ iniquus ferat aliq̄: fue
rūt hac. p̄gymna smara qdā vt greco vtar h̄o castissime illi⁹ minere q̄ nob̄ reliq̄ cū t̄pis tū
hoiuz fecit inturia. Nā qd̄ plenissima Crisp⁹ scripserit historia: q̄ nō res romanas solū: sed et
ternaz etiā gentiū in cōplera: abūde cōstat: vep. a Catiline cōiurātoe q̄si ingenitē xpientia da
tur⁹: ea videri pōt̄ auspicar⁹: q̄ z ipm̄ opis pbemisi haud dubie demōstrat: cui ad stili p̄sū
mationē credibile est iugurthe bellū subiecisse. Sed q̄nti illa momēti fuerint q̄ p̄sus inte
riere ex his q̄ hodie extant facit cōiectura. q̄ppe cū nulla possit h̄ in historia elucere: quaz
nō in hac vel illa meditatōe facile recognoscas. sed q̄ ei⁹ sūt r̄tutes altiores: minusq̄ vulgo
primo: eo maiore nob̄ studio vt dixi ē nitēdū: ne ille n̄a vel inertia vel negligētia diūn⁹ i ob
scuro sint. Etenī q̄cognitū sine deficles. vel ex eo pōt̄ intelligi q̄ nō pauet vt vides i pbemio
frōce allucinari: dāt̄ illi vicio qd̄ nefariū Catiline scel⁹ scripserit: inde potissimū sit exorsus: vt
dixerit aīuz corpi z ingenitū viritū p̄stare velut nihil mag⁹ ab eo qd̄ dicitur erat alienū dici po
tuisse: sz accurate oīa ac mag⁹ erudite q̄ v̄bis explicari possit redditur⁹. nāq̄ sui p̄sij rōez qd̄
a rep. digressus se ad historia scribēda ptulisset nll̄a potuit h̄estioz ea demōstrari q̄ eo se cō
p̄silio id fecisse oīderet vt ea p̄te corpis vteret q̄ potissimū i hoie eēt ne ita mlto p̄ n̄ mag⁹ se
rōe q̄ necessitate vt id p̄siliū capet adduci oportuisse demōstrat: qm̄ ambitōe malisq̄ aribz et
uitate corrupta: null⁹ videret inocētie loc⁹: huic q̄ ad ea capiēda accederet relic⁹. vep. q̄ p̄cla
ra igenia atq̄ domi p̄suledo: inozūq̄ sc̄ta illustrādo aut for⁹ rēpublicā admistrādo p̄t̄e vide
ri p̄valla: sublara optiarū admistrātoe oīz recrevūēdi rōe mutata: merito vnū h̄ scribēde
offm̄ qd̄ reliquū erat: qz z potuit z debuit n̄ miou ingenioq̄ pietate p̄t̄e ciuibz. q̄ suis optie
ea bñ meritis p̄stare Crispus. Prestare drō z actō iugit̄: vt p̄sto illi z p̄sto illi. p̄stare: excellez
re. Ceterz aiantibz. s. b̄vūz aialibz. Sūma ope. sūma possibilitate z v̄bz sūmis. nā op̄ is sign⁹
ficat possibilitatē. Virg. enci. li. i. Drates p̄soluere dignas. Nō opis ē n̄e dido. i. possibilitatē
Veluti pecora q̄ silērio vitā trāseūt. p̄ns. p̄cliva. Obediētia vētri: qz aialia suos appetit⁹ se
quū z tm̄ p̄s ip̄s cōsiderā: aut nō futuz nec p̄teritū vidēt. Finat̄ formavit. Sed oīs n̄a.

Coniuratio

qm igitur nos dissimiles ceteris aiantibus esse debemus: videamus quo in rebus occupati esse debemus. Due autem res sunt quibus clari esse possumus. scilicet vel virtutibus ingenij: vel virtutibus corporis. si videmus utrumque magis spectaret. Nam vis scilicet humana. Sitae polita. In autem corpore. id est virtutibus animi et corporis conuenit. Magis quod seruicio: animus quidem imperat: corpus autem seruit. Alterum impium autem. Alterum videlicet seruicium corporis. Deus namque memoria et intelligentia et prudentia diuine virtutes sunt et diuino quodam numero tradite sunt. Sed cum belluis: namque diuinitas non sentitur et appetunt belluinitate boves et sentare et appetere prae se sed homines et meminere et intelligunt et ceteris prudentes quod aiantibus prae se negant. Ergo constat aiens quod cum diis esse conuenit: corpus vero cum belluis conuenit habere. Quod mihi rectius. Cum igitur possimus magnam nobis gloriam comparare aut corporis virtutibus aut ingenij sine dubio debemus ad gloriam inquit virtutibus ai potius quam corporis: et vester mihi rectius. Opibus auxilijs. Ingenij scilicet virtutibus. Qua fruimur non sine ratione dicitur quam fruimur quod etiam si vita qua fruimur longa sit: in vita qua fruimur est breuis: quod fruimur rebus si fruimur vero fructu: sed in fructu dicitur esse cum aliquid egregium facimus. ergo ille illa vita fruuntur qui viuunt do fructum ex vita caput. ille qui vita fruuntur qui viuunt nec aliquod pulchrum faciunt: itaque vita quam fruimur breuis esse solet. Fruimur cum aliquid dignum virtute efficiamus: et quo fructum capimus bene geste rei. Efficere longam: si aliquid egregium facinus suscipiamus ut apud posteros memoria nostri porrigatur. Nam diuinitas et quod stultitate potest aliquid quomodo memoria nostri longam fieri possit: declarat ipse dicens. Fluxa labilis et propterea non debent boves in his elaborare nec gloriam quaerere in diuinijs inquit et forma: nihil diuini ideo nihil immortale consequi prae seque prae se. Virtus clara: virtus autem clare nomen efficere potest: ergo immortale. Sed diuinitas magnam: nunc aliam ponit dubitationem dubitasse inquit et cetera. Certamen contentio. Ne pariter virtutibus corporis. nonnulli dicebant vires corporis viciosa comparare. Alij dicebant ingenij viciosa facere. Nam prae se et reddidit rationem cur boves ita dubitauerint. nam sine consilio factum nihil valet: nec consilium sine facto multum professe potest: et consilium ad vires prae se et factum ad corpus. Consilio: prae se dicitur. Seruus apud historicos participij preteritum temporis in infinito poni solere. Facto ad corpus. Consulto: ad consilium. indigens non plenus est: nec rerum consilium sine facto sequit quod aliquid auxilijs alterius indigeat. Eget consilio alterius et quod factum consilium: et consilium desiderat ne aliquid sine altero esse potest. igitur initio: supius videmus quomodo dicitur magnam contentionem inter boves fuisse. Utrum res militaris magis augeatur virtutibus corporis an virtute animi: et conclusit utrumque prae se imperfectum esse: aliquid alterius auxilio indigere. Nunc dicit quod dicitur ex re secutum fuerit. nam dicit boves certasse virtutibus corporis et virtute animi gloriam comparare: non in primis temporibus alij corpus: alij ingenij exercebant: igitur quod dubitabat prae se valeret res militaris virtutibus corporis quam ingenij virtute. igitur a superioribus refra

... magis virtutibus ingenij

... virtutibus

... virtutibus ingenij

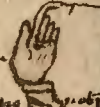
... virtutibus ingenij

... virtutibus ingenij

... virtutibus ingenij

... virtutibus ingenij

... virtutibus ingenij

God diu

... virtutibus ingenij

... virtutibus ingenij

Catiline

Jam terris q̄ obrem dicit reges. Cū in terris 2 ē parentheſis. i. interpoſitio. Prīmū nomē imperij: q̄ oēs q̄ prio iperabāt reges appellabant. Sed poſtea appellati ſunt principes: ſa/ trapē impatores 2 tribuni. Imperij dñationis. Prīmū ſuit: q̄ reges omēs appellabantur. Diuerſi pulchra proleptis: reges diuerſi ē torū: pars 2 alij ſunt partes 2 cetera. Diuerſi va/ ria opinione. Etia tū eo q̄ tpe quo reges appellabant: oēs q̄ imperitabāt. i. illis etiā ſcribue/

reges cū iā in tris nomē impū id p̄mūz ſuidi/ uerſi. ps ingenū: alij corp⁹ exercebāt. Etia tū vita hoim. ſine cupiditate agitabāt. Sua cui⁹ q̄z ſatis placebāt. Poſtea hō q̄ in aſia cyruſi/ Breacia/ Lacedemoniſ: 2 Athenieſes cepe vr/ bes atq̄ nationes ſubigere: libidine dominādī: cām belli bēre: mariaz gloriā i mārio imperio/ putare: tūdemū piculo atq̄ negociis. cōptū ē i bello plurimū ingenū poſſe. Poſi regū atq̄ ipa/ toz ai hō in pace ita vr/ bello valeret. eq̄bilis atq̄ ſtātī ſeſe reſ humane bērent. Neq̄ aliū alio ferrt: neq̄ mutari ac miſeri omnia cērne/ res. Nam imperiūz facile. his artibus retinet.

nō dū libido aios hominūz iuaſeret: vr cupiditatē regnā di ſactare non poſſent. Cupidi/ rate. ſ. regnādi: vel rerū aliena/ rum. Agitabatur: exercebat/ ducebat. Sua cui⁹ ſar/ ſplaz/ cebant. i. ſuis q̄z contentus erat: nec aliena appebat. Po/ ſtea vero q̄: Primo quidem cum nuſ q̄ gentes bella gere/ rēt certabāt hoies vrū inge/ niū plus valeret q̄ vires cor/ poris ſz poſtq̄z bella florere ceperūt in grecia 2 in aſia. tū vero experij: 2 experētia ma/ giſtra cognitum ē vires ani/ mi preſtare cor/poris viribus. Vero: p̄ ſed/ Lepere ſubigere ē alta pleptis. Lepere ſcilicet homies cyruſ in aſiaz: cetera/ Subigere vicere: 2 expugna/ re. Nationes gētes. Libidine/ dominandi cā bellum habe/ re: vr q̄ nulla alia cauſa belli niſi q̄ regnā cupiebāt q̄ eti/ am ſi nulle interceſſiſſent iura/ rie. Libido dominādī hoies ad bellū incitabat. Libidinez cupiditatē Maria in gliaz i glorioliū eſſe atq̄ claz. Tū demū. cum deniq̄. periculo belli. Negociis rerū gerundarum. Compertum eſt: inuentum 2 exploratum eſt. Quod ſi regū ſi inquit ea modētia eſſent reges atq̄ impatores in pace. q̄ ſunt in bello reſ iuſtiores eſſent 2 p̄ceres firmiores: ſed quum in bello continentes. parci/ medie ſitis: frigoris. atq̄ caloris 2 omnis deniq̄ laboris patientiſſimi ſint. Poſtq̄z trāq̄llis/ iam rebus in pace viuere ceperūt. molliozes ac effemiatozes. pdigi ac ipatiētiſſimi efficiū/ tur hinc eſt q̄ mutabis moribz regna etiā mutant. Hinc eſt illud Valerij libro. viij. Valeri/ us libro ſeptimo ap̄lū Claudij crebro ſolituū dicere accepimus. Neq̄ cū populo romano meli⁹ quā oculū cōmitti non q̄ ignorare q̄z incūdus tranquiatis ſtat⁹ eēt: ſed q̄ ai aduertetet/ pre potentia ipia agitatio rerū. Virtutē capellandā exercitari: nimia q̄te in deſidia reſ/ ſolui 2 ſane negociū noie horrendum. ciuitatis noſtre mores i ſuo ſtatu continuit. blāde ap/ pellatōnis q̄es plurimis vicijz reſperſit. Virtus ai imperia regum. i. virtus ai quaz reges 2 imperatores habent bello. Valerent. valida 2 firma eſſent. Equalibus iuſtius. Conſtan/ tius. firmius 2 validius ſtabilius. 2 vnū ſeq̄tur ex reliq̄s. nam q̄ iuſtiora eſſent hūana iō/ eſſent firmiora. Hūana hominum. Haberent 2 regerentur. Neq̄ cerneret. i. non videret. Aliud alio ferrt id eſt non videres modo hunc locū modo in illum tranſferri imperiū. Ne/ q̄ mutari atq̄ miſeri modo videres mutatōem oim rerum fieri. Miſeri. confundi. Neq̄ imperiū q̄z obrem non mutarentur imperia quia 2 cetera. His artibus non moderatiſ/

afra
afra
omoya

indemū
p̄cedit
p̄cepta

Minda
reſ
omoya

190

De canone
reſ
reſ

maxio iperio. v̄ſi q̄ maximū iperij haberet: huic apud oēs demū. cum deniq̄. periculo belli. Negociis rerū gerundarum. Compertum eſt: inuentum 2 exploratum eſt. Quod ſi regū ſi inquit ea modētia eſſent reges atq̄ impatores in pace. q̄ ſunt in bello reſ iuſtiores eſſent 2 p̄ceres firmiores: ſed quum in bello continentes. parci/ medie ſitis: frigoris. atq̄ caloris 2 omnis deniq̄ laboris patientiſſimi ſint. Poſtq̄z trāq̄llis/ iam rebus in pace viuere ceperūt. molliozes ac effemiatozes. pdigi ac ipatiētiſſimi efficiū/ tur hinc eſt q̄ mutabis moribz regna etiā mutant. Hinc eſt illud Valerij libro. viij. Valeri/ us libro ſeptimo ap̄lū Claudij crebro ſolituū dicere accepimus. Neq̄ cū populo romano meli⁹ quā oculū cōmitti non q̄ ignorare q̄z incūdus tranquiatis ſtat⁹ eēt: ſed q̄ ai aduertetet/ pre potentia ipia agitatio rerū. Virtutē capellandā exercitari: nimia q̄te in deſidia reſ/ ſolui 2 ſane negociū noie horrendum. ciuitatis noſtre mores i ſuo ſtatu continuit. blāde ap/ pellatōnis q̄es plurimis vicijz reſperſit. Virtus ai imperia regum. i. virtus ai quaz reges 2 imperatores habent bello. Valerent. valida 2 firma eſſent. Equalibus iuſtius. Conſtan/ tius. firmius 2 validius ſtabilius. 2 vnū ſeq̄tur ex reliq̄s. nam q̄ iuſtiora eſſent hūana iō/ eſſent firmiora. Hūana hominum. Haberent 2 regerentur. Neq̄ cerneret. i. non videret. Aliud alio ferrt id eſt non videres modo hunc locū modo in illum tranſferri imperiū. Ne/ q̄ mutari atq̄ miſeri modo videres mutatōem oim rerum fieri. Miſeri. confundi. Neq̄ imperiū q̄z obrem non mutarentur imperia quia 2 cetera. His artibus non moderatiſ/

q̄ iij

2 2 2

Handwritten scribbles or marks at the bottom of the page.

Coniuratio

artibus. ut sunt labor. continentia equitas etc. Quibus artibus. quod honestis in modestis artibus parat imperium. Artibus moribus nam artes in plurali numero pro moribus sepe ponuntur. In initio. id est in principio. Partum adeptus est acquisitum. Verum ubi pro labore tantum vocabulorum pro pietatem hic Salustius s. ponit. ut nullus scriptor alius melius ponere videatur. nec possit. Facile hic cognoscatur quod sit desidia quod libido etc. Labor hoc loco opponit desidia. Labor et desidia sibi contraria sunt. Pro continentia et equitate libido atque superbia. hoc loco ponit libidinem continentie et equitate. Superbia. procul dubio cognoscitur quod sit libido. quod continentia. quod equitas. et quod superbia. pro labore belli. Desidia patris: pro labore metus atque piculorum. Superbia licetia est licetia in pace gnat superbia principibus ut quis faciat pro libidine quod voluerit. Pro labore desidia postquam in locum laboris desidia in locum continentie libido incesserunt inuasere. incessere ingruere. Fortuna simul fortuna regnandi. Nam quod pro bonis moribus et labore regnum ceperat. postea desides facti regnum dimiserunt et hoc est causa mutationis. ita imperium amittit imperium et ad aliam meliorem seipsum transfertur imperium. Virtuti omnia parat. id est virtuti omnia subiecta sunt. Que hoies arant etc. id est virtus domum terrae dominatur et mari. Que hoies arant edificat. id est terra. Navigant maria: nihil aliud voluit dicere nisi virtute omnibus rebus dominari. Sed multi mortales. superius vidistis quod Salustius dicebat imperium semper a minus bono ad quosque optimos transferri: et ob eam rem plerumque mutari regna: nec in eodem statu permanere: et quod bonis artibus comparatum sit regnum: ideo eiusdem manere perpetuum: si vero mutare fuerint imperium facile amitti. Nunc dicite quavis omnia virtuti subiecta sunt: tamen multos homines esse quod contempta virtute se ocio et voluptati dederunt. etc. Sed adversativa est et adversat hoc modo: quosque dixi omnia virtuti subiecto sine: etc. Multi mortales multi hoies. Dediti neutri atque somno. id est quod omnes suas curas in cibo et somno posuerunt. Nam hi ventri dediti dicuntur esse quod suos omnes appetitus sequuntur vel edendi vel bibendi vel alterius voluptatis comparande. indocti sine aliqua bona arte. incultus. id est sine exercitio non exercitati. indocti ad animi incultus ad corpus transferre potes. quod nec a vitium. nec corpus aliquo pacto exercuerunt. Peregrinantes sicut homines incogniti: nam quemadmodum peregrini ignoti sunt. ita et hi qui ventri indulget somno: et incogniti efficiuntur. Nam peregrinantes dicuntur quod in alienis civitatibus versantur: et quod in alienis ideo ignoti: et quia ignoti ideo obscuri. Et ita homines qui tamen voluptatibus dediti sunt: in obscuritate perpetua manent: et obscuram ignorantem vitam consequuntur: sicuti peregrinantis nomen ignotus et obscurus est. Contra naturam: quod superius dixit animi imperio. corporis servitio magis vitimur: isti mutata natura rerum nos committunt. ut animi corpori imperet. sed ipsi corpori obediunt. Corpus voluptati non animo serviunt. Anima fuit oneri: quia animam quasi servitiam habuerit: id est fecerunt animi corpori servire. ita similiter. Vitam mortem: id est vitam et mortem eorum estimo quantum mortem: sed mortem nullius precij estimo. ergo nec vitam aliquis precij facio. Quoniam de vitis: et reddit eandem. id est tam vitam quam mortem in perpetuo si sentio permanent. Verum enimvero: pro sed. Est enim coniunctio in explatis: et oritur causa pro

sid inter
 labor ostendit
 labor aliquis mor
 labor ex defectu
 labor gloria pro
 labor

quibus in istis partibus est. Vbi pro labore desidia: pro continentia et equitate libido atque superbia inuasere: fortuna simul inmutatur cum moribus. Itaque impium sepe ad optimum quod a minus bono transferri. Que hoies arant: navigant: edificat virtuti omnia parent: Sed multi mortales dediti ventri atque sono: indocti incultique: vitam sicuti peregrinantes transferre. Quibus profecto contra naturam corpus voluptati: anima oneri fuit. Eorum ego vitam mortem quam iuxta estimo: quam de vitis file.

nitur. valet autē nō quantū sed. q̄si dicat: b̄mōi hoīes omittamus qui voluptatib̄ de dīi sūt
sed ad hos veniam: qui egregiū aliq̄s facinus gerūt. Hi demū p̄bandi sunt quos aut cor
pore aut aīo egrediū q̄d facere delectat. Preclari facinoris quantū ad corpus. i. alicui egre
gū facti quod corpore gerat. Bone artis: scie rerū ditiōis: vni ad res gestas: alter ad eruditio
nis sciam referas. Sed in magna copia rez. zc. Sed cū multe

rumen imbeco isdemā vivere atqz frui aiā videt
qui aliq̄ negotio intent⁹ preclari facinoris: at
artis bone famas querit. S̄z in magna copia

sint res: q̄b̄ hoīes sibi laudē
possint cōpare: aut vī corpō
ris aut vīte aī sibi gloriā q̄
rere debēt. sūt. i. nōnulli q̄ va
le virib̄ corpōis: aliq̄ ai virtute
Ergo q̄ valet ai virib̄ eg regi
um gerant facinus. quid vī
ribus ai prestant hi scientie i

reruz aliud aliū natura iter ostendit. Pulchrū
q̄ est benefacere reipub. Etia benedicere haud
absurdum est: vel pace vel bello clarum fieri. li
cet: et qui fecere: et qui facta aliorum scripsere.
multi laudātur. At mihi q̄dem tametsi haud

dulgeant: atqz optimis artib̄
bus se dedant: copia: multi
tudine benefacere reipu: ecce
strum ad res gestas. Bene
dicere quantū ad bonas ar
tes: qz de aliq̄ rescribet quā
aliq̄s gesserit: laudabile ē atqz
qz p̄batū. Absurdū: inconue
niēs. Vel pace. s. benedicēdo.
Vel bello benefaciēdo. Fece
re in bello. scripsere i pace. At
mihi q̄dem sic captat benevolē
lentia ab incōmoda: nō
vī ait. Et nōst. nōna bent
volentiam. Augimus si nō
stra incōmoda pferemus in
cōmodum sūū exponit cum
dicit scriptorem quāle se: ma
gnū labore suscipere: parum
autem glorie consequi eo qz
z cetera sequit scriptorē z au
croz: qz plus glorie cōsequit
tur q̄ faciūt res q̄z q̄ scripse
rint: eas dē. Arduū: difficile. v̄
primis ante oīa. Facta dicis

quaquā par gloria sequatur scriptores: et au
ctoꝝ: tamen in primis arduū videtur res ge
stas scribere. Primus q̄ facta dictis lere quāda
sūt. De hisqz pleriqz delicta que reprehenderis
malivolentia z invidia dicta putāt. Ubi demā
gna vīte atqz gloria bonorum memores sibi
quisqz facilia facta putat equo animo accepit

i. tam illustrande oratiōe res
scribēde sint q̄z illustres fue
runt. Nam si res fuerint illu
stres z illustri z p̄clara oratione erunt norande. i. p̄ qualitate rerum verba sunt accōmodā
da. Deinde qz duas alias incōmoditates exponit que scriptorū accidunt. nam z cetera id est
laudabant vel reprehendūt zc. Ubi: pro postqz vel quando. supra ea que facilia sūt
cu putant. Ficta: simulata. Pro falsis in loco falsitatis falsa existimant nonnulli cum plus
laudaueris q̄z ipse se facere posse existiment. Sed ego adolescentulus vnde quemadmodū
per inductionem ad id puenit. Salustius quod intenderat scilicet qz omīssa reipublice ad
ministrationem recece se ad scribēdū contulerat. primo quidem dixit apud mortales conten
tionem fuisse vtrūm res militaris magis p̄stet et virib̄ s corpōis aut virtute animi. De
inde cum belle geri cepissent cognitum esse vī ingenio prestare. Postea vero duob⁹ mo
dis homines claros fieri posse videlicet vel in bene gerēda republica vel in bene dicēdo
q̄ gesta sunt. deinde ostēdis difficile eē p̄dicere eo qz scriptores aut invidia z malivolētia dam
nari solēt aut falsitate. nūc ergo reddidit ad sc̄p̄z di. q̄z q̄z difficillimū. sūt res gestas scribere sta

Sup ea veluti facta p falsis ducit. Sed ego

scribēde sint q̄z illustres fue
runt. Nam si res fuerint illu

stres z illustri z p̄clara oratione erunt norande. i. p̄ qualitate rerum verba sunt accōmodā
da. Deinde qz duas alias incōmoditates exponit que scriptorū accidunt. nam z cetera id est
laudabant vel reprehendūt zc. Ubi: pro postqz vel quando. supra ea que facilia sūt
cu putant. Ficta: simulata. Pro falsis in loco falsitatis falsa existimant nonnulli cum plus
laudaueris q̄z ipse se facere posse existiment. Sed ego adolescentulus vnde quemadmodū
per inductionem ad id puenit. Salustius quod intenderat scilicet qz omīssa reipublice ad
ministrationem recece se ad scribēdū contulerat. primo quidem dixit apud mortales conten
tionem fuisse vtrūm res militaris magis p̄stet et virib̄ s corpōis aut virtute animi. De
inde cum belle geri cepissent cognitum esse vī ingenio prestare. Postea vero duob⁹ mo
dis homines claros fieri posse videlicet vel in bene gerēda republica vel in bene dicēdo
q̄ gesta sunt. deinde ostēdis difficile eē p̄dicere eo qz scriptores aut invidia z malivolētia dam
nari solēt aut falsitate. nūc ergo reddidit ad sc̄p̄z di. q̄z q̄z difficillimū. sūt res gestas scribere sta

Sz, magis
repedir tēte
p̄tationē

capit. v̄t̄
hōtēdū ab ali
modis p̄p̄

Denag. p̄t̄
res v̄t̄
p̄t̄

Ser 190
berit adū qz
berit orator dō
berit v̄t̄

enl tamen benedicendo reipub. pdesse z eo clarum fieri. Adoleſcentulus: admodu adoleſces
adhuc tenere eratis. initio. i. in principio: A studio ſpaz:qz vsqz ad quartu decimu annu ſris
opam dabant: z miranda eſt induſtria romanoz adoleſcentiu: qui anteqz ad decimuqz
annu puenirent oia bonaz artiu ſtudia pcurrebant: tñ ſtudiū ac diligencie adhibebat. Ple
riqz. ſ. adoleſcentes ſunt de lati. bi. ſ. in rep. Multa fuerunt aduerſa. Pro pudore z ceſa. Ec
ce qz diligenter vocabuloz

adoleſcentul' i initio ſicuti pleriqz a studio ad re
pub. lat' ſu: ybiqz mltā aduerſa fuere. Nā pro
pudore: pro abſtineria: h' tute. audacia largi
tio vigebat. Que tæcti anim' aſpernabatur

inſolēsmalaz artiu. tamen inter tanta vitia. i.
becilla et aſtūbitione corrupta tenebat. At me
quō ab reliqz malis morib' diſſetere nūbiloni
nus honozis cupido eadeqz ceteroſama at

qz inuidia veſabat: igitur vbi animus. et mul
tis miſeris atqz piculig' requieuit: z mihi reli
quā etatē a r. pu. procul habendā decreui: non
fuit: ſilui: ſ. a cordia: atqz deſidia bonū ocium cō
terere neqz vero agrū colēdo: aut venando ſer
uilib' officiis interum etatē agere: Sed a quo
incepto ſtudio me ambitio. mala detinuerat:

quō ab reliqz malis morib' diſſetere nūbiloni
nus honozis cupido eadeqz ceteroſama at
qz inuidia veſabat: igitur vbi animus. et mul
tis miſeris atqz piculig' requieuit: z mihi reli
quā etatē a r. pu. procul habendā decreui: non
fuit: ſilui: ſ. a cordia: atqz deſidia bonū ocium cō

terere neqz vero agrū colēdo: aut venando ſer
uilib' officiis interum etatē agere: Sed a quo
incepto ſtudio me ambitio. mala detinuerat:

quis eſſet inſolens malaz artiu tanta vitia qbz occupata erat ciuitas. Corrupta ambitio
qz ego quoqz mihi qrebā honores que admodū ceteri. Ne cū duc pres ſūt. Reliqz malis
morib' vsqz ab avaritia: largitioe ab audacia. Honoris cupido. ordo ē eadē cupiditas honoz
qz verabat ceteroſama: inuidia. verabat me. Fama: ppter famā: qz fama mea p inuidia ſepe
laborauit. inuidia. qz qrebā mihi famā odiū z inuidiā ppli fugiebat: vt ſuffragio ei' poſſez
ad hūc honozē puenire quem ego qrebā. igit' vbi: qñ qdē videbā tot vitijſ reipub. eē corruptā
Ubi poſtqz: aius requieuit. i. poſtqz aius liberat' ē his miſerijſ quas in reig. administratione
ferebā: qz ego ambiendo me ſubiiciebā ppo vt eius beniuolentiā captare z inde mihi ſuff.
frāgia pſtaret z bñ miſerijſ dixit: qz nihil miſerijſ eſt cupiditate honozis: in ſimos quozqz pct
bus rogare. Nō fuit cōſiliū: nō cepi hoc cōſiliū. Secordia. ſ. animi deſidia. ſ. corpis. Nā ſes
cordia eſt inertia animi: deſidia eſt inertia corpis. Terere: conſumere. Seruilib' officiis que
runt illa ſeruilia officia. ſ. colendo agrum z venando z qui venari officium dicunt eſſe libe
ſale magnopere falluntur. nam officiū appellat a Saluſtio. Sed a quo incepto: cū me pri

quis eſſet inſolens malaz artiu tanta vitia qbz occupata erat ciuitas. Corrupta ambitio
qz ego quoqz mihi qrebā honores que admodū ceteri. Ne cū duc pres ſūt. Reliqz malis
morib' vsqz ab avaritia: largitioe ab audacia. Honoris cupido. ordo ē eadē cupiditas honoz
qz verabat ceteroſama: inuidia. verabat me. Fama: ppter famā: qz fama mea p inuidia ſepe
laborauit. inuidia. qz qrebā mihi famā odiū z inuidiā ppli fugiebat: vt ſuffragio ei' poſſez
ad hūc honozē puenire quem ego qrebā. igit' vbi: qñ qdē videbā tot vitijſ reipub. eē corruptā
Ubi poſtqz: aius requieuit. i. poſtqz aius liberat' ē his miſerijſ quas in reig. administratione
ferebā: qz ego ambiendo me ſubiiciebā ppo vt eius beniuolentiā captare z inde mihi ſuff.
frāgia pſtaret z bñ miſerijſ dixit: qz nihil miſerijſ eſt cupiditate honozis: in ſimos quozqz pct
bus rogare. Nō fuit cōſiliū: nō cepi hoc cōſiliū. Secordia. ſ. animi deſidia. ſ. corpis. Nā ſes
cordia eſt inertia animi: deſidia eſt inertia corpis. Terere: conſumere. Seruilib' officiis que
runt illa ſeruilia officia. ſ. colendo agrum z venando z qui venari officium dicunt eſſe libe

ſale magnopere falluntur. nam officiū appellat a Saluſtio. Sed a quo incepto: cū me pri

*Nam
inter haec et
deſidia na ſerua
propterea
deſidia
pugna aie
Igitur
aut quare
met hanc publico
a ſtatu poſt
ig. Reanone a
qz inque reppu*

*admodum
adoleſcentia
aduerſa
pro pudore
abſtineria
audacia
largitio
vigebat
que tæcti animi
aſpernabatur
inſolens
malaz artiu
tamen
inter tanta vitia
i. becilla
et aſtūbitione
corrupta
tenebat
at me
quō ab reliqz malis
morib' diſſetere
nūbiloni
nus honozis
cupido
eadeqz
ceteroſama
at
qz inuidia
veſabat
igitur
vbi animus
et
multis
miſeris
atqz
piculig'
requieuit
z mihi
reli
quā etatē
a r. pu.
procul
habendā
decreui
non
fuit
ſilui
ſ. a
cordia
atqz
deſidia
bonū
ocium
cō
terere
neqz
vero
agrū
colēdo
aut
venando
ſer
uilib'
officiis
interum
etatē
agere
Sed
a quo
incepto
ſtudio
me
ambitio
mala
detinuerat*

ne reip. administratio a studio remouerit: nunc ita reip. corruptio me ad studiū regredi coegit. Eodem idē studiū. Regressus: cū redissent. Ambitio detinuerat: qz ambitioe detent' erā ambitio cupiditas honoris. ambire pprie ē qz illud qd vulgo dicitur practica. inde ambitio scz practica honoris. Carpent membratim nō ppetuā historiam scribere: sed mēbratim. Nolum inq̄ ab vrbē cōdita historiam sumere z ppetuā scribere: sed mēbratim. Nolum inq̄ ab vrbē cōditā

eadē regressi statui res gestas. Populi roma-
ni captiūt q̄qz mēoria digna videbātur p scri-
bere: et magis q̄ mihi a spe: metu partibus. rei

pu. animus liber erat. Igitur de Latine con-
iurationēq̄ verissima poterō paucis absoluam.

Nam id facinus in primis ego memorabile ex-
istimo: sceleris nouitate atqz periculi. De cuius
moribus hominis pauca prius explananda sūt

q̄ initium narrandi faciam.

Uti? Catilia nobili gñe fuit: magna

vi ai z corpis sed. ingenio malo puoqz.

Huius ab adolescētia bella intestina te-

des rapie discordia ciuili sgta fuere. ibiqz iuue-

tas. i. magnitudo. Pauca explanāda: pauca prius explananda rūt q̄ p̄tinent ad vitā ei'. in-
titiū narrādi: priusqz incipiā narrare historiam eius. Explicanda: declaranda.

Utius Catilina. Vidimus in fine p̄hemij quomodo nos docuit Sallustius q̄nāqz
hoc ope scripturus est videt Catiline seditionē: q̄ in primis memorata digna est eo
qz nouum fuit p̄iculum z tam ingens fuit scelus qz nunqz a natura fuerit. sed an-
te qz de ipsa seditione tractare incipiat: dicit q̄ mores antea fuerint. z qui etate sua in vrbē vi-
geant. ut oñdat quo gñe z q̄ opportunitate Catilina duct' tantā rē aggredi nō dubitauerit:
z prio de gñe vita z moribz catilie narrat ut oñdat q̄b de cāis ad v̄surpatōz reip. aiuz intēde-
rit: deinde digressione facit z de antiqz vrbis ro. moribz differit. nobili gñe p̄ficio gñe q̄ z p̄fē-
ci' fuit La. v̄z de gente cornelia. Uti corpis: z ai: fuit magna fortitudo z ai z corpis. nā vis tā-
ai qz corpis recte dicitur. ingenio malo: z qz aiō z corpe plurimū pollebat catilina. iō malo aiō su-
it. Malo: nāl'r: qz a natura mal' erat: prauo accidentali: qz p̄ter qz q̄ mal' erat nāl'iter etiā
cōsuetudine p̄uerterat ingenium. Ab adolescētia: ab incūte etate. intestina domestica. bella. Dis-
cordia ciuili. oria est in bellū domesticū z discordia ciuile. nā bellū ciuile p̄tinet ad vniuersā
ciuitatē: v̄z cū vniuersa ciuitas in se discors ē: discordia s̄o ad priuatos p̄tinet. itaqz cū vni-
uersa ciuitas discorpat nō discordia: s̄z bellū ciuile appellat'. hic autē catilia z bellū domesticū z
discordia ciuili plurimū gaudebat. Cedet occasioes q̄ ex bello sequūt. rapie victor. qui victor

ta historiam sumere z ppetuaz scriber' historia. sed ea nimio excipit: q̄ mihi memoratu di-
gna viderent. Et magis: deo magis vel tāto magis statui facere h. Aspe. n̄ spabā hono-
res. Nētū: nō timebā igno-
minia. Spe: honoz. Nētū: ignominia qz aiuz mens liber erat z nulla egritudine afficie-
bat. Spe z metu: appositue Partibus reipu. vel in prius reipu. Spe z metu. nā spe z metu cōiunctur ois res pub-
lica: v̄l qz nec huic nec illi fa-
ctioni fauebā: igit q̄nquidē exposui cās quibus adduce-
me a rep̄blica ad studiū lie-
teraz conculi incipiam. Ca-
tiline seditiones prescribere. Absolutam paucis historiaz. Catiline p̄ficia paucis verbis z attentionē caprat ab audi-
toribz: qz dicit breuiter histo-
riā Catiline esse pactū z etiam quia dicit se de re magis z ingenu esse dicendum: expō-
nit etiā q̄b de rebz dicitur sic Nouitate magnitudine: naz nouus dicitur magn'. inde noui

Her. n. paus exle-
cūtibz in qua de-
ra. moribz cati-
ne agitur an-
quā ad huc exor-
pionat +

74

nonis magis q̄
reip. hōr. p̄. q̄
nō p̄prie dicitur
ambire q̄z illud qd
vulgo dicitur practica

reip. hōr. p̄. q̄
nō p̄prie dicitur
ambire q̄z illud qd
vulgo dicitur practica

reip. hōr. p̄. q̄
nō p̄prie dicitur
ambire q̄z illud qd
vulgo dicitur practica

reip. hōr. p̄. q̄
nō p̄prie dicitur
ambire q̄z illud qd
vulgo dicitur practica

reip. hōr. p̄. q̄
nō p̄prie dicitur
ambire q̄z illud qd
vulgo dicitur practica

reip. hōr. p̄. q̄
nō p̄prie dicitur
ambire q̄z illud qd
vulgo dicitur practica

reip. hōr. p̄. q̄
nō p̄prie dicitur
ambire q̄z illud qd
vulgo dicitur practica

reip. hōr. p̄. q̄
nō p̄prie dicitur
ambire q̄z illud qd
vulgo dicitur practica

reip. hōr. p̄. q̄
nō p̄prie dicitur
ambire q̄z illud qd
vulgo dicitur practica

reip. hōr. p̄. q̄
nō p̄prie dicitur
ambire q̄z illud qd
vulgo dicitur practica

reip. hōr. p̄. q̄
nō p̄prie dicitur
ambire q̄z illud qd
vulgo dicitur practica

reip. hōr. p̄. q̄
nō p̄prie dicitur
ambire q̄z illud qd
vulgo dicitur practica

reip. hōr. p̄. q̄
nō p̄prie dicitur
ambire q̄z illud qd
vulgo dicitur practica

reip. hōr. p̄. q̄
nō p̄prie dicitur
ambire q̄z illud qd
vulgo dicitur practica

reip. hōr. p̄. q̄
nō p̄prie dicitur
ambire q̄z illud qd
vulgo dicitur practica

reip. hōr. p̄. q̄
nō p̄prie dicitur
ambire q̄z illud qd
vulgo dicitur practica

reip. hōr. p̄. q̄
nō p̄prie dicitur
ambire q̄z illud qd
vulgo dicitur practica

reip. hōr. p̄. q̄
nō p̄prie dicitur
ambire q̄z illud qd
vulgo dicitur practica

reip. hōr. p̄. q̄
nō p̄prie dicitur
ambire q̄z illud qd
vulgo dicitur practica

reip. hōr. p̄. q̄
nō p̄prie dicitur
ambire q̄z illud qd
vulgo dicitur practica

reip. hōr. p̄. q̄
nō p̄prie dicitur
ambire q̄z illud qd
vulgo dicitur practica

reip. hōr. p̄. q̄
nō p̄prie dicitur
ambire q̄z illud qd
vulgo dicitur practica

discordia
comit
m

Sonis expollant. Et uilis discordia: discordia, ciuili. Ibi in his supradis. Exercuit no solum grata fuere: vix etia in illis oem etate sua durit. in die. i. famis. z dr ab in z edo qsi no edia eo q no edat. z q no comedit sine dubio fame suscipit. Algoris: frigoris. Uigilie: qz in sonis nocres agebat. in edie: qz sine cibo diu pmanebat. nec multu detrimeti patiebat ob illud. Algoris: qz frig? etia tolerabat. Uigilie: qz se no nimis somno dabat: s; par admodu. Supra qua cuiq; credibile e multo

plus q; qsi credere posset. z e bonis? dicendi modus. Aius audar: q; hacten? de corpore dicitur nunc demu de aio dicere incipit aius audar: mag q; picula aggredi no dubita ret. Subdol? qz facile vnu; queq; fallere poterat. subdolu; latine grece appellat ipo dolos q no agre decipit s; latent. Uan? qz nuq; in eodez pposito manebat: nunc hoc: nunc illud volebat. Simulatoz: z dissimulatoz declarat: qd dixit subdolu; z varius. Simulatoz q ondit id e? qd no e. Dissimulatoz q ondit id no e? qd e. Appetes alieni sui pfulus. i. q aliena desiderar z sua pdigus. pfuderet. s; no videt posse fieri: sed necesse e ira fieri si qs b diliget pside

rauerit. na p q sua ffidit. io aliena appetit. na pdig? qz sua sibi no sufficiunt aliena appetat necesse. Ardens vehemens. Cupiditatu; qz qd sem el cupe cepar: tato ardore iuadebat vt a nullo coerceri posset. Satis eloqntie: qz eloqntissim? erat. Paz sapientie: qz no valde sapiens erat. z hoc addidit: qz nuq; sine sapientia eloqntia pfuit. sepius aut abfuit: qd etia Et. i. arte veteri. plin? ondit. Vastus imoderatus. z plus e qz si dixisset magn? z inges. na vastu dictur qd nulla mesura: terminari possit. i. sine mo terminatu imoderata q mo pu no heret. incredibilia: q nulla rone conseq posset. Nimis alta: q ciuile modu transgredent no qrebant dignitate pncipis romanis: sed pot? dignitate tyrani q vbi rome p arbitrio impare no posset: vel tale quale supra memorau. Uirg: Necen? hic e. i. talis. Huc catilina. Dnacione. L. sylle q mortis pto reipu. aduersarijs ppetua dictatura assecut? e: q mgrat? qsi regnu? erat. Nas que admodu rex impabat subditis z oia p voluntate facie: ita dictatoz oia p arbitrio ereq; bat. tur. na cu vocabulu reg? in vrbe romana miti? reddere velet: ad dictature nome cofugerut na ei? mgrat? regia ptas erat. Primum fuit hic. L. Sylla q postea sylla felix e appellat? z de mu pediculari morbo columpcus. secundus aut iulius cesar qui multis vulnerib; tan dez a senatorib; est interfectus. Libido: cupiditas. z dr a libendo ta z si coluendo inoleuit vt libido in mala partem accipiat. nam Salustius libidine accipit in bona partem. Capiunde p capiende. i. occupande tertie coniugationis verba pnt habere participia futuri temporis: tam in yndus qz in endus: vt legendus vel legendus vel capiendus vel capiendus. sed cauendus e ne id licent in oib; pncipijs faciam? qz vitiosum eet in verbis quarte coniugatois. id e face re: qz no pot dici audiuus audiuus audiuus. Id. s. cape rempublicam. Pararet: equitaret. Nihil pensi: nihil considerari: nihil consideratois: translatio sumpta a pensantib; qui diligenter inspicunt in qua ptem vel aurum vel argentu inclinet: no ponderabat ipse quo rempublicam caperet dummodo cupiditatem sua expellere posset. Agitabat: rationes autem erant innumere quibus Catilina adductus rem banc tanta capessere volebat. z q ma

tantē exercuit. Corp? patiens in edie: algoris vīgilie sup? cuiq; credibile etiā. Animus audax subdol? vari? cuiuslibet rei simulator ac dissimulatoz: alie appetes: sui pful? ardēs in cupis ditatib; satis loquētie. sapientie parū vastus animus immoderata incredibilia nimis alta semper cupiebat. Hunc post dominationem. L. Syllē libido mētia iuaserat. Rei Publice capite punde: neq; id quibus modis assequeret quibus regnum pararet quicq; pensi habebat. Agitabat

var quinta ostendit
bas id ea qno e
erle vna. Nede
bas ad eo ea q
...

rauerit. na p q sua ffidit. io aliena appetit. na pdig? qz sua sibi no sufficiunt aliena appetat necesse. Ardens vehemens. Cupiditatu; qz qd sem el cupe cepar: tato ardore iuadebat vt a nullo coerceri posset. Satis eloqntie: qz eloqntissim? erat. Paz sapientie: qz no valde sapiens erat. z hoc addidit: qz nuq; sine sapientia eloqntia pfuit. sepius aut abfuit: qd etia Et. i. arte veteri. plin? ondit. Vastus imoderatus. z plus e qz si dixisset magn? z inges. na vastu dictur qd nulla mesura: terminari possit. i. sine mo terminatu imoderata q mo pu no heret. incredibilia: q nulla rone conseq posset. Nimis alta: q ciuile modu transgredent no qrebant dignitate pncipis romanis: sed pot? dignitate tyrani q vbi rome p arbitrio impare no posset: vel tale quale supra memorau. Uirg: Necen? hic e. i. talis. Huc catilina. Dnacione. L. sylle q mortis pto reipu. aduersarijs ppetua dictatura assecut? e: q mgrat? qsi regnu? erat. Nas que admodu rex impabat subditis z oia p voluntate facie: ita dictatoz oia p arbitrio ereq; bat. tur. na cu vocabulu reg? in vrbe romana miti? reddere velet: ad dictature nome cofugerut na ei? mgrat? regia ptas erat. Primum fuit hic. L. Sylla q postea sylla felix e appellat? z de mu pediculari morbo columpcus. secundus aut iulius cesar qui multis vulnerib; tan dez a senatorib; est interfectus. Libido: cupiditas. z dr a libendo ta z si coluendo inoleuit vt libido in mala partem accipiat. nam Salustius libidine accipit in bona partem. Capiunde p capiende. i. occupande tertie coniugationis verba pnt habere participia futuri temporis: tam in yndus qz in endus: vt legendus vel legendus vel capiendus vel capiendus. sed cauendus e ne id licent in oib; pncipijs faciam? qz vitiosum eet in verbis quarte coniugatois. id e face re: qz no pot dici audiuus audiuus audiuus. Id. s. cape rempublicam. Pararet: equitaret. Nihil pensi: nihil considerari: nihil consideratois: translatio sumpta a pensantib; qui diligenter inspicunt in qua ptem vel aurum vel argentu inclinet: no ponderabat ipse quo rempublicam caperet dummodo cupiditatem sua expellere posset. Agitabat: rationes autem erant innumere quibus Catilina adductus rem banc tanta capessere volebat. z q ma

Latiline

gnificus erat et pauper et multa scelera perpetraverat. Indies quotidiē. Ferox. s. natura: in-
domitus animus. Latiline. Agitabat incitabat impellabat. Inopia reitnam cum magnis
ficus esset et inopia pmeret: quod suis rebus non poterat tueri magnificentia: alienis necesse
erat conservare: et ob hanc causam ad rei publice usurpationem incedat animus. Conscientia sceleris
quod sibi conscius erat scelerum quod commisit: hec autem paulpost videre licebit in eodem libro. Nam in
conscius *conscius* *conscius*

batur magis magisque in dies animus ferox ino

pia rei familiaris et conscientia scelerum. Que utraque

bis artibus auferat quas super memoravi. Incita

bant propterea corrupti civitatis mores: quos pul

simas: ac diversa inter se mala luxuria atque aua

ritia verabant. Res ipsa hortari videtur (quoni

am demoribus civitatis tempus admonuit su

praepetere: ac pauci instituta maiorum. domi

milicieque quomodo rem publicam: habuerunt

tamque reliquerunt. utque paulatim immutata et

pulcherrima et optimissima ac flagitiosissi

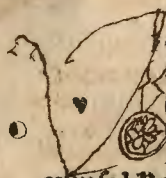
ma facta sit differere.

cetera sua scelera hoc porissimū narratur. Que utraque. s. in optiam et scelera spererat cum inulauerat. His artibus vide licet aliena appetendo sua profundendo: cupiditatibus imitendo. Preterea: propter quod ferocitas animi inopia scelera perpetrata incitabant illum hoc etiam accedebat scilicet quod et cetera. Corrupti mores: in tanta corruptione morum facile videbatur accessus ad usurpatorem rei publice quos mores id est artes. Luxuria et auaritia. apposite mala. Diversa inter se: bene dicit. Nam luxuria opes profundit auaritia opes conservat Luxuria viciosa est superfluitate nimia. auaritia viciosa est nimia pecunia. ergo procul dubio diversa sunt inter se sed in quod luxurie inseruit voluerit necesse est ut et auaritas quia nisi auaritas fuerit non poterit compare diuitias. quibus ad parandam luxuriam vitatur Res ipsa hortari sicut

Res ipsa
videtur hoc loco
genera. 6. 1. 10.
genera

apud Ciceronem est: Tria sunt genera narrationum de quibus orator sumit rationem sue causae. Primum oratorum quod oratores utuntur vincendi causa. Secundum digressorum Tertium poeticum: sed digressorio scilicet genere narrationis utitur Salustius quod intercurrit nonnunquam aut fidei aut criminatiois aut laudationis: aut latinus apparatus causa. Nam digredit Salustius ab historia. quam superius ceperat in perditione. s. Latiline: et ad mores civitatis narrationem peruenit. Fit autem hec digressio laudationis vituperationis: et apparatus causa: laudationis ut maiores et pulcos illos laudibus exornet quod re publica non conservauerunt: mo moribus optimis: veruicem servata auferunt. Vituperationis causa: ut hoies etatis sue vituperet: quod non virtutibus: sed malis moribus dediti sunt et re publica maioribus stabilitate ac firmata labitur ad interitum peruenire patient: apparatus causa fit ut se pararet ad id quod diciturus est. Nam de corruptione civitatis et ab initio urbis. Rome narrare incipit quod populus Romanus se domi milicieque habuerit: et in presentem habeat ut his cognitio verisimile fiet in tanta morum corruptione animus ad rem publicam capiendam intendisse. Latiline Res ipsa videlicet: quod de corruptione morum mentionem fecerat. propterea videtur non incongruum esse si perstrinxerit ea quod ante Latiline seditionem. fuerit in urbe romana. instituta maior domi milicie: id est institutio quod domi milicieque a maioribus conservate sunt. Domi in pace. Milicie in bello. Habuerunt comparauerunt Reliquum. s. posteris suis immutata paulatim scilicet laetente disciplina premij. Pulcherrima id est honestissima pulcher et honestus sibi invicem cedunt. Ergo pulcherrima. id est honestissima. Flagitiosissima id est vitiosissima: et singula singulis opposuit pulcherrima. Flagitiosissima pessima optima.

Coniuratio

Rbēm romānā: hic eorum opinionē sequitur q̄ dicunt ab Enea conditū fuisse urbem ro. plurarchus in vita Romuli multas afferit snias: nā dixerunt nonul-
li Enea fuisse pditorē. alij euadrū Arcadem. alij mulierē arcadica: q̄ fuerat secu-
ta Euandriū in italia: cui nomē erat Romini: z a noie suo vrb̄i imposuisse nomē
nūc vt roma appellaret. Alij dicūt nō enea neqz euandriū neqz mulierē arcadi-

Archie romana
Hic saluti q̄nada
bis hae Romae facte
stendēda q̄n fuerit
romae p̄my cōfessio
cō dicitur.

cam: sed Romulū z remiū cō-
didisse mentia vrb̄is Ro. cui⁹
sue Li. Lemius testis ē: b̄ ve-
ro eoz sequitur opinionē: q̄ de-
bent Eneam pfugū post de-
letam troiaz cū vna troianis
ro. cōdidisse. Condidere. p̄ cō-
diderunt: edificauerunt. Ha-
buere tenere habitauerē: et
sepe primitiuus p̄ deriunctio
z ecouerso. nā dicimus habi-
to hāc domū. i. habeo. Acce-
pti: audiunt: intellexi: Profugi
pcul fugatiā domo sua. In-
certis sedibus. q̄a certa loca
non habebant. in q̄bus se fir-
mare possēt: donec mentia cō-
diderūt. sed huc atqz illuc er-
rabāt Aborigenes scz tenere
urbem. Cum his scz troianis
aborigenes populi dicti sunt
latini p̄isci: qui italiā ab v-
itio tenuerē: dicti sunt abori-
genes: quia diu aberrauerūt
ante. z certas sedes haberēt.
Sine legibus. qz ipi licenter
viuebant nec vlla lex erat q̄
vetaret qn p̄ arbitrio faceret
q̄ voluissent Sine impio z di-
cū demo cratia: qz nemo re-
gebat eos: liberum atqz solu-
tum declarat quod dicit si-
ne legibus. Sine imperio:

Rbē romā n̄ sicuti ago accepti con-
dideratqz habuere in initio Troia-
ni. qui Enea duce p̄ fugis sedibus
vagabatur incertis. Cumqz his aborigenes
genus hominum agreste: sine legibus sine im-
perio liberuz atqz solutū. Hi postq̄ in vna me-
ntia p̄ uenerē dispari ḡne dissimili lingua alii alio
more viuetes: credibile ē mēozatūqz facile calu-
erunt. Sed postq̄ reseoz ciuib⁹ morib⁹ agris
aucta satis prospera: satisqz pollē videbatur:
sicuti plerqz mortaliū habentur inuidia. ex o-
pulantia orta est. Igitur reges finitimi popu-
li que bello tentare: pauci ex amicis auxiliō eē
Nā ceti metu p̄culsi: a p̄cisi abierāt. At ro. do-
mi militieqz itēti: festinare: parare: alius alium

si reges
m̄m̄at saluti
stēdo con̄ r̄auis
na in r̄ab̄ dom⁹
uob⁹ ub⁹

monarchia: liberum quia sine imperio. Hi postqz z cetera: z hi
troiani z aborigenes anti qui italie populi: cum in vna mentia vrb̄is rome conuenissent: cre-
di non potest: quaz facile creuerint. Dispari genere: quia hi quidem troiani: hi vero latini.
Dissimili: nam qui genus disparerat: lingua quoqz dissimilis fuit. Nam sicuti videmus
aliud idiotoma h̄nc tauri: aliud greci: aliud latini. Alio more elio ritu. z h̄iano z diuino: naz
mos vrrūqz cōplectitur z diuini z humanū. Incredible mēozatū. i. credi nō p̄t si mēozas
ret: Caluerunt. i. sil creuerūt. Nā calefcere crescere significat. Ciuib⁹: z qz populus ille i ma-
rimā breui puenit multitudinē. Moribus z qz multitudo populi creuerat. mores etiā im-
postri sunt ciuib⁹. Agris: nam vicissent romani populos finitimos agroz fines suoz. p̄e-
derunt Satis pollens. satis potens. Plerqz mortaliū h̄nc. in q̄ maior: p̄ h̄iarum rerum
inuidiose possidentur: z iō qz diuicie ingentes possidebantur a romanis inuidia repēte orta ē
cōtra eos. Ex opulētia ex diuicijs z opib⁹ rerū. Igit qz inuidia opulētia pepit romanis Te-
tare. p̄ rētabāt romanos. pauci ex amicis vt fuerūt albanī sp̄ p̄iuncti erāt romāis ceteri pau-
cos amicos. domi militieqz itēti. i. bello z pace diligētes. festinare: p̄ Festinabāt ad ea q̄ sibi

z reipu. vilia essent ad oia de impio angendo. Hortabāt p hortabant. Tegere. i. defendere
Armis: aior. vture postubi: p postū vna ps cōposita est postubi. Propulerāt: pcul pepule
rant. Virtute fortitudine ai z corpi. Socijs atqz amicis: postea vbi se defed. rāt aicos as
qz socios defendebāt. Putabāt aicitias: i. magis suo bñficio qz alieno sibi traduo aicitias
gabāt sibi pusa romani. Debāt romani. impū regū dñationē cui rex vn^o perat. Legitimū
orabatur. impūrio. i. laur. i. dicitur

impū. i. impū fm leges con
stituti. nā q perāt sume rez
res appellabāt. Delecti. i. se
nio: es q p etatē militare nō
porerāt. ingenitū sapia. i. q in
genio pollebāt. Sapia: etate
z experientia rez. Hi vl etatez
nūc dicit qño appellabāt se
patores: z ira dicerēt q pñlio
perāt z reip. augēde z qb in
geniū firmū: ingenitū aut vult
dū crant Etate: qz senes erāt
quē admodū solet eē ptes: vl
filitudine cure: qz ipi reip. vti
litate curabāt quē admodū
ptes curāt vtilitate filioz: p^o
vbi: postū: initio. ab initio. i.
aprimordio vñ. Cōseruāde
libratis cā fuerāt reges vt li
bertas cōseruaret: qz pepule
rant hostes q romāis libratē
eripe volebāt z suo impertio
subigere. Augēde rez: qz ptes
erat vn^o sume rez. q oia suo
ordine regeret si qd mali cō
missū fuisset rex vindicaret:
z h pacto oēs ciues vñ crāt
cōcordes: q ipē reip. romana
vehementē augebāt. in super
biā z dñationē: qz nō fm leg
leges z fm instituta maior
reges nouissimi pplm roma
nū tractabāt: Sz p arbitrio
z volūrate sua oibz dñant oēs
qz opprimere seu recte seu p
per ā studebāt. Simos impa
tores. i. duos pples. i. psu laz

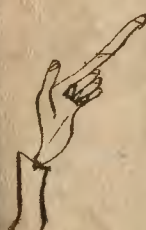
hortari: hostib^o obuiā ire. libertatē patriā pen
tesqz armis tegere. Postubi pñcula vture ppu
lerāt: socijs atqz amicis auxilia portabāt: ma
g^o dādisqz accipiēdis bñficijs amicicia pabat.
ipū legitimū nomē regū hēbāt. Delecti qbus
corp^o anis infirmū ingenū sapiētia validū erat
Rei pu. pultabāt: hivel etate vel cure si l'itu di
ne patres appellabāt. Postubi fegū impium
qd i initio p suade liberat^o atqz cā augēder. p.
fuerat. in supbiā dñatiōēqz se uertit: imutato
more: anuma impia binosqz impatores sibi fe
cere. Eo modo minime posse putabāt p licen
ciā isolescere aiz bñanū S sea tēpestare cā p esse
qzqz magis tollere: magisqz ingenū i pōptu
bēte. Nā regibus boni q mali suspectores sūt
semperqz bis aliena virt^o formidolosa est. Sz
ciuitas in credibile memoratu est: adepta liber

tū regnū regū cōstituerē romani priores. Annua impia. i. q tñmō anno vno pmanerēt. nā
cōsules vno tñmō anno pmanebāt in ipio. Eo mō. i. tñmō annua eē impia. insolescere in sup
biā z insolētia posse recidere eo q ipū breue erat. Ea tēpestare: eo tpe in libratē vindicata est
ciuitas. Quisqz. i. qsqz p vrbis suis. Extollere: magnificare se. in pmpu: in patoz manifesto
nā nō timebāt ne v^o sua displicere possēt regibz sicut pū^o cū reges vñ hēbāt. Nā regibz rō
est cur quisqz virtute suam aperire studebat: quia boni magis sunt suspecti qz viles z igna
ui. nā regum tpe etiā si quis ingenium maximū habuisset ostendere nō audebat ne se suspe
ctum faceret regibz. Suspectiores: magis suspecti. Quia n mali: qz viles z ignobiles: nec di
cas qz mali qz improbi z prauis: sed qz viles z ignaui: z ita boni prudentes z pclari viri. bis
f. regibz. in credibile memoratu id ē credi nō pōt si memoraret. Adepta: parata. z est vsus ad

hanc legem
vnde
animo

istam passivam significatione. Incessant inuaserat romanos postquam ipsi in libertate puenissent
 Simulat belli pariens. qz assuefacta erat bellis gerendis. Per labore usu militiis. i. laborando
 z militando militiam gerere. z labore pati assueti erat. qz p labore z cotinuu usu fiebat belli pe-
 ritores. Usu: consuetudine. Magis indecoris armis. i. magis cupiditatem suam ponebant
 in his q ad rem militare priderent. qz in his q ad voluptate seu luxu attinere videntur. Decorus
 ornatis insignibus. Militaribus bellatoribus bello accommatis. ^{1. rpe} ^{1. rpe} ^{1. rpe}
 Scortis: meretricibus. Conu- ^{1. rpe} ^{1. rpe} ^{1. rpe}
 uisijs: supfluitarijs cibor. igit ^{1. rpe} ^{1. rpe} ^{1. rpe}
 narrare cepit Salu. mores ^{1. rpe} ^{1. rpe} ^{1. rpe}
 ppli romani z instituta eius ^{1. rpe} ^{1. rpe} ^{1. rpe}
 qbz ad tanta magnitudines ^{1. rpe} ^{1. rpe} ^{1. rpe}
 impq facile se prouenerat: qd ^{1. rpe} ^{1. rpe} ^{1. rpe}
 eet hic. facit igit: qz sumo la- ^{1. rpe} ^{1. rpe} ^{1. rpe}
 bore se exercuerat in bello: et ^{1. rpe} ^{1. rpe} ^{1. rpe}
 suas oes cupiditates posue- ^{1. rpe} ^{1. rpe} ^{1. rpe}
 runt in virtute. Talibus viris q ^{1. rpe} ^{1. rpe} ^{1. rpe}
 continentiaz labore se exercue- ^{1. rpe} ^{1. rpe} ^{1. rpe}
 rant. No locus ull' asper aut ^{1. rpe} ^{1. rpe} ^{1. rpe}
 arduus edie: z eleuatus: qz ^{1. rpe} ^{1. rpe} ^{1. rpe}
 qzq locus abditus esset vel ^{1. rpe} ^{1. rpe} ^{1. rpe}
 inuisus: tñ virtute sua supera- ^{1. rpe} ^{1. rpe} ^{1. rpe}
 bant. Non armatus hostis ^{1. rpe} ^{1. rpe} ^{1. rpe}
 formidolosus: z quia in bel- ^{1. rpe} ^{1. rpe} ^{1. rpe}
 lo diu se exercuerant: ideo ar- ^{1. rpe} ^{1. rpe} ^{1. rpe}
 matos hostes non me. Oia ^{1. rpe} ^{1. rpe} ^{1. rpe}
 domuerat sez locos z hoies ^{1. rpe} ^{1. rpe} ^{1. rpe}
 virtute sua domuerat roma- ^{1. rpe} ^{1. rpe} ^{1. rpe}
 ni. Certamen contentio. Int ^{1. rpe} ^{1. rpe} ^{1. rpe}
 ipsos. i. romanos quisq. ipe ^{1. rpe} ^{1. rpe} ^{1. rpe}
 rabat ferire: non expectabat ^{1. rpe} ^{1. rpe} ^{1. rpe}
 alij alios vt hostes iuaderet: ^{1. rpe} ^{1. rpe} ^{1. rpe}
 sed vnusq. primus esse vo- ^{1. rpe} ^{1. rpe} ^{1. rpe}
 lebat vt eam laudes adipisci ^{1. rpe} ^{1. rpe} ^{1. rpe}
 posset. Durum ascendere. p- ^{1. rpe} ^{1. rpe} ^{1. rpe}
 perabat vnusquisq. in oppu- ^{1. rpe} ^{1. rpe} ^{1. rpe}
 gnandis vrbibus prim' esse ^{1. rpe} ^{1. rpe} ^{1. rpe}
 volebat qui murum ascende- ^{1. rpe} ^{1. rpe} ^{1. rpe}
 ret z murale cor: anã assequeret. Nam corona muralis dabat his q prim' muru ascēdissent
 Tale facinus faceret. i. dū prim' feriret hostē dū primus muru ascenderet. Tandem ea sez
 vincendo hostes z expugnando vrbes. Diuitias bonas magnasq. in hostibus vincendis z vr-
 bibz expugnatis fama nobilitate: suasq. oes diuitias ponebat. Laudes auidi: auari qdem
 erant glie: pecunie aut munificētissimi. Laude qua discrimie vite gerebat. Pecunie: libera-
 les qua in amicis pfundere no dubitabat. Gloria ingentē quantū qdē ad gloria prime-
 ar nihil moderati fuit quantūq. ad diuitias moderatis gaudebat. Ingentē plusq. me-
 diocrē. Honestas mediocris Memorare posse: his de causis hoc sepe cōsecuti sunt roma-
 ni vt ipsi patci ingentē hostiū multitudinē fuderint atqz fugauerint sepe vrbes impugna-
 biles tandē vicerūt. Maximas hostiū copias pua manu. vt Luculus q aduersus nigranē
 armenie regē centū milliū exercitiū: duodecim milibz militū fudit atqz fugā: in quo plio Ty-
 granista filius ipsius tygranis captus est atqz in trispho duct'. Quas vrbes natura muni-
 tas sicuti fuit carthago noua in hispania q qzq. natura loci z a terra z a mari munita. eet
 tā pplis roman' virtute sua eam cepit ductu z auspicio publici Scipiois africani superioris

Catiline

Ea res se pdicam mediū adducere. Ab incepto a pposito videlicet a descriptōe seditionis
catiline. Sed fortasse hoc pertinet ad id qd sequitur et hoc dicit qd si romani plura gesserunt
domi atqz militie egregia facinora qz alius i orbe terraz populis: nō fortuna fecit. vt ceteri
ri terraz populi fama pstarēt. Nā qzuis multa gesserūt: nō tū fuerūt scriptores q ea mēorie
tradiderēt. Ceteri autē populi aut arbenienses qz nō tanta fecerint tū qz scriptores ea illu
strarūt clariores hūmā fama

parua manu fuderit: quas vrbem natura muni
taspugnādo cepit. nī ea res lōg⁹ nos ab ice

Opto traberet. Sz pfecto fortuna i oi rednatur

Ea res cūctas ex libidine magis qz ex vero cele
brat obscurat qz Arbeniensium res geste sicut
ego existimo satis aple magnifice pfuere. Ne
rū aliquāto minores quā fama ferūtur Sz qz

puenere ibi scriptoz magna ingenia p terraz
orbē Arbeniesius facta p maximis celebrant
Ita eoz q ea fecere p trustata habetur lōtus ea

his potuere extollere pcedara ingenia. Sed
popu Ro. nūquaz ea copia fuit qz prudētissi
mus qzqz maxime negocios⁹ erat ingenium ne
mo sine corpe exercebat: optim⁹ quilibz facere

quā dicere et sua ab alijs bñ facta laudari: qz
spe alioz narrare malebat. Igitur domi mili
tieqz boni mores colebātur. Lōcordia maria
mima auaritia erat. ius bonū q apud eos nō
legib⁹ magis quā natura valebat. Iurgia di
scordias. similitates. cū hostib⁹ exercebāt ciues

alioz gestas res pdicare malebat. Igit qz oēs negocijsz gerēdis rety dediti erāt. Domi i pa
ce Militie i bello. Lōcordia mari. auar. nā vñ seqt ex reliqz: nā qz nō erāt auari iō erāt con
cordes: mors qz ex auaritia nasci discordia: ius equūqz. i. ius ex bono et cō. Nā ius ex bono et
cō p stare dī qd. oīto puenit. Non legib⁹ magi quā: qz etia sine legib⁹ quā ipi naturalit⁹ boni
erant et equi iurgia verborū sunt Discordias dūcēdones et in imicitias. Similitates. i. odia

Handwritten marginal notes:
- Top left: *1 pba potuere*
- Top center: *Arbeniensium*
- Top right: *1 pba potuere*
- Middle left: *Fortuna*
- Middle center: *Arbeniensium*
- Middle right: *1 pba potuere*
- Bottom left: *1 pba potuere*
- Bottom center: *Arbeniensium*
- Bottom right: *1 pba potuere*

Handwritten notes on the right margin:
- *Arbeniensium*
- *Arbeniensium*
- *Arbeniensium*
- *Arbeniensium*

Cū civibz vni certamē erat vt p̄staret virtute aliū alijs. Supplicij Nota q̄ supplicij sup-
 plicatio dicitur q̄ p̄stetis t̄p̄ibz et dēnatoz p̄cūtia dijsa sacrificia credebant nā q̄ soluere pe-
 cūtiā ex maleficio cōmissō supplicij erat reo: p̄stetis d̄ inolemt vt supplicij supplicatio di-
 cat. nā apud d̄ijsa oīs p̄cūtia pecuniaria fuit nōratū s̄m delicti q̄ntatē In supplicij: i. sa-
 crificijs nō dubitabāt hecatōbem facere. i. sacrificij i q̄ cētū boues macrabant. Parci mo-
 perati: naz inde fit p̄simonia
 His duabz artibus audacia cū civibz de virtute crebāt in supplicij deorum
 re nō dubitabant. Tū bello magnifici. domi p̄ci in amicos fideles erāt Du
 par euenerat. i. pacē t̄p̄e. Equā ab bis artibz audacia in bello vbi par euene-
 te: q̄ eq̄ iure oēs virebāt: q̄ntū rat eq̄tate seqz z re. p. curabāt. Quap̄ rex ego
 rez v3 q̄: ip̄i i bello audaces maria documēta hec habeo q̄ in bello sepi vi-
 z domi eq̄ssent. Nec documēta dicatū ē in eos q̄ cōtra impiū in hostē pugna-
 ta: exēpla. i. q̄ sequunt̄ Cindi uerāt. q̄qz tardi renocati p̄lio excesserāt. q̄ q̄
 catū: sepe vindicta facta est z si s̄ reliq̄re. at̄ pulsi loco cedere ausi erāt. In
 eos. Contra imperij pugna: si pace vero b̄nificij magis q̄ metu impiuz agita-
 cur Lucius malius torq̄ q̄ bāt: z accepta iniuria ignoscere quā p̄seq̄ male-
 filij sui eo iussu ei q̄ hostem bāt. Sz vbi labore atqz iusticia rēsp̄. creuit re-
 pugnauerat z ēt victorias ex ges magni domiti bello natōes fere: z ppli igē-
 hoste reportauerat primū vir tes v̄ subacti. Carthago emula Impij roma-
 gis cedi deū securi p̄coni ius- ni a stirpe iterūt: cūcta maria ter eqz patebāt:
 fir: de papirū curfor fecisset i seuire fortūa ac miscere oia cepit. qui labores
 magistrū eq̄m nisi populū ro picl adubias atqz aspas res facile tolerauerāt b̄s
 gasset vt sibi donaret. Cōtra ocidit iustie optāde alijs onēras miserie q̄ fuere
 impiū: z iussus imperatoris. q̄ bāt. Sz vbi labore atqz iusticia rēsp̄. creuit re-
 signa reliq̄rāt. q̄ paucos ad ges magni domiti bello natōes fere: z ppli igē-
 modū h̄mōi iuuenes. In pace tes v̄ subacti. Carthago emula Impij roma-
 te suāqz rē pu. in bello conser ni a stirpe iterūt: cūcta maria ter eqz patebāt:
 uassenūt. p̄bat i pace iure eq seuire fortūa ac miscere oia cepit. qui labores
 cas id fuisse p̄secutos. B̄nifi picl adubias atqz aspas res facile tolerauerāt b̄s
 cia maḡ s̄qz metu. i. maḡ b̄n ocidit iustie optāde alijs onēras miserie q̄ fuere
 ficio loci sui q̄ primēdo ipio bāt. Sz vbi labore atqz iusticia rēsp̄. creuit re-
 suos subditos regnabāt Ro picl adubias atqz aspas res facile tolerauerāt b̄s
 mani. i. parebat subdit p̄plo seuire fortūa ac miscere oia cepit. qui labores
 ro. maḡ s̄ sp̄ore q̄ metu. Agi picl adubias atqz aspas res facile tolerauerāt b̄s
 tabāt: regēbāt. Ignoscere ma picl adubias atqz aspas res facile tolerauerāt b̄s
 gi q̄ p̄ se. si q̄s defecisset a pō picl adubias atqz aspas res facile tolerauerāt b̄s
 pulo ro. sil ac penitisset eas picl adubias atqz aspas res facile tolerauerāt b̄s
 p̄cebat eis p̄pls romanū Ubi picl adubias atqz aspas res facile tolerauerāt b̄s
 p̄ post q̄ Res pu. i. post q̄ oia picl adubias atqz aspas res facile tolerauerāt b̄s
 impio suo subegit ro. p̄pls: nec cū aliq̄ gēre sibi bellū sup̄fuit fortuna oia miscuit ita vt ar-
 ma i seipos p̄uerterūt. Fere: seve: v3 barbare vt sic he: vt Traces vt Parthi. Cū impij
 ro. q̄ sp̄ ē ausa cū romanis de ipio p̄edere a stirpe iterūt: fundit̄ hueria ē Lūcta ma. postqz
 q̄cqd̄ mari q̄cqd̄ terra regnabat po: ro. ipio subiectū erat. Miscere: p̄urbare. Labores ferē
 do militiā Pericula: exponere se oibz extrēis Dubias incertos. atqz aspas: difficiles z singu-
 las res singulis opposuit: aspa z labores: nā q̄ aspez ē cū labore p̄seq̄mur. Dubios z picu-
 la nā q̄cūqz res dubias agit i mario piculo v̄sat. Optāde alijs nō oprāde p̄plo ro. sed o3
 bi terraz principis: sed alijs gētibz q̄ v̄iebāt Impio suo: nam cū populus romanū p̄iceps
 oim esse multo magis impare debebat diuitias possidentibus q̄ i diuitias possidere
 vellet. Oneraqz miserie qz p̄pter hec in p̄niciē sui impij sil̄ p̄uenere co q̄ diuitias non rece-
 v̄si sunt: nā q̄ possidet diuitias possidet ab bis nisi hic ipsas moderate v̄tat ille ergo q̄ v̄it

signa romanorum
 erat a guplo
 argenteo

Publi
 de bellare
 in p̄bos erat
 romanorum

f. audana
 in bello
 Coloni
 domi

p̄stetis d̄ inolemt
 q̄ntatē In supplicij: i. sa-

p̄stetis d̄ inolemt
 q̄ntatē In supplicij: i. sa-

p̄stetis d̄ inolemt
 q̄ntatē In supplicij: i. sa-

p̄stetis d̄ inolemt
 q̄ntatē In supplicij: i. sa-

p̄stetis d̄ inolemt
 q̄ntatē In supplicij: i. sa-

p̄stetis d̄ inolemt
 q̄ntatē In supplicij: i. sa-

p̄stetis d̄ inolemt
 q̄ntatē In supplicij: i. sa-

p̄stetis d̄ inolemt
 q̄ntatē In supplicij: i. sa-

p̄stetis d̄ inolemt
 q̄ntatē In supplicij: i. sa-

p̄stetis d̄ inolemt
 q̄ntatē In supplicij: i. sa-

p̄stetis d̄ inolemt
 q̄ntatē In supplicij: i. sa-

p̄stetis d̄ inolemt
 q̄ntatē In supplicij: i. sa-

p̄stetis d̄ inolemt
 q̄ntatē In supplicij: i. sa-

p̄stetis d̄ inolemt
 q̄ntatē In supplicij: i. sa-

Latine

divitijs divites ē: q̄ nō divitijs abunt: paup̄ ē. Igit̄ prio sup̄ius ondit̄ Salustius quō pau-
 lari mutari sunt mores civitatis: z q̄ ante a bello exercitati fuerāt postq̄ oīa suo ip̄io subī
 gese divitijs z ceteris voluptatibz aim suū dederūt: qz ex re pu. q̄dez pe cun iam. postea re?
 gnū caperūt: qz obveni omnes avari atqz abitiosi redditi sunt. Igit̄ q̄ divitijs. f. optare cepe-
 rūt. Et oī pecunie dein impj: vniū seq̄urex altero: naz q̄ magnā pecuniā possider: hī c̄sibi i
^{cupido} ^{superbia} ^{ambitio} ^{avaritia} ^{probitas} ^{moderata} ^{sp̄ia} ^{gr̄it} ^{ea} ^{vlt}
Igit̄ primo cupido pecunie: deinde impi cre
 uir z ea q̄si materies oīuz maloz suere. ^{cupido} ^{superbia} ^{ambitio} ^{avaritia} ^{probitas} ^{moderata} ^{sp̄ia} ^{gr̄it} ^{ea} ^{vlt} **Maqz**
 avaritia fidē pb̄itatē ceterasqz artes bonas
 subuertit. ^{cupido} ^{superbia} ^{ambitio} ^{avaritia} ^{probitas} ^{moderata} ^{sp̄ia} ^{gr̄it} ^{ea} ^{vlt} **Pro his sup̄bia crudelitātē deos ne**
 gligere: oīa venalia h̄re docuit. ^{cupido} ^{superbia} ^{ambitio} ^{avaritia} ^{probitas} ^{moderata} ^{sp̄ia} ^{gr̄it} ^{ea} ^{vlt} **Ambitio mu-**
 tos mortalīs falsos fieri subegit. ^{cupido} ^{superbia} ^{ambitio} ^{avaritia} ^{probitas} ^{moderata} ^{sp̄ia} ^{gr̄it} ^{ea} ^{vlt} **Aliō clauū**
 i p̄tore aliō i lingua: p̄optuz habere amicitias
 inimicitiasqz nō ex se s̄ ex cōmō estimare. ^{cupido} ^{superbia} ^{ambitio} ^{avaritia} ^{probitas} ^{moderata} ^{sp̄ia} ^{gr̄it} ^{ea} ^{vlt} **ma-**
 gisqz vultū q̄ ingenū bonū h̄re. ^{cupido} ^{superbia} ^{ambitio} ^{avaritia} ^{probitas} ^{moderata} ^{sp̄ia} ^{gr̄it} ^{ea} ^{vlt} **Hec vtracqz**
 prio paulati crescere infdū v̄dicari. ^{cupido} ^{superbia} ^{ambitio} ^{avaritia} ^{probitas} ^{moderata} ^{sp̄ia} ^{gr̄it} ^{ea} ^{vlt} **Post vbi**
 p̄tagio q̄si pestilentia inasit civitas imutata est
 impū ex iustissimo atqz optimo crudele itolle
 radūqz factū. ^{cupido} ^{superbia} ^{ambitio} ^{avaritia} ^{probitas} ^{moderata} ^{sp̄ia} ^{gr̄it} ^{ea} ^{vlt} **Sz prio magis ambitio q̄ avari**
 tia. aios hoīuz exercebat: qd̄ tñ vitū p̄p̄ vir
 tuti erat. ^{cupido} ^{superbia} ^{ambitio} ^{avaritia} ^{probitas} ^{moderata} ^{sp̄ia} ^{gr̄it} ^{ea} ^{vlt} **Ma gl̄az: bonozē impū: bon' igna**
 uis leque sibi exoptāt. ^{cupido} ^{superbia} ^{ambitio} ^{avaritia} ^{probitas} ^{moderata} ^{sp̄ia} ^{gr̄it} ^{ea} ^{vlt} **Sed illa v̄a nititur via**
 h̄ic q̄ bone artes desūt dolis atqz fallac̄ cō

delicet pecunia z impj cupi
 do oīz maloz qz dein oīz mas
 loz origo nata ē. Nā avaritia
 i. hī ex avaritia z impj cupi
 ditate mala oīa eē secuta. qz
 fides pb̄itas z cetera bōe ar
 tes rep̄ere ex v̄be abierunt.
 Avaritia ho dīc avaritia sub
 uertisse has oēs virtutes. qz a
 uar. i. aues. i. delideras auz
 z auro dedit. q̄cuqz aut̄ ana
 ritie dedit? fuerit: pfid? z im
 pb̄ esse? suerit. pb̄itatē inre
 gritatē. Subuertit euertit
 Edocuit avaritia. Supbiaz
 cōtra fidē. qz ex supbia nascit̄
 pfidia. Crudelitātē qz pb̄itaz
 tē: nam q̄ pb̄ ē hūan? ē. z q̄ i
 probz fuerit crudelis efficit.
 Negligēdos vt i iureiurādo
 fallitate sumpto cā pecunie.
 Habere omnia venalia: facez
 re omnia propter pecuniā: ul
 le dicitur. habere omnia ven
 nalia quā omnia pecuniaruz
 causa facit. Falsos fallaces. z
 mendaces. Subegit et coe
 git. Ald clauū: ecce quō fals
 los ondit esse factos. Ald cla
 i. odiū z siltates. P̄optū illē
 gua v̄z benitātē māsuētudī
 nē z comitatē. Existiare coe
 git: nō ex re: qz si bon' ciuis
 eēt amari dign' tñ ego ip̄m
 p̄tēdā si mibi nullo erit emoz
 lumēto. nā vis amicitie suat.

leg. 2. q. 1.
 pro. 1. ubi
 q̄ ad adam
 200

etiā emam? q̄ amari dign' ē. nō aut̄ q̄ nobis aliq̄ erit molumēto ēt si indign' erit q̄ amat.
 Ex re nō ex natura ip̄az aicitiaz nā q̄ sibi erāt vilicati diligebāt ēt si indigni eēt amari. q̄
 nō nulli sibi erāt q̄ modo odio hēbāt etiā si digni eēt aicitijs q̄ ingenū qz nāz silabāt bo
 nos eēt: z nālē malas hēbant naturas naturalē. mali erāt. Interdū v̄dicari. p̄ v̄dicabāt
 i. puniebant qz p̄iebant q̄ pplm corrumpebant. co qz oēs eodē crimie tenebant
 nā qd̄ a multz peccat̄ mltū ē: sed prio qd̄ ambitioe magz tenebant corrumpti ciues qz avari
 tia: eo q̄ honoris cupidī erāt qd̄ in vitū erat avaritia. Qd̄ vitū. s. abitiois p̄p̄. p̄p̄ quō nā
 qz z q̄ abitio sit p̄p̄ quō virtuti ex h̄ pb̄at qz tā bōi qz mali sibi hōres cupiūt z gl̄iaz: avari
 aut nulls penz? virtutē p̄nt. Sz i. n. ille. s. bon'. Vera via. s. virtus. Bone ar. boni mores. Do

Coniuratio

Uo atq; falla, simulacōe z falsitate. Studiū desiderii z voluptatē. Quā s. p̄cuntaz. Nemo sapiēs. s. si oēs mortales pecuniā cupiūt: relinquitur ergo oēs stultos esse. Effeminat effemina tū reddū. Ea. s. auaritia. Semp̄ infinita: p̄terq; hoies facit, effemiatos: et si viles fuerint. B etiā accedit q; inimita sit. Inf̄ acibilis: naz quāto plures p̄par diuitias auar: rāto plures desiderat: vñ iuuē. Crescit amor nūmū quātū ip̄a pecūia crescit. Minuit: decrescit. S; post q;

Q. Silla oñdit sup̄ius auricā ^{debet} am deteriorē ābitōe: p̄terea q; ābitioſi hoies tam boni q; mali inueniēt eo q; ferme oēs laudis z gl̄ie: z imp̄ij cupiditē: i; b̄m differre v̄ q; bo; n̄o h̄a truitis via ad honozes accedit mai; aūr doliſz frau ditobōozes p̄seq̄. nūc aut̄ dicit mltō p̄nitioſiorē rē publicā euāſiſſe tpe Caij Marij z **L. Sille** Luci; ſilla. hic **L. Sil** la fuit q; bellū ciuile i; Marti um geſſit: in q; dē bello mul ras cladēs pplō romāo vter q; edidit: ſicut ap̄o Valerij z alibi h̄etur pleni; Recepta re publica occupata re publica factōe ſua. Bonis iurij p̄rio qdē v̄tē ſua pplō romano p̄ſtitit. z rei publice rōne mil tū p̄fuit. Malos euēt; q; o; pes ſuas in rei p̄p̄nitie con uertit. Ruge p̄ rapiebāt. Oēs militib; ſyllani. Trahere pro trahēbāt. cupere p̄ cupiebāt. Ali; domū alteri; i. nō cōtēti uis aliena potebāt. Victores f̄ multes ſelle. Modū quātū ad quātitatē Modestia quātū ad p̄tinentiā nunq; rātas di uitiāz ſurripuerāt q; multo

Q. Silla armis recepta res publi ca bonis ex iurijz malos euēt; babuit rape oēs trahere domuz ali; alius agros cupeneq; modū neq; modestiā victozes habare feda cru deliaq; facioza i; ciues huc facere accedebat qdē

L. Sylla exercituz que i; asia ductauerat q; ſibi fides faceret p̄tra mozem maioruz luxurioſe nimisq; liberalit̄ hūerat. Loca amena volu ptaria facil̄ qm ocio feroces militū aios molt̄ erāt. Ibi p̄mūz iſueuit exercit; ppli roāni ama repotare ſiq; tabulas pictas vasa celata mira

plures h̄ere nō q̄rerēt nō moderari erant in ciues s; coz bona diripiebant. z nō nunq; eos iterficiēbāt. Feda turpia z ſordida. Duc accedebat: p̄ter victoriā accedebat conuertiendo quā habuerant: tūc ſylla cū eis p̄fuerat in asia vbi oia p̄partitio ſuo facerant. ip̄o ſylla cō cedente. Duc. ſ. ad victoriā. Accedebat huc addebat ad hoc. Exercitū quē ductauerat. i. ex creitum cui ip̄e p̄fuerat in asia. in asia ſunt omnia amena z voluptatis plena tū qualita te loci tū clementia aeris: q; clementia facit eā fertiliozē z p̄terea etiāz ameniozē. Quo. i. x; Fidū p̄ fidelem. More maior; p̄tra conſuetudinē z disciplinā romanor; militū q; ſemp̄ p̄t̄ nites z p̄ci militauerant vſq; ad h̄ ip̄s. Luxurioſe abūdantē z ſup̄flue. Liberalit̄: licent̄q; oia q̄cūq; h̄iduiſſent: p̄mittere patiebāt ſylla ſiue honeſta ſiue turpia fuiſſent. Amena. delectabi lia: z ſine fructu: inſamēnū z inuandū h̄ intereſt: qz amena loca ſunt ſine mūere z a amūo dicta ſunt. eo q; mūere careāt. Jucūdū aut̄ utilitat; rōez h̄z. amena loca ſūt vmbriis arbor; z florib; prator; ſuauiā h̄. n. grece tēpe dūr. Volupta. i. plena voluptas; z vñ ſeq̄tur et alio Nā ex amenitate ſeq̄tur voluptas; Molliuerāt: molliozes z effemiatozes reddiderāt. Ama re. ſ. mulieres. Potare vini: cū antea ſp̄ ſobri; fuiſſent z p̄tētes. nūc amenis loc; coz upri z mulieres amare: z vñ ſup̄flūū nimis luxurioſe ſumere ceperūt. Signa tabulas pictas

antea sp̄ a voluptatibz alieni fuerat nec de genito vlcis aliqd̄ abstulerat: s; se tñi eoꝝ dños
dicit: z auxz possideritō dñari volebāt. nūc vō ea sibi placere cepit q̄ antea negle rāt. Sūg
statuas. nā signū statuas dicim⁹. Tabulas pictas. i. tabulas in q̄bz artificiose sc̄d̄m depicta
erant. q̄bz maiores nri plimū delectabant. Tabulas pictas: i. imagines tabul pictas dept
eras aureas vel argenteas. Vasa celata. i. fabricata. nā celare fabricare dicim⁹. Mirari p̄

admirari vultu de opibus
sunt

tepla deoz

ri. ea privati z publice rape. delubra deoz spo

litare. sacra p̄fanaq; oia polluere. Igit̄ hi mili

tes postq̄ victoria adepti sūt p̄ sibi reliq̄ victris

fecere. Quippe sc̄de res sapientū aiosz fatigant

nēdū illi corruptis morib⁹ victorie temporent.

Postq̄ diuitie honori eē cepez eas gl̄a imp̄si

potētia seq̄bāt. hebescere vtus paupras p̄ho

haberi. inocētia p̄ malivolētia duci cepit. igit̄

ex diuitiis iuicrūtē luxuria atq; auaricia vna

cū supbia inasceret rapetōsumeresua p̄uipēde

realicēa cupe/pudore pudicitia diuina atq; hūa

na p̄miscua: nihil p̄st̄ nihilq; moderati hēre

• Derep̄ciū ē quōd̄ mos atq; villas cogue

ris i vrbū modū edificatas visere tēpla

ēs erat hic ab oibz odio hēbant. q̄ vō nocētes erāt i mario honore ab oibz hēbāt. q̄ vō ino
cētes fuisset hi ab oibz odio hēbāt atq; malivolētia. igit̄ ex diuitiis q̄ qz ocioz ignauie se de
derz diuitias possidet̄ cepit igētes: id effectū ē ex diuitiis postea luxuriosi seq̄rent̄ supbia z
auaritia. igit̄ luxuria zc. i. diuitie cā fuerāt vt iuuenes luxuriosi auari atq; supbi efficerēt.
Auaritia. nā cū bōa tua p̄fuderis erplende cupiditatis cā necesse vt diuitias congregare
studeas: z ita nascit̄ auaritia. Supbia: nam qui diuites sunt oia sibi licire arbitrant̄. Ra
pere. p̄ rapiebāt suaq; rapuerāt: sua p̄uipendebāt. declarat qd̄ dixit p̄uipēdere q̄ p̄sumebāt
aliena. Cōsumere p̄ s̄uebāt. Aliena cupe: qz rapiebāt. Pudore z pudicitia. inē pudorem z
pudicitia hoc inēst: qz pudicitia ē ipa v̄. pudor ē effect⁹ pudicitie. p̄miscua: cōfusa pria.
Nihil p̄st̄ nihil cōsideratōis hēbāt. q̄c̄z mō nec moderationē nec cōsiderationē hēbant dū
mō suā cōmoditatē p̄ficerēt. Prefea nec pudore nec pudicitia diuina magnificiebant.

Derep̄ciū. i. vile. nā p̄ciū laboris ē vtilitas. vile erit inq̄t qz cognosci poterit q̄sta
oria esset inē maiores n̄fos q̄ bāc rēpu. nob̄ dederūt. z hoies n̄re etatis ignauiss̄
mos. Domos in vrbē. Cō villa: in agris. Inē villa z villāz domū h̄ inēst: qz dom⁹
in vrbē d̄: villa autē in agr̄ appellat̄. Visere tēpla deoz: tēpla deoz solēt sup̄uosiōibz edifi
cis p̄stitui q̄z dom⁹ puatoꝝ z tñ ad eā libidinē puencit hoies etaq; n̄re vt nūc sibi edes edifi
ficet q̄ s̄ mltō sup̄uosiōres q̄z deoz tēpla pietate q̄ d̄ys imortalibz h̄t qz oia hō pietatē d̄c̄
dō imozit̄. i. coz d̄z s̄id̄ doꝝ tēpla hōestabāt d̄os suas gl̄a n̄ magnificabāt d̄os edificatōibz

b 4

Ter. vultu uel
relia que est

Hic delubra postea
p̄p̄ sententia sunt qz
huius modi moroz
impone //

Hic salus opedit d̄ta
fapere
Minole humilites qz
nādo rēpublica p̄
et antiqui romano.
focillimū p̄uipere

Coniuratio

virtute em̄ res magnas doni milicieq̄ gerebāt: q̄b; domosz familias suas decorabāt. Deco-
rabāt: honestabāt. Neq; vitijs q̄c̄q; cū natōes z p̄plos iube gissent nihil eis faciebāt nisi q̄d
postea iniurias facere n̄ possētz iniurie licētā ne iuris facere possēt a uferiebāt em̄ arma eq̄s
naues zc. q̄ libertatē faciūt iniurie. Cōtra: p̄rio. Ignauissimi: vilissimi; boies. i. milites sylla
ni: Adimere: p̄ adimebāt. fortissimi viri maiores nri. Perinde ac q̄si. i. tanq̄. Demū deniq;
hoc est tanq̄ illi faciēdo iniu-
riā viderent eē imperatores
aliter priuati boies. Nā quid
ea merorē vere inq̄ nre etas
boies domos suas supruo-
siores hūisse q̄ maiores no-
stri tēpla deoz q; mōtes eue-
tere z maria p̄sternere n̄ du-
bitarūt q̄z priuati eēt z nō
reges. A priuatis q̄ plurib;
i. boib; subuersos Maria cō-
ster. sicut etiā Lucul. dicit fe-
cisse neapoli vbi p̄dia sua hā-
bebat. s; em̄ fecisse edificia i-
gētia z amentitate oib; p̄stan-
tia q̄ vsq; in mediū mar̄ por-
rigebant: ita vt vbi maria fu-
erāt: ibi strātū erat solū velu-
ti in ēra p̄nētī fabricasser: q̄
bus diuitie zc. i. q̄ boies vide-
tur illuisse diuitias ille deri-
det diuitias q̄ p̄fūdīt eas in
rebo; mīme necessarijs: vt bi-
q̄ mōtes subuertebāt z ma-
ria sternebāt fecisse vidētur.

deoz que nostri maiores religiosissimi mortales fecere. Neq; illi delubra omni pietate do-
mos suas gloria decorabāt. Neq; victis q̄c̄q;
p̄ct̄ iniurie licētia erispiebāt. At p̄tra ignauissi-
mi boies p̄ s̄mū scelus oia ea socijs adimere:
q̄ fortissimi victores hostib; reliqrāt: p̄inde q̄
si iniuriā facere: id demū esset impio vti. Mas
qd ea memorē q̄ (nisi bis q̄ videre) nemini cre-
dibilia sunt: a priuatis cū plurib; subuersos mō-
tis maria eē: cōstrata: q̄b; mihi vidēt ludibrio
fuisse diuitie. quippe q̄s honeste hēre licebat.

abuti p̄ turpitudine p̄gabāt Sed libido stupri
ganeē: cetis cult; n̄ mior icefferat: viros mlie-
bria pati: mlieres pudicitia i p̄patlo b̄re vesce-
di cā fra: maris oia exqrere dormit p̄ q̄ sōni
capido eēt fame at siti q̄z frig; nec; lassitudinē

Quib; mihi: q̄ boies vidētur
mihi illuisse diuitias. Hēre
possidere. Honestē: modeste
Abuti: vitiose vti: videlz in re-
bus supfluis z mīme neces-
sarijs. Pro turpitudine: qz tur-
pe erat eis vt vniū n̄ p̄nū ita
diuitijs q̄s honeste hēre pore-
rāt abuti. Sed libido zc. su-
p̄ius dixit quō romani ciues
corrupti dediti erāt magnificētē edificior; z diuitijs q̄si ludibrio hēbāt cū eis i rebo; mīno
me necessarijs abuterēt. nūc dicit n̄ solū hac supfluitate edificior; rōanos eē captos vtz eē
ēd qd dēc; erat luxuriā eos inuasisse cū nec viri mliebria pati dubitaret z mlieres pudicitia
i apto hēret. Stupri adultij: libido ganeē. i. meretricis: ganeū vctes dicebāt locū abditū z q̄si
sub ēra defossū. i. lupanaride ganeē mlieres q̄ ibi bitāt. ceti cult; n̄ solū libido edificior; s; eē
ē veltū: inceserat iuaserat rōanos z libido supicesserat viros pati i mliebria. viros pati i
liebria tāgit rē obscenā zc. Mlieres hēre pudicitia zc. i. pui faciebāt pudicitia h̄ ē fiebāt me-
rices. i. p̄patulo i apto. exqrere p̄ exq̄rebāt. At libido icefferat zc. dicitō ēc i cetis i finitis vt
volueris eā vesce. i. cōedendi: vniū seq̄r ex req̄. qz luxuria sp̄ cibos lautos hēre capūt vt se dū
substētare possint z cū boies luxurie dediti fuerit ēc vitio gula laborat. ēra vt se aues z silue-
stres frē q̄b; solēt vesci luxuriosi boies: mari vt dimeris gnis pices exqreret q̄b; igluuē vē-
n; satiare. dormit p̄ dormiebāt: h̄ opiri p̄ opiebāt. i. n̄ expectabāt z sic d̄ cetis. Lassitudinē

in
p̄cedit

repla
deoz
les fecere
mos suas gloria
p̄ct̄ iniurie licētia
mi boies p̄ s̄mū
q̄ fortissimi victores
si iniuriā facere
qd ea memorē
dibilia sunt
tis maria eē
fuisse diuitie
abuti p̄ turpitudine
ganeē: cetis cult;
bria pati
di cā fra
capido eēt fame
at siti
q̄z frig;
nec;
lassitudinē

qui non laborabant tñ ve lasserent s; opus intermittebant ante eñ lassitudo eos inuasisset
An cape: p añ ea piebant. i. occupabant: anticipabant. Luru. i. luxuria z supstitate rex Nec
vicia sup mēorata Incēdebant. icitabāt facinora faciēda. Opes fa. i. opes sue z ppriet. Ma
lis artib; malis morib;. Et iō. Perfusi? imodesti? imtēpanti? Dedit? aius eoz Dibo. Mo
qñq; rōne iuste. s. z iniuste s; faa. de nefas. Id erat faciliū. s. posse vsurpare rē pu. Tante.

oppiti Sed ea oia luxū añ cape h oia iuuenta
tes Obi familiares opes defecerāt ad facinora i
cēdebāt. Animus ibut mal artib; haud facile
libidibus carebat. Eo pfusi oib; mois q̄stui at
q̄ supru deditus erāt. In tāta itaq; z tā corru
pta ciuitate La. rar. ad q̄d factu faciliūz era
oiz flagitioz facōroz z circū se tāq; stipato
rū catuas hēbat. nā q̄cūq; ipudic. adult. gāeo
ralē amanu. vētre. pene. s. apria. lacerauerat
tñq; alienū es grāde cōflauerat. q̄ flagitiū at
facin? redimere. Prefea oēs vndiq; p̄icide sa
cilegi. cōiucti iudiciis. at p fact? iudiciū tūmen
tes. ad h q̄s man? at q̄ ligna p̄iuro: at sāguie
ciuilī alebat. Post rēq; oēs q̄s flagitiūz egestas
cōsi? aius epagitabat. bi La: p̄miz familia:
res ēāt. Qd si q̄s effet etiā: a culpa vacu? i ami
citiā eius incidēat quotiano vsu at q̄ illice
bris facile par similis qz ceteris. efficiebatur

rante magnitudis. Flegitio
sioz. i. oim p̄ciosoz rep̄hēso
ne dignoz. Facinoroz q̄ fa
cina z miserant. Stipatoz sa
tellitū. Satellites dñr stipari
eo q̄ latera p̄cipū stipare. i.
p̄desare solēt. Adulteri: q̄ alie
nas viros viciauerant. Ba
neo i lupanari. nā vt paulo
re dixim? ganeū dixerūt locū
abditū zc. Alea. ludo aleaz ta
rillis manu. p̄digalit p̄fundē
do: vt interfecerat aliq̄e. p̄f
q̄ dēnat? fuisse. Vētre au
la. i. p̄ledo vētre suū. p̄ libidie
z volutate. Bene mēbro viri
liz: norat obfēcā volutate
Penis. n. ē mēbrū virile. Aie
nū es g. q. pecunia mutuo ac
cepat z c. pulchra z hōesta lo
cutio: grāde es alienū p̄flaut
significat pecūia mutuo ac
cepi: valde sū obligat. i. debi
t. z ē naturalis locutio q̄a d
modū hōesta. nā q̄ es alienū
h; multā pecuniā dz. q̄ q̄ ml?
tam pecuniā hēbant mutuo
grande es p̄flauerat. Quo. i.
vt Redimeret aut fa. vulgō
apagar la cōdanaron del so
mal far. differt inf flagitiūz z
focin?: qz flagitiū in dicēz faci
n? mag; i fact? p̄siderat: nā p̄
iuriū facere ē. flagitiū nō au
tē facin?: facin? ille ille p̄mit
teret q̄ hoies pulsaret aut eē
interficeret. Patricide q̄si pa
rētes interfecerūt sacrilegū q̄

templa diripuerant. Cōiucti iudiciū q̄ dēnati fuerant Timētes ludēq; facin? aliq̄ cōmīse
rant. p̄ q̄d timebant cōdēnnari Quos hoies man? interficiēdo hoies vel fures etiam in?
relligat z interfectores. Lingua piuria faciēdo. Perurio referas ad linguā sanguine refer
ras ad manū: flagitiū si nō facin? p̄ miserat flagitiū. i. rē aliq̄a rep̄hēsiōne dignā p̄petraue
rat. Egestas qz res familiares sibi defecerant vel nunq; ēt possiderant. Itaq; i tanta ad p̄
postulatiū reddit. Seu. Aius p̄ci? s. alicui? sceleris: naz q̄ sibi igēt facinorūz p̄ci? ē nunq;
redēscit scel? sceleris addiderit. Proxi. ppinq;. Vacuus a culpa. i. inocēs. Inciderat casu ali
q̄ i amicitia ei? venerat. Quotidiano vsu. q̄ndiana cōsuetudie. Casua comitiuas Stipato
rū fuoz. Illecebris voluptatib;. q̄s ceterua sibi afferebat vt ifra patebit. Par magnitudie
b ij

Annotations in margins:
- Top: 32
- Right: *meāra*, *panes sine dr... reddio ad p̄miz...*, *le mēroz //*
- Bottom Right: *peper n̄r nō*, *q̄ ad v̄rbū m̄ nō*, *me s. v̄rbū b̄p̄at*, *v̄rbū v̄rbū*
- Various small words and symbols scattered throughout the text.

Coniuratio

feceat. Si maioribus, q̄ par ad magnitudinē filis ad mores optinet: p̄ q̄ntitate efficiebat siffia
qlitate. Sz marie adolefcētū. Supius declarauit. Sal. quō. Ea. domū frequētabant fecele
rati hoies eniufcūq; flagitij p̄sciū fuissent. aut ē si nūc dicit familiaritates adolefcētū marie
me placuisse. Ea. eo q̄ eoz ai teneri ac instabiles capi possent: sz marie appetebat q̄des oim
celeratorū aios: sz marie adolefcētuloz. Sz ai cur adolefcētū magi q̄ alioz aios appetez
declarat ip̄e qz facile erat hāc

eratz decipi. Moles teneri
fluri. i. labiles et iconstantes. Sz marie adolefcētū familiaritates appetebat
eoz ai mollesz etate fusi. dolis hād difficilē ca

piebāt. Hā vt cui q̄ igeniū etate flagrabat
aliis scorta p̄bere: alliscanes atq; eqs mīcari

postremo neq; sūptū: neq; modestie sue p̄cere:
dū illos obnoctios fidosq; sibi faceret. scio. fuis

se nōnullosq; ita existarent iuētutez q̄ domū
Ea. frequētabat: paz hōeste pudicitia hūissetz

et illis reb? magi q̄ cui q̄ id cōprū foret b fama
valebat. iā prim adolefcens Ea. mīta nefāda

stup̄ fecerat: cuz hōgie nobili: cuz sac̄dore vestez
alia hūiscemōi d̄ iūis fasq;. Postreō capt? ad

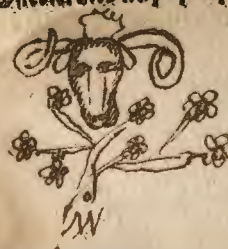
re Aurelie Drestille: cui? p̄ter formā nibil vñ q̄
hon? laudauit q̄ ea n̄bere illi dubitabat timēf

puilegnuz adultuz etate. p̄ t̄o creditū necato. fi
lio domuz celestī nuptis vacuā fecisse. Que q̄

prim ondit cū credebāt hoies ex alijs Ea: vitijs ip̄z Catilina ipudicos hūisse adolētes. fece
rat p̄miserat Nobili: nobili loco nata: cū q̄ p̄miserat stuprū. Virgie Cle. i. cū hōgie vestali. i. vir
dee veste tēplū rome nobilissimū fuit. z hōgie huic dee p̄secrat: eternū ignē i tēplo cōsuabat
z hōgitatē p̄penitā: cū vna ex his incestū Catilina p̄miserat. Alia hīmōi resperit ad obscenitatē de
q̄. ante leq̄batur. Jus z fas. q̄ cū malieribz stuprū aut incestū p̄miserat. B fortasse tollerand
dū fuit: sed cū adolefcētibz delectaret: hoc deterius ē Jus z ius hūianum. Fas contra ius
diuinū. Nam ius hoim fas deoz d̄: Jus leserat stuprū cōmittendo cum virgine nobili es
etiā adolefcētibz delectando fas aut deoz ius offenderat: q̄ cum vastali virgine stuprū cō
miserat. Cuius aureliā Drestilem. P̄ter formā: forma q̄dem bona erat sz ipa aurelia oibz
bus vitijs erat referta. Bon? s. hō. Quod p̄ qz ea Aurelia Drestila. illi caniline P̄uignuz
l. filiū. Ea. q̄ p̄uignus ei? erat futurus. Pro certo credit: h̄f p̄ certo. Necato veneno inter
fecto. Vacuā expeditam. Sceleratibz sceleratis nuptijs ip̄ius Aurelie Que res. l. filiū cedez

Sed maxime
optēdit enig erat
impuls msonica
te eligat an
bina

paingmz

Latiline

Facinorū ma. z ipse ante qm tū facin^o iudicaret: aliqđ ma^o scel^o aggredere. ipur^o victosus. ifestus: inuis. Neq; vigilis. s. vigilado: qctib; qescedo. Sedari. i. qescere. ita b mō Consciā

z spani sceleris. Excitā p excitatā: cōmorā. Uastabat: p turbabat: Et^o La. Eranguis pallid^o naz cū e vultu sanguis effugerit: pator facie occupat. Fedit: cruenti sanguine pleni. Cirus: velox incessus La. in facie naturali: in vultu accidēali. facies ē forma naturalisq; difficult

de res mibi i pms videt cā fuisse faciozis ma turādi. nāq; aius ipur^o dits boib^o q ifest^o. ne q; vigilis neq; qctib^o se dari potat pscia mētē

excitā vastabat. igit color exāguis: fedi oculi cit^o modo. mō tard^o icess^o: p^o in facte vultu

q; veoz dia ierat. Sz iuuetures quāq; sup dixi m^o illexera dicit mōis: mala facinora edoce bat ex illis testes fūtozes: falsos cōmodare: si

des fortūas picula vilia hre. Postubi eoz fa mā atq; pudore attriuerat: maioza alia ipabat:

Si cā peccādi i pms min^o suppetebat. nihiloi^o ilotes sicuti sotes circūuenire. iugulare. s. ne p ocū torpescerēt man^o at aim^o gūito pot^o ma

Ins atq; crudelis erat:

Is amici sociisq; cōsū^o La sil^o q; es a lienū p oēs frās igēs erat. z qđ pleriq;

eos. Uilia: null^o cure: null^o estimatiōis: null^o p sideratiōis. Post vbi. i. postq; eoz rā. zc. p^o q; eos ifames atq; oēm pudore exuere fecerāt ad scelera maioza icitabat. nā pūo hoies q; bonā hūc famā metuūt ne illā amittāt. cū dō eā amiserit ad oia scelera peliues sūt atq; p m ptiores. Fac ac. pu. qz amiserāt bonā existianōes z oēm hēcūdiā. isontes. i. innocentes q; nihil offenderant eū. sicut sotes sicut inocētes: sicut eos q; sibi nocuerāt: b ē aicos sicut iūmicos. min^o supp. i. min^o accidebat offerebat. circūuenire. p circūueniebat. i. decidebat z oñidebat: iugulare. p iugalabat ipse carilina. Manus animus: illoz iuuenū. Torpesceret. Bratū^o so sine pūio z est aduerbiū. Malus: prauus z ipse aius inuenum.

Is: talib; amicio z sociis q; supra memorauī sil^o p silus ingēs es Aliēnū. i. oēs ciuī^o tates erāt obnoxie alieno ere: i. oēs finitime ciuitateā feneratorib; igentē pecuniā de bebāt pp assidua bella q; oppōsse fuerāt. nā belli tpe n solū hoies s; et citates alio igētē ere solēt eē obligate. z p silus largi^o suo vsui q; p silis suis reb; vsi fuerāt. rapiaz: q; fecerāt cuz

384. folio

dat. n. r. qualis cer
fines latiline per
p. ezaro Ali. celest

ostendit. P. magis op
tuitate q; iusticia
latiline h. iusticia.

Conjuratio

Sylla militans in ita. nullo ha quoq; accedebat comoditas ad ea re in extremis terris. i india p Dygranē z mitridatē. ipi. f. catilina nihil sane. incens. f. erat qz nihil tale metuebat senatus z tūc piculū iminet. nā cū hostes vel inimicos nros nō meminim: tūc ho piculus maximū nobis instat. Tūc erāt. i. oēs res ita ociose rome erāt z q̄sebat tanq; si tūc z trā q̄lle fuissent. Opportuna valde accommodata ad id qd catilina exoptabat. Calē. ianuaris. i

circa principiu mēsis febr. nā calēde vniuscuiusq; mensis intelligit̄ posite in mense pcedenti etiā sūt accipiēde sem p mēse seqnti. cōsulib. f. erit stentib; hīs p̄sulatū gerētib;. Appellare p appellabat: icē p̄t̄ alloq; alios eoz si n̄ respōdissent calide z dubitassent: tantā rem aggredī deberent Suas opes: videtē qd facer̄ possum multos habeo viros mihi obnoxios. p̄p̄a mlti ex ciuitatib; finitimis alieno e re obligati sūt q̄ pres n̄ras sel quāt. postreō oēs syllāi militēs q̄ ad pauprates redacti s̄ erāt nob̄ auxilio z alia h̄mōi dicebat q̄d eos adhāc rē ad hortaret. ipta rē: qz null' ex erc' sic in italia senat' sit n e gligēs sit eo q̄ oēs res ocio se sunt in urbe Magna quia urbe ro. oibus rebus z impēriū orbis terraz cōsequam' mi si vna mecū arma contra rem publicā sumere nō dubitaueritis. Maxima necessitudo: maxima necessitas. Rerum suaz. i. q̄ extrema erant pauprate. Et Plu. an. duo solent homines ad vna rez cōmittendam adhortari: z oē scelus minimū facere vt v' deant. Eo ad eū locū vbi cōsiliū habuit catilina de repu. occupanda. Propterea conuenere ad hoc p̄pterea id est conuenere colonijs z municipijs. inter colonijz municipiū hoc inest: qz colonia dicitur de nobili ciuitate ad ignobilē munit' ciues: vt si de venetijs mitterēt ciues ad habitandā vicētia colonia venetoz dicerēt vicētia. f. municipiū eēt si ex hac citate vicētia mitterēt ciues ad bitādū vēctias z efficerēt ciues vēctiaz vt erēt ea dignitate q̄ vti nobiles z p̄ricij p̄ncipes vētoz. h̄ citas appellaret municipiū vētoz. Paulo paulo secret' q̄ sup̄ mēo

Sillani militet largi' suo vsi rapinaz z victorie veteri meoresciule belluz exoptabat oppomende rei publicē cōsiliū occipit' italia null' exēcitus. Lu. Nōpeius i extremis trīs belluz gerebat. Ipi cōsulatus petēdi mag' spes senatus nihil sane tent' tute trāq; lles res oēs. Sz ea prius opportuna Latifig' cicil' balēdas iunil' L. Lesare L. S. gulocōsulib' prio sigulos apellare: hortari alios: alios tētare: opes ipata IR. Publicā mag' p̄mia cōiuratōis docere vbi sat' explorata sunt q̄ voluit i vnus oēs cōuocat' q̄b' mag' necessitudo z plurimuz andatie ierat: eo cōuenere seatorii ordis. P. L. P. F. sura P. Antoni' L. casius L. S. L. D. cerbegus. P. Serui' filla. S. filius. L. vargunteius Q. aiuis O. portius O. S. leca. L. calphurnius. L. S. bestia. Q. curius. p̄tefa ex eq̄stri ordie O. fuluius nobil' oz. L. statilius. P. Babinus. P. fufuius capito. L. a. cornelius ad h̄ mlti ex collo nūs municipijs q̄ domi nobiles eāt p̄tefa cōplares paulo occ'ri' cōsiliū huiuscemōi p̄ncipes.

Vbi dicitur
Hic addit qualiter
operum cōiuratione
si quis fuerit cōbo
rati Inca //

rant. Magis spes dñatōis: in q̄s creditū est fuisse Pu. Crassū diuiter: q̄ dñatio est ad hāc
rē adhortabat: nō autē āgustia rei familiar̄ cū diues eēt aliq̄ necessitudo aliq̄ necessitas si
cut necessitariaz rex suaz cogebat illos q̄s sup̄ mēora uim⁹. ce tēz sup̄l' ostēdit quō eos om̄s
alloctur⁹ ē catilia p̄cipue eoz q̄z magis erat audacia n̄ mior erat iopia: dixit ēt fuisse in illos
q̄ pon' dñatōis spe q̄ vlla necessitate coacti ad hāc dñatōis se ptulisset. nūc at eos marie ca
tilie fauisse q̄ nobilissimi erat

nobiles q̄s magi dñatōis spe adhortabat q̄ iō
pia: at alia necessitudo. cetuz iuuent⁹ pleraq̄:
sz marie nobiliū catilicepti fauebat q̄b' i ocio
vel magnificē vel mollit' viuere copia erat: in cēta
p̄ctis belluz q̄ pacē malebāt infuere itez ea tēpe
state q̄ crederēt. Luciniū crassū nō ignaz ei
cōsiliū fuisse q̄z Lu. Nylis' ip̄imaguū exercitus
ductabat q̄ cui' vis opes holuisse d' illi' potētia

crescere simul cōsiliū cōiurātō valuisit facile
app' illos p̄ncipē Te. fo. q̄s ātea itē: pauci cōiu'
auere d' re. p. i. q̄b' catilia fuit de. q̄ queris sie p̄fo
dicā. L. tullio. Lepido cōsilib' D. ātoni' z
P. filla delignti cōsules legib' ābit' i n̄roga
ti penas dederāt. p' paulo catilia repetūdārū
re' p̄hibit' erat cōsulatū petert' q̄ itra legitios
dies p̄fiteri nequerat eodes tēpe. L. p̄iso ado
lesēs nobilis sine audacia egēs factōs. Quez
ad pturbādū. r. p. iopia at q̄ mali mores stimu

ati erāt vt succederēt. ill' cū se m̄grati abdicassent. Ambit' lex: ambit' erat vt q̄ s̄ulatū vel
m̄gratū q̄ uēpiā vel largitōib' corrupto p̄pō p̄secuti eēt ip̄i punirēt. Legib' ei' ambit' pe
cuniarū: q̄ p̄nāciā pecūia expoliasset: ille dicebat re' pecūiaz q̄ p̄uiciā cū m̄gratū gereret
pecūia spoliaste diceret. p̄hibit' petere p̄su. nā nēo re' m̄grat' z cādidat' petere posat dum
z iudiciū p̄deret. Legitios dies. s. p̄m̄itior. i. in legitios dies q̄ ex lege hñt. p̄fiteri. i. dare su
um nomē eo q̄ re' erat: z re' q̄cūq̄ petere m̄gratū neq̄bat. Eodē tēp̄is. q̄. p. A. z. p. Syl. dāna
n̄ sūt ābit' z catilia pecūiaz repetūdārū ē accusat'. Nobil' p̄ricie gētis. itelligē factios' vulgo
p̄rial' vt p̄tūo d̄: quē ad rep. s. p̄isonē. iopia zc. q̄ sibi sua displicebant: iō aliena appetebat.
Mali mores: q̄ s̄ p̄suerat ita gētis z facinorū se dederē. z iō p̄suetudie malis ad repu.

p̄cipue

p̄ncipē

ambit'

gimāto

ambit'

z mollit' atq̄ magnifice viue
rāt q̄ q̄rebāt alienas opes cū
sue n̄ sibi suppeterēt. pleraq̄
iu. ps maior iuuentū. sz. m. n.
oēs in q̄t iuuenes fauebat ca
tiline: sz p̄cipue nobiles q̄bz
reddit cām. In ocio v' mol. z
iō cupiebāt alique regē q̄ su
is cupiditātib' p̄cederet. licet
ta p̄ certis: q̄ n̄ licebat sibi p̄
sua libidie viuere: cupiebant
nouitate fieri vt ip̄i dñi rerū
cū catilia efficerēt. Bellū q̄
pacē: discordiā mallebant q̄
z discordiā nō ignaz. i. p̄sū cō
siliū: p̄ci' q̄dē erat occulte nō
aliq̄ necessitate coact' sz dñā
tōis desiderās. ip̄i crasso. Di
crabat i india vel in p̄to ad
uersus m̄thudates voluisse
fuere q̄ crederēt ip̄m crassū il
l' p̄o. inuidia ducē crass' cū
piebat potētia catiline effici
magnā vt supior aliq̄s eēt in
citate p̄p̄cio. Opes cui' cū
q̄ potētia sūt credebāt illū p̄fi
sū zc. p̄ncipē fore q̄ credebāt
suis diuitijs in cōiuratores
p̄ncipatū obtinere si mōziura
tio p̄secuta fuisset effectū. Cla
uisset: si p̄iurio p̄cessisset. Anā
an hāc dñatōis. i. q̄b' ca. fu.
nōdū fuerat ip̄e dñat' p̄ri
cipēs sz loci: d' q̄ p̄iuratione
Design. i. creati cōsules illi q̄
dē p̄sules erāt L. Tul. z M.
L. sz hi. s. p. Sur. z p. Syl. cre

thg. p̄p̄o

Coniuratio

occupanda incitabat. h. pisonē: carilia q̄ repetūdaꝝ rex fuerat accusat⁹. An. qz dānāt⁹ fuerat abire h faciebat ut iurias suas vindicaret. Circē i. circa in capitolio cū senat⁹ eos cōuocasset p̄sules Correp. rapti capti. Fascib⁹ insignib⁹ p̄sules. pisonē: quē sup̄ dūri egestateꝝ audacia parū eē ad oīa facinora Ea re cog. ea re explorata. s. q̄ struissent p̄suli cede. p̄suli ce. de cede p̄suli eo q̄ i capitolii n̄ venisset re cognita. La pel. fa. q̄ infecit fuisset p̄sulesꝝ p̄ maḡ senatus. p. tu. an. curiā.

Siḡ da. signū p̄uenerat q̄ dāto oēs curret ad cede. patra rū cōmissū. socijs p̄iuracōib⁹ s. post cō. vr. ex q̄ vrbs ro. p̄ditā fuerat. Dīremt: dissoluit p̄siliū. Ea res. s. q̄ nō cōueniāt Postea: p̄sō vidim⁹ sup̄ quo res fieri nō potuit eo q̄ carilia p̄pass⁹ signū an curiā dare cōiuracōib⁹ cū armati hoies nōdū uenisset ira q̄ vr̄ p̄siliū illud dissolutū fuisset ipso q̄ ei⁹ p̄iuracōis princeps erat q̄stor missus ē i hispaniā p̄ p̄toze. postea postq̄ dissolutū ē p̄siliū p̄iuracōis: qz i tpe nō p̄uenerat armati cū carilina signū dedit. p̄sō ei⁹ p̄iuracōis p̄iceps. Li. his. duplex ē hispania. s. hispāia citra hiberū flumē q̄ citior: appellat⁹ et hispāia ultra hiberū q̄ vltior appellat⁹. hic ar̄ p̄sō i citioꝝ hispaniā miss⁹ p̄ p̄toze: cū qz q̄stor eēt i vrbe p̄ p̄toze: loco p̄tozis. Itē. vr̄ hiberū p̄nicia daret. qd̄ p̄ qz. ifestū: p̄ius z aduersū Bn. pō. cui⁹ opes n̄ m̄iū plusq̄ velle crescerē vr̄ debar. neq̄ n̄ p̄ q̄nis crass⁹ nix⁹ fuisset vr̄ i p̄nicia mitte⁹ ref. p̄sō cū senat⁹ n̄ volūtatē suā p̄cesserat. iuit⁹: z volūtatē suā. Fe. p̄nitiosū z crudelē.

L. cotā L. torq̄tū cōsules iſficere. **P̄pi fascib⁹** reptis. P̄sionē cū exercitu. ad obtinēdas duas

Hispāias mittere. Ea recognita rurs⁹ in no. nas Februarii cōsiliū ced⁹ trāstulerūt. iam tu z nō cōsulib⁹ mō s̄z pleriq̄ s̄z s̄z p̄toꝝ p̄nitē ma. ehiabāt qd̄ carilia nisi mathass⁹ p̄ curiā signū socijs dare eo die p̄ cōditā vr̄ bē romā pessimū facin⁹ patū foret: qz nōdū frēq̄ntes armati cō uenerāt. Ea res cōsiliū dīret. p̄ ea p̄sō i citeri orē. Hispāias p̄ p̄toze. miss⁹ ad nitēte. **D. Eras** so q̄ eū manifestū iūmicū. **Bu. pōpeio** cognouē rāt. neq̄ tā s̄cat⁹ p̄nicia iuit⁹ dederat q̄ppe fedū hoiez a. r. p. p̄cul eē volebat. similis qz boni cō plures p̄sidiū i eo putabāt. Etia tū potētia pō pei formidolosa erat. S̄z is p̄sō i p̄nicia ab eq̄tib⁹ hispāis q̄s in exercitu ductabat iſ facies occis⁹ est. Sūt q̄ ita dicūt. iperia ei⁹ iniusta su. perba crudelia barbaros nequissime pati: assi

Procul. a rep. remotū a rep. pōpeij a quo aliqd̄ p̄nitiosū metuebat reip. potētia. nāqz pōpei vltra opes ciuitas ex. ercuisse videba h̄itaqz tiebat ne p̄culū aliqd̄ reip. in ferret in eo p̄sione. Etia tū: iā tū vs qz eo tpe. Erat for. tiebat. z iō sibi aduersariū pari volebat. Quos dubitabat: quo ipse dūrebat i exercitu suo. iter facies. agmē exercit⁹ ducēs i hispaniā occis⁹ ē. s̄c. f. aliq̄ d̄ dūt cās edis fuisse q̄ nimis crudelē p̄sō ipabat hispāis z pp̄ eā crudelitate eū infecisse. ei⁹ p̄sōis: i iusta vltra iusticia. supbia. i. arrogātia. Crudelia: p̄lea crudelitas. barbaros hispanos. aliq̄ d̄nē n̄ tē fuisse crudele ignū p̄sōis cōz q̄ caritate pō. q̄ milites illi cōmori q̄ q̄ndā s̄b pō. militaue

Et res
videtur quid p̄uenerit
post dicit q̄ marcos
abrogationē

p̄sōna
videtur p̄sōna
p̄ r̄n̄ l̄ uita

Et res
videtur quid p̄uenerit
post dicit q̄ marcos
abrogationē

p̄sōna
videtur p̄sōna
p̄ r̄n̄ l̄ uita

Et res
videtur quid p̄uenerit
post dicit q̄ marcos
abrogationē

p̄sōna
videtur p̄sōna
p̄ r̄n̄ l̄ uita

Et res
videtur quid p̄uenerit
post dicit q̄ marcos
abrogationē

p̄sōna
videtur p̄sōna
p̄ r̄n̄ l̄ uita

Et res
videtur quid p̄uenerit
post dicit q̄ marcos
abrogationē

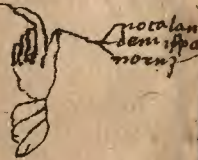
p̄sōna
videtur p̄sōna
p̄ r̄n̄ l̄ uita

rant voluntate ipsius pōpēij pisonē iterfecerūt veterēs antiq̄s. Fidos fideles. Quētes q̄ s̄b ell
encela pō. an fuerāt z hec cā ē cur dicat̄ b̄ facin⁹ cō pōpēij factū fuisse. nūq̄ hispāos hispani
aut nūq̄ b̄ facin⁹ z miserū. vt ipatores suos inficerēt. q̄ credēdū ē nec nūc ausos fuisse nisi
vt pōpēio obseq̄ret. p̄terea p̄terq̄ q̄ pisonē inficerēt. Scua. ip. ātea p̄pes q̄ arguit atc. pōpēij
en fuisse vt p̄iso inficeret. Eā rē i me. re. b̄ alior. volum⁹ ēē iudiciū. sup̄io p̄iuratioe. cū p̄nceps
iusticia / fideles / fido

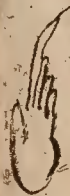
autē eq̄tes illos. **Su.** Pōpēio veres fidos q̄elie
tes et voluntate ei⁹ pisonē aggressos. hūq̄ hispa
nos p̄terea tale facin⁹ fecisse s̄z ip̄eria seu a mul
ta ātea p̄p̄esos. Hos eā rez i medio relinq̄m⁹.
De sup̄iori cōiuratiōe satis dictus est.

Otilia vbi eos q̄s panloāte memorand
cōuenisse vidz. tā est i cuz siḡlis m̄lta se
pe egerat. tñ i rez fore credēs vniuersos appel
lare cohortari. z i abditā p̄rez ediu⁹ secessit: at
q̄ ibi oib⁹ arbitris p̄cul. amotis orōnez huius
cemōi hūit. **Mi** x̄r⁹ fides q̄ vestra spectata mi
bi forent neq̄ q̄ opportuna res cecidisset. spes
maḡ dñariōis i malib⁹ frustra fuisse. neq̄ ego
p̄ ignauā ārvana igenia ic̄ra p̄ c̄t captarē. S̄z
quia multis et magnis tempestatibus vos cō
gnoui fortes fidos q̄ mibi. eo animus aus⁹
est maximū et pulcherrimū facinus inci
pere simul quia vobis eadem que mibi bona
mala q̄ intellecti. **Nam idem velle idem nolle**
ea res demoz̄firma amicitia ēo. Sed ego que

frat p̄iso. Zameli. i. q̄uis.
Zalunaybi eos q̄s. sen
senatoriū ordis z eque
stris hoies. Cū singlis m̄lta
q̄uis singlos sepe allocutus
fuerat i re fore. i. iutilitate rei
fore vniuersos appe. alio q̄ sil
oēs. cohortari. s. vniuersos i a
dus p̄re. i. i secretā p̄re. ne sua
q̄ba p̄cipi possēt nisi ab ist⁹ q̄
sil cū eo p̄uenerāt. ibi i ea p̄re
eoz. secreta. Arbitris. i omib⁹
expulsi p̄ter eos q̄ secū p̄sens
serāt. arbitri p̄prie dñr q̄ alie
ne rei q̄st̄ testes iterfunt. Nisi
v̄ra h̄r i hac orōne caprat be
uolētia ab auditorib⁹ lauda.
n. eos a fortitudine atq̄ fidelit̄
tate caprat. n. beuolētia a re
ip̄a: s̄z p̄ insinuationē. nā cū rez
i celeratā aggressor sit dixit se
facin⁹ pulcherrimū atq̄ hō
nestiss̄z factū ēē. Nisi v̄ra: ce
pit beuolētia ab auditorib⁹
q̄rū h̄rūtē z fidē laudat f̄s
fortitudo ai. Expectata fa. fo
re s̄z p̄bara. Neq̄z frustra
neq̄ ego si vos ignavos z va
ni igenij hoies ēē coḡcerem⁹
ego nō reliq̄rē certa p̄ icertis
ignauā vulgo d̄vilia de aio
Uana igenia: leua z icōstātia
s̄z q̄ multis magnis ecce rē p̄
re di. n. diurationē: q̄z tractat̄
cepit facin⁹ maxim atq̄ pul
cherrimū ēē. Tepestatib⁹ p̄i
culis tepestat b̄ loco signifi
cat piculū Fortes fideles for
titudine z fidelitate p̄stātes et
iō maxim ad quantitatē pul
cherrimū ad q̄litate referēs

procalan
dem ip̄a
morij

Sed ego
pomp⁹ yuicūi na
nomo hor loco

Vult ei nō solū. sed etiam honestū esse hoc facinus q̄ incepit: vt in sequentib⁹. oñdit. simul
q̄ alias rōnes affert canlina cur his iuuenib⁹ cōfisi⁹ fuerit: dicit. n. p̄terea nobis cōfisi⁹
sum. q̄z nibi mibi uile ē neq̄ p̄nitiosum q̄ nobis q̄z sit. S̄l̄r q̄ ausos tñ z tā honestū faci
n⁹ aggredi. Nā idē velle: p̄terea fide maximā nobis adhibuit: q̄z q̄ vobis vtile atq̄ p̄nitio
suz ē. mibi quoq̄ z ob eā rē sequit̄. vt id velitis q̄ ego sed q̄ idē velle atq̄ nolle firma ē amē
cina reliquit vt vobis fidē maximā adhibeā: q̄b⁹ eadē sunt bona atq̄ mala q̄ mibi ēē videt̄

Conjuratio

Agitavi concepi. Accedit: ad ea q̄ vobis singulis apud Uidicen⁹ asserim⁹ nosmetip̄os⁹ N
 pot̄q̄z z icipit ostendere q̄ nā sit eoz futura p̄dictio: nisi se liberarint a pot̄tia paucoz z argu
 ita iusticia iustū ē vt nos cū ceteri iusto iure eēvelim⁹: q̄ nobis sua superbia supiores sūt.
 Paucor. s. civitū romanoz. ius pr̄tē. Ditionē d̄nationē. Cōcessit reducta ē illis pauci. s. Re
 ges q̄ multas puincias h̄nt retrarche d̄nr q̄ q̄tuor puincijs p̄sunt. i. q̄ q̄tuor puinciaz h̄nt
 impiū. Esse. p̄ erāt. ppli. s. cita
 tū Natōes. s. puinciaz vt na
 tio itālica: natio germāica: na
 tio asiatica. p̄dere. p̄ p̄debāt
 Ceteri oēs. s. strenui zc. suim⁹
 vulg. reputati suim⁹ q̄si vul
 g⁹ ignobile. Obnoxii subiecti
 His paucipotētibz. Formidi
 trozi. Si res pu. si res pu. su
 uz suāq̄z pr̄tēz obtinere. sub
 t̄ cū his sum⁹ q̄bz terrore icu
 teremus. Poña: q̄ si donar
 voluerit honores aut fauore
 id ip̄i p̄ suo arbitrio faciunt.
 Diuitie opes. Copie: q̄z do
 nāt honores atq̄z diuitias: q̄
 sūt rei pu. mūera q̄buscūq̄z ip̄
 si voluerit. Pericla. s. bellozū
 q̄ cum bella ppllo ro. iferunt
 nos arma p̄ rei pu. defēsiōne
 capim⁹ in quibz sepe truida
 mur. Repullas. s. digitatū vl
 magistratuz: q̄ si vel p̄salutuz
 vel edilitatez petim⁹: repulla
 nob̄ pata ē iudicia p̄denatio
 nes: q̄z abit⁹ alij rez repetun
 darz ponas dedec̄. Egestatē
 q̄z ad extremū nos redigunt
 iudicia nob̄ iferēdo z dignita
 tes nob̄ negādo. Que. s. picla
 iudicia repullas ē egestatem
 q̄sq̄z ad q̄d̄t̄ps patiēti q̄z q̄
 si di. viteriui pari nullo mō
 debet⁹ Nō nēozū argumētū fa
 it arguit ei ab honesto: si duarū cōditionū: s. ve strenue mori: vel vitupose viuere porior est
 strenue mori q̄z illa q̄ ignauiā asserūt. multo magis ergisici debem⁹ eo q̄ nihil tale timen
 dū nobis ē. nā nobis victoria pata ē. Prestat meli⁹ ē. Inhonestā turpē z vituperosaz Aliene
 supbie his q̄ potētiores sūt z p̄ptera supbissimi. per dedec̄ p̄ vituperatōez Clez. n. hō supi⁹
 vidistis quō argumētabat̄ et si moriēdū sit pot̄ eē p̄ vtutē vitā amittere q̄z differre vt p̄ de
 dec̄ postea amittat: nūc hō argumētū suū corroborat di. nō mō vob nō ē moriēdū verūz ēt
 victoria vobis pta ē i manibz zc. Clez. n. supi⁹ argumētū sup̄sit ab honesto argumētabat̄
 n. a iusticia q̄ ē ps hōest. nūc argumētāt a tuto. i. ab alia p̄re deliberatōis q̄ tuta d̄r: hec aūt
 didit̄ i vi z dolū Dolo vti se dicit ca. q̄ incautos: vt q̄ inferiores. Clez. n. hō s̄z profecto z est
 p̄pletive positū: rarissimū ē ap̄d oēs idoneos q̄ si aliq̄s in epla v sus fnerit ventā rep̄bēnsio
 nis p̄fecto: carere nō dz. Sz est vbi hystorio graphicoz p̄ob deū atq̄z hoiz. dixi nobis mor
 riēdū eē pot̄ p̄ vtutē q̄z mori p̄ dedec̄: sz nō ē moriēdū q̄ victoria nobis pata ē P̄ob deū
 zc. reclamans ē. P̄ob deū atq̄z ho. s. l. restor. i. restā: facio. vigz vob q̄ iuuenes est⁹ Anim⁹ vā

Admox q̄ p̄ e obliq̄
z q̄ p̄ alia q̄z canit

venū emboso
p̄com̄ hōr loco q̄
p̄mano p̄positi
q̄ no robocādo ac
p̄mittam

9no

dingi

imprimat

de atq̄z publico

spodewsz

imprimat

q̄z p̄ob deū zc. p̄ob deū zc.

salutē d̄r

q̄z p̄ob deū zc. p̄ob deū zc.

q̄z p̄ob deū zc. p̄ob deū zc.

subiecti

q̄z p̄ob deū zc. p̄ob deū zc.

q̄z p̄ob deū zc.

q̄z p̄ob deū zc.

q̄z p̄ob deū zc. p̄ob deū zc.

q̄z p̄ob deū zc.

q̄z p̄ob deū zc. p̄ob deū zc.

q̄z p̄ob deū zc.

q̄z p̄ob deū zc.

q̄z p̄ob deū zc.

q̄z p̄ob deū zc.

q̄z p̄ob deū zc.

Catiline

let nobis qz exercitati estis in rebz gerendis interficiendo hoies
ecce puidetia ponit illis: s. aduersarijs nris: amns atqz diuict.
ibecilles ee atqz ibecillos. nunc h duo soler hoies effeare atqz
nes sut. Diuictijs qz copia numia hnt qbz hoies solii negligeti ores.
negocu ipm. Expediet pficiet sine nro labore. Etem qz. rursus

sacra atqz sana spoliado p illis
na qz senes sut z diuictes psequi
moliozes reddere. Annis qz se
ad iusticia redit cu turti par
tes in pofuerit z bonefte era

etas aius valet p illis annis atqz diuictis oia
tosennerut. Tantum incepto op^o est: cetera

a fortitudine argumetu facit.
dicat em strenuu hoiem ista
nullo mo posse pati. Cuiusri
le igeniu q nale hnt itellectu

et expedit: eten i qz mortaliu ciuicile igeniu
e tollerare illis pot diuictias supare qz pfudtu
in extruendo mariz i motib^o coequadis: nobis

Supare abudare pfundiu
qz ipi pdigalr pfumut. Ex
truendo mariz edificadis edi
ficis in ipso mariz: qz sicut su
p^o dictu e in ipso mariz edifi
cia p dta sut. Motibz coequa
dis: explanadis motibz vibi
edificia faciart amenitate ple
na. Ad necessaria ad victu no
strz z vestitu. na h duo neces
saria sut hoi vic^o s. z vestitu
Et nob qz pot tollerare: coti
nuare. Continuentigie. Edifi
care: duas aut ples domos
co vna tm egeat. Larz fa. lar
pprie de^o loci appellat. s. hic
p loco accipit videlz p focu
lo vbi familia stat. Tabulas
picectas. tabule pprie dicitur
tur picture in tabul artificio
se formare: qbz maioribz plis
miu delectabant. Signa sta
tuas vl marmoreas vl ebur
neas vel argenteas vl aureas
Tozeumata: vasa torzo facta
vt sut patere pulcherrime ca
thedre z alia hmot. Uelz di
rimut: no pntenti maiorz edifi
ciz ea sola equant: alij edifi
cat. Uerant frequer uehnt na
vero frequentatiu e de vebo
i. p lacero. Virg. Dulchias
verasse rates. Suma libidie
suma luxuria z supfluitate.
Inopia: paupras. Res ma
la e domui nrez res familia

re familiare et ad necessaria deesse illos binas
aut ampl^o domos cotinuare: nobis larz fami
liare nusqz vllm esset abulas signa tozeumata

Edificia
Picectas
Tabule
Signa statuas
Marmoreas
Eburneas
Argenteas
Aureas
Tozeumata
Cathedre
Uelz di
rimut

emut vetera negligunt: noua dirunt: alia edifi
tat. Postremo oib^o modis pecunia trabunt: ve
rat tm suma libidine: diuictias suas vincere ne
qunt. Et nobis e domi iopia foris es alienu:

Continuentigie
Edificare
Domas
Pecunia
Libidine
Diuictias
Iopia
Alienu

Qala res spes multo aspiroz: deniqz qd reliq
hem^o pter misera aiam. Qui igit expugiscimi:
En est illa qua sepe oprastis libertas. Pretea

Qala res spes multo aspiroz
deniqz qd reliq
hem^o pter misera aiam
Qui igit expugiscimi:
En est illa qua sepe oprastis libertas
Pretea

diuictie: dec^o gloria in oculis sita sut. Fortuna
oia ea victorib^o pnia posuit. Res: tps: picu
la egestas belli spolia magnifica magl q ofo

diuictie: dec^o gloria in oculis sita sut
Fortuna oia ea victorib^o pnia posuit
Res: tps: picu
la egestas belli spolia magnifica magl q ofo

mea vos hortent: vel impatore vel milite me
ris nra aduersa e qa paupes sum^o. spes mlto aspiroz: qz effiem ur: paupiores ad extreme
em pucturi sum^o: qn p q no capescite repu. qm in medio posita e nullo defendere. Oia pie
mia: libertate diuictias dec^o gloria: res tps picula ze. pcludit p enumeratione: qz breuiter enu
meratis q sup^o diffuse dixerat vel qd incedit pcludit: Res misera. Tps oportunitu: pericu
la: quia spes nobis asperior est ne in discrimina perueniamus maiora. Egestas: qz suma
necessitas nobis e. Ad dignifica q dicit. Uobiscu: qz eode furore incitati estis ad republicam

mea vos hortent: vel impatore vel milite me
ris nra aduersa e qa paupes sum^o. spes mlto aspiroz: qz effiem ur: paupiores ad extreme
em pucturi sum^o: qn p q no capescite repu. qm in medio posita e nullo defendere. Oia pie
mia: libertate diuictias dec^o gloria: res tps picula ze. pcludit p enumeratione: qz breuiter enu
meratis q sup^o diffuse dixerat vel qd incedit pcludit: Res misera. Tps oportunitu: pericu
la: quia spes nobis asperior est ne in discrimina perueniamus maiora. Egestas: qz suma
necessitas nobis e. Ad dignifica q dicit. Uobiscu: qz eode furore incitati estis ad republicam

ris nra aduersa e qa paupes sum^o. spes mlto aspiroz: qz effiem ur: paupiores ad extreme
em pucturi sum^o: qn p q no capescite repu. qm in medio posita e nullo defendere. Oia pie
mia: libertate diuictias dec^o gloria: res tps picula ze. pcludit p enumeratione: qz breuiter enu
meratis q sup^o diffuse dixerat vel qd incedit pcludit: Res misera. Tps oportunitu: pericu
la: quia spes nobis asperior est ne in discrimina perueniamus maiora. Egestas: qz suma
necessitas nobis e. Ad dignifica q dicit. Uobiscu: qz eode furore incitati estis ad republicam

Consultatio

occupanda q̄ ego sū. Nius. i. vester. Postq̄ accepere: visū est supius q̄sio adhorat̄ ē. Catilina
 cōiuratores ad repū. occupanda: nūc aut̄ dicit q̄sio se hūerūt q̄ Catiline orōne audierant
 Accepere: intellexere ea q̄ supra dicta sunt catilina. Q̄s cōiuratores. Quibz abunde mala: q̄
 abūdant oibz malis z inopia rei familiaris stricci erant: z grāde es debebant ne q̄sio solue
 ret vlla spes suppetebat. Supflue abūde plusq̄ satis. Sed neq̄ res. i. q̄ inopes erant: non
 sibi erant opes. Mala spes

nihil hēbat z nihil sepabant
 qd̄ dēteri? ē. Magna merces
 videbat̄ tāēsi loco mercedis
 ponebant oclū z q̄erē reip. p.
 turbare. Quictā repū. trādī.
 lū z ociofumo statū ciuitatis.
 pleriq̄ cōiuratores: q̄ condit̄
 tio belli foret: si victores euas
 serim? q̄ nā nra erit conditio
 Que p̄mia qd̄ p̄mij cōsecutu
 ri sum? ex h̄ qd̄ in rep. arma
 capimus. Qd̄ vbiq̄ q̄bus nos
 piculis exponim? spei q̄bus
 aut̄ viritū freti tantū facimur
 aggredimur. Tunc catilina
 polliceri: ad id quod dixerat
 pleriq̄ cōiuratores q̄ condit̄
 tio belli foret q̄ p̄mia peterēt
 Nouas tabulas: admirādas
 tabulas q̄ possidebat̄ a diuiti
 ribz sicut apud auctores com
 p̄endi p̄t erant p̄ciose hui?
 modo tabule in q̄bus artificio
 se pingebant̄ imagies erevel
 argēto z auro remedite pro/
 scriptionē: locupletū publica
 tionē bonoz hōiuz diuitum:
 nā p̄scribere nomē ciuis ro/
 manus nomē eius in tabula
 scriptū in publicū extollere vt
 q̄sq̄ legere possit. z q̄cuq̄z le
 gisset ius hēbat in corp? etiā
 in bona illius q̄ in tabula p̄
 scrip̄tus erat. Proscriptionē
 locupletū: publicationez bo/
 noz q̄ possidebant̄ a diuiti/
 bus. Magistrat? p̄mū z sū
 mus magistrat? in vrbe ro/
 ma erat cōsulat? sc̄ds magi
 strat? erat p̄tura: rerti? edilitas: q̄r? tribunat? pleb: q̄ne? q̄stura. s̄ cēsura erat inē maiores
 maḡrat? enūerāda. Sacerdotia. i. sacerdotū h̄sicia z honores in q̄bz sacerdotes honorari
 p̄mo afficiebāt. Alia oia zc. vt pura alienas stupras vrozoz h̄gies q̄s p̄n? dixerāt violare
 Fert: cupit̄ p̄fca dicebat̄ ad illū qd̄ vbiq̄ opis aut̄ spei h̄fer. p̄sonē i cūiore hispania. supius
 dicit hūc. p̄sonē infectū: s̄ anq̄z infectū: h̄ oia facta sūt. Adhuc: p̄terea dicebat. Foret: su
 tur? ē? Sparet: catilina hōiem familiare: hōiem sibi familiaritate cōiuctū. Oibz necessiti
 z q̄nibz: oibz? necessitantibz. Circūuectū: oblectū. Necessitudinibz: q̄ rē familiare iopē domi

vt in i neq̄ aim? neq̄ corp? a vob? aberit̄ h̄ ipavt
 spero vobiscū vna cōsul agā. nisi forte aim? me
 fallit nisi vos seruire magis q̄ imperare para
 ti estis. Postq̄ accepere ea hōines quib? mala
 abunde oia erāt sed neq̄ res: neq̄ spes bona
 vlla (tamen si illis quietā rēpublicā mouere ma
 gna merces videbat̄) tū postulauere pleriq̄ vt
 p̄poneret q̄ cōditio belli: foret q̄ p̄mia armis
 peterent qd̄ vbiq̄ opis aut̄ spei haberēt. Tūc
 Catilina polliceri tabulas nobis prosc̄ptōnē
 locupletum: magistratus: sacerdotia rapinas
 z alia omnia: que bellū atq̄ libido: victoriū fert?
 Preterea esse in hispania citeriore. P̄sonē in
 Sauritania: cuius exercitū P. Sicinū nucerinū
 consulit sui participes. At hoc petere consularū
 L. Antonium (quem sibi collegā fore speraret)
 hominem familiarem et omnibus necessitudi
 bus: circūuectū: esse cōsulē in iūtiū agēdi belli

1700
 dim quam Rabue
 rei ḡnatores
 qui verba catilina
 indicat //

Translatio de
 1700

in otoguit

catulo

in otoguit

in otoguit

in otoguit

in otoguit

in otoguit

in otoguit

in otoguit

in otoguit

in otoguit

in otoguit

in otoguit

in otoguit

in otoguit

in otoguit

in otoguit

in otoguit

in otoguit

in otoguit

in otoguit

in otoguit

in otoguit

in otoguit

in otoguit

in otoguit

in otoguit

in otoguit

in otoguit

in otoguit

Caelline

babebat multū p̄terea es alienum dēe multa nefanda cōmissi flagitia infamia ē a p̄ oēs q̄ omnes necessitudinē ipulerat ip̄m obseq̄ mibi ad q̄ sua opa vti volnero Agendi. i. civilis belli. Increpat bonos oēs. Nā mali sp̄ insensū sunt bonis. U nūquēq; suoz noiatim appet abar oēs suos noians. Luci vargāci parat̄ sis vt hec omia facias q̄ mibi pollicit̄ cor tu publi. Antonicū tu illū iterfecisti ai cui documēta maria de disti. Egestatis: vide i quanta

facturus. ad b̄ maledicti increpabat omēs bo nos. suozū vñūquēq; nominās laudaret admo nere. aliū egestat̄. aliū sue cupiditat̄ plures periculi. aut ignomie. multos victorie. Sylla ne q̄bus ea p̄rede fuerat. Postq; oīz aios ala cres videt̄ hortat̄ vt̄ petitiōnē suā cure ha berent: cōuentū dimisit. Fuere ea tempestate q̄ dicerent catillia orōne bitacū ad iusturādūz pplatores. sceleris sui addiceret̄ hūani corpis sāguinez vino p̄mixtus i pateri arcūtulisse i de cuz post̄ execratōez oēs degustasset. sicuti in solennibz sacz fieri cōsuevit̄ apuisse cōsiliuz: suuz atq; eo dictare fecisse: q̄ int̄ se fidi maḡ so ret̄. aliū aliū tāti facioz̄ conscit̄: nōnulli ficta bec et multa p̄terea existimabant ab eis qui

Fuere ea tēpestate. nūc pōit̄ quādā opinōnē vt̄ cū sup̄iorēbuisset orōez infōes q̄ dert̄: ibi paterā vino plenā sāguie p̄mixto catillia. vt̄ q̄admodū sed̄ victimaz̄ sāguie sācti solz: ita ip̄i fide astrigerent̄ sanguē. e hūano sancta. Ea tēpestate. eo tpe q̄ bec gelta sunt. Orōez quā quā sup̄ vidit̄. Adduceret̄. astrigeret̄ in addicti astricti. Populatores fautores z̄ p̄socios sui sceleris. In pateris p̄mixtū. Infundit̄ pateris sāguie hūano p̄mixtū. deūi arcūtulit̄ oīz b̄ execratōe vt̄ ita suus sanguis bauriret̄ si nō fecisset̄ q̄ p̄miserat̄. q̄admodū sanguine illū boīs hōusisset̄. in d̄z catilla apuisse zc. Post̄ execratōez zc. p̄ male dictōez q̄ execrati sūt̄ mltā mala i seipos h̄ere si nō effecti eēt̄ fidelit̄ ea q̄ p̄miserat̄. In solennit̄ibz facrie: q̄ solēna sa cra solēt̄ fieri cū sed̄ sanctū sanguie victie. Apuisse manifestasse. atq; eo dictare fecisse. Su pius vidit̄ quō hūanū sāguie iurcūrado cū se addicerēt̄ iuratores hauerūt̄ nūc dicta eoz̄ cur ex ecrationē illā iter se fecerit̄ videlz vt̄ hui⁹ scelerz̄ cōsij aliq̄ alijs fidelioz̄s eēt̄. atq; d̄z. So. i. nō dictare frequent̄ dicere execratōem illam. Quo. i. vt̄ tanti facinoris. i. tantū cony uratōis vel q̄ sanguinē humanū hauerūt̄. Non nulli. hanc habēt̄ opinōnē q̄ sanguinē ne humanū pateris infusum hauerūt̄. aliq̄ aut̄ falsam esse dicunt̄: z̄ hi erant̄ qui volebant̄

Coniuratio:

odiu inuini Ciceronis. qd postea in ipsa ortum e eo q ciues romani interfici iussisset 3 leges. Atrocitate crudelitate eoz q interfecit fuerant. Na si hec scelera comisserant minuebatur odij Ciceronis q eos interfici iussisset. Inuidiam in odij. Atrocitate scelex q diceret z me ruisse hmoi sceleratos ciues talez deteri? suppliciu pedere eo q tam atru scelus comisserat vt puta huanu sanguine haurire. Nobis ea res nuc dicit Salusti? opinione sua Pro ma? gnitudine. i. sz rei magnitudi?

ne Dan? pta? pax? explora ta Na cu tara eet rei magnitu do pfecto esset nobis manife sta q pprehedi pot meda ee z fallum esse i coiuratione Catilene Haud obscurz non ignobile. Coopert? opressus Flagitij. i. sceleribz na flagi? tuu dz viciu flagitoe. i. re pben sione dignu: seu in vbiis fue rit seu in factis sed in factis sp facinus dz Probrz vituperij. Amouerit Na flagitij dz viciu flagitoe. i. reprehensione di gnij: seu in vbiis fuerit seu in factis. sed in factis sp facinus dz. Probrz vituperij: Amoue rant reouerant: qz indignus erat senatorij. ordinis. No mi nor vanitas qz audacia? qdes sibi ierat sed sil vanus. Neqz rumpit quo van? erat ob sele? ra ab alijs. Pensi psiderati si ne vlla psideratoe. Pensatoe i. psideratoe: z dicebat z age? bat curio. Cosuetudo famili aritas. Nobilis famosa z cla ra: dz no solu frute insignis sed vitio cognit? ille q velutu tibus vel vicijs ingentibus oibz eo gnitus e nobilis appellat: vn nobile scortu: qz multz cogni tu e Cui cu minus grat? hec e psuetudo meretricu quum multu peccite ab amico rece? perit diligunt cu ho minima pecunia acceperunt munit amor. Quia minus inopia psequitur: naz cu frequen? ad ea iter faceret: z semp ei aliqd largiret ad extrema necessitate redact? erat. vt no posset explere eius auaritia: qz p? minus gratus erat. Repete ex iprouiso Gloria: qz ia p iuratiois spabat eue tum. io gloriabaf. Mariaz mores. prouerbij e qd cu de ingenti alicui? pollicitatoe agim? cum irrisione qdaz dicere solemus: dicebat. n. mihi maxima e facultas diuitiaz qz paulo post polliceri licebit. Obnorra: subiecta z morigera. Agitare: vexare z perterrefacere. At ful uia: fuluia: ve erat femina astutissima se obona. dixit futura curio: z ita pedetim interroga uit dic mihi cur tantam facultate habeas diuitiarum: na z si hoc mihi comunicaueris: ego tecu sil bonis letabor z ego tecu sil bonis letabor z itacu illa simulasset se sibi fore obsecutu rum: extorsit ab eovt coiuratioem aperiret. Insolentia: supbia z arrogancia: ca cur a deo. feror fa

Ciceronis inuidia q postea orta est: iniri crede bat? atrocitate sceleris eoz q penas dederant. Nobis aut ea res p magnitudie paruz comp ta est. Sed in ea coiuratione fuit. Q. Lurius nat? haud obscuro loco facinorib? atqz flagi? tuis coopt? qz cesores senatu pbi gratia amo fuerant. Quic homini no mior vanitas ierat q audacia: neqz reticere q audierat. neqz suamet ipsa scelera occultare. Pro? neqz dicere neqz facere quicqz p? h? bat. Erat ei cu fuluia multi ere nobili stupri vetus cosuetudo: cui cu min? g tus esset. qz iopia minus largiri poterat. repete glorijs maria motijs polliceri cepit. miari i terdu ferro ni sibi obnorra foret. postremo feo rocius agitare q solitus erat. At fuluia insolentia Lurij ca cognita tale piculus. rei publice haud occitū hūit. Sed sublato auctore de Catiline

Latiline

auctore: discedente auctore coniurationis q̄ auctor fuerat apeririunde coniurationis. s. curius.
Quo. s. p̄ astutia sua curius sibi aperuerat. Cū pluribꝫ cū multis h̄bis: vel cum
pluribus. s. hoibus. Ea res. s. quā cōiuratione cariline apuerat. Accēdit. incitauit. Mandā
dū ad tradendū. m. Cicerō q̄ solis ex oibus ciuibꝫ romanis videbat idoneus. q̄ de p̄nitio
sua rē publicā eripe posset quā ma rcus. Tullius: z̄ maxūna ciceronis laus: q̄ vnus ex oibꝫ

¹⁸⁶⁰ cōiuratione: q̄ quō audierat p̄ pluribꝫ narravit
¹⁸⁶¹ Ea res ip̄rimis studia hōim accēdit ad p̄sula
¹⁸⁶² tus mādatꝫ

¹⁸⁶³ Q. T. Ciceroni. Māc̄ ātea ple
¹⁸⁶⁴ rēq̄ nobilitas iudicia estuabat z̄ q̄si pollui p̄su
¹⁸⁶⁵ latuz credebatur: si euz quis egregiꝫ hō nouꝫ a
¹⁸⁶⁶ deptꝫ foret. Sed vbi piculum aduenit inuidia
¹⁸⁶⁷ atq̄ supbia post fuerat q̄gitur habitis p̄mittis cō
¹⁸⁶⁸ sules declarantur

¹⁸⁶⁹ Q. Tullius z̄ L. Antonius
¹⁸⁷⁰ Quod factuz p̄mo populares iurationis p̄cul
¹⁸⁷¹ serat. Neq̄ t̄m cariline furoz miuebatur: sed i di
¹⁸⁷² es plura agitare arma per italiā locis oppoz
¹⁸⁷³ tunis parare pecuniam sua aut amicorum fide
¹⁸⁷⁴ sumptam mutuo. Sefulas ad mauium quen
¹⁸⁷⁵ dam portare qui postea princeps fuit belli faci
¹⁸⁷⁶ undi

¹⁸⁷⁷ Ea tempestate plurimos cuiusq̄ generis
¹⁸⁷⁸ homines ascuissse sibi dicitur Mulieres etiaꝫ
¹⁸⁷⁹ xerunt Caium Antonium: quod nunc dicit. Igitur ergo quando q̄dem iam ob inuidiam
¹⁸⁸⁰ hoies nobiles nolebant nonos hoies cōsularū adipisci: z̄ intelligebat piculū q̄d instare: oēs
¹⁸⁸¹ cur abāt patrociniū ciuitatis habere. Igitur q̄ post p̄suerant inuidia atq̄ supbiām.
¹⁸⁸² Habitis comitijs. Congregationibꝫ ppli factis ad creandos p̄sules z̄ d̄r comitiū a cōz itū
¹⁸⁸³ eo q̄ sil̄ iret populus ad magistratū aliquem creandū: vel aliud peragendū: et i cāpo ma
¹⁸⁸⁴ tiō conueniebant z̄ significat comitiū: populi cōgregationem: vel populi electiōis magistrā
¹⁸⁸⁵ rū locū z̄ tempus ipsaz electionū. Populares fautores. P̄rio in principio. Conculserat me
¹⁸⁸⁶ tū terruerat. Neq̄ t̄m: ceteri aut̄ metuebāt. sed Carilina magis incitabat. Agitare p̄ agita
¹⁸⁸⁷ bat. i. cogitabat. Opportunis bello sua fide. Amicorꝫ: q̄ p̄ eo spononderat feneratoribꝫ. Seful
¹⁸⁸⁸ las sefule oppidū est nunc disruptū distans florentia duobꝫ milibꝫ passū cuiꝫ maliꝫ fuit p̄i
¹⁸⁸⁹ cept̄ sicut videbimus. Tepestate ea. i. eo tpe. Cuiuscūq̄ ḡnis p̄ditiois: vel summe vel medio
¹⁸⁹⁰ cris: z̄ infime. hoc est liberos z̄ seruos. Mulieres etiā solum non dicit sibi adiunxisse viros

bus vnus fuerit ad rē publicā
cā recuperandā idoneꝫ. Ple
raq̄ nobilitas maior ps nos
bilitū. Estuabat ardebat. z̄ s̄
mulabat odio q̄ quēdā mos
do. Polui. maculari z̄ sordis
dari. Cū cōsularū nouus ho
mo. Nonus homo d̄r q̄ pau
loante ab ifimo gradu ad s̄
mū officii ascēderit. vt tribu
natus z̄ cōsulatus vt Cice
ro fuit. Nā dicit nonnulli gas
bri ferrariū fuisse filii: fuit au
tē q̄d stat ex muniō arpia
ti. vñ dicitur: est arpinas. Cū
cero: sed cum patre sil̄ puenit
in vrbē roma. z̄ ibi factus est
ciuis z̄ cū tpe prudentia sil̄ z̄
eloquentia. referissimus ea
dē princeps romanus euasit
ergo nonus erat. Sed vbi pl
culū. nā q̄dē antea: credebāt
cōsulatus maculari si Cice
rō eū adeptus esset: sed vbi peri
culū iurationis aduenit: obli
ti sunt nūmidie atq̄ supbie.
Post fuere: post habita lunc
Igit supius oñdit quō plerꝫ
q̄ nobiles antea existauerāt
pollui p̄sularū: si non hoies
quāuis egregij est̄ adepti fu
issent postq̄ piculū oēs me
tuebāt libent̄ z̄ p̄opte confu
latuz. Marco ciceroni mar
dauerunt: cui collegam aditū

¹⁸⁶⁰ 1861
¹⁸⁶² 1863
¹⁸⁶⁴ 1865
¹⁸⁶⁶ 1867
¹⁸⁶⁸ 1869
¹⁸⁷⁰ 1871
¹⁸⁷² 1873
¹⁸⁷⁴ 1875
¹⁸⁷⁶ 1877
¹⁸⁷⁸ 1879
¹⁸⁸⁰ 1881
¹⁸⁸² 1883
¹⁸⁸⁴ 1885
¹⁸⁸⁶ 1887
¹⁸⁸⁸ 1889
¹⁸⁹⁰ 1890

carpestate
ostendit quid ager
c. postp̄t electi
erunt

Coniuratio

sed etiam mulieres q̄ sibi videbantur idonee ad hanc rem: Quæ mulieres. Stupro corporis qz nobiles erant: z forma insignes: id a multis petebant: q̄ propter multā lucrabant pecunia. Etas. s. senilis. Questui. s. lucro. Neqz luxurie eadem volūtas libidinis inerat erat eis q̄ i iuuentute fuerat: sed nō erat idē q̄stus q̄ fuerat i iuuentute qz iā grandioris etas facte formose eē desistit. *Modū finē. Sollicitare: posse p̄cibz flectere vt iuratiōi faueret. Ubē incēderē: hoc ē potissimū in capiundis vrbibz. Nā cū incendius fuerit inceptū omēs eo cōcurrūt: z ita menta armatis deserta haud difficile capiūt.*

Interficere si voluisset iuratiōi faueret: Facinora audacie viril. i. q̄ multa facinora sepe. p. petrauerat nō ad mulieres sed ad viros pertinētia. Ascuisse iurisse nā a facillere iungere significat. Dñe qz nobili z patrio gñe fuit. Forma qz pulcherrime. Cūro qz senatorio viro cōiūcta erat. Libris. qz virilē stirpē petrauerat. Gatis fortūa satz felix. Doctā: p̄ta: erudita. psallere cāere vñ psalteriū z ē psallere pprie s̄ d̄tibz canere voce cātilenas dicere: nā psallere ē fiditibz canere vō voce. Saltare est i chororeis saltatōes hoim imitari. Eleganti? excellenti? p̄stā? Quā p̄be q̄ pulcherrime cōuenire. Necesse est op? ē p̄be boneste z pudice mlieri ista iururie infra sūt luxurie carere: psallere z saltare q̄bz adoleseētū ad libidinē icitāt. p̄be mulieri: qz nō ē dedec? mulieris: si z saltare: z fiditibz psallere atqz voce canere didicerit. dñmō id mediocriter faciat s̄ si p̄stantius fecerit bec omnia iam dedecori sibi esse incipiūt dec? honor. Pudicia castitas z pudor. Haud facile discerneret. non facile indicaret dignosceret. An pecunie parceret magis q̄ fame. e. i. vtrum minoris p̄cē extimāret famā an pecunie p̄sumptionē. An hac tān̄bac iuratiōes. Prodiderat: qz sepe p̄miserat aliqd ad se facturā qd̄ postea nō fecerat. Prodiderat fidē. i. p̄ fida fuerat nō seruādo fidē suā. Obiurauerat declarat: quō fidē pdiderat. Creditū abiurauerat. depositā z p̄mendatā ei rem iure iurando negauerat. Nā obiturare ē rē creditā per iuria negare. Cedis sc̄is: sibi cōmunicata fuerat cedēs hoim. Luxuria atqz inopia: nā qz luxurie z voluptati opera dederat: id ad inopiā redacta erat: vt suas cupiditates expleret. Abiecerat p̄cep̄s: fuerat i ruinā. Haud absurdū nō icōueniēs vt p̄ceptus

aliquot: que primo ingentes sumptus stupro corporis tollerauerāt. Postubi etas r̄mmodo q̄

stui neqz luxurie neqz auaricie modū fecerat. et alienus grāde p̄flauerāt. p̄ eas se ca. credebat

posse seruitiavrbane sollicitare. vrbē i cēdere: vt ros earz vel adiungere sibi vel ifficere: s̄ i bis ē

rat se p̄nia: q̄ multa sepe viril audacie facioza cōmiserat. Nec mlier gñe atqz forma: p̄tea viro

atqz liberis satz fortunata fuit: lris grecis z latinis docta: psallere z saltare: eleganti? q̄ncē ē

p̄be z multa alia q̄ instrumēta luxurie sūt. s̄ et carioza sp̄ oia q̄ dec? at pudicitia fuere. Pecunie an fame min? p̄ceret: haud facile decerneret.

libidie sic accensa vt sepi? petere viros q̄ petere: s̄ ea sepe añ. hac fides pdiderat. creditū abiurauerat: cedis sc̄is fuerat luxurie atqz iopia

p̄cep̄s abierat: vrnz igenius ei? haud absurdū posse vers? facere locū monere: sermonē vt vel

Locum mouere. i. ridicula verba ponere z factare qbus ad risum sodales mouerentur? Modesto: moderato. Mollis: suauis. Procaris: lasciuus. Multe faceris: multa faceris qba. z lepos: inter facinas z leporum hoc interest: qz faceris sunt breuia quedam eloquia quibz animum auditorum delectant. lepos v. sermonis expositio z lauiticia quadam. Nihilominus: qsi ois haberet sibi para ad regnum. in primis: in sequente annu. na. Li. z Antoni? eo anno consules

modesto vel molli vel peaci. Proq? mltie facie
tie mlt? qz lepos ierat. His reb? spatista. mlt
biloin? i priuz annuz pfulatus petebat speras
Si desigt? forez facile ex voluntate Antonio vsu
tus. neqz itea qet? erat sz oib? mo'is insidias pa
rabat ciceroni: neqz illi ad cauendus dol? aut
astutie deerat. Maq? a principio pfulat? sui mlt
Pollicendo: pfuluia effecerat: vt Quir? curius
de quo paulo ante memorauit consilia Latilie sibi
proderet Ad h collegam suuz Antoniuspectio
ne prouincie prepulerat: ne contra rem publi
cam dissentiret: circū se presidia amicorum atqz
clietū occulte bebat Postq? dies pmitozuz venit
z catilieneqz petitiōes neqz insidie quas cōsuli
fecerat prospere cessere? pstituit bellum facere
z extrema omniale pperiri: qm q occulte tenta
uerat: aspera fedaqz euenerant. Igit. L. Vali
us. Felulas: atqz itea ptes betruie. L. Septi

erant An. na. anto. mltis ege
statibz oppressus ierat: q ppe
credebat La. obsecratur sibi
si cōsul designatus foret post
ulqz si priuatus desisteret. ex
voluntate: in suam volunta
tem tractatur antonium. in
terea donec ad consularuz p
ueniret. Quictus erat: n̄ torz
pescabat ocio. Diuis modis
z foris: dum parabat insidi
as cōsuli Li. z quis ille oibz
modis sibi parat insidias. il
li Li. cōsuli Ad emirandas ad
euirandas insidias. Dolus ē
malt: ingenij cogitatio. Astu
tie: astutie dicunt astuti inge
nij pntia consilia z ab astu
oppido dicunt vbi erant ho
mines versuti callidi z astu
ti. A principio sui cōsul. Cuz
primū creatus esset cōsul ci
ce. Effecerat p fuluia: i. inter
cessione fuluie: cui ille cebris
captus tenebat z ob ea re ni
bil ipsi fuluie occultū esse po
terat. Propulerat: ipulerat.
pactione puincie. na. conue
nerat inter vos vt puincia ex
trema cōtingeret auro. io
nobilior erat. hoc aut
ce. vt voluntati antonii pces
gereret z ipe vbiis ro. piculu
cōiurationis iminebat. nam
mos erat vt cōsules int se p
nincias sortirent. Circuz fe.
oia exponit que faciebat ad
euitandas ca. insidias z Circū
se. ad tutelā sui. Amicorum z
maioz z parū clientū: mino

Thorely
supplunary nava
salutis quideq
oseque uti ege
et catilina.

post huc
dimat nava
ione present
consul carom

ru. na. dicitur dicit q sub maioris ipio se pstituti. Dies cōitioz: dies noui pfules declarar et
petiōes. na. cū ipe cādidat? i capū marū venisset pfulatū quis suffragatib? pscis cōiura
tiōis adipisci nō potuit z passus ē repullam. neqz insidias. i. cū nihil p Lic. molliri possz ad
ip? Li. pntie: cū ci. oia discuteret astucia sua. Bel. fu. n̄ dol? aut insidias rep. occupare sed vi.
Dia ex epheregetis ē. i. expō. i. bellū qd in oibz extremis gerit. Aspa: iniq. z ē tractū a motibz
z h aut pntet ad facta. feda: absurda z p voluntate pueniētia. z h refert ad nomen suū. i. ad
famā. Igit. qz occulte rēata paz successerant z La. bellū facere z oia extrema expiri cōstū
tuerat. Felulas: oppidū nō lōge a florentia: a quo originē habuisse de florentia. in es pte be
e q

Coniuratio

truric: quē fefule etiam in hecruia sunt. Camerem: de camerino oppido. in agrus piscens
 in marchia anconitana. Preterea. s. dimisit. Opportunū idoneū z cōueniente ad vim faci
 endā. s. in rempubli. Romanā: interea dū mīsi in puincias imposta sibi exquunt. Cōsulī cī
 cera ni. Incendia. nam duodecim nobilissima loca romane vrbis incendio delere cōstīue
 rat ipse canlina. Cū telo in manib⁹ idem. s. cū telo in manibus esse. incēti diligentes para
 ti vti occasio cōsulēz offerē
 ret inficerēt in somnijs. i. vi
 gilijs. z declinat hec infōnia
 nie. Agitat. i. cogitat. rursus
 cōuocat⁹: qz supuor dicitur
 est z antea cōuocauerat intē
 pesta nocte: media nocte. per
 marcū porciū lecā: hic h̄ tem
 pore pconis fecit officiū. ibi i
 cōcione eoz. igit qñquidē ma
 rurabāt: coniurationē ad exi
 tū pducere canlina vt sol⁹ ei
 erat qui sibi z suis cōsulij⁹ of
 ficeret ceteris cōiuratonibus
 Potestatis: qz necesse est con
 sulē vir tante dignitatis esse
 tollendum de medio: Dubi
 tationibus: qz dubitabat cō
 sulem interficere: cū eū astu
 rissimū ad cauenduz cogno
 scerent. Eques quia equestri
 ordinis ciuis erat. Operam
 pollicitus se s. secpuz. hanc
 puinciam de interficiēdo cō
 sule. Ea nocte: q̄ hec acta fue
 runt a canlina cum coniura
 toribus paulopost: scz aduē
 tante die: quia nocte intēpe
 sta habitum fuerat consiliū.
 Salutarum: quia visitandi
 gratia: Confodere: trucidare
 introire: intra domū cicerōis
 ire: imparatum: improvisuz:
 qui nihil tale verebatur. z ob
 xam rem facile confodi pore
 rat: De improviso: ex arbitra
 to. Quintus curius: princeps
 coniurationis. Quantiū peri
 culum: quia periculum capi
 tis qz pactum fuerat p sulū
 am: qz suluiā mīst ad cicerō
 nē referret qd pactū esset ad
 uersus. Enūciat: naz declara
 vit cōsiliū cōiuratonis curius
 Prohibuit: remori. Tm̄ faci
 n⁹. s. cōsulē inficere. interea:
 dū canlina ea rome psequit.

^{in agrus piscens} ^{in marchia anconitana} ^{Camertē} ^{agrus piscenū} ^{L. lulij}
mīuz quedaz Camertē i agrus piscenū L. lulij

^{in puincias} ^{imposita} ^{sibi} ^{exquunt} ^{Cōsulī} ^{cī} ^{cera ni}
i apuliā mīst: pretea aliū alio quem vbiqz op

^{oportunū} ^{sibi} ^{fore} ^{credebat} ^{ea} ^{rome} ^{multa} ^{si}
portunū sibi fore credebat ea rome multa si

^{mul} ^{moliri} ^{suli} ^{isidi} ^{as} ^{tendere} ^{pare} ^{icendia}
mul moliri suli isidi as tendere pare icendia

^{opportuna} ^{loca} ^{armat} ^{boib⁹} ^{obsidere}. ^{Ipse}
opportuna loca armat boib⁹ obsidere. Ipse

^{cū} ^{telo} ^{ēē} ^{itē} ^{alios} ^{tubere} ^{hortari} ^{vt} ^{sp} ^{itēti} ^{pa}
cū telo ēē itē alios tubere hortari vt sp itēti pa

^{rati} ^{ēēt} ^{dies} ^{noctesqz} ^{festinare} ^{vigilare} ^{neqz}
rati ēēt dies noctesqz festinare vigilare neqz

ⁱ ^{soniis} ^{neqz} ^{labore} ^{fatigari}. ^{Postmo} ^{vbi} ^{mlta}
i soniis neqz labore fatigari. Postmo vbi mlta

^{agitati} ^{nihil} ^{pcedit} ^{ruri⁹} ^{itē} ^{pesta} ^{noctes} ^{iura}
agitati nihil pcedit ruri⁹ itē pesta noctes iura

^{tōis} ^{priapes} ^{uocat} ^p ^{portū} ^{lecā} ^{ibiqz} ^{ml}
tōis priapes uocat p portū lecā ibiqz ml

^{tūde} ^{eoz} ^{ignania} ^{qst}. ^{docz} ^{se} ^{maulū} ^{pmisisse}
tūde eoz ignania qst. docz se maulū pmisisse

^{ad} ^{ēā} ^{mltitudiez} ^{qz} ^{ad} ^{capiēda} ^{arma} ^{pauerat}.
ad ēā mltitudiez qz ad capiēda arma pauerat.

^{Itē} ^{alios} ⁱ ^{alia} ^{loca} ^{opportūa} ^{q̄} ^{itū} ^{belli} ^{face}
Itē alios i alia loca opportūa q̄ itū belli face

^{rē} ^{q̄} ^{ad} ^{exercitū} ^p ^{ficisci} ^{cupe} ^{si} ^p ^{Licerone}
rē q̄ ad exercitū p ficisci cupe si p Licerone

^{opp} ^{ssisset}: ^{cū} ^{suis} ^p ^{mltū} ^{officere} ^{igit} ^p ^{riti}
opp ssisset: cū suis p mltū officere igit p riti

^{ac} ^{dubitātib⁹} ^{L. corneli⁹} ^{eqs} ^{R. opaz} ^{suā} ^{polo}
ac dubitātib⁹ L. corneli⁹ eqs R. opaz suā polo

^{licit⁹}: ^z ^{cuz} ^{eo}. ^{L. vāgūrei} ^{senatoz}: ^{stitūere} ^{ea}
licit⁹: z cuz eo. L. vāgūrei senator: stitūere ea

^{nocte} ^{paulopost}. ^{cuz} ^{armatis} ^{hominib⁹} ^{sicuti}
nocte paulopost. cuz armatis hominib⁹ sicuti

^{salutatus} ^{itroire} ^{ad} ^{Liceronez}: ^{ac} ^{de} ^{imp} ^{sonū}
salutatus itroire ad Liceronez: ac de imp sonū

^{so} ^{domi} ^{sue} ^{imperatum} ^{confodere} ^{Lurij} ^{vbi}
so domi sue imperatum confodere Lurij vbi

^{itelle} ^{xerat} ^{q̄} ^{pro} ^{pīculuz} ^p ^{sulū} ^{ipē} ^{deat} ^p ^p ^{sul}
itelle xerat q̄ pro pīculuz p sulū ipē deat p p sul

^{uā} ^{cicerō} ^{idoluz} ^{q̄} ^{pabat} ^{enūciat} ^{ita} ^{illū} ^{ianua}
uā cicerō idoluz q̄ pabat enūciat ita illū ianua

^p ^{pb} ^{viti} ^{tātū} ^{facin} ^{frustra}. ^{suscepant}. ^{Interea}
p pb viti tātū facin frustra suscepant. Interea

id est
in duodecim
in rempubli
romane vrbis

^{in agrus piscens} ^{in marchia anconitana} ^{Camertē} ^{agrus piscenū} ^{L. lulij}
^{in puincias} ^{imposita} ^{sibi} ^{exquunt} ^{Cōsulī} ^{cī} ^{cera ni}
^{oportunū} ^{sibi} ^{fore} ^{credebat} ^{ea} ^{rome} ^{multa} ^{si}
^{mul} ^{moliri} ^{suli} ^{isidi} ^{as} ^{tendere} ^{pare} ^{icendia}
^{opportuna} ^{loca} ^{armat} ^{boib⁹} ^{obsidere}. ^{Ipse}
^{cū} ^{telo} ^{ēē} ^{itē} ^{alios} ^{tubere} ^{hortari} ^{vt} ^{sp} ^{itēti} ^{pa}
^{rati} ^{ēēt} ^{dies} ^{noctesqz} ^{festinare} ^{vigilare} ^{neqz}
ⁱ ^{soniis} ^{neqz} ^{labore} ^{fatigari}. ^{Postmo} ^{vbi} ^{mlta}
^{agitati} ^{nihil} ^{pcedit} ^{ruri⁹} ^{itē} ^{pesta} ^{noctes} ^{iura}
^{tōis} ^{priapes} ^{uocat} ^p ^{portū} ^{lecā} ^{ibiqz} ^{ml}
^{tūde} ^{eoz} ^{ignania} ^{qst}. ^{docz} ^{se} ^{maulū} ^{pmisisse}
^{ad} ^{ēā} ^{mltitudiez} ^{qz} ^{ad} ^{capiēda} ^{arma} ^{pauerat}.
^{Itē} ^{alios} ⁱ ^{alia} ^{loca} ^{opportūa} ^{q̄} ^{itū} ^{belli} ^{face}
^{rē} ^{q̄} ^{ad} ^{exercitū} ^p ^{ficisci} ^{cupe} ^{si} ^p ^{Licerone}
^{opp} ^{ssisset}: ^{cū} ^{suis} ^p ^{mltū} ^{officere} ^{igit} ^p ^{riti}
^{ac} ^{dubitātib⁹} ^{L. corneli⁹} ^{eqs} ^{R. opaz} ^{suā} ^{polo}
^{licit⁹}: ^z ^{cuz} ^{eo}. ^{L. vāgūrei} ^{senatoz}: ^{stitūere} ^{ea}
^{nocte} ^{paulopost}. ^{cuz} ^{armatis} ^{hominib⁹} ^{sicuti}
^{salutatus} ^{itroire} ^{ad} ^{Liceronez}: ^{ac} ^{de} ^{imp} ^{sonū}
^{so} ^{domi} ^{sue} ^{imperatum} ^{confodere} ^{Lurij} ^{vbi}
^{itelle} ^{xerat} ^{q̄} ^{pro} ^{pīculuz} ^p ^{sulū} ^{ipē} ^{deat} ^p ^p ^{sul}
^{uā} ^{cicerō} ^{idoluz} ^{q̄} ^{pabat} ^{enūciat} ^{ita} ^{illū} ^{ianua}
^p ^{pb} ^{viti} ^{tātū} ^{facin} ^{frustra}. ^{suscepant}. ^{Interea}

Plebē herurie. Sollicitabat ad cōiu rādem ꝑ re pu ro. Nouaz rex. s. cubidā nonare res
Egestas: egestas solet homines ad indigentia scelera faciliꝑ inducere Amiserunt. s. herufci.
Dē sylle ondit q nam ē iuria herufcorꝫ a romanis Bona. cū tā rem pu. tenere sylle. pscrip
tōes fecit locupletū militibꝫ suis: sꝫ ꝑcipue bona herufcorꝫ. pscripserit: itaqꝫ agros ꝫ bona eo
rū militibꝫ diripiēda dedit Preterea: ꝑter bos Cuiusꝫ gñis: cuiusꝫqꝫ ꝫditōis sine sui siue
liberi eēt. Latrones q latro
cinto vinebāt. Magna copia
eo q herufci assueti erāt. ꝫꝫ
syllanā victoriā. Ex syllanis co
lonis. ex illis q aici fuisset syl
le. Nā sylle victores icolas op
pidoꝝū herurie expulit. ꝫꝫ
māos q suis ꝫibꝫ feuerāt in
ea oppida misit: colonia autē
ēꝫ cū maiores ciuitatꝫ ciues i
miore hīrandā mīteūt Quibꝫ
li. ondit ēꝫ hosuisse oppoꝝru
nos: qui ad ꝫiurādoꝝ facile i
citarēt. qꝫ. s. colonis: Libido
s. libido ꝫ aliaz rex volupta
tez cibi ꝫ vestitꝫ Lururia: hic
ponit lururia ꝫ incoꝝnētiaꝫ
ipudicitia corpis. Nihil re. i.
cōsistit cūca Dā. s. caclina i
cendia vrbis et ipsius Li. ces
dē passe. ꝫ māliū oi rōne copl
as ꝫiurādoꝝ auisse. Ancipꝫ
ti. i. dupliciānceps duarū
rex dꝫ: qꝫ ꝫ vrbis ꝫ puincia sue
currēdū erat: qꝫ ipse declarat
ꝫiurata suūꝫꝫ ꝫilio Lice.
Ad B ipsꝫ rēꝫ. nū ꝫilio cura
ꝫ fuerat sꝫ vltꝫꝫ curari eam
poterat nā i ꝫꝫ vgebat Lō
gius: dīaturnꝫ qꝫꝫ eēt qꝫas
copias hēret mālius Duo cō
silio: an ipi oēs eēt. trati ꝫꝫ
ꝫulo romano vꝫ an ipi vellēt
rē ꝫ. i. vadere aut aliū qꝫꝫ
facere. Exagitata dīuulgataꝫ
Rumoribꝫ: qꝫ oēs B aliꝫ aliꝫ
referebat. itaqꝫ cū hec retaliꝫ
sent cōsuli de senatꝫ in rē ꝫ.
Atroci negotio. i. v. aliqꝫ ꝫ
culū maris iminet rei ꝫ: Da
rent operā: laborarēt Ne qꝫ
deteri: oia curarēt ꝫules q vilia eēt rei ꝫ. Et ꝫās qꝫ stati dicā Noꝝe ro. sꝫ ꝫsuetudinez
ro. ingratū ꝫsilibꝫ vel aliꝫꝫ imparoꝝibꝫ. Bellū gerere: i. dicere bellūꝫ qꝫo liberat. Carcere in
bella ad noia dāda q functi eēt militie vel alia rōne. iudiciū: siere capitalē penā: cū eēt i
castris ipatoꝝes licebat eis quēꝫꝫ noriū capite vel alio supplicio efficere: sꝫ i vrbē nihil tale ꝫ
mittebat nisi B decretū factū fuisset. Earꝫ rex qꝫ B supꝫ scripta facere possent. Sine iussu bꝫ
dixit sine iussu ppli. qꝫ decernabat senatꝫ pplꝫ ꝫꝫꝫ iubebat post ꝫaucos: tūc rēdit quō cō
cū

Maliꝫ **H**etruria plebē sollicitare egestate fil
ac dolore iurie nouaz rex cupidꝫꝫ fille dñā
tōe agros bōaqꝫ oi aam iserat: Pretea latrōes
cuiusꝫ gñis: qꝫꝫ ea regiōe magꝫ copia erat nō
nullos ex sillanis colōis qꝫꝫ libido atꝫ luxuria
ex magnis rapiuis nihil reliqꝫ fecerēt. Ea cum
Li. nūciarēt ācipiti malo ꝫmotꝫ: qꝫꝫ vrbes
ab infidiꝫ ꝫuato ꝫsilio lōꝫꝫ tueri ꝫofat: neqꝫ ex
ercitꝫ **M**aliꝫ quāꝫ at qꝫ ꝫsilio foret satꝫ ꝫꝫꝫ
hēbat: rē ad senatus refert iā āte vulgi rumo
ribꝫ exagitata **T**raꝫꝫꝫ plerumꝫ i atroci ne
gocio solet senatꝫ decrenitꝫꝫ darēt operā cō
sules ne quid res pub. detrimenti caperet. Ea
ꝫtās ꝫ senatus maiore romano ingratū ma
ꝫia ꝫmittit: exercitus ꝫare bellūꝫ gerere: cō
ercere oibꝫꝫ modis socios ac ciues **D**omi m ili
ricꝫꝫ impius atꝫ iudiciū sūꝫꝫ hē. alif sꝫꝫ ꝫo
ꝫulū iussu nulli earꝫ rex ꝫsili ius ē ꝫost ꝫauco
dies **L**. seruiꝫꝫ senator: i senatu literas recitant

deteri: oia curarēt ꝫules q vilia eēt rei ꝫ. Et ꝫās qꝫ stati dicā Noꝝe ro. sꝫ ꝫsuetudinez
ro. ingratū ꝫsilibꝫ vel aliꝫꝫ imparoꝝibꝫ. Bellū gerere: i. dicere bellūꝫ qꝫo liberat. Carcere in
bella ad noia dāda q functi eēt militie vel alia rōne. iudiciū: siere capitalē penā: cū eēt i
castris ipatoꝝes licebat eis quēꝫꝫ noriū capite vel alio supplicio efficere: sꝫ i vrbē nihil tale ꝫ
mittebat nisi B decretū factū fuisset. Earꝫ rex qꝫ B supꝫ scripta facere possent. Sine iussu bꝫ
dixit sine iussu ppli. qꝫ decernabat senatꝫ pplꝫ ꝫꝫꝫ iubebat post ꝫaucos: tūc rēdit quō cō
cū

g. m. a. r. o. u. y.

m. h. s. d. r. e. h. g. u. i. t.

o. s. t. e. d. i. t. q. f. u. e. r. e. t. d. e. l. i. b. e. r. a. t. i. o. n. e. i. u. a. t. e. a. n. d. i. c. a. r. e. c. e. n. t. u. r. e. p. o. s. t. p. a. u. c. o. s.

o. s. t. e. d. i. t. q. f. u. e. r. e. t. d. e. l. i. b. e. r. a. t. i. o. n. e. i. u. a. t. e. a. n. d. i. c. a. r. e. c. e. n. t. u. r. e. p. o. s. t. p. a. u. c. o. s.

o. s. t. e. d. i. t. q. f. u. e. r. e. t. d. e. l. i. b. e. r. a. t. i. o. n. e. i. u. a. t. e. a. n. d. i. c. a. r. e. c. e. n. t. u. r. e. p. o. s. t. p. a. u. c. o. s.

Coniuratio

iuratio sit patefacta. post paucos dies: qd bec decreta sunt a senatu z iussu a p[ro]p[ri]o. Felicitas
h[ab]ebat Lucio senno aliq[ui]s felicitas vel hospitio vel affinitate plucos. q ip[s]i monuerunt istis oia
q pauerat. L. Malius. Cepisse: p[ro]p[ri]o fecerat coner[er] p[ro]nitio[rum] hoim: n[on]ic ho oes armis istru
t[er]a t: vt ia exercitu h[ab]erent. Cal. noueb[ri]s an[te] tertiu die p[ri]ncipij noueb[ri]s. Porteta z prodigia
d[omi]na e[st] inf[er] porteta z p[ro]digiu. Na porteta d[omi]n[us] q[ui] p[ro]ro t[er]des: z e illud qd re futura significat. sz

p[ro]digiu d[omi]n[us] q[ui] p[ro]cul ad agedu
qd re p[ro]nt[er] dem[on]strat: z statiz
exp[er]iadiu e[st]. Coner[er] p[ro]gregatio
nes hoiz fieri. l. capure i v[er]be
capan[is]. Igit[ur] q[ui]q[ui]dem tot et
t[er]ta ifensa rei pu. romane ge
rebant: z iuratos non solu
ro. sz in oi puincia gerebant.

qs felicitas allatas sibi dicebat: i qb[us] scriptus e[st]
rat. L. maliu cepisse arma cuzmag m[er]it[us] die a
te dic. vi. he. noueb[ri]s h[ab]it id q[ui] i talire solz. alit
porteta alit p[ro]uet fieri arma portari capue at
qz i apulia seruire bellu mouerit. Senat[us] de
cieto Q. mari[us] rex felulas Q. metell[us] cretic[us] i
Apula circa ea loca sunt missi. Utriq[ue] ei ad v[er]o
be ipatores erat ipediti ne triumpharet calunia
paucoz: qb[us] oia honesta atq[ue] i honesta vedere
mos erat: sz p[ro]tores: Q. popeius rufus capua
Q. Metellus celer i agru picenu. His p[ro]missu
vti p[ro] tpe atq[ue] piculo exercitu p[ro]par[er]t. Ad hoc
si quis indicauisset de coniu[r]atioe q[ui] contra re pu
blicaz facta erat p[ro]mia decreuerunt: seruo. C[er]tu
sestertia. z libertate: lib[er]o ipunitate ei[us] reit. cc.
milia sestertia it[er]q[ue] decreuerunt i gladiatoz ie fa
mille capua z i cetera municipia distribueret p[ro]

Mar. r. p[ro] exactos reges i se
stiu z odiosu regiu nom erat z
nullu regiu nom i v[er]be rema
serat sz Num[us] q[ui] da sacra istu
tuerat. q a regib[us] nimio cele
braret q ne videret ea n[on]ina
ledi si ab aliq[ui] rex no eet sibi
sacrificia fieret romai p[ro]stue
rut sacerdotiu cui q p[ro]erat: res
ges appellarent: z sacra cele
braret ea q solebat fieri a regi
b[us] an[te] expellerent. igit[ur] reges
erant noie: no aut[em] p[ro]tate: z hic
Marti[us] huic sacerdotio p[ro]e
erat cu felulis missis eet re
gio decore. Creticus cognom
e: z h[ab]et pulchra p[ro]p[ri]is. z di
ct[us] e[st] cretic[us] ab euetu eo crete
denigerat. Ea loca. vs. i lucu
nos z ibuntios. Na v[er]terq[ue]. et
qz posset dicere aliq[ui]s cur im
tebat at p[ro]uatos hoies i lo
ca none p[ro]uena[re] erat mittere
p[ro]uatos ipatores: dicit q imp
atores deuic[er]t z debellat[ur] pui
t[us]a suis ipediebant fallis ac
cusatoz ne trium[ph]aret aliq[ui]
ru q[ui] i us z fas oia venalia h[ab]e
ant q[ui] obre ad b[on]a loca missi no

q[ui]s felicitas allatas sibi dicebat: i qb[us] scriptus e[st]
rat. L. maliu cepisse arma cuzmag m[er]it[us] die a
te dic. vi. he. noueb[ri]s h[ab]it id q[ui] i talire solz. alit
porteta alit p[ro]uet fieri arma portari capue at
qz i apulia seruire bellu mouerit. Senat[us] de
cieto Q. mari[us] rex felulas Q. metell[us] cretic[us] i
Apula circa ea loca sunt missi. Utriq[ue] ei ad v[er]o
be ipatores erat ipediti ne triumpharet calunia
paucoz: qb[us] oia honesta atq[ue] i honesta vedere
mos erat: sz p[ro]tores: Q. popeius rufus capua
Q. Metellus celer i agru picenu. His p[ro]missu
vti p[ro] tpe atq[ue] piculo exercitu p[ro]par[er]t. Ad hoc
si quis indicauisset de coniu[r]atioe q[ui] contra re pu
blicaz facta erat p[ro]mia decreuerunt: seruo. C[er]tu
sestertia. z libertate: lib[er]o ipunitate ei[us] reit. cc.
milia sestertia it[er]q[ue] decreuerunt i gladiatoz ie fa
mille capua z i cetera municipia distribueret p[ro]

Inur Utriq[ue]. i. v[er]terq[ue] ipator z plural[is] ponit p[ro] singl[is] p[ro] figura synt[ax]i. Impatores. l. En. Po
peius q[ui] ludia debellauerat deuic[er]at z cupidi suaz rex deserebat re pu. Erat ad v[er]be. i. v[er]
be. Calunia falsis accusatoe an[te] caluniatorez. Nos cosuetudo. Dia honesta i hoie: q[ui] p[ro] fas z
nefas volebat p[ro]leq[ue] largitoez. Sz p[ro]tores sunt missi. Impromissu ipatores sp[irit]u exercitib[us] reced
bat ab v[er]be ro. sz qz necessitas picli festiatoez optabat cessu e[st] vt exercitu q[ui] admodu t[em]p[or]e ac
qz bellu sibi erigere videret. p[ro] tpe: p[ro] q[ui] litate t[em]p[or]is: p[ro] piculo sz erigena belli. idicasset manife
stasset. Sestertia sestertiu gen[us] e[st] p[ro]der[is]: q[ui] v[er]bant ro. Sestertiu d[omi]n[us] q[ui] semia tertiu du p[ro]di
ei z semia antiquu e[st] sestertiu: du didi[er]it ho a duob[us] p[ro]deritib[us] dicit[ur] e[st] p[ro]di e[st] aut[em] v[er]nu assip[er]diu m
aut e[st] v[er]nu lib[er]e p[ro]di[er]it q[ui] vt sestertiu sit duaz lib[er]az eu dimidia. Gladiatoz ie familie. i. q[ui]
gladijs dimicabat i ludis. distribueret. i. oes ill[us] familie gladiatoz ie opa dabat mitteret ex

Epitola nazanoz
epitola nazanoz
epitola nazanoz

Epitola nazanoz

Catiline

vrbē mūicipia. nā hmōi boies solēt facile ad q̄q̄ facinorā ipelli. nū p̄t egēstatē. atq̄ p̄nt vt
tā suā facere solēt. p opib⁹ cuiusq; p factate vni⁹ cui⁹ q; fm cēlū. Miores. s. q̄stozes z ediles
bis nocturnis vigilis q̄ qua res. s. lasciuā z leticiā. Immutat⁹: q; statua ciuitatis ē pmo⁹
tus. Ex sua: declarat quō sic mutata ciuitas. Repente: subito. inuasit: incessit: aggressa est.
Diuturna q̄es: longū ociū. Festinare p festinabāt ro. i. celebrabāt. Trepidare p trepidabāt

cuiusq; opib⁹. Rōe p totā vrbē vigilie hērent⁹.

liscq; miores m̄grat⁹ p̄eent. Quib⁹ reb⁹ pmora

ciuitas: atq; inuutatayrbis facies. erat ex sūma

leticia atq; lasciuā q̄ diutna q̄es pepeat: repē

te ois tristitia inuasit. festinare trepidare neq;

loco neq; boi cuiq; sat⁹ credere: neq; belluz ge

rere neq; paces b̄re: suo q̄sq; metu picula meti

ri. Ad b̄m̄lieres qb⁹ r. p. p magnitudie belli ti

mor insolit⁹ icessera tafflictare sese: man⁹ sup

plices ad celuz tēdere miserari puos. liberos fo

gitare deos: oia pauere: supbia atq; dicitis o

missis: sibi patriq; d̄diffidere. At catilie crudell

ai⁹ eadez illa q̄ ātea mouebat tā etfi p̄sidia pa

bātur. Et ipe lege Plaucia inf̄rogat⁹ erat ab

. L. Paulo. Postremo d̄simulandi causa z sui

etpunandi sicut iurgio laceffitus forez in Se

natum venit. Tum. M. Tullius consult⁹ sue

presentiam eius timens: siue ira commot⁹ ora

plaurij qui legem tulit aduersus cōiuratores vt ipi r̄nderent si q̄s coniratiois accusatus

fuisse oib; que sibi obijcerent. Lucio plau. salicet tribuno plebis. Postremo deniq; detine

baturne respōderet lege plautia his criminibus q̄ sibi obijciebant. sed tandē coactus i se

natum venit. Dissimulare est regere quod est sicut Catilina qui tegere volebat cōiuratiōē

quam parauerat. Sicut iurgio quasi fuerat puocatus cōiurto qd sibi Mar. Li. in iuste ob

cecessit. Tum: cum in senatum venisset Catilina. Eius p̄sentia tinnēs ne sua vitia atq; flagi

ta p. s̄. cōscriptis incognita eētēz ipi catiline postea p̄staret⁹ opportunitas vt ipm Li. gra

c iij

Ambly rebz
notar saluti qm
vires Rabrit popu
ly debulgata catiline
inuratiōe //

Ladcanie
Raddir adcatilinaz
post longū d̄f̄ḡe
Momen //

rechiama

obese
cotidianam

caniberat
Ambros

exusta est

trebat

media

mas
raba

frang bene
ren sine

omiles

filios

fratro cati
reap d̄re

demis

inhabere d̄re p̄q;
sui neq; p̄dē

traebat

id est in eo

Coniuratio

uis cōsulere. Luculente: splendida & magnificā. Perutile que multū p̄sue reip. q̄ in ma-
 ximo discrimine & sabat̄ eo tpe. Quā postea: p̄mo quidē eam recitauit corā senatoribz: sed
 postea eā scriptā edidit vt oēs legere possent. Sed vbi ille mos erat vt cū de aliqua re cōsu-
 lendū eēt vn̄ interrogaret: ita ille p̄m̄ sniaz suā diceret: deinde dicta snia sedebat postea
 seba idē faciebat & oēs illos p̄ ordinē r̄ndebat̄ deinde sedebat. ita Li. porata orōne sedit. ille
 M. Li. Ad oia dixi q̄ uene-
 rar: patris vt oia p̄dissimula-
 ret que sibi obijcerent. Uoce
 sup. i. oratōe plena cōmiserar-
 tiōis. Tenere: incōsulre sine
 cā. Utrā insti. bonis instituti-
 onibus vitā suā puerisse vt
 d̄ ip̄o bona oia spare possent
 Patriciū nobili. Qui ip̄i
 caniline opus esse p̄ vile sibi
 fore temp. p̄d̄: inquilinū p̄
 grinū: nam inquilinū cū uis̄
 citur qui de pegrina ciuitate
 in aliā urbē ascitus fuerit s̄
 cuti de arpino municipio in-
 urbē ro. ascitus fuerat. M.
 Li. Cicero ad hoc qd̄ dixerat
 ciuē esse pegrinū ciceronem:
 sed mihi magis placet vt le-
 gal̄ homo noū. Adderet bis
 supradicta. Maledicta in ci-
 ceronē. Obstrepe: conclama-
 bā. s. caciline. Parricidā q̄ pa-
 triā pdere uellet. Furibūdus
 furore plen̄. Agor: agitor. in-
 cēdiū meū. i. uos ruere faciā
 z ita adū z incitationē quas
 d̄ me suscepistis deponere co-
 gā. z ē trāslatio sup̄ta ab edū-
 bus: nā cū edes accessā fue-
 rit: si fuerit cōtinuo incendiū
 ertiguit. ibi domui sue. Uol-
 uens: cogitās. Cōsul. i. facer:
 que interficere p̄nerat. mu-
 nita: defensam. Uigilijs: cu-
 stodijs nocturnis. Optimus
 factu: optimū est cōsiliū. Ex-
 ercitiū. Mālj legiōes militel
 nā legiō cōtinet sex milia ser-
 cētōs z sexaginta sex milices.
 Scriberent: a romanis cau-
 sa supplendi suos exercitus.
 Antecape: p̄uenire p̄occupare. Usū: utilitatē: multa cōsilia cōicare uolebat mālio z postea
 decernere q̄ rōne potissimū gererent bellū. Nocte intēpsta: in media nocte: nox itēpsta
 dicitur media noctis ps quo tpe nihil gerit̄ eo tpe occiso ideo sine tpe esse uidetur: qua p̄-
 itēpsta sine tpe dēcā ē. Māliana. i. mālij. nā a mālio fit mālian̄: nā nū: possessiū. s. anq̄z re-
 cederet ex urbe cethego Lentulo cōiuratiōis hui? p̄cijs. Ceteris: quoz ceteris q̄ audaciores

sed ubi
 hōmō qm̄ dege
 211 carilina abi
 ta ciceronis
 rionij. / 7

tōez hūit luculētā atq̄ vtile p̄. p̄. q̄ postea scri-
 ptā edidit: vbi ille adsedit. catil̄ laht̄ erat pat̄?
 ad dissimlāda oia dēisso. vultu uoce. supplici po-
 stulare patribz cepit: neq̄ d̄ se tem̄re crederent
 ex ea familia ortuz ita se ab adolescētia vitā i.
 stituisse vt oia bōa i spe hēret: ne exstimarēt si-
 bi patricio bōi cui ip̄i atq̄ maioruz pluria bñ-
 ficia i plebez ro. eēt: pdita r. p. op̄ esse cuz eā ser-
 uar̄. O. tul̄ bō noū ad b̄ maledicta alia cuz
 adder̄: obstrepe oēs. hostez p̄cidā uocare tū
 ille furibund̄ qm̄ q̄dez circūuent̄ iqt̄ ab inimic̄
 p̄ceps agor: icendius meū ruia ertiguā. Dein
 se exemplo domuz pripuit. Vbi m̄tra secuz vol-
 uens qd̄ neq̄z is die p̄sul̄ p̄cedebāt̄ ab icendio
 intelligebat̄ vrbēz vigilis m̄nitā optimū factu
 credēs exercitiū augere: ac p̄m̄ q̄ legi oēs scribe-
 rent̄ m̄ta an̄cape ea q̄ bello vsui forent. Nocte
 itēpsta cū pauc̄ i māliana castra p̄fect̄ est: z
 cethego atq̄ Lentulo ceterisq̄: quozum cogno-
 uerat p̄mptā audaciā mādat: q̄b̄ reb̄ possent

erant. mada: comitit. Opes vires. Co firmet: roborat. maturer: pperent festinet accede
rent. Sede. f. senator. incedia. f. vrbis. Alia facit. rapinas adulteria stupra pscipriodes cur
um. Deritur. f. a canilina z etiam a cosule. Ex suo numero: ex hoibus sui exercit. martium
regem q impator erat in agro piceno. Regē sacroz sacerdos: qui sacrificij reges appellabā
tur. Deos hoies bec est epla qua p legatos misit malya ad martiu sacroz regē. s. tūc erat

opes factōis vt firmen^{atolladei} infidias psuli matu^{atolladei}
rent cedez icendia aliaqz belli facioza parāt z
lese ppe diez magno exercitu accessurus ad vrb^{atolladei}
bez. Dūb gerūt rome. L. māll^{Ante} ex suo numero

legatos. **Q.** Martinū reges mittit cuz māda^{Ante}
tis huiuscemodi. Deos hoiesqz testamur nos
arma neqz cōtra patriā cepisse. neqz qpiculū^{Ante}

aliis facerem^{f. nos} s. vti corpa nostra ab iūria tuta
fozet. q miser^{paupe} egentes violentia atqz crudeli
tate feneratoroz. pliqz patrie s. oēs fama atqz

fortūis exptes sum^{Ante}. Neqz cui^{Ante} nostrū licuit mo
re maior legevti: neqz aīssio patrimonio libez
corp^{Ante} hēre. tāta feneratoroz seuitia atqz pto^{Ante} fu

it: Sepe maiores nostri miserti pleb^{Ante} roāne de
cret^{Ante} suis iopie ei^{Ante} opstulati suz ac nouissime meo
ria nra p p magnitndie eris aliēivolētib^{Ante} oib^{Ante}

bois argētū ere solutū ē sepe ipa plebs ātd nān
di studio pmota: āt supbia magistratuū arma
ta a patrib^{Ante} secessit ad nos nō ipiū neqz diuiti

aspetim^{Ante} qz rez cā bella atqz ctamia omnia i

impator. Per deos rector: p
deos z hoies iuram. Neqz
quo alijs: vt nos alioz salu
te impugnarem: sed vt nos
iniuria erigemus. Nostra. i.
nostrz qui zc. miser calami
tate. Egētes rebus oibus ne
cessarijs carētes. patria: no
ta cōstructione: qz dicere sole
mus exps hui^{Ante} rei. Sal. hoc
loco apte dixit expres patria
fortunis zc. fama p fortia: qz
infames habiti sumus et
rebus nostris expoliati. Qui
qz nostrū: nō licuit vt cāz no
stra dicerem^{Ante} apud iudices.
Patrimonio amisso: amissū
rebus nostris. nā patrimoniū
dī ea pecunia q a patre filijs
tradit: nō a pfe primoniū est
appellati. Sepe maiores: p
bat exēplis se id petere a pri
bus qd supiori tpe plebi con
cessū fuerat. miserti: ecce mi
sereoz cū grō. Decret^{Ante}: suis cō
sultis. nā decretū z pstulū se
nat^{Ante} idē sūt. Opitulati s: sub
uenerit. h nouissime nra me
morā h factū ē qd iste dicit.
nā pper bella ciuilia marij
selle plebs ro. adeo pecūia ex
hausta erat z ere alieno qua
ra vt feneratoribz satisfacere
n possz. igit senatores miseri i
opie ei^{Ante} decreuerūt vt ex erario
pnblico psoluerēt feneratori
bz nouissime: paulo an. ex cōi e
re: ex erario solutū. f. fenerator
ribz. oibz hois: ex volūtare oiz
bonoz argētū qd solutū n pos
terat puat^{Ante} hoibz. sepe ipa: fa
cti argumti: si plebs a ptrib
secessit vt ipiū ipa hēret sū cuz
ptribz cur id qz nob facere nō

Deos omnes

Her est epistola cu
am p legatos p
Ante manly ad ma
cū regem q
Ante

Sepe maiores

probat epistola
s. vt petere apa
reitz q sup iou
repor plebi ject
fuerat //

lz libe vinēdi cā. Supbia mgraū: qz ipi solētā psulū pati n poterāt. secessit: sicut i sacz mō
te: qd hī plane apud Li. lium li. i. At nos: ecce argumti. si plebs dulcedie ipij a ptrib secess
sit idē vob facere cā libtatis liceat. qz rez. f. diuitiaz z ipij. Bella q pbbice. int ppios z ciuiz

Latine

Q mee suar' statū dignitatē nō obtrībā publi
 cā miserorū cās p meap' actudie suscep' nō q es
 alienū; meis sūptū noib' ex possessiōib' soluere
 nō possē. cūz aliēis noib' liberalitas. *Qrestulle*
 suis filieq' copiū p' solueret' q nō dig's. hoies
 hōre hōestatos videbānt' q' falsa suspitōe alie
 na tū eē sērieb' nōie sat' hōestas p meo casu
 spes' liq' dignitat' p' suade sū secur'. Pla cū scri
 bere vellē nūciatū ē mibi vi pati. *Hūc Qrestullā*
 p' mādō: tue q' fide trado: eā ab iuriā defēsas p
 libero stuos rogat' auero. Sz ipe p' paucos di
 smorat' ap' d. *Flā. i. agro arretiodūvi citatē*
 ātea sollicitatē armis exornat: cū fascib' atq' a
 liis ipū insignib' i castra adm. alū. p' tēdit' s' vbi ro
 p'pta sūt sēat' ca. z mā. hōstes iudicat cefe m' t'i
 tudūdies statuit' an' q' licerz sū fraude ab armis
 discedē p' rex capitaliuz p' dēnat': p' tea decuit
 vti p' sules delectuz hēat. c. at cū exereitu ca. p.
 seq' maturet. ci. v' b' p' sidio sit. Ea tēpestate mi
 bi ipū p. k. m' lto maxie miserabile visuz est.
 cui cuz vsq' ad occasuz ab ortu solis oia domita
 armis perent: dōi ocuz atq' diuitia q' p' ma mor
 tales putāt affluerent' suere tū ciues: q' sese rē
 publicā obstitat' ais p' ditū irēt. *It' āq' duob' se*
 nar' decret' lex tāta miltitudine neq' p' mio iduct'
 p' uratōez patefecerat: neq' ex castris. *catiline*

diuisi. l. i. iouis s. s. Mer
 Quā: purgationē. Inurijs: et
 abis. Cōtumelijs: in facies vī
 facile potio: iuris q' caret cō
 tumelia. Concitatu. i. qz re z
 v'bis me offēde. inimici Gra
 tū di. nō poterā mea et digni
 tate viuere. Pro cō. i. fm meā
 cōsue. Neū. s. sūptū. i. debiti
 q' ego feci. Alienis. i. sūptuz. sz
 feci idignos: h' dicebat. p' p'ci
 ce rōnē honestatos z aplifica
 tos. Alienatus. i. a populo rō h
 noie vel suscipiēde cāe misero
 rū. Saz' ho. saz' honorificas
 sicut mibi vī. Meo casu. q' a
 populo alienat' erā. Reliq' di
 gnitat': dignitati q' adhuc mi
 bi restabat. Parari. p' parabā
 tur hoies qui mibi vi iferēt
 Bucro. i. valde salu' sis sollici
 tatū ad seditionē. Etornat in
 struit Fascib'. i. licorib'. nā fa
 sces erāt secures q'ho fasciculi
 v'gar' erāt alligati. q's secures
 liciores impatorib' p' ferebāt
 Ceter' insignib' vs cū p' tecta q'
 erat v'lt' impatoria iudicat
 hōstē iudicare hōstē ē qd' vul
 go d'elēbādira p' rabello. Stat
 uit deliberat an' dicat. sine
 frau. sine pena. Eō dēpnat' re
 rū: p' eos q' p' dēnati erant cap
 pite an'q' irēt. p' uratōez z p'ri
 scian' adducit hūc locū libro
 de p' structōe. cū ofidi p' ter ite
 dū cū abltō p' iugi. Ea tēpesta
 te h' p'rie casuz miserat' Sa.
 Livi. i. po. ro. Ab oz. sol. i. ab
 occidēte ad oriētem. i. vniuer
 sus orb' ab eo subact' est. Do
 mita v'cra. Parerēt. i. obedir
 rēt. affluerēt abūdarēt. Que
 s. ocū z diuitie. Prima. i. p' cū
 pua z excellētia. Perditum
 ad p' dēndū se. Nāq' reddit ra
 tionem cur miserabile sibi vi
 sum fuerit imperium populū
 ro. ea tē. Duo scilicet facti du
 obus decretis que supra me
 morauit: vnū si quis p' uratio
 uē indicasset maxia sumptu
 rū cē p' ma. Altr' p' intra cē

rem
fuit

tonitro

moderato

rebellat' est

raty

abno
ordiat

anliā mihū

legare est

de tartorēz

ad iuro

deleuādi

ad iere

pubnat

rebellat' omis

de minimat

sed ipe

per unat salustia
qui opertatitū

her vbi

pompeii p' p' h' o
natus hor loco

et tēpestate

pompeii nara rone
quā p' h' i' tēpe
destatū roma m' p'
pat' i' e. cord m' p'
zarg' oratū

quā p' d' i' o' g

deklarat salustia
quā h' i' o' z. rib' o'
romāj erāt an
m' p' t' u' m' a' t' i' o' r

Coniuratio

tū die q̄ in exercitu Māli z castilne erat ipune ab armis discedere liceret. Tanta. v. cā erat
 cur neqz q̄sqz p̄iuratos p̄tesaceret neqz ab armis discesserat. Tāta vis. rāte iper. Ut ca. ve
 luti q̄dā p̄fectio atqz cōm. Plerosqz cl. i. aios multoz ciuū. Alienā aliena erat a rei p. sta.
 qui cōscij cōiuratiois fuerit eaci. Cūca. p. oēs sine exceptōe Proba. laudabat. incepta ppo
 sita ca. Studio. n. re. volūate nouaruz rez. adco. i. certe qz sibi sine displicet. Bonis i. qz bo
 ni nullo sibi malis adiuuero
 sūt spant et magnificētia ma
 loz aliqd boni p̄seq. Ueraque
 sūt p̄ter utilitatē eoz. Noua.
 quia sperāt sibi cōmoda fore
 Tur. i. turbatōe. seditōibz. dī
 scordijs Alunt nutriunt. Si
 ne cu. cura re. suaz q̄ppe qz nī
 bil p̄t p̄dere. Facile qz facile
 ē paupem fieri. Nre possidet
 Sine dā. qz qui nihil bz nūbil
 amittere p̄t. Urbana plerāt
 p̄ceps Uero p. se dea erat p̄e
 cept. vbiqz in oibz italie locis
 Prestabāt vicebāt. excellēto
 res erāt. p̄bro obscentitate Kē
 scenā in intelligit vt sūt supra
 adulteria icest. petulātia su
 p̄fluitate Nā petulātia pprie
 ē loq̄citas. i. sup̄fluitas i. h̄
 sed p̄uenit nō solū vboz su
 p̄fluitas dicat. sed et sup̄fluit
 tas bibēdi edēdi z ceteroz re
 rū q̄ luxurie sunt. itē aliq̄ p̄flu
 terāt ro. q̄ p̄stabāt pa. i. q̄ rē a
 p̄t̄bo relicta amiserāt vel cō
 sūptuositas vel amoribz illicitis
 vel et p̄denatiōibz cuiz penas
 pecuniarias soluere coacti es
 sent. p̄p̄scel. aliqd p̄petuum
 Amisissis perditis diuitijs q̄s
 eoz p̄f. testō reliqrāt. p̄ ded.
 vitupiaz obprobria Flagitiū
 a. f. Flagitiū dī oē vicijz fla
 gitatiōe. i. rep̄hēsiōe dignūz
 p̄t in v̄bis p̄siderari. Nā fla
 gitij eē si q̄sp̄iurij fecerit b
 n. cōstituit v̄bo nō re. facinus
 aut ē vitijz q̄s in facto p̄sistit.
 vt eēt furtū homicidiū adulteriū p̄mittere. Nī ro. si. sen. que ad. aq̄ vitiosa p̄ rimas i fundo
 nauis igredit. ita vitiosi boies p̄diti se ro. p̄ulerāt Sen. sentia ē aq̄ vitiosa p̄ rimas i fundo
 nauis ingressa putrida q̄dē z mali odoris. v̄n̄ fēti ēt dī a fētiēdo eo q̄ odore suo. i. naribz nau
 taz letiat z p̄p̄ malū odore dī nauseā facere. i. vomitū. mēore s̄yl. mēinerat q̄ntū ex mēoria
 velle p̄giti eā. q̄pp eādē utilitatē se p̄secuturos putabāt si noue res fieret. ex gre. mi. i. ex iābi
 lib. nā gregariū milites dīr iqbiles q̄si ex grege vt sūt q̄ militibz fuita p̄stāt q̄s appela. aga
 fones litas calōes v̄l p̄ pabulatū v̄l lignatū eē. victu re. epul. reg. clibz vestibz reg. vis fo.
 stille p̄stātor eēt fortioz eēt i armis. q̄. mer. b. boies appellabāt q̄e i eplis. cl. ad atticū v̄z

S. urbana
 adomac y Aluntig
 q̄ p̄ere. tota plebs
 mana q̄uzatione
 caritūda p̄babeat

A. v̄ca p̄bēg
 alioz p̄uenit se q̄ma
 nom. Antioch
 abezig
 p̄ dīp̄ emmuerat

recederat

vt p̄stātor

volūate

laudabat

exaltat

mōra

laudat

inuitat

possidet

peccabat

v̄n̄ v̄n̄

am̄rebat

v̄n̄

v̄n̄

venerat

delus. lectio

regū. imodōrēdi

indēg

repe

Catiline

rū in sacra p̄gina iuēnīl mīst op̄arios. in vineā suā z intelligit de oīb̄ hōīs. Mercedia ve
 ligōzare āgroa: putare vites. pu. q̄s fieri videbat z sup̄iori tpe fetas cēaudīuerat. in g. mol.
 nō placido sibi. Las āgresses op̄as: q̄ p̄ q̄. Egē. paupes in ma. spe vtilitas posita sibi
 a c reip. iuxta q̄ sibi vtilē eē id ēt reip. vtilē videret. Dic. q. alios cōmēorat. Gal. q. pati erāt
 ad rēpu. pturbandōs q̄z oēs erāt ci. ro. Aucto. p̄ victoriā sēlle. Perē. q. fuerāt secuti pres caij
 tollerauerat p̄uat' atq; publ' largitiōib' exti
 ra vrbānus oīuz īgto laboz p̄tulerat. Los' at
 q̄ alios oēs malū publicū alebat. Quōm' mi
 rādus ē hōies egētes mal' mōib' maria spe rei
 p. r' ac sibi p̄suluisse: p̄tea q̄z victoria p̄scripti
 Sil. p̄entes bōa erepta. ius libertat' iūiūtū'e
 rat band' s̄ae alio aiō belli euētū expectabāt/ ad
 b' q̄cūq; aliaz q̄ sēat' p̄titerāt p̄bati r. p. q̄mi
 n' valere ip̄i malebāt: id adeo maluz mltos p'
 ānos ī ciuitate reuenterat' hāp' q̄. L. Do. p̄su
 lib' tribūtiā p̄tās restituta ē hōies adolescen
 tes sūmā p̄tātē q̄b' etas at' q̄z feror' erat cepese
 natū cripādo plebē exagitar' e dēū largiēdo at
 q̄ pollicēdo maglice dēre hta ip̄i clam potētē q̄z
 fieri. p̄leos sūma ope nitebat' pleraq; nob' litas
 sub senat' spes. p̄ sua magitūdie. nāq; vti p̄auel
 vez absolua. p' illa tpa q̄cūq; r. p. agitauere
 honest' oīb' alii secuti iura ppli dēfēderēt. ps
 q̄ senat' auctoritas maria foret bonū publicū
 simlātes p̄ sua q̄l' q̄z potentia ctare. neq; illis
 modestia neq; mod' p̄teritiōis erāt vtriq; victo
 riā crudelit' exercebāt' sp' q̄ c. p. ad bellū mari
 timū atq; mītridaticū miss' ē pleb' sopes. in iūa

mari. p̄scripti: capite dānari
 ā sella. Bo. ar. p. qz q̄cūq; p̄
 scripti fuisset vñ' q̄sq; bōa eo
 rū diripe potat. ius li. vñ' se
 quif ex reliq; nō q̄nto magis
 opp̄si fuerāt tāto min' libra
 nis erat eis. alio aiō q̄z illo q̄l
 sup̄mē orāni. Quē. h. f. vt res
 p. p̄deret aliaz di. q̄ pres scq;
 bāt featui aduersas q̄z ip̄i vel
 ler. semi. na. f. cecis q̄ sēat' pl'
 valebat ip̄i dō oprabāt repū.
 p̄turbati eo q̄ nēo veller al'
 os autōrē pl' valēt q̄z seip̄os
 di. malū q̄ tribūat' restitūt'
 fuerat z recte malū dicit. nāz
 vt c̄t. l. i. dicit p̄tās tribūtiq;
 īfensa erat senatui. Kener. in
 ci. nā īmīssa fuerat tribūti
 tia p̄tās cū senat' vires suas
 auulsi. tribūtiū ple. de posu.
 iss. en. pō. q̄ bellū ciuile q̄ ges
 sit. s̄ fidū tps hū' belli ciuile
 euenerat. Cū tri. p. in vrbē re
 uertit tribūtiā po. pō. vt sibi
 fauorē p̄p̄h̄z cūlaret: rogatōe
 ad pplm' tulit vt itēz tri. ple.
 crearet q̄ m̄grat' p̄ īnfensus
 erat or dīni lena. Etas q̄ iū'
 uenis. Bini: qz icitari erāt ad
 uersus p̄tes. Tri. criminādo
 senatū. Largiēdo: legū'. ce
 pplō fecisse cōmūtū. Si. p̄ fie
 bāt pl. maior ps. ope possibi
 litate: sic vis nō opis ē n̄cē dī
 do. nos adolēcētes. sub sp. i.
 simlātes se defendere se au
 toritate: s̄ tñ h̄ faciebāt vt ma
 gis se dēfēderēt q̄z vt suas o'
 pes auerēt. p. s. ma. i. p. dēfē
 dēda sua magnitūdie. q̄cūq;
 loēs ciues. Alij cer. z decla
 rat quō hōētis nōib' ps cer
 tabat modestia vt se p̄titerēt
 Mod' finis v̄tēz pleb'z pa
 tricij. en. n. q̄ sp̄ p̄plana. i. po.
 pulo gē' fuerat z plebē q̄bul'

Primum car

domo

in campo

in campo

paupes

omnes erat

Finis desiderabat

na p̄p̄

*Nō dicit quibus malis
p̄fectum in vrbē ven
rat //*

q̄ m̄tēdo

omnib' dē

vultis

expēdit

q̄

ingenio

ex p̄tulerat

Si p̄tā. op'

*reddi. n̄aronozē q̄
ze carib' carib' ceij
panuoz p̄tētū*

Coniuratio

can. poterat rōnib; sibi vendicauerat. Bellū mā. p̄ piratā qui itinera obsidērent z trāscā
 tō bona diripuerat. mīthridatē. nā deuictis piratis missus est cōtra mītridatē regē ponit
 quem pon. randē cogit ad mortē Plebis opes ducē amisso pon. v; plebis in p̄tius euenit
 Paucoz. s. nobiliū. paucoz dixit: q; plebs maior in numero est q; nobilitas. Di. s. nobiles
 inuicti. inuicti? s; solū q; nemini noceret: sed etiā q; a nullo noceret sicut de loco accipiendū est.
 Fortētes: opib; sine metu ple
 be. Judi. condēnatoib; Ter
 te sūt. paucoz us potētia creuit. ^{grat'} pui
 ipi qui magnacus erāt alios
 nobiles terrebant iudicijs vt
 pla. trac. plebē: vt si ples sub
 iecta teneret: pisa facilis fer
 ret cū videret alios iudicijs
 terreri. Dubijs cū res dubie
 eēt. Nouis r. i. nouitate re;
 rū. Uel cer. qd in nobiles z
 plebē fuerat. p̄mo plio: qd
 gestū est in carlinā z Anto.
 cōsulē. equa manu eq; marte
 Clades p̄nicies. Calamitas:
 miseria. Lui. put n. Defessis
 s. victorib; detrimentis belli
 lassis. Exanguib;: lāguidis
 vulnerib; acceptis in bello.
 Extorqueret: vi auferet. Qui
 plus possit: significat autem
 magnū pompeij sine crassū
 quoz opes maxime erāt i v;
 be ro. Extra cōiurationem: q;
 coniurationis consēij non e;
 rant. In quibus scilicet qui
 coniurationis ignari ad cati
 tinam p̄fiscerent. Quem. s.
 fuluū retractū ex itinere do
 mū rednetū. Necari: suffoca
 ri sine villo indicio eo q; ad cō
 iuratores patrie se conferre
 voluisset. Hildē t̄pib;: nō illi
 extra cōiurationē p̄fecti sunt
 in castra ad catilinā. Sicor
 ea p̄ce. nā vt supius dixi euz
 discessit catilina tradidit ne;
 gocium lentulo vt oia dilige
 ter ageret: que ad cōiuratiois
 opes p̄tinerent. idoneos: ap
 tos. Nouis reb;: ad nouā dal
 res. Mouib;: q; malis mori
 bus vivebāt z vicerant: z iō
 perditiores erant ad flagitia
 fortia. q; paupes erāt ino
 pes. p̄ alios: p̄ in nūctos: cu
 iusq; inō. g. h. o. i. o. e. gen^o. hoiz. Usui: utilitati. Bello ad bellū: igit q; p̄ter ci. to. ēt cuiusq;
 generis hoies sollicitabāt q; bello vsui foret. Allobrogoi sūt ppli gallie trāsalpine ad socie

releuatur

fructus
 ostendit. p. q. ad s. c.
 m. d. e. r. a. d. c. a. t. i. n. a.
 q. n. o. e. i. a. r. d. e. g. i. m. a.
 r. o. n. e.

de stepozib;
 q. n. t. a. A. n. t. o.
 L. e. m. i. l. i. a. u. d. u. s. t.

Allobrogoi e. populi
 galie.

te sūt. paucoz us potētia creuit. ^{grat'} pui
 tias aliāq; oia tenere ipi in oīū florentes sine
 metu et atē agere cefosq; iudicijs trere q; plebē
 in ^{grat'} placidi tractaret: s; vbi p̄mūz du
 būs reb; inouādis spes oblata ē vt? c̄tamē ai
 mos eoz arerit. Quod si p̄io p̄lio carilia su
 p̄ior at eq; manu dū cessisset / p̄fecto magna cla
 des atq; calamitas rem publi. opp̄sisset neq;
 illi q; victoriā adepti forent diuti^o ea vti licuiss
 set: q; defessis z exanguib; q; pl^o possit libertatē at
 q; ipiuz extorq; rēt suere tñ extra cōiuratiōem
 cōplures q; ad catilias i iūctio p̄fecti sūt. i. bis. e.
 rat fuluū senatori filiū que retractū ēt itinē pa
 riēs necari iussū de t̄pib; rōelētū sicuti cati
 lia p̄cepit q; cūq; morib; at fortia nouis reb;
 idoneos credebat at p̄ se at p̄ alios sollicitabat
 neq; solū ciues s; cui^o cūq; mōi gen^o hoiz qd mō
 bellorū sūt foris. Igit p̄. vmbreno cuidā negotiū
 dabit l̄gatos allobrogū req;rat eosq; si possit
 ipellat ad societate belli estimās publice pua
 tūz ere aliēo opp̄sitos p̄tea qd natura gēs galli

Latine

ceterum neq[ue] contra patriam publico neq[ue] p[ro]solu[m] tributi ro. po. p[ro]uati per sing[ulas] u[er]o p[er]sonas
 q[ui] alieno ere erant obstricte. ^{ambrosius} Bellicosa: q[ui] semp[er] galli delectant bellis. Negotiat[ur] erat. i. nego-
 ca bellicosa esset. facile eos ad tales p[ro]filiu[m] adduci
 posse vmbren[em] q[ui] gallia negotiat[ur] erat p[ro]ter
 p[ro]ncipib[us] ciuitatu[m] not[us] atq[ue] eos nouerat ita
 q[ui] in mora vbi p[ri]mu[m] legatos i[n] foro p[ro]p[er]it p[ro]u-
 ctat[ur] pauca d[e] statu ciuitat[is] q[ui] dolere casus
 req[ui]ere cepit que[m] exitu[m] t[ame]n mal[um] speraret. P[ro]p[er]it
 illo vid[et] q[ui] d[e] auaritia[m] i[n] g[ra]tiam accusare sena-
 tu[m] q[uo]d i[n] eo auxilium nihil e[st] miserius suis remediu[m]
 morte[m] expectare at ego i[n]q[ui]t vob[is] mo[n] si viri e[ss]e v[er]-
 til[is] ro[ti]es o[mn]ia q[ui] t[ame]n ista mala effugiat. Hec vbi
 dixit allobroges i[n] matiaz spes adduci vmbre-
 na[m] orare: vt sui miseret[ur] nihil t[ame]n asperus negat[ur]
 difficile e[ss]e q[ui] cupidissime facturi esset. Hinc ea res
 ciuitates ere alieno liberaret: ille eos i[n] domu[m] D.
 bruti p[ro]duxit q[ui] foro p[ro]p[er]it erat neq[ue] aliena p[ro]p[er]it
 l[ic]et p[ro]p[er]it n[on] t[ame]n t[ame]n ab ro[ti]a liberat[ur] p[ro]terea
 gabinu[m] accessit q[ui] maior auctoritas sermoni i[n]-
 esset eo p[ro]nter p[ro]uatiōez ap[er]it noiat socios p[ro]p[er]it
 ea multos cuiusq[ue] g[ra]tis inorios q[ui] legat[ur] animus
 ap[er]ior esset. deinde eos pollicitos p[ro]p[er]it suam
 domum dimittit. Sed allobroges diu i[n] incer-
 to habuere quid nam consilij caperent i[n] alte-
 ra parte erat res alienum studium belli magna

ciatione facer[et] in gallia no-
 uebat eos inuic[em] sicut ip[s]i est
 nosceb[ant]. Sine mora. q. d. no[n]
 opus fuit longa salutationez
 cu[m] ip[s]e legatis e[ss]et nor[is]: et ip[s]e
 eos nouisset. Dolens dicebat
 scio vos vsq[ue] ad ea oppressos
 vt soluere no[n] possiet[is] tributuz
 q[uo]d p[ro]p[er]it ro. ip[s]e i[n] uita[n]tib[us]
 atq[ue] p[ro]uati[us] hoib[us]. Do g[ra]t[is]
 tu[m] vsq[ue] p[ro]uati[us] p[ro]p[er]it p[ro]p[er]it p[ro]p[er]it
 uinciaz z ceteroz q[ui] ip[s]erium
 p[ro]p[er]it h[er]ent Acculare senatu[m]
 q[ui] p[ro]p[er]it ad senatu[m] ip[s]e nec
 q[uo]dem sibi q[ui] op[er]is p[ro]p[er]it
 Et me i[n] ea necessitate addu-
 ctos esse dicebat. vt calamita-
 tibus suis nullu[m] sibi remediuz
 relinq[ui]tur p[ro]ter morte[m] Disibze
 n[on]. Alpey duz. Ea res: quaz
 faceret Decij Bruti. hic erat
 vir semp[er]notus quaz dixit co[n]i-
 uratois conscia e[ss]e: io i[n] domuz
 ip[s]ius dixit legatos q[uo]d ip[s]e
 coniuatiōis conscius eo q[uo]d
 amantissim[us] erat rei publice.
 Sed Sempronius eius vroz
 i[n] coniuatiōe erat. Tuz eo
 t[em]p[or]e. Preterea: p[ro]terea q[ui]
 i[n] domu[m] bruti deduxit. q. i. do-
 m[us] p[ro]uatiōis erat conscia p[ro]p[er]it
 semproniu[m]. Habitu[m] n[on] gabi-
 nus senator erat. Eo gabino
 Socios potētissimos ac no[n]
 bilissimos huius co[n]iuratois
 co[n]socios. Lulusq[ue] tam ordis
 senatorij q[ui] eq[ui]stris: erat cesar
 po. cras. innocuos innocen-
 tes. q[ui] nihil penit[ur] de coniu-
 r[ati]ōe scieb[ant]. Applicuisset: vt a
 lacriori aio re aggredieretur
 legari. Pollicitos q[ui] p[ro]p[er]it
 se quoz co[n]iuratois parte ad-
 iutores esse. i[n] certo: ambi-
 guo. Quidna[m] co[n]siliij: quidna[m]
 consilij potētissimuz sequeretur
 an p[ro]uatiōe an rei publice
 stari iuuaret. i[n] altera i[n] p[ro]p[er]it
 v[er]o idelz vt sequerent[ur] coniu-
 r[ati]ōis partes C Studiu[m] belli

o

proceca
 postea videtur
 si de hinc legat[ur]
 tot etia[m] v[er]o aut[em]
 ip[s]e p[ro]p[er]it q[ui] p[ro]p[er]it
 nonio.

malo

legato

laborat

manifestat

procurator

deceit

Coniuratio

quia gens illa bellicosissima fuit Magna merces in spe qz si obtinerim⁹ ipi cluta ei d no
bimur. In altera pre in fauendo rei publice 3 coniuatōes Mag. opes. Nā plura posse vi
debant inuicem rei pu. stat⁹ qz pauci 3 rem pu. 2 miserā fient: Tura cōsilia: qz nihil erat pl
culi iuratiōe patefaceret. Cetera p̄mia. Nā senat⁹ p̄sultū factū ē q̄ p̄mia dabant his q̄ con
iurationē vendicassen. Illis allobrogibus. Fortuna rei pu. vt rei pu. magis foret qz iura
^{remuneratio}

toribz. Cuius. qu. fabij. Cui
tas eoz allobrogū. nā vbi vi
dem⁹ hierina qz ciuitas lu
um bz p̄fōnū. Studiū volū
tatē iuratiōis. Ceteros soci
os p̄re hūc Umbrenū z gabi
nū. Bñ pollicent⁹ videlicet se
patos esse adiudū iuratio
nē. Quā marie: vt ita ab eis
iuratiōs p̄silia ercipiant vt
si postea negare non possint.
Nisidē epito: q̄b⁹ illa gerebāt
i vrbē ceteriore q̄ ē citra alpes
Vltiore q̄ ē vltra alpes Agro
piceno: quem nūc an cōitaciū
appellam⁹ Dimiserat i diuer
sos p̄ces miserat vt eū opus
eēt sibi p̄sio eēt In p̄sulto qz
hax rerū erāt impuri. iō nesci
ebāt occulte iuratiōe seq̄
cōsulte. icōsiderate sil tali tpe
non ordine agebant: sicuti ca
nllina p̄ceperat. Nocturnis
p̄silijs qz nocturno tpe cetus
cōgregabant et inter sede cōt
gubernatiōe cōsilia agebant
Portatiōibus armoz Nā ar
ma portabā nūc huc nunc il
luc. Timor qz op̄i oīa timore
cōplenerant eū nū nullū picu
lū eēt. Ex eo nūero q̄ met⁹ fe
cerant. Et socijs ca. non cō ex
socijs: sed ratio plures ex so
cijs ex eo nūero cōiecerat i vi
cula. Cōplures multos. in vi
cula in carcerē. item similiter
quēadmodū ille fecerat i gal
lia vltiore: ita ille in gallia
ceteriore: multos in vincula
cōiecit. Huius multos. s. con
iecerat in carcerem. Ac rome
nūc dicit quid fecerit lentul⁹
in vrbē cum ceteris coniu
ratoribus videlicet eum vni
bieno gabino z ceteris sena

merces i spe victorie. At i altera maiores opes
tuta p̄silia: p̄ in c̄ta spe c̄ta p̄mia. Nec illis vol
uentib⁹ tades: vicit fortuā r. p. Itaqz. Q. Fa
bios age: cui p̄patrocinio ciuitas plurimuz vte
batur oēm rez vti cognouerāt apiunt. Licero
p̄ zangā cognito p̄silio legatis p̄cepit: vt studi
um iuratiōis vebement⁹ simulent cetos ade
ant: bñ polliceant. Dentqz opaz vti eos p̄ma
rie manifestos beāt. Nisidēz fere tps⁹ i gallia
ceteriore atqz vltiore. Ites i agro piceno bruttia
qz appulia mot⁹ erat. nāqz illi q̄s ārea La. di
miserat icōsulte ac veluti p̄ dem̄tiā c̄icta sil a
gebāt nocturnis p̄silijs armoz atqz teloz porta
tōib⁹ festinādo agitādo. oia pl⁹ t̄mris q̄picli
essecerat ex eo nūero p̄ples Q. metell⁹ celer p̄
tor ex socijs cā cognita i vialis diecerat Itē i ci
tore gallia L. murena: q̄ ei puice legat⁹ p̄erat
Atro. lentul⁹ cū cetis: q̄ p̄p̄ncipes iuratiōis
erāt. patis vt videbat⁹ magnis copijs p̄sti tue
rat vti cū catilia in agruz fesulanuz cum exeritu
venisset. L. Bestia. Tri. ple. concione habata
toribz q̄ huius coniuatōis cōscqz p̄ncipes erāt Parat⁹ a. La. fesulanū q̄ est ciuitas ve
trurie. Lētul⁹ qz ip̄e hui⁹ coniuatōis erat socius Concione habita: aggregato populō

Indem

coniuat p̄re
to mano mo 11

A. Ar 20

non dicit quid fecerit
p̄cepit lentul⁹ in vrbē
p̄ncipes ceteris coniu
ratoribus 11

Catiline

Quereretur, pro cōquerent, gravis summa invidia belli. Odiū m̄triniū: q̄ diceret cetero sui
 asperitate in hūanitate fuisse in catilina: q̄ ip̄e coactus fuerit arma cōtra patriā sumere: r̄
 oia mala cā. Ciceronis peruenisse optimo cōsuli. i. ciceroni hec maria ē laus Salustij: q̄ ve
 rus fuerit hystorie scriptor nec q̄c̄q̄ m̄t̄i⁹ fuerit. Nā vbiq̄ laudat ciceronē cū m̄ cōt̄er inter
 q̄ clamaret
 q̄ret de actiōib⁹ Ciceronis: belliq̄ grauisimā
 invidia optimo cōsuli iponeret. Eo signo i pro
 prima nocte ceta multitudo cōiurationis suum
 q̄sq̄ negociū exequeret. s̄a diuisa s̄ modo di
 cebāf. Statili⁹ z Babin⁹ vti cū magna manu
 duodeci simul opportuna loca vrb̄ icenderēt
 q̄ r̄um̄ltu facilior adit⁹ ad cōsules ketosq̄ r̄ qb⁹
 insidie pabant fieret. cetheg⁹ ciceronis ianuā
 obfideret. eūq̄ vi aggrederet. Ali⁹ aut̄ alum
 Sz filii familiarū quorū ex nobilitate maximā
 p̄serat p̄entes interficerent simul cede zincēdio
 p̄culsis oibus ad catilias erūperēt. Inter, hec
 pata atq̄ decreta cethegus semp̄ q̄rebat̄ de
 signauia socioz illos dubitādo: z dies prolata
 do magnas oportunitates corrup̄e: facto nō
 cōsulto in tali piculo op⁹ esse: seq̄ si pauci adiu
 uarēt. lāguētib⁹ aliis ipetū i curiā facturū Ma
 tura feror vebemēs manu prōptus erat maxi
 mū bonū i celeritate putabat. Sed, allobroges
 ex p̄cepto ciceronis p̄ gabiniū ceteros pueniūt
 ab lētulo, cethego Statilio: itē cassio postulāt
 iusiurādus: q̄ signatum ad ciues p̄ferāt: aliter
 baud facile ad tm̄ negociū eos ipelli posse cete

eos maximas fuisse inimici
 tias. Ego s̄q̄ videlicet concio
 nis habire a lucio. Bestia qz
 ita constituerant vt cū dies q̄
 lu. bestia conḡtus ē de acti
 bus ceter. sequenti nocte oia
 que sibi commissā fuisset im
 pingre ereq̄nerentur. Proxi
 ma sequenti. ea negocia. Ma
 gna manu magnis copiis.
 Opportuna ad regē gerendā
 na cū in pre vrb̄is incēd. n̄ fa
 ctū esset oēs mediā vrb̄e relū
 sent ad extinguēdū ignē p̄cure
 rerēt. Itaq̄ cetero cōsul z cete
 ri boni ciues i mediā vrb̄e de
 stituerent q̄ facto nos marie
 ocio z p̄sulē z ceteros rei pu.
 amantissimos trucidare pote
 rimus. Ingrederet̄: p̄cederet
 vi intrā edes: z ad eū obrun
 candū veniret. Aliū. s̄. senato
 rē. parētes rei pu. amantiss
 mos. Cede senatorz: p̄sulis z
 parētū. incēdio vrb̄is. Nec pa
 cta. s̄. incēdia cedez rapinas
 platādo p̄ferēdo. Eoz destru
 ere. Facto p̄ facere. Cōsultoz
 p̄ p̄sulere Pau admodū pau
 ci ex locis Lāg. torpe scētibz
 Feror idomit⁹ natura. Clebē
 mēa: acer Prōptus: ad lacef
 sendū z pullandū. Ex p̄cepto
 ciceronis qz cetero cōsul p̄ce
 perat introductionē h̄re p̄ in
 tercessionē gabiniū q̄ q̄re veb
 nerūt z perierūt a gabio vt s̄
 bi copia fieret colloq̄ndi ceter
 ros iuratores. Postulat ius
 zita gabini⁹ eoa durit ad cete
 ros iuratores. Lētulo cethe
 go. s̄. cal. q̄ oēs erant iurato
 res Iulianādū. s̄. societatis fa
 cte in allobrogas z iurato
 res Qd̄ signatū ad suos v̄z vt
 possim⁹ sed⁹ iureiur. factum
 oñdere ciuibz nr̄is: vt scripto
 appareat iureiurando facto:

10 Anno
 nam salustij quid da
 ceberat facere me
 re dicit ab ita conpuz
 me. 11

Sz. allobroges
 Nazar salustij qz
 egerit legati cum
 statio neco mo.

amantissimos

obstantia

smare

precedo

furere

19. Ferarū

impetum

portari

Coniuratio

nos in hac coniu[r]at[i]o[n]e eos accipere dicebat. n. alit suos ciues sibi fide no[n] ee[ss]e duros. Quod iustitiam
radu[m]. Signatu[m] sigillatu[m] ma[n] scripta rata z firma solent sigilla h[ab]ere q[uo]d magna fides adhibeat
na[m] aliter scripta corrumpi possent. eos ciues suos allobroges dicebat. n. nisi nobis iusiuran
du[m] sigillatu[m] dederitis no[n] facile persuadere poterim[us] quib[us] nisi h[ab]ere v[er]u[m] e[st]. Nihil eis credebant
n. hoc vere no[n] simulare dici a legatis. Eo neq[ue] ad allobroges. Breui ipse q[uo]d p[ro]p[ri]e no[n] e[st] op[er]e iure
iuratio meo L[et]ulo alit[er] coniu[r]at[i]o[n]e
rar[is] p[ri]nceps. His allobro
gibus. Ero conitulem; de cro
tona citate Domum p[er]gerent
priusq[ue] domu[m] p[er]uerent. Vol
turtio dat cetera. i. l[et]ulas com
mittit volentio. q[ui]s ad carili
na[m] deferat: z e[st] v[er]itat[is] dicendi
modus. Do tibi l[et]ulas ad anto
niu[m]. i. comitto tibi l[et]ulas q[ui]s de
feras ad antoniu[m]. Qui sint. z.
Noluit ponere nome[n] suu[m] ne
si forte l[et]e intercepte fuisset no
me[n] suu[m] scriptu[m] cognosceret
Vir fortis. Ena infirmoz
no[n] solu[m] a ciuib[us] sed et a suis
si forte ita opus e[ss]e videbitur.
Prop[ri]e manu vulgo d[icitur] bec
caletio del em[er]a. Iusiuranduz
scriptu[m] itellige aliter nisi d[icitur]
iusiuradu[m]. Ad hec nu[n]c p[ro]f[er]at
mandata q[ui] dedit his q[ui] l[et]ulas
portabat Ad hec. i. p[ro]p[ri]e id e[st]
p[ro]p[ri]e has. Dat lentulo z Vol
turtio et legatis. Quo consi
lio zc. q[ui] carilina repudiabat
seruos ne videret co[n]tra digni
tate[m] facere si vellet seruos ci
uib[us] ro. immiscere Tu ab se
naru hostis. ob qua[m] causam
iam no[n] potes tua[m] dignitate[m]
tueri. Seruitia. i. suos. nam
seruitia p[er] seruis ponit sepe vide
mus. Prop[ri]e videlicet ad v[er]
be. His rebus actis: nu[n]c d[icitur]
cur quo co[n]silio v[er]us fuerit co[n]
sul cu[m] hec o[mn]ia sibi nu[n]ciata el
sent. His reb[us] supra meora
tis actis gestis. Co[n]stituta de
terminata diffinita nocte euadit
ad carilina[m] Et. c[ir]ca q[ui] allob
broges cuncta p[er]fecerunt Et.
P[ro]p[ri]e nob[is]. M[an]iu[m] p[ro]a
e[st] in v[er]be Per inl[et]ulas v[er]ba
dilecteret inl[et]ulas co[n] m[an]ibus societate[m] allobrogu[m]. Aperit declarat manifestat p[ro]p[ri]e. Cetera
p[ro]p[ri]e ut agat p[ro]p[ri]e. Facto. i. facere permittit z ut hoc facere possent das sibi milites q[ui] sibi
pari essent ad imp[er]iu[m]. Sine tu. sine motu: ne si hoc cognosceret, p[er] alia via p[er]tulerentur. Col

ri nihil suspicantes d[icitur] cassi semet eobreni vena
tuz pollicet[ur]: ac paulo an legatos et v[er]be p[ro]fici
scit letul[us] z c[ir]ca. L. volturtiu[m] qua[m]da[m] crotonesez
mittit ut allobroges p[er] nos domuz p[er]geret. c[ir]ca
L. data atq[ue] accepta fide societate[m] p[ro]firmaret
ip[s]e volturtio l[et]ulas ad cariliaz dat q[ui] z exempluz
iura scriptuz e[st]. Qui si scies ex eo quez ad te mi
si: curav[er]it vir sis z cogita que[m] i locu[m] sis p[ro]gress[us]: z
vide q[uo]d ia[m] tibi sit nec[ess]e: cura v[er]t oim[ne] tibi auxilia
adiungas et ifimoz. Adh[uc] ma[n]data p[ro]bis dat: c[ir]ca
ab senatu hosti[us] indicat[ur] sit: q[ui] p[ro] filio seruitia re
pudiet. i. v[er]be parata esse que iusserat ne cum
ctet ip[s]e p[ro]p[ri]e accedere. His reb[us] ita actis co[n]stit
tuta nocte qua p[ro]ficiscerentur cicero p[ro] legatos
caneta edoct[us]. L. valerio flaccor. L. proutino
p[ro]torib[us] ip[s]e v[er]t i ponte miluio per ifidiasallo
broguz co[n]tat[ur] de p[ro]bendat. rem oem aperit cu
ius rei g[ra]tia mittebantur cet[er]a facti opus sit
ita agat: p[ro]mittit illu[m] boies militares sine tumul
tu: p[ro]fidus collocatis sicuti p[ro]ceptuz erat hoc c[ir]ca

ante facer
Ep[isto]la publico
li n[on] n[on] ad cariliaz
p[ro]p[ri]e factu[m] g[ra]mano

pro reb[us]
Narat quib[us] m[an]u
prohibeat cicero
cu[m] her sibi ma[n]u
va esset

mittit

mittit

reputat

pro l[et]ulas; abrocomila

manifestat q[ui]s

para

facti cariliaz

temp[or]e

dercein ymn

p[ro]p[ri]e

d[icitur] a

mittit

an p[ro]p[ri]e ordinat

mittit

mittit

potes obsidat. Postq ad id loci legati eius vol
 turcio venerunt: et si vtriusq clamor exort^{us} est gal
 licito cognito p silio in mora ptozib^{us} se tradit
 volturci pmo cohortat^{us} cetos gladiosa mil
 titudine defendit: dein vbi a legatis desert^{us} est
 pri^{us} multa de salute sua poptinuz obtestatus
 est qd ei not^{us} erat postremo timidus ac vitedis
 fidens velut hostib^{us} sese ptozib^{us} dedit. Quib^{us}
 reb^{us} pfectis. omnia ppere p nuncios cōsuli de
 clarantur. At illum ingens cura atq leticia si
 mul occupauere: Nam letabat^{ur} intelligen spa
 refacta coniruatione ciuitates piculis erepta^s
 esse. Porro aut anxius erat. dubitās in mario
 scelere tāt^{um} ciuib^{us} depensis qd facto op^{us} esset
 penā illoz sibi oneri impunitatez pdende rei.
 pu. fore credebat. Igit^{ur} pfirmato animo vocari
 ad se iubet Lentulū: cet beguz Stati. Sabinū
 Itrez quēdā tarraçinenses. q in Appuliā ad cō
 citāda seruicia pficisa pabat. ceteri sine mora
 veniūt cepari^{us} paulo ante domo egressus cogni
 to iudicio ex vrbe pfugerat. p sul Lentulusq
 ptoz ipse erat manu tenens pducit. Reliqscuz
 custodib^{us} in edem. Lōcor die venire iubz. Eo se
 natus aduocat: magna qz frequētia ei^{us} ordinis.
 Volturciū cū legatis introducit: Flaccū ptoz
 scripiū de litteris qsa legatis accepit: eodem

latis disposuit in pōre multo
 Occulte latente ne sentiret. ob
 sidit occupat: dicit^{ur} et obsi
 det et obsidit: obsidit ex ob et
 sedeo. obsidit ex ob et sidio si
 dia. sicut erat pceptū a Li. cū
 volturcio qz duxerat eos ad
 carlinā. Utroqz. s. a dextra et
 sinistra. Cohortat^{us} cez ne tū
 meāt: s. z ipi fortit^{er} dimicene
 cū hostiū multitudine q obse
 bat eos. Poptinuz: hic p m^o
 p m^o ptoz cognit^{us} erat hūc
 volturcio iō spabat ab eo pos
 se ipetrare salutē: obtestatus
 cū depcat^{us} eēt mltā qb ei erat
 not^{us}: qz cognoscebat eū disti
 dēs vite qz diffidebat se posse
 vita suare in tāta multitudi
 ne z et palam cōiuratio dete
 cta erat. Prope: exēp lo p fessit
 p suli cicerōi. nā letabatur: de
 clarat ereptā libertatē. Anri^{us}
 erat solit^{us} z cura plenus. Tā
 rīs ciuib^{us}. i. dep hēlis optima
 tūb^{us} ciuib^{us}. in mario scelere vi
 delz in cōiuratiōe. ipunitates
 eoz. Prodēde reip. ad pden
 dā rep. spectat. igit^{ur} qnquidē
 z anrius erat Lic. quid face
 ret vtrū penā ex pdinis ciuib^{us}
 sumeret: an eos ipunitos re
 linqueret. Cōfirmato aio: be
 ne cōfirmat^{us}: nā pzi o incere^{us}
 erat aius Li. vtz puniret an
 nō. s. z tādē aiuz pfirmavit pu
 niēdos eē cōiuratores Dio. s.
 puniēdi eos. q cepari^{us}: ad pzi
 tāda fuitia. i. ad cōmouēdos
 suos vt Ca. aduersus rep. se
 qret. Cēti vocati. s. a p sule. s. lē
 tul^{us} cet beg^{us}: Stati. gabi. s. ce
 pari^{us} reb suis fuga cōsuluit
 Cōsilio Li. cōsul lēculū: cōsul
 Li. honozis grā qz pretor erat
 mān cepit lēculū z ipm in cu
 riā itroduxit. Custodib^{us}. i. cū
 militiū armatz q custodirēt
 ne mātib^{us} elaberēt. edē. cē
 plū. eo. s. i. ede p cordie. frequē
 tia: mltitudie. Li^{us} ordinis. s.
 senatorij. Legatis: allobrogū

qz rebz
 Hoc saluti^{us} ostēdit
 qd exēp ptoz pō
 legato vtriusq
 cez

qz pfirmatio

Hic saluz nārat
 qd anrius dēbeat
 p or fuitia

post mortē

Hic post cicerō
 m^o ptoz gario
 ad vltimū d^o q
 vltimū qz ptoz

impere accipit

rad ptoz

marz

allobrogū

monēs

in hōm

scido

allobrogū

crato

despectat

pctat

magia

cpnotat

ncrimo

dnbz

adep

remi hōm

pruorobato

pfirmatio

omobidat

manifestat

allob

imtrido

miz pmt

Allobrogū

vltimū ptoz

d q

Pretorem urbanū scripiū cāpsam: vasculū vbi erāt iſe recōdite: iſis ex q̄to iuratio pateſce
 bat. nā in his corinebat quō catilina admonebat q̄ oibz q̄ iuſſerat in vrbē pactis ipe p̄p̄
 cū exercitu ad vrbē p̄ſiſceret. De itinere: qz ex vrbē h̄ tpe p̄ſiſceret q̄dnā cū legatis hēre
 De iſis: qz nā ſibi iſas dedidit: aut q̄ dca. ſ. h̄uſſe id cōſiliū. p̄io finget falſo dicebat ſe iu
 rū q̄dē fuiſſe extra vrbē ad catilinā nō vt dca. p̄ rep. ageretur: vt videret qd nā catilia ibi fa
 cere cōſtituiſſet. Alia: alio res
 de cōiuratiōe q̄ falſe erāt. poſtubi p̄ poſtq̄: Data fide p̄ h̄
 ē cū polliciti cētē ibi ſibi ipu
 nē futuz ſi vrbē apuiſſz. Apit
 adimonet ondit. accitū. voca
 tū. Eadē ca. q̄ vltim⁹ dicebat
 Coarguit: puincit galli diſ
 ſimulā: negatē ea. q̄ erant vrbē
 p̄ter iſas q̄s dederat ad cati
 linā. porē dicit: p̄dici: ſignificari
 Tribz cornelijs: ſ gēte corne
 lia. ſ. cinē z ſylle. Sibi lētulo:
 nā ipe q̄s de gēte cornelle eāt
 Nic dno. ſ. cina z ſylle añ fue
 rāt ipio vrbē potiti ſe aut nūc
 etiū eē q̄ vrbē ipio potiret. Fa
 ratū: deſtinatū. ſe lētulū. p̄ter
 terea alia rōnē dicere ſolebat
 q̄ onidebat iſpiuz ro. h̄ tpe ſibi
 debent. Ab incenſo capitolio
 quē admodū Li. in li. de diui
 narōe dicit: incenſū ē capitolū
 ex illo incēdio cognitū eē ab
 aruſpicibz p̄. xx. añū bellū ci
 uile futuz cū maria ciuiū p
 nicie. z hic iā erat. xx. añū ex
 q̄ capitolū incenſum fuerat
 Quē. xx. añū ex p̄digijs q̄ in
 cēdio capitolij viderāt cruen
 ti fore: cruentatū oportere bel
 lo civili. Iſis lectis q̄s lenru
 mittebat ad catilinā. Sua ſi
 gna: ſua ſigilla ipi⁹ lētuli. oēs
 ſenatores. Abdicat⁹ mā. ſi p̄
 iat⁹ p̄riuatūra. nā abdicare
 p̄uare ſig. m̄gratu. h̄ ac fecit
 ſenat⁹: qz p̄ dignitatē. p. r. eāt
 nec ē licebat in m̄gratu quē
 p̄iā aiaduertere. Itēz p̄ terea
 cēſit ſenat⁹. Leteri cōiurato
 res cū ipō lēta. in liberis cu. i
 cuſto q̄s in q̄to ſeruabant liberi hoies. z dixit ad differentia cuſto die ſeruiliſ. nam ſeruiliſ
 cuſtodia. eſt carcer in cu. lib. i. in cuſtodijs q̄ cōueniant liberis hoibus non ſeruiliſ. hic eſt do
 mi ſeruient⁹ apud ci. ro. Lentulus tradit. Spintberit: eſt cognomen: qz lentulus ſpintervo
 catus eſt. Tunc eo tpe. Lerbegus traditur. ſtillius traditur. Babinius traditur. Nam iſa
 paulo zc. parētibz eſt. nā iſa paulo ante qz ex vrbē fugerat vt ad catilinā ſe p̄fert z erit iſe

p̄m̄t p̄p̄ ſenna
 z p̄ ſenna
 1113

afferre iubet. volturci⁹ iſtrogat⁹ de itinere: de
 iſis: poſt rēo qd ar. q̄ de cā cōſiliū habuiſſz p̄io
 figere: alia oia diſſimulare de iuratiōe. Poſt
 ubi fide publica dice iuſſ⁹ eſt oia vti geſta erāt
 apud docz q̄ ſe paucañ dieb⁹ a gabiniō z a cepa
 rio ſociuz accitū nihil apli⁹ ſcire q̄ legatos tā
 tūmō audire ſolitus ex gabiniō. P. antoniuz
 ſuiuz ſillā. L. vargūteuz: mltos p̄tea i ea iu
 ratiōe eſſe. eadē galli fatent. Et lētulū diſſimu
 latez coarguit p̄ter iſas ſinomib⁹ q̄s ille hēre ſo
 lit⁹ erat ex libris ſi billiniſ regnuz: rōe trib⁹ coz
 nelijz poztadi cinnā atq̄ ſillā. atea. ſe etiūz eſſe
 cui factuz foret vrbē potiri. P̄ter ea: ab incenſo
 capitolio illuz eē. xx. añuz quā ſepe ex p̄digijs
 aruſpices n̄ diſſet bello civili cruentū fore. Igit
 plect iſis euz p̄ oēs ſig ſua cognouiſſe nec ſe
 nat⁹ decreuit vti abdicat⁹ a magiſtratulentul⁹
 itōz cēſi i libris cuſtodij hērent. Itaqz lentu
 lus. P. lētulo. ſpiteri: q̄ tū edilſ erat Lerbegus
 Q. cornificio. ſtillius. L. Lefari. Babinius

Caecilina

tracens fuit roma. interea plebs: nunc vulgi mobilitate ostendit quod prius teratbat quod Caecilina bellum pararet eo quod res novas optaret nunc vero quod caecilina res non precesserant ex suis auctoribus belli recreabantur: et praecipue quod incidere videri instituerat quod iura totos. Nuncius valde. Mutata mente mutato proposito. Tollere. pro extollebat. i. efferebat. s. laudibus. Erepta: liberata. Dandus mens. leticia corporis. Alia facinorosa: ut sunt rapine cedens: cuius

Detrimeto. i. ad detrimetum. i. ad danum. Fore futura est Luiti plebi. Des copie: id est facta res. in usu quotidiano: quod in dies esse ope manu tuarum vivunt. cultu corporis. s. vestibus post eundem diem qui iuratores sunt traditi civibus in hostijs servandis. Quae Lu. tarquinius Biebat dicebant fides pro. id est si promissum fuisset pro. id est si fraudi non esset quod dicitur iuratio sciret i. usus est. De patris incendijs et in duodecim praecipuis locis videri ro. incensum patris. Ede bonorum: ut Cicero et ceteri cives interficerent. De itinere hostium ut caecilina cum hostibus ad urbem veniret. praerea: edocet. Terrent: a proposito remouent: quod dephensi sunt. Eo tanto magis erant dephensi. Quo. i. ut refertur ceteri qui perterriti erant cum illi praecipue iuratores capti essent. A piculo erit: ut L. Titulus et ceteri: ceteri dephensi qui erant a piculo cedens liberarentur ab eo periculo qui dephensi custodij habent. Sed ubi tarquinius: plebs est ordo erit huiusmodi proclamabat iudicem esse falsum. Ubi postquam tarquinius. Alij rationi proclamabant iudicem esse falsum. Pars proclamare iudicem esse falsum. Noiant crassus: crassi nomine dicit. Noiem non nobis huiusmodi erat. nam patricius fuit crassus. Maximus diuitius: quod diuissimus fuit. crassus adeo ut diues crassus appellaretur. Porcia summa: quod potens fuit crassus: nam eo tempore tres potentissimi fuerunt in urbe. scilicet crassus postquam cesar. Karo arbutran. Et si quis. in tali tempore taz piculoso. Taza vis: taza postea. Exaguranda: ex acerbada de

Q. Crasso: Lepari? nam bis paulo ante fuga re tractus erat: L. n. terrētio: senatori traditū. In ea plebs iuratiōe patefacta quae primo cupida non uax rez bello nimis fauebat mutata mente ca. filia execrari. ciceronē ad celum tollere: veluti videret fuitute eēt. erepta gaudij atque leticias agitabāt nāq; alia belli facioza p̄de magl. q̄ de trimeto fore icēdiū. No crudele imoda tū ac sibi marie calamitofū putabat: quippe cuius oēs copie in usu q̄tidiano or cl tu corpiserat: P̄ eius diem q̄dā. L. tarqm̄ ad senatus adductus erat: quez ad catilias pficial ceterem ex itinere retractus: atē bāt iscū dicit id icatur de iuratiōe: si fides publica data eēt. iussus a sūle quae scirz edicere ea: dē fere quae volturca de patris incendijs: de cede bonoz de itinere hostijs senatus docz: p̄tea semisus a Q. crasso quae catilie enūcra z ne cuslentul? z ceteris alijs et iuratiōe dephensi trerent eoz magl. p̄paret ad urbem accedere. Quo ce foratoz reficeret z illi facili? a piculo eripientis ubi. tarqm̄ crassus noiauit boies nobilē marimidiuitissūma potentia: alii rē icredibile rati p̄stacti vix existiabāt tū quae in tali tpe tātā

Incora
Hic ostendit quod res
plebs in mutata
est ab opinione
sua

post eū
prosequitur saluam
narrationem gloria
vobis

Szubi
quid pensum pro
post mulanone
qua pensum tarqu
ing hotoz hōz
est magl

Coniurat io

fallita de huius indicij. Obnoxij. obligati. Referat: referre in senatu e qd veneti dicunt ptes
 ponere. Consultate. consulte Referete de ea re cicerone. Freques ex maiori parte. Potestate
 scz discedi. iudicaret optret z metitus falso dixisset. Erat eo tpe. supius scripsit. Sal. quo de
 cretus e: Tarqniu fallum ee iudice q crassum nobilissimu viru maxima potetia atqz maris
 copijs pstantem noiaffer: hanc aut dicit causam cur noiauerit in coiuracoe crassum. Tarq
 nis eo tpe quo ista gesta sunt
 iudiciu illud. l. Tarqniij Na
 chinacti ee. fictu inuectiu atqz
 fabricatu. Apud Antoniu q
 sauebat coiuracoi. Nam An
 thonius volebat saluos esse
 coiuratos. Quo facilius ve
 facilius Appellato crasso. no
 minato crasso coiuracoiis co
 sio. Societatē piculi. cu in eo
 dem piculo esset crassus quo
 ceteri coiuratores: Legeter o
 fenderet Reliqs: ceteros coi
 iuratores illi? Crassi aiebant
 Patrociniis. defensione cotu
 lerit rez pu. imo inoiari fecit
 Li. ipm crassum: z hui? inie
 etia fuit crassus q hac inui
 dia se facta ee crederet Ego
 salustius. pdican te: dicentes.
 Eorumelia inuria. sz his dez
 tpbz v? h loco qsi defendere
 cicerone salust? dicit. n. non
 v? verisile falso a Li. accusatu
 fuisse cu nobilissimi romani
 cines cu nulla pdicoe iducef
 potuerit vt cesare i iuracoe
 falso noari faceret Qu. catu.
 Li. piso. nobilissimi romani.
 Precibz suppliciter agendo.
 Ora vs fauore q plurimu va
 lebat. Precio. vs ontando pre
 mia Aliu iudice vel volucretu
 vel tarqniu. Uterqz. l. piso z
 catulus. Piso: ondit inurias
 qbz affecti erant a cesare. Op
 pugnat? edanat? est a cesare
 pecuniaz repetundaz. Ea ver
 ba q prenēt ad accusacoez vel
 defensionē vel absolutionem
 cu gto struunt vel cu ablo
 vt danat? furto oppugnatus
 repetundaz absoluit? adulteri. ppter cuiusda transpadani suppliciu qz piso cu pfectus eet
 in gallia transpadana quedā gallu transpadanu iudicio inuito ee denauit z accusatus est
 postq magistratu se habidicauit. vt reus q satisfaccere deberet iniurijs lib illatis iuste ab eo
 Cesar iudicio pisonē oppugnauit z obrimuit vt quiceret iniurijs illi? satisfaccere sz reus pprie
 pecuniaz repetundaz dicebat ille q socioz pecunias expilasset: z accusatus satisfaccere debe

vis hois magis leniēda q̄ eflagitāda videbat
 pleriqz crasso ex negocijs p̄natis obnoxii: cō
 clamāt iudicē falsū. eēde q̄ ea re postulāt vt refe
 rat. Itaqz consulēte Li. frequē sent? decreuit tar
 qni iudiciū falsū videri. Lūg? i viculis retinēdū
 neqz āmpli? p̄m faciūdā: nisi de eo iudicaret
 cui? p̄ filio t̄aram rē eēt mēit?. Erāt eo tpe qm
 existiant iudiciū illō a. p. Antonio machina
 tū quo facili? appellato crasso p. societate picu
 li reliqz illi? potētia regeret. alii tarqni a cicerō
 ne immisus aiebant. ne Crass? more suo susce
 pto maloz patrociniō r. pu. turbaret. ipz cras
 so ego postea pdicātem audiui tantū illā con
 tumeliā sibi a ci. impositā. Sz iisdē tpbz. Q.
 Catu. z ci. Pisonēqz p̄ciō neqz grā: neqz p̄ciō
 cicerone ipellere potnerēt p allobrogasāt p
 aliū iudicē. Cesar falso noiaretur: an vltz cum
 illo gnesiu iicitias exercebat: P̄ciō opugnatus
 in iudicio repetundaz ppter cuiusdā trāspada

quid
 Sz uide
 videri hoc loco de se
 de re cicerone
 p̄ciō
 ostendit in iudicio qd
 a ferti erat caraly
 q p̄ciō gtra relaz

Demostriatio
 im ciceru
 l. conned
 n. g. m. m.
 non q. m. a. b.
 h. r. e. b. a. r.
 d. i. r. e. t. e. g.
 n. a. m.
 g. i. e. n. i. t. o.
 l. p. e. t. i. o. n. i. s.
 l. r. d. i. c. t. u. s.

bat qd turiose subripuisset s; abusive. cu re^o iniuriar. di q; accular^o satisfaccere d; iniuria vr b
loco. Incellus. s. erat. pontificat. s. marim^o cu catu. z cesar copetitores cent in pontificatu mari
mo q; perat oib; replis sacris z et oib; sacerdotib; carullus aut iam gradi etate aucto arate
maxima rebo gestis puat^o s; supat^o e a cesare adolefcentulo qd carullo fuit molestissimu. na ce
sar adeo ambuuerat po. ro. largu oib; z p^o die petiois domo discedes mri dixerat vl me
suppliciu iustus; Latul. ex petioe pontificat^o

odio icellus q; extrema etate maris honorib;^o
vsus ab adolefcentulo cesarovic^o discesserat: res
autē oportuna videbat; q; is puat^o egregia li
beralitate publice matismunerib;^o grade pecu
am debebat. Szvbi p^o sulē ad tm facin^o impelle
re nequnt: singl^o ati circuedo atq; metiedo q; se
ex Volturcio at Allobrogib;^o audisse diceret:
magna illi iudicia concessauerat vsq; ad vtili
equites Romani: q; p^o sidu ca cu teliserat circuz
edē cōcordies seu piculi magnitudine seu animi
mobilitate impulsū q; studiū suū in r. pu. clari^o eēt
Egrediēti ex seatu cesari gladio munit arētur.
Dum hec in senatu agūtur z dum legatis allo
brogum. z. T. Volturcio cōprobato eozū iu
dicio pmi adēcūtur: libertiz pauci ex clientib;^o
Zentalidiuersis itineribus opifices atq; ser
uitia in vitis ad eum eripiendum sollicitabant

pontificū hodie videt vl mor
tuū Marimis honouib; edi
lio. p^oz cōsul fuerat La. Dis
cesser: ex cāpo martio. Oppoz
tuna cōmoda ad p^ona dēd us
hūc pncipē cōiuratiōis. Is ce.
egregia excellenti qdā libera
litate ai muerib; marisq; po
pulo distribuerat. nā constat
cesarē po. ro. accepisse conui
uio. ipi. s. p^oz z catu. Cōstau
erāt: fecerat. iniuria odii Illi
cesari. circuedo sigillatiz quō
cōstauerat. s. circuedo ambiē
do. Singularum p singulos
Nētiēdo: falso dierdo v3 fa
cinosa cesari: q; audisse dico
nā falso dicebat cū Volturci
us z allobrogēs dō cōiuratiōe
narraret dixerit z hui^o cōiur
atiōis pncipē eē cesarē. ipellet
z cesa. Edē replū p cordie: vbi
senat^o frequs hēbat. circū lo
cū stabāt armati ne vis aliq;
lēatu z p^o sul i ferret. nā q; ci
tiebat ne iuratores i se atq;
i senatū ipetū faceret arma
tos milites sp secū hēbat. seu
ipulso: piculi magnitudie: qz
viderat in qnto piculo resp.
eēt p hō iuratores. Nobi
litate. leuitate qdaz ai: q; i. vr
studium volūtas. clari^o māi
festi^o z nobili^o. gladio cū gla
dijs. egrediet. e senat^o ita fu
it. nā cū cesar egredieret hi eēt
tes q; credebāt eū iuratiōis
eē pncipē. p^o xba p^o sōis z ca
tulli irruerūt i eū z Li. piculus
vidēs saluti cesaris cōplex^o e

est: ita vt eqtes cesarē vulnerare nō possent nisi ciceronē pu^o trāstissent. z h mo eū ex curia
deduxit icolumē h q; sup dca sūt. Volturcio eo q; data sibi d fide publica de iuratiōis p^ota fa
cerat q; scire. cōprobato iu. v3 q; vep eēt. libri. i. sui lētuli qz ab eo facti fuerāt libri. z is ob tale
hūficiū pterare cōmonū studebat hez. ex piclo eripe. ex clientib; hētes s; q; i defēsiōis tutela cō
stituit p^o nōi s; q; defēdit. Diuersis it. i. v3 q; z libri z clientēs alij i alios vicos diuisi ibat
sollicitādo opifices ac suos. Ut lētul^o ipetū facio ex custodijs eripet. Sollicitabat. s. p^o m^o z
pollitūoib; Opifi. dnr illi q; ope manū suaz vitā substērat z ab ope faciēdo dicti s; opifices
d iij

Sz vbi
narrat qd egessit.
q; m^o caruly p^o p^o
y g p^o b; g^o celare

Senber
q; m^o caruly p^o p^o
ranum

Eripiendū: libandū. p̄cio p̄m̄is z qz ita cōsueuerāt liberti eos idoneos tē ad hāc rē in gens
 p̄miū pollicebāt h̄mōi facinerosi z p̄niciosi h̄ōibz si bez suū de custodia libarent: cetbeg⁹
 illi sua spē mouebāt ad eripiendū lēculū dñz suū. s̄ cetbeg⁹ se alr̄ hēbat. nam zc. exercitos z
 h̄mōi rebz. Grege facto. i. multitudie fēā. irrūpi. i. vi igredere ad eū z eo mō e custodijs eripe
 rēt. Ea part: v̄z vim part: a lēculo z cetbego vt libaret a custodia. Dispositis p̄sidijz: dispositū
 militibz armatis circa edes
 vbi erāt cōiuratores. Done
 bar: postulare videbāt. refert
 regat senatū. s̄ nos s̄ q̄uis re
 fert qd̄ videret faciendū eēt ō
 his nū senat⁹ decreuerat ante
 eos z rēp. fecisse. qd̄ eor: qd̄ p
 qz. De lucio crasso: q̄ nō in v̄z
 de nec i custodijs erāt: s̄ ip̄m
 er v̄be p̄fugauerat. q̄ hac cō
 ditōe cōsultabāt qd̄ faciendū
 eēt si dephēsi fuissent. Orōne
 cesaris q̄ seq̄t. s̄. q̄ icipit om̄is
 hoies zc. It̄ pedibz in sniam
 qz dicebat p̄iceps senat⁹ cuz
 due erāt snie v̄z vna suadens
 alia dissuadēs q̄ hāc suadens
 rē seq̄t eaa in dextera: q̄ illaz
 dissuadēre seq̄t i sinistraz ille
 q̄ in dextera z in sinistra fuisset
 ser pedibz in sniaz dicebatur.
 nā qz erat maria multitudo
 senatoz magnū spaciū cōsū
 ptū eēt si singuli sniam suam
 dixissent. sed eo mō breuiter
 plebz utur cōsultatio. Abditis
 p̄sidia. s̄. in locis opportunita
 ne aliq̄ tūmer possent. i. sus z
 prurbatio. s̄ ce s̄ qz dixit de
 orōne cesaris oñdit qnā fue
 rit et⁹ ofo. ab odio. nā odiuz:
 qd̄ h̄t z reū nō sinit vitatē di
 scernere. z qz odio h̄ētis cōiu
 ratores nō recte iudicabitis
 de his igit̄ cauedū ē vt p̄ter
 odiū iudicentis s̄ p̄ iusticia.
 Aicitia: nā gr̄a mon hoies z
 fauore iudicare solēt z iustit̄
 ciā rectū: irā referas ad odiū
 Aicitia: referas ad aicitia. nāz
 odio irascimur. Uex: vitatez
 illā sup̄ia memoratā. s̄ odiuz
 irā aicitia atqz mia. Officiū
 nocent in iudicando. Quisqz
 oium nemo. Libidini: volu
 ptati sue. Usus: vilitati: nō
 ē q̄ aio suo morē gerere possit

Parti exq̄rebāt duces multitudinuz: q̄ p̄cio. r. p.
 verare soliti erāt. Cetbeg⁹ p̄ nūcios familiā at
 q̄ libertos. electos suos z exercitos orabat in
 audaciā: vt grege facto cū telis ad se irrūpent.
 Cōsul vbi ea pari cognouit dispositū p̄sidū vt
 res actp̄s mouebat duo cato senatu refert qd̄
 de his fieri placeat. q̄ in custodia traditi erant
 Sz paulo añ freques senat⁹ iudicanerat eos ō
 re. pub. fecisse. Lunc. D. Jun⁹ Sillan⁹ prim⁹
 sniam rogat⁹ q̄ eo tpe cōsul de h̄gt⁹ erat. De his
 qui in custodijs tenebātur. z p̄terea de. L. cas
 sio P. Furio. p. Ambremoz. Annio si dephē
 si forent suppliciu z sumēdū decreuerat. It̄ q̄p̄
 ea p̄mot⁹ orōne. L. Cesar⁹ pedibz i sniam tibe
 rii nero isse itur dixerat qd̄ de ea re p̄sidū abdi
 cat⁹ referēdū cēserat. Sz cesar vbi ad eū neutru
 ē rogat⁹ a cōsule sniam huiuscemōi v̄ba locut⁹ ē
 is hoies. p̄res. cōscripti q̄ de reb⁹ dubiis
 cōsultāt ab odio. auaricia. ira atqz mise
 ricordia vacuos esse decet. Haud facile ai⁹ ve
 rum puiderybi illa officium: necqz hoium q̄s q̄
 libidini simul et vsui parer: vbi intenderis in ge
 niuz valz. Si libido possidet eadn̄atur magna

fuit demp.
zote qz medad
ad dñm salm̄i
penitētia dñi
capitulum se
naroz //

m 27

z utilitatem publica sequant. Ubi: qñ intenderis ingenium ad odium: valet ad damnandū si vo ingeniu intenderis ad miā valet ad abfolutionē. intederis: intencū hēbit: vbi qñ intederis ad aliquā rem qz intencū fuerit z nō erit inflexū ab aliq passione: neqz ab odio neqz a miā. Na. suas pprias habet vires nec sibi ab hmoi aufertur: z ob eandē re recte iudicare poterit. sed si remissum fuerit ingeniu z inflexū aliqua passione raro recte iudicabit. Possit

in copia ē morādi. P̄res p̄scripti q̄ reges atqz ppli ira āt̄mia impulsī male p̄sulerint. S̄z ea malodocere que maiores nostri p̄tra libidines animi sui recte atqz ordiate fecere. Bello macedonico: q̄ cū rege Perse gessim⁹ Rhodio z ciuitas magna atqz magnifica: q̄ ppli Rhod. optibus creuerat. infida atqz aduersa nobis fuit. S̄z postq̄ bello p̄fecto de Rhodis p̄sultū ē maiorē nostri neqz diuitiaz magi q̄ iurie cā bellicū ceptū diceret. impunitos eos dimiserūt. item bellis punicis omnib⁹: cū sepe Cartaginēses in pace z p̄inducias multa nefaria fa cinora fecissent: nunq̄ tñ ipi p̄ occasionē talia fecere magi qd̄ foret dignū se q̄ qd̄ in illos iure fieri posset querebāt. h̄ itē vobis p̄uidēdū ē. P. L. ne pl⁹ apud vos valeat. P. lentuli et ceterorū scelus

der: ingeniu. Ea. li. i. appetit⁹ animi. Sius ingeniu. Na. gna copia: nūc incipit vti. Innuatioe qz rem. p re ponit. p coniuratione ponit externa rum ciuitatum defectionem. Recte iuste z honeste. Ordine: molesto: quia ordo p̄cipue verlat in molesta. Bello mace. per exempla probat qd̄ dixerat. neqz non posse fil eos parere libidini z vilitati sue. dicit em̄ re. Bello macedonico vere in qua omillis que alij reges z ppli incōsul te fecerint: ea dicā q̄ maiore nri modeste z ordinate fecerūt. Nabel: qd̄ in macedōes gestū est. Cū gesse re: p̄sa. S̄mus quo extra ordinē paul⁹ lus emili⁹ in ea puincia impator missus debilitauit. hostes z regē ipm p̄lam in trū p̄ho romā duxit. Rhodiorū: rhodos insula est in ea ciuitas eiusdē nois magna ampla: magnifica p̄potens. infida p̄fida diuersa p̄ria. Bello smacedonie rege perse victo Cōsulū de rho. qd̄ nā placeat fieri de rhodijs q̄ defecerāt ad hostes. Bellis. p. sicut videri p̄t apud Li. per inducias: cū inducie cēt inter romanos z penes cartaginēses

ses classē romanā inuasere. z p̄tem eius maris s̄miserūt: p̄rtē aūt p̄tem traxerunt z romanos legatos verberib⁹ cedere ausi sunt: z tñ cū in legatō cartaginēses venissent ad scipionē eos reliq̄ intactos. sed cū legatis romanorū eos romā misit. sciat⁹ sil roman⁹ eos cartaginē muros remisit. qd̄ ēr Tale. li. vi de fide pub. agit. Speciosa illa qz romana fides ingert̄ penorū classe circa sicilia deducta duces eius facis ars cōsilia perēde pacis a gutabāt: quoz hamilcar ire se ad cōsulē negabar audere ne eodē mō cartbene sibi inycerent q̄ ab ipis cornelio asine fuerāt iniecte Hanno aūt certior romanī ai existimatio: nihil tale timendum rar⁹ maria cū fiducia ad colloquiū eoz retendit: apud quos cū de fide belli ageret z tribunus militū ei dixisse posset illi merito euenire qd̄ cornelio accidisset: vterqz cōsul tribuno tacerē iussit: iusto inq̄ metu hāmo fides ciuitatis nre te liberat: claro fecerat tñ hostiū duces vincere potuisse. s̄ multo clariores fecit voluisse. aduersus eosdē hostes pacē fide iurie legatōis tuēdo. p. c. tribuere. Occasionē p̄ oportunitatē qz p̄fida hostiū sibi dederat. Quia se

Coniuratio

bi. fa. qz ad dignitatē suā p̄t
neret h̄ itē v̄v̄t s̄it̄ arctiores
ad salutē cōiuratoꝝ q̄ ad ob
seruādā qd̄ ip̄i cōmiserit. Ire
v̄se cō. ne magis irāvestram
expleatis nā si tāra pena regi
ret̄ q̄nta fuit magnitudo sce
lez. suoz. Nouū cō. s̄. vt n̄ st̄
legibz: sed alia maiora suppli
cia iuentant. Dis consilijs:
Pua sunt legi. nā leges nō p̄
mittebāt cūē ro. virgīs cede
nec capite puniri. sed si depre
hēsus eēt: p̄petuo carcere te
neret. sin aut̄ extra urbē fuisset
ita vt dephēdi nō posset erul
taret. rapi. i. stuprari. Pati. s̄.
stupra z adulteria. s̄ p̄ deos
obsecro vos. o. p. c. q̄. i. ad qd̄
illa ōfo ē in q̄ crimiez scelera
cōiuratoꝝ nōnulli exagerare
voluerūt. An vii: an illa ōfo
amplificās scelera cōiuratio
cōis timuit Ad id̄ is. eos: ira
toꝝz infensos. Tāra res atqz
tā atrox: cū ironia legendū ē
q̄ re nō mouet: multo minū
h̄bis moueditur atrox sena.
Sue iniurie: p̄p̄ie erat̄ intu
re aiuz senator̄. eo q̄ contra
rēp. suā cōiuratio facta erat.
Eas: iniurias suas. s̄. gram̄
passi sunt iniurias qua equū
fuerat. Alijs: a li. v̄lascēdi in
iurias. nā priuari hoies p̄nt i
iurias gram̄ v̄lasci qd̄ potē
res facere nō possunt nisi cū
ignominia mara. Dimissi i
ob. i. in hūiles hoies in hūili
z ignobili loco positi. Si qd̄
irati de. i. p̄ iracundiā aliq̄
crimē fecerūt. Agūt vi. viuūt
fama i for. pares. fortuna ē
hūilis: q̄ fama est obscura et
ignobilis. in ma. for. p̄positi
exornatio magno impio. i. in
locupleti z nobili prestantiss̄
moqz fortunē statu positi p̄nt
paucā licēt̄ facere ip̄is nāqz
neqz odio q̄qz facit̄ s̄. stude
re: q̄ntū ad gr̄as. odisse: q̄ntū
ad odiū. Equidez ego sic erit̄

q̄v̄sa dignitas: neu maḡ i re v̄se q̄ fame p̄sula
tis. Nā si digna pena p̄ factis eoz̄ repiret̄ nouū
p̄siliū approbo Si magnitudo sceler̄ loim̄ inge
nia exuperat. his vtendū cēse o: que legibz con
parata sūt. Pleriqz eoz̄ qui añ̄ me snias disce
runt: cōposite: ac magnifice casuz̄. Rei p̄ant̄
serant̄ h̄nt qui belli seuitia esset q̄ vict̄ acciderēt
enumerare: rapi h̄ ḡines: pueros: diuelli li
berosa patū p̄plexu: m̄res familiā p̄pati q̄ v̄
ctoribz collibissent. P̄hana atqz domos spo
liari: cedē icēdia fieri. Postreō armis cadeue
ribz cruore atqz luctu oia p̄pleri: s̄ p̄ deos im̄
mortales: q̄ illa ōfo p̄tinuit. An vii: vos i festos
p̄iuratiōi facere: s̄z que ē estāta atqz tā atrox
nō p̄mouet: eū oratio accedet: nō ita est. neqz
cuiqz mortaliū iniurie sue parue videntur mult
eas ḡi equo habuere. S̄z alia aliis licētia. P.
L. qui demissi i obscuro vitā agū. si qd̄ iracun
dia deliquere pauci sciūt fama atqz fortuna eo
rum paresunt: q̄ magno ip̄erio p̄diti in excel
so etatē agunt: Eoz̄ facta cuncti mortales ita
in maxima fortuna minima licētia ē: neqz stu
dere: neqz odisse: s̄z nime irasci decz. Que ap̄d
illos iracundia: dicitur ea in imperio superbia
atqz crudelitas appellatur equidem ego sicer
istimo patres Ed̄scriptio nis cruciat̄ minores

stimo: 2 qz occurrebat qd senatores dicere possent: ergo o cesar existias hos p nos supplicio
 ee afficiēdos ne crudeliores existiemur potius iusti. 2 futat illud cesar. Postrema eo. qz nō
 tā scelera eoz p siderauerē quā tū penā penā exaggerauerūt. postrema. i. pena: nā pto dē d
 crimie deū de supplicio agimur. In oibz ipiis. i. in oibz patriā arma ferētibz: qz ipius dē i
 deos parētes: i. ptiā paulo seni quā ee decebat. Decii silanū 2 qz multū clari viri de pena
 q̄ facio: a illo pē. Sz pleriqz mortales. Postre
 ma meminere oibz ipiis sceler eoz obliti disse
 rūt de pena: si ea paulo senior fuit. D. Sillanū
 virū fortē atqz strenuū cte scio q̄ dixerit studio
 r. p. dixisse: neqz illū itā tā re grām at inimicitia
 am exercere: eos mores: atqz modestiā viri co
 gnouit. Verum snia eius nō videtur mihi cru
 delis. Quid. n. in tales hoies crudele fieri po
 test: s. aliēa. a r. pu. nostra snia videt. Nā p feto
 at met? aut iniuria te subegit Syllane? cōsules
 designatū genus pene nouū. decernere. De ti
 more baud supuacaneū ēdissere: cū p resti di
 tigētia clarissimi. viri p sulis tāta sint presidia i
 armis. De pena possū e qdē dicere id quod res
 habet in luctu atqz miser iis mortē. erūnarum
 requiē nō cruciatū esse. Eam cūcta mortalium
 mala distoluerē: vltra neqz cure: neqz gaudio
 locū esse. Sz p deos imortales: quā obre in sen
 sērentiam non addidisti vt prius verberibus
 eos animaduertetur: an quia lex ^{ista} Dorte

reddere his. q de pena dispū
 tauerūt: 2 i priis Decio sillano
 q acerrim? fuerat. b. Fortes
 aio Srenuū corpe. Tāta re
 i. tāti momēti re. Dīa: q̄cum
 ad studere aut inimicitia: p̄tū
 ad odisse. Los. i. tales Eā mo
 lestia. i. tale vt nihil grē: nihil
 amicitie cā faciat. Quid tles
 hoies 2c. p parentibz im lege.
 Nam. pfectos supius excusa
 bat silanū q̄ diceret talē virū
 tāqz modestum aut odio aut
 grā snia dixisset supplicio
 capitali aiaduertetur in cōi
 ratores q̄ nunc dicit: si neqz o
 dio neqz grā dixisset: aut met?
 aut iuria te dicere coegit. nā
 vere neqz odio neqz minima
 dixisset: q̄ bec duo te dicere co
 egerūt vt metus 2 iuria No?
 nū genus pene de nouo gñe
 supplicij iudicare vt neqz ca
 pite puniat. De timore neqz
 timebas ne si dimitant bi ali
 qd periculū imineat Iniuria
 quā in republica facere volu
 erūt Supuacaneū: supfluyz
 nō ē opus vt metuas Diligē
 tia. Clarissimi beniuolentiam
 captat ab auditore videlicet
 a psule. q̄ prudētissimū fuis?
 se dicit indefēda republā
 ea. nā vt ait cicero q̄tenscūqz
 datum fuerit. vt beniuolēte
 aliqd cōparemus ab audito
 ribus qd facit hoc loco cesar
 Viri. s. Ciceronis cōsulis De
 pena possū qd pertinet ad
 iurā cōiuratiois quē admo?
 dū magna flagitia cōmiserūt
 tamagno supplicio iasserant

Syllanus
 primus fuit
 nonne p̄mā
 bene p̄llamj

tur. Erūnar. miseriaz. Requiem finem. Non cruciatū non penā esse mortē cā inuētā 2 possū
 dicere eā mortē. distoluerē delere. Ultra: vltterius. i. post mortē cure v3 tristitie. nā cura gene
 rent ex tristitia. Ut prius hberibz. vt pu? ipi verberibz credere nē. deū celi necarent Aiaduer
 tere i eos: vt pu? punirent nā aiaduertere in aliqū ē punire aliqū. An nō adidisti. Lex por

tia: lex quā potius cato tulerat. ne liceret ciuē romanū vberibz cedi. An nō addisti vt cedes
 nent vberibus. In hoies. In hoies. Sin p sed: si nō addisti vberarent prius. In minore
 negotio: fuafti legem. in hoc q cēsuisti ciues romanos nō esse vberibz cedēdos. s; fecisti cō-
 tra legem q cēsuisti esse necādos qd d leges est. In minori neg. s. in vberādo In maiore. scz
 in necādo. Parricidas in eos. q rem pu. pdereuoluerit. Ips rebpender: z ipō significat sta-
 rum ipis. Fortuna casus: qz
 reliq; incidet casus in q h re-
 prebēdi poterit. Dies cū femi-
 ni gñis ē significat lōgitudi-
 nē ipis Libido volūtas Mo-
 derat libido gēti. vii. gētes re-
 gie atq; gubernat. illis. s. cōiu-
 raris. Quid in alios: bonum
 ē supplicii ex iuratis sume-
 re: sed cauedū est. ne malū ex
 emplū ide oriat Ignaros legi-
 gū z iudicioz. Min⁹ bonos
 nō bonos. Nouū exemplum
 qd cōtra leges factum fuerit
 Lacedemonij: superius nar-
 rauit quō cesar ad confirma-
 tōez sue orationis veniret nūc
 dicit oia mala ex bonis prin-
 cipijz venisse. hoc idē cauedū
 esse hoc tpe dicit. vti p sul dā-
 natos necauerit ciues ad ex-
 empla hmoi rei cū imperius
 ad malos puenerit ciues bo-
 nos z rei pu. amatissimos vi-
 debūt necari p arbitrio suo
 Lacedemonij nūc vō exēplū
 ponit ciues qd supra dixerat
 videlicet a bonis inirijz ma-
 la exēpla sp. pfecta fuisse De-
 nictis arbeniētibz: diu belluz
 fuit inter athenienses z lace-
 demōios z magne cladē syl-
 tro citroq; acceptē sunt: rādez
 lacedemonij sup. uerūt athe-
 nienses qbz denictis triginta
 ptozes creauerūt q rei pu. ad-
 ministratōem hēret. q postea
 in totidem tyrānos hī sunt.
 Tractaret. s. frigita viri. Omi-
 bus inuisum q odio totius ci-
 uitatē erat psequēduo. Indē-
 natū. i. in dicta causa: anteq;
 causē dictio daretur: z ille idē
 natus dicebat. Ea. s. re q pessi-
 mi ciues z inuisi oibus tollerent. Paulatim: sensim Licētia. i. q firmato impio id sibi ois li-
 cere intellerent. iuxta bonos z malos. s. sine discrimine bonos z malos interficiebat. iuxta
 eqi. ē. Libidinosē: p libidie z volūrate sua nā libido volūtas dō. Ciuiuitas lacedemonioz
 vetat. At alie leges. Itē de p demnatis ciuibz
 nō aiaz eripi: s; exiliuz pmitti iubēt: anq; gū⁹
 ē vberari quā necari. Quid aut acerbū haud
 vmisque est i hoies tāri faciozis p uictos. Si
 qz leu⁹ est: q puenit in miore negotio leges ti-
 mere cum eā in maiore neglexeris. At em qz
 repbendat id. qd i p ricas. r. p. decretum erit:
 tēp⁹ diēs fortūa cui⁹ libido gentib⁹ moderat:
 illis merito accidet qcqd euenit. Ceterū vos
 p. c. q i alios statuat; p sderate. Oia mala exē-
 pla ex bonis reb⁹ orta sūt. S; vbi ipiū ad igna-
 ros aut min⁹ bonos puenit nō illud exēplū a
 dignis z idoneis addignos z nō idoneos trās-
 fertur. Lacedemonij denictis Arbeniensibus
 triginta viros imposuere qui rem publicā tra-
 ctarent. Hi primo cepere pessimum quāq; et
 omnib⁹ inuisuz in demnatus necare: Ea popu-
 lus letari z merito dicere fieri. Post vbi licentia
 paulatim erent iuxta bōos z malos libidiose iē-
 ficere: cetos metu frere. Ita ciuitas seruitute

Oppressa seruitute: hoc e subiecta z obnoxia his triginata p[ro]xijs. Senlee letitiae q[ui] stulce leti[ti]a
ta fuerat p[ro]p[er]ta e penas. N[ost]ra memoria: n[un]c p[ro]bat ex[em]plis domesticis q[ui] sup[er]ius p[ro]posuit:
nota e d[omi] cordia po. ro. q[ui] fuit inf[er]a syll[ae] z marij q[ui] fauore p[ro]dicto[rum] ciu[is] fact[us] e c[on]sul z syllam
cu[m] suis c[on]p[ro]p[er]atib[us] ex urbe depulit z hui[us] marij p[re]s fouebat: Danasippus q[ui]d[em] roman[us] ciu[is]
p[ro]dit[us]: s[ed] post[er]o[rum] syll[ae] recuperatis virib[us] in urbe redijt. h[ui]c danasippu[m] z alios seditiosos ciuem
terfici iussit. z h[oc] oia po. roma

oppressa: stulte leticie gues penas dedit. No
stra meoria victor[um] s[er]uilla cu[m] danasippus z alios
huiuscem[od]i q[ui] malo r. p. creuerat ingulari iussit

Quisno factus ei[us] laudabat homines scelestos
factiososq[ue] seditionib[us]. Rem pub. exagitaue
rant: merito necatos aiebant. Sed ea res ma
gne initij cladis fuit. Nam vt quisq[ue] domus

aut villā: postremo vas aut vestimentuz alicu
sus p[ro]cupuerat: dabat operant[ur] is i p[ro]scripto
ru[m] numero esset. Ita illi q[ui] danasippi mors
leticie fuerat: paulo post ip[s]i trahabantur: neq[ue]

p[ri]m[us] iuguladi finis fuit: q[ui] Silla ois suos diuis
tiis expleuit. Atq[ue] ego hec no[n] i Bar. Lullio
neq[ue] his temporib[us] vereor. S[ed] in magna ciui
tate multaz varia igenia s[un]t. Pot[est] alio t[em]p[or]e alio

stule cui et exercit[us] in manu sit aliquid falsum
provero credi: vbi hoc exemplo per senat[us] de
cretu[m] consul[us] gladium eduxit quis illi finem sta
uer[et]: at q[ui]s moderabit[ur]. Maiores nostri. patres

conscripti neq[ue] p[ro]siliu[m] neq[ue] audacie vnq[ui] egue
cui q[ui] ad ip[s]u[m] p[ro]uenerit. q[ui]s moderabit[ur]: q[ui]s gubernabit z p[ro]t[ect]e ei[us] p[ro]siliis hois p[ro]diti. Maio
res n[ost]ri: p[ro]git. cesar s[er]uilla orone expedire vbi p[ro]bare insedit no[n] ee nouu[m] c[on]siliu[m] de integro facie[re]
du[m] v[er]o vt iulitara supplicia sumant de noxijs. z p[ro]bat p[ro]uidentie maioz dixit em[er]it zc. Ma
iores n[ost]ri quib[us] ba. c. rep. p[ro]statuere. neq[ue] c[on]silijs. p[ro]p[er]ta si h[oc] vidissent rei. vult ee illud p[ro]struissent

terfici iussit. z h[oc] oia po. roma
n[us] laudabat. s[ed] zc. q[ui]s si factu[m]
zc. q. d. laudabat oes. n[ost]ra me
moriam: n[ost]ra etate q[ui]d[m] memine
se possum[us] z alios h[ui]c sediti
ciosos q[ui] secuti fuerant marij
p[re]s scelestos: sceleratos z fa
ciosos q[ui] p[ro]spirauerat i rep[ub]. e
facto z maloz p[ro]spiratio. sediti
onib[us]: discordijs. Exagitaue
rat: turbauerat. Magne cla
dis initij. na a seditiosis z p[ro]
ditis ciuib[us] ad bonos z reip[ub].
amantissimos v[er]o studiosos syl
la tr[an]siuit. Dabat opa. s[er]uilla.
Un roman[us]: ciu[is] q[ui] possidet
rat aut domu[m] aut villaz ane
vas aut vestimenta. in numero p[ro]
scripto[rum]. p[ro]scripti ciues er[un]t
bi q[ui] cu[m] noia eoz i foro exposita
cent ineffici poterat a q[ui]cu[m]
q[ue]. Illi q[ui]b[us] mors danasippi
zc. i. q[ui] morte danasippi letari
fuerant eade[m] morte paulo p[ro]
ip[s]i p[ro]bat. p[ri]m[us] finis iuguladi n[on]
p[ro] facit mod[us] ciu[is] inefficien
doz q[ui] oes syllani milites s[un]t
locupletati. repleuit: trepelle[m]
plusq[ue] satiare. At ego h[oc] no[n] in
marco. ruder cesar obiecto[rum]:
q[ui] dicere possit aliq[ui]s s[ed] eo co
sule res gerit vt nihil tale ve
rendu[m] sit c[on]firmat illud ces
sar: s[ed] certe potest ee. p[ro]p[er]ta d[omi]
Alta z varia igenia. cu[m] di
uerso[rum] igenio[rum] na s[un]t hoies
in urbe romana: vbi h[oc] ex. h.
q. d. l. claudio ciue[m] ne
care[m] leg[em] ee si seditiosi fuerit
p[ro] decretu[m] senatus: q[ui] decreto
senat[us] h[oc] sibi c[on]milituz fuerat
Eduxerit p[ro]struerat. statuer
modu[m] q[ui]s ip[er]nere p[ro]p[er]ta p[ro]diti.

no[n] v[er]o
prop[er]ta d[omi]n[us] d[omi]n[us]
no[n] ex[em]plificatio gl[ori]e
met[er] v[er]a p[ro]p[er]ta
no[n] p[ro]p[er]ta

op[er]ta d[omi]n[us]
v[er]o p[ro]p[er]ta
v[er]o p[ro]p[er]ta

op[er]ta d[omi]n[us]

op[er]ta d[omi]n[us]

op[er]ta d[omi]n[us]

op[er]ta d[omi]n[us]

op[er]ta d[omi]n[us]
p[ro]p[er]ta d[omi]n[us]
p[ro]p[er]ta d[omi]n[us]

Coniuratio

Neq̄ illis sup̄ ob. quo min⁹ nō hāc sup̄bia atq; arrogātia induci sunt maiores n̄si q; aliena
 cōstituta sp̄nerēt si mō p̄bauissent. Quo min⁹. i. vt nō. Probia optima. Arma atq; tela: pro
 bat illud exēplis. A s̄an̄tib; eodē ḡnē armoz vtebant romani q̄ s̄an̄ites. Pleraq; insignia a
 tuscis: videlz sella currulq; lictores duodecimiq; fasces. Ubi. i. in q̄cūq; loco. idoneū aptum
 ad p̄seruatōz resp. seu socij seu hostes id institutū hūm̄it̄illi cōtinuo s̄uebāt si mō dignū imi
 tarōz visū fuisset. Studio di
 rigentia. imitari. s. bonos. bo
 nis: illis. Malebāt: magi vo
 lebāt. Eodē illo tpe q̄ su p̄ me
 mona sumpserunt ab alijs.
 Adiuerebāt in ciues. i. pu
 niebāt ciues vgis m̄imō: nō
 capitali pena. Londānatis. s.
 capitali crimie Sūmū supli
 cium: qd̄ erat in virgis cede
 rent. Factōes: cōspiraciones
 maloz. Cedere: circūuenit. i.
 fraude opprimere qz circum
 uenire est fraudez dolis ali
 que accipe. innocentes. i. bo
 nos q̄ nullo crimine erāt dā
 nādī. Tūc lex porcia: qz ipro
 bi ciues plerūq; puniebāt bo
 nū cōtra ius: fas. Quib; eri
 lū. ergo p̄hibituz ē ciues ro
 ma. virgis cedi z m̄lto magi
 securi. in primis: p̄cipue ponti
 fimū. Quomin⁹: vt nō. Non
 enō. con. v3 ne iubeas iura
 tores q̄ ciues sūt necari. Hāc
 cām: v3 qz in prāte erant p̄ni
 tiosi ciues aia duerebāt i bo
 nos ciues. Profecto virtus:
 alia rō est in illis. s. maiorib;
 Qui ex paruis: nā cū nihil p̄
 ter mentia romana hērent: q̄
 romulus condiderat imp̄iū
 son⁹ orbis terraz peperunt.
 Bene parta: bñ acēlita bene
 cōparata. Placer: dicit aliq; q̄
 placz tibi o iuli cesar zc. Mi
 nime: p̄ nō placet hoc. Pecū
 nias: p̄ omnibus bonis ac
 cipit: qz in pecudibus omniū
 substāna fuit apud maiores
 in vinculis: in cōpedib; esse
 tenendos. Per municipia: p̄
 ciuitates que in ciuitates ro
 ma. accepte sunt. Ne referat:
 nullaz relationē facia de his
 cōiuratorib; in senatu. Agat
 cū pp̄lo pukbras posuit dif

re: neq; illis sup̄bia obstabat: q̄min⁹ aliena ^{fra}sti
 tuta: si modo p̄ba erāt ^{fra}imitarētur. Arma atq;
 tella militaria a s̄annitib; ^{fra}insignia magistra
 tuz ab tuscis pleraq; sumpserūt. postreō qd̄ vbi
 q; apd̄ socios at̄ hostes ^{bonos}idoneū videbat̄ cū sum
 mo studio domi ^{uonem}exquebant̄. utari q̄ inuidere
 bonos malebāt. Sz eodem tpe illo grecie mo
 ram imitari verberibus ^{imp̄ebat}aimaueriebant̄ in ci
 ues: de cōdemnatis ^{prima}lūmuz supplicius ^{ciens}sumebāt
 Post q̄ Res Publica adoleuit: z multitudine ci
 uium factiones ^{ordina}valuer: circūuenire innocē
 tes: alia huiusmodi fieri cepere. tunc lex por
 tia alieq; leges pate sunt quib; ^{fra}exilium dāna
 tus ^{fra}missum est: hāc ergo causā patres. Cōscri
 pti ^{fra}quominus nouū p̄siliuz capiam⁹ in primis
 magnā puto. Profecto virt⁹ atq; sapiētia ma
 ior in illis fuit: q̄ ex paruis ^{fra}copistis ^{negli}statuz imperiū
 facere: q̄ in nobis ^{fra}quiea bene parta vix retine
 mus placet igitur eos ^{fra}dimitti z augeri exerci
 tum Latī. Minime. Sed ita censeo. publicā
 das eoz pecuias: ipos ^{fra}in vinculis ^{fra}habēdos ^{fra}im̄i
 cipia: q̄ maxie opib; ^{fra}valent: ^{fra}illeq; de hū po
 stea ad senatū referat: neq; cum populo agat

Catiline

ferentiam in se ferre in senatu & cum populo agere non refertur in senatu tunc cum populo. Alii vero in senatu reculeri vel cum populo regerit. Verbo. quod et pedibus assentit. Rogat. id est ut piceat quod sentiri de hac re.

Quoniam alia vidimus superius quod cesar sua sententiam peroravit. ut diuisi de opibus in vinculis seruarentur coturati nunc vero ponit quod cato responderit. dicit. n. cato se multo aliter sentire quam cesarem. Longe alia ita quidem se dicit sentire cesarem. ego autem va. de aliter sentio. Longe alia. valde aliter a sentia cesaris.

Qui aliter fecerit senatus existimare eum non reputo. et salutes omnium futurum. postquam cesar dicendi finem cepit ceteri verbo aliter alii varie assentiebant. Et. **S.** porci cato rogat sententiam huiusce modi habuit orationem.

Quoniam aliena mihi mens est. prescripti cum res atque pericula nostra considero: et cum sententiam nonnullorum ipse mecum reputo. Illi mihi dissimulose videtur de pena eorum quod prius pentibus aris atque focis bellum pauere. Res autem mouet cauere ab illis magis quam quod in illos statuam insultare. Nam cetera maleficia tamen persequere ubi facta sunt. Hoc mihi si prouideri: ne accidat: ubi euenerit iudicia frustra implorare. Laptavere nihil sit reliquum victi. sed pro deos immortalis vos ego appello quod si pro deos villas signa: tabulas vestras pulcherrime. pro. fecistis si ista cuiuscunque modo sit quam amplectamini. retinere si voluptatibus vestris otiosius perbere vultis: expugnissimum alicuique: et capescite. r. p. Nam nunc non agitur de vectigalibus neque de sociorum iniuriis libertas et aia

sed domus villas signa et tabellas. Cuiuscunque modi seu bonas seu quis alio more loquitur cato secundum stoicos. Namque ipse cato stoicus erat: et stoici hec externis nullo modo bona esse appellanda putabant nisi quod ad hunc autem pertinet. Amplectamini maria cupiditate apprehendens. Deum perbere in pace querere per quam vestris voluptatibus uti possitis. Expugnissimum examini. De vectigalibus

sentire quam cesarem. Longe alia ita quidem se dicit sentire cesarem. ego autem va. de aliter sentio. Longe alia. valde aliter a sentia cesaris. Reputo mecum ipse voluor cogito. Illi scilicet ante me dixerunt de pena eorum: quasi id in dubio sit non quid hi patiendi esse videantur. Patrie parentibus et hoc fecerunt non dubium est quod puniendi sint. Res autem. i. conditio rei. Cauere magis videlicet cet ne quid ipsi contra rem publicam faciant. Consul quod itas quod. quoniam scit perituros quos in vinculis tenemus esse necessarios: et eos quod adhuc sunt in potestate sua videlicet in exercitu catiline si supplicio esse afficiendos. Persequere pro perfectis possit cetera maleficia sunt eiusdem generis ut cum perpetrata fuerint puniantur: sed maleficia quod pertinet ad perdendam patriam prius puniendum quam factum sit. Hoc scilicet quod pertinet ad principium patrie videlicet iuratio. Prouideas. id est diligenter prouidebis. Implorare pro implorabis. Euenerit acciderit. Nihil reliqui sit. nihil reliquum victis: sed per deos immortales nolo inquit bonos ciues et rei publice amantissimos alioquin: sed vos qui voluptatibus et luxurijs dediti estis et ea tamen bona esse putatis cur non expugnissimum ut rem publicam defendatis a coniuratis ut vestris voluptatibus diu satisfacere possitis. Domos: in urbe. Villas in agris. Signa status. picturas vestras. Ista

Coniuratio

bus: qz si vetricalia expilarentur socij etia expilarent tñ res p. maneret: sed nō ita ē de cōiura
 tione. Luxuria et aqua. hec duo mala in se cōtraria eē vident et tñ hñt iunctōes in se. Nā lu
 xuria fere eē non pōt sine auaritia et tñ luxurie auaritia vñ esse aliena. S3 qz q luxuriosi sūt
 multas pecunias pfundūt. q̄ vt pecunie suis voluptibz satisfaciāt auari efficiunt. Aduer
 sos hrios et infensos. Qui mihi: sed ē cur mihi ipi veniā p̄stare debeat q̄ ḡuit inuect? sū ieo
 nū libidies. nūq̄ dicit. i. vnqz
 vll? delicti veniā dedisse mi
 bi neqz aio meoz ē honest? di
 cēdi mod? ḡraz tibi facio hu
 ius delicti. i. veniā tibi do hu
 ius delicti. haud facile cōdo
 nabā: nō facile remittebā. sed
 ea tā et si lupius per aplifica
 tōez cepit detestari cōiuratio
 nē et allocut? ē q̄ voluptatibz
 dediti otū sibi ppetuū fore ex
 stimaret hanc cōiuratōez im
 punitā nullo modo permit
 tent nunc pbat illud dicit ei
 ea neqz de peculatoribz erarij
 de iniurjs sociorū. Opulen
 tia negligentia tollerabat: qz
 adeo negligētes eē poteram?
 vt copias et opes rei p. assue
 rem?. Nam opes rei p. maio
 res erant q̄ negligentia nos
 tra Bonis an malis maioribus:
 vtrū castas manus ab
 erario vtrū modesti sumus i
 socios nostros Futura nra. i.
 sint futura tñmō possessōis
 nre. Hostiū iura: videlicet vt
 nō nostra solū sed cōia hosti
 um nobiscū futura. qz boni
 alij et qz corruptis vocabulis
 res appellat. audacia malaz
 id ē q̄ audēt diripere malozū
 bona. vel interficere inimicos
 suos vel stupre mulieres for
 tes vocant: et h talis audacia
 malaz rez istis epibz fortitu
 do appellat. Eo id. In extre
 mo sita: i extremo et vltio sita
 ē Ita mores se hñt. qz ita viu
 tur. Ex fortunis sociorū. i. for
 tunas atqz diuitias sociorū:
 largiant et se liberales appel
 lēt. Furibz. i. veniā p̄stet de pe
 culatoribz rei pu. Ne illis san
 guinē. i. fortunaz sociorū largiunt. et peculatoribz rei pu. veniā p̄stent non largiant sangui
 nē nostrū. Ne pditū eant. i. nō eant et honest? di cēdi modus. Bñ et cōposite: hactenus suā
 confirmavit orationem nunc incipit cōiurare ar gumenta aduersari. scz. L. Julij Cesaris.

nostra in dubio ē sepenūero. p. L. multa vba i
 b̄ ordie feci: sepe de luxuria atqz auaritia nro
 ruz ciuiuz q̄st? us: mltosqz mortali ea cā aduer
 sos hēo: q̄ m̄ atqz aio meo nulli? vnq̄ delecti ḡ
 tiā fecisse haud facile alterius libidini male. fa
 cta p̄douabā. S3 ea tamen si p̄pendebat tñ
 r. p. firma erat opulētia negligentia tolerabat
 Nāc. vō nō id agit bōis an malis morib? vna
 mus: neqz q̄tuz ad q̄ magnificuz imp̄iuz roma
 ni po. sit. S3 h cuiuscunqz mōi vident? nostra
 an nobiscuz vna hostiuz fut? sint hic mihi q̄i q̄
 māsuētudinē et misericordiā nominat. Jā p̄dē
 eadē nos vā vocabula rez amissim? qz bōa ali
 ena largiri liberalitas Malaz reruz audacia
 fortitudo vocatur: eo respublica in extremo
 sita est. Sint sane quoniā ita mores habent
 se liberales ex sociorū fortunis. sint miseri
 coordes in furibus erarij. Ne illis sanguinem
 nostrum largiantur. et duz paucis sceleratis p̄
 cunt: bonos omnis perditum eant hñt p̄posite

'Cōiuratio'

De vita z morte. Cū dicitur mortē miseriarū finē nō cēuetatū esse. Falso existimās diseruit. Di
uerso itinere. q: alij itinere caporū elisiorū possidēt amena loca alij itinere tartari igētia sup
L. Cesar paulo añ demorte z vitadifferuit: cre plicia profertur. Terra obscu
ra Inculca siluestra feda tur
do falsa existiansea q̄de. iferis meōz an f̄ dūer pia deformia z fetida. Formi
do falsa existiansea q̄de. iferis meōz an f̄ dūer dolosa horrorez formidie ple
so itinere malos a bōis loca a fra: iclita feda at na. Aider: cēsur. Popularius
q̄ formidolosa h̄re. Itaqz cēsur. pecunias eoz fauoribz p̄iuratiōis. Cōducta
publicādas z ip̄os p̄ municipia incustodiūsb̄en s. p̄cio Audacia plus q̄si plus
dos. v̄z tūmens ne si rōe sint: at a ppl̄aribz? p̄iur audacie nō inunip̄is q̄s i v̄z
ratiōis: at a m̄litudine p̄ducta p̄ vim ēripien be vbi maiores sunt opes ad
tur. Quasi vero malī atqz scelesti tātum mō in defendēdū ne eripiant p̄ vim
v̄be z nō p̄ totā Italiā sint at. nō vbi pl̄? pos. Si tāto oim supius vidim?
sit audacia vbi ad defendendū opes minores quō argumentari cepit tato
sunt. q̄re vanū e q̄dem. hoc cōsilij est si picula ex aduersus Cesarē v̄z q̄ cēsur
illis metui: aut si i tāto oim metu sol̄? non ti set i custodijs h̄idos p̄ munē
mer: eo maḡ conuenit me mibi atqz vobis ti cipiā cōiuratosz p̄fuitit il
mere: q̄re euz de. p. L. Etulo cētis p̄statuet̄ pro ludicato qz dixit tutius suari
c̄to. habetote vos si de exercitu La. z de oibus rone q̄ i municipijs s̄vi eoz
p̄iurat̄ de c̄nere. Quātovos attentī? ea agitis timeret n̄ sic r̄det ad illā p̄ē
tāto illis aiū si firmior erit. Si paululū lāguere si nō timeret dicēs si ille non ti
vos viderit oēs iā feroces aderunt Nolite exi met. p. c. nec me vob. p̄ si ma
stimare maiores nostros. r. p. ex parua armis gis timere decet. Si in tāto ē
māgnā fecisse: si ita res eēt m̄ltopl̄ cherimā ea si pulchra p̄lectio aut timer: at
h̄erem? q̄ppe socioz atqz ciuū: p̄terea armioz si nō timervanū ē p̄silij suūz
atqz e q̄uz maioz copia nobis q̄ illis est. Sed a v̄z q̄ p̄ municipia distribuāz
lia fuere q̄ illos maḡ fecere: q̄ nobis nulla sūt si nō timer nobis m̄lto maḡ
domi industria foris imperium iustum anim? timēdū ē: z hic latent̄ inuise
mus. nō gratia nō metu nō eū hui? p̄iuratiōis p̄cū ē Eo
magis tāto magis refert̄ ad
re p̄inet Mibi atqz. n. i. time
re mei cā z cā v̄si. Statu. sen
tētiā tuleritis. Pro. c. certū s̄
sit ex p̄iuratiō vobis Decer. in
dicare. z siniam afferre. Illi. s.
ca. z p̄p̄licibz suis. Infirmior
ibecilioz. Lāguere torpescere
re ad vindictā eoz. q̄ capri s̄ie
Dēs ca. cū suis militibz q̄s i
exercitu bz feroces v̄be feroz
cius iuadēt. Armis. i. tūmō
armis. Si res ita esset: v̄z vt
armis tūmō auctū eēt ip̄uz
nostrū Quippe so. vere in q̄s si
res p. tūmō armis aucta fu
isset nos eā multo maiorē ac
q̄ ap̄liorē h̄rem? Illis. s. ma
iozibz n̄ris. Industria v̄z cet̄
nēdi ea q̄ ip̄i peperāt foris. in
stū iperū videlicet nullis in
iurijs afficiendo socios. Ant
mus. nō gratia nō metu nō

Edicatio

metu non mia comouebant. sed vitate tm non seqbant. Obnoxio subiectus. Libidini: na q
sibi psciis e alicui? delicti vel libidini no audez libera hfe sniam. Pro his vs p idustria p
iudicio iusto. p consilio p libertate consulēdi. Publice eg. qz re. p. nihil oino curam? Priuar i
opulētia: qz dūmō nos diuites simus paz curam? quō se res. p. hēat Laudam? di. vnū fe
qitur ex reliq nā qz diuitie nob placēt: iō ocio torpescim? Inter bo. z ma. qz nulla dfa sit seu
bonus seu mal? fuerit Am
bitio abire est blādicijis circū
ire: vs singulos blādicijis all
cere. Neqz mix: nūc rōes ad
ducit cato qā adeo corrupti
sunt mores citat: vt nullū di
scrimē sit in bonos z malos

Sz. i. qz q p̄mia h̄tus sit noia
ābitio seq̄. neqz mix. i. nō di
scrupare bonū a maloz p̄mia
h̄tus ābitōe possidere. Sepa
ti: vbi nō i cōe p̄lulit s̄ p̄ua
tiz sibi q̄sqz p̄uider. Vbi domi
z nō ē mix. Vbi q̄nvoluprati
b? edēdi bibēdi vestēdi eroz/
nādi domos n̄ras z edificādi
eas. Nūc pecūie z ḡfe futur
vs pecūia z ḡfa oia cōceditis
si q̄s pecūia vob tradiderit
ille i senatū cōsequē qd optau
erit: si q̄s pl? ḡfa apd vos va
luerit: facile q̄cqd voluerit ob
tinebit. Co. i. iō Vacuā deser
tā: qz res p. defensoribz nuda
iuaditura scelerat̄ hoibz. Co
iurauerē rē oēs an oculos po
nit vt piculosior videat Nob
lissimi. q. d. si hoies h̄tilis cō
ditōis hoc fecisset: fortasse ve
niā dādā eē celerē. Infestissi
mā: scitis gallos sp. p. ro. i. fe
stinatos fuisse: z supat̄ alp̄
b? i italiā trāsitū fecisse: eāqz
armis plurimū vastatē Dux
catis in ḡminet nobis q̄ iā oc
cupauerat. alpes. Uos cūc
cū tm piculū imineat tergi
uersam. Misereami irridet
Cat. Ce. orōez p̄ ironcā Adole
scētuli. valō iuuenes. Per ab
nō spe regni: s̄ ābitōe qdam.
Res ipa dicit aliq̄s o cato nō
ē qd mereris: qz res qdē p se

in cōsulēdo liber: neqz dilecto. neqz libidini ob
noxio? p bis nos hēm? luxuriā: z auarica publi
ce egestatē: p̄uatim opulētiā laudam? diuitias
sequimur inertā inē bonos z malos discrimē nul
lum: oia virtutis p̄mia ambitio possidet neqz
mirū vbi vos separi sibi q̄sqz cōsiliū capitis vbi
domivoluptatib?. Nūc pecūie at gratie scribit
eo fit: vt ipet? fiat in vacuā rēpu. Sed ego hec
omitto Edicauerē nobilissimi ciues patriā i
cedere Galloz gētes infestissimā noīro accersī
unt ad bellū dux hostiū cū exer citu sup caput ē
Nos cūctami etiā nūc ac dubitat: qd itra me
nia dep̄bēsis hostib? faciat. Miserāmi: censeo
deliq̄re hoies iuuenes: a dolescētuli p̄ ābitōem
atqz etiā armatos dimittat. vereor: ne ista no
bis māfuetudo z mia s̄i illi arma cepint: i mise
riā p̄uertat. s. res ipsa aspa est: s̄ nō timetis eā
imouero maxie: s̄ iertā z mollitiā ai ali? aliū ex
pectātes cūctamivz: d̄iis imortalib? p̄sific: q̄ hāc
rē. p. sepe i maximis piculis seruauerē. Nō vo

aspa ē: s̄ nō timet. imo ei. s. timet. Inertia: iertā corpis mollitiē ai eē vult. inertia. ibellitate
corpis. Mollitiē effeminateō ai. Cūctami: morami. In maris pi. s. bellis gallicis oibz bellis
punicis prioz z scdo z tertio. Supplicijis. i. p̄cibz qz nō solū supplicijū penā dicit. sed etiā p̄ces
significat qz apd maiores ois pena erat pecūiaria: et q̄ interfecisse pecūiā soluēbat: s̄ mul

tis neq̄ supplicis mulierib⁹ auxilia deoz p̄at.
 vigilādo agēdo bñ p̄sulēdo p̄spere oia cedūt
Ubi secordiete atq̄ ignaute tradideri neq̄q̄
 deos iplores irati ifestiq̄ sūt. Apud maiores
 n̄fos. **A. Māli⁹** Torq̄t⁹ bello gallico. filiū suū
 q̄ is p̄ imp̄iū i hostē pugnauerat: necari iussit.
 At ille egregi⁹ adolescēs imoderate fortitudi
 nis morte penas dedit vos de crudelissimis pri
 cidis qd̄ statuit cūctamini: v̄z cetera, vita eoz
 huic sceleri obstat. Verū p̄cite dignitati **Lētu**
 li si pudicitie si fame sue: si dūs aut hoib⁹ vnq̄
 vllis p̄p̄cit ignoscite adoloscētie cethegi: nisi
 iteruz iā patrie bellū itulit: nā qd̄ ego de gabi
 nio **Statilio** cepio loqr: q̄b⁹ si q̄c̄ vnq̄ p̄ēsi fu
 isset. nō ea p̄silia de rep. habuisset. Postremo
P. L. si me hercule peccato loc⁹ eēt facile pate
 ret vos ip̄a re corrigi: qm̄ mea v̄ba p̄tēntis s̄z
 v̄ndiq̄ circūuēti sum⁹ **L. a.** cuz exercitu ifaucib⁹
 v̄z get. alii in tra mentia i sinu v̄z b̄ sūt hostes ne
 q̄ pati: neq̄ p̄suli q̄c̄ p̄t occulte. q̄ magis p̄
 pandū ē q̄relego ita cēseo cū nefario p̄silio scel
 leratoz ciuū resp. maria picu. a venerit **Hic**
 iudicio **Volturci** legatoz **Allobrogū** p̄uicti
 cōfessiq̄ sūt: cedē: incēdia: alia feda atq̄ crude
 lissima facioza in ciues patriamq̄ parauisse d
 confessis sicut de magnifestis rerum capitaliū

to maiorē: qz hec peccatū m̄l
 crancia q̄ soluebat p̄ter sup
 pliciu emebant hostie q̄ d̄is
 immortalib⁹ imolarent̄ ide cō
 suetudo inoleuit vt suppl icl
 um p̄ceps significaret. **Uigi**
 lādo: p̄uādo res. Agendo:
 tractādo. Cedūt cūenūt. **Se**
 cordie atq̄ aīz inerte corpis
 retradideris. **Sūt.** s. d̄ij i ho
 stē p̄ hostē. **Egregi⁹** adolescēs
 egregi⁹ ai iuuenis imoderat⁹
 te fortitudis qz p̄ter modus
 fortis fuit. **Morte.** i. capitali
 pena affic⁹ ē. **Leta** vi. i. p̄ter
 b̄ scel⁹ in oi reliq̄ vita modes
 tissimi ac tēperātes fuerint.
Cetera reliq̄. **Distat** huic vt. s.
 p̄ter reliq̄ aī actā vitā b̄ sce
 lus remitti d̄z. **D̄is** v̄z ne die
 raret p̄ deos. **Hōib⁹** videlicet
 ne homines iniurijs afficeret
Itēz sc̄bo. nā qd̄ ego: ac si d̄i
 ceret eoz flagitia satis nota
 sunt nobis. **Quicq̄** pensī: all
 q̄ d̄ cōsiderationi habuerunt
De hercules pctō loc⁹ eēt:
 vt peccari possz sine exitio rei
 pu. vt pessimis cōiuratozib⁹
 exp̄imint quāta p̄ntis vob
 instaret. in faucibus italie vi
 delicet in alpibus. in sinu: in
 gremio. **Udelicet** parari ne
 q̄z consuli. nā si qd̄ occulte fa
 cere voluerimus. cōtinuo cō
 iuratores in v̄be sunt q̄ con
 silia nostra palam faciāt **Ca**
 tiline. **Quare** ergo: ecce nunc
 sententiā suā cōcludit. **Nefar**
 ios: scelerato. nō dicendo con
 tra deorum iura factoz: qz ne
 fas pertinet ad deozū z con
 tra deos facit q̄ patrie nocet
 re machinat. in magna vide
 licet ne imperiū amittere. **Ti**
 ti **Volturci**: quia facta fide
 publice dixit de cōiuratione
Conuicti sunt: argumētis cō
 fessi sua sponte. nam conuincimur
 argumentis: confite
 mur sponte nostra **Feda** cru
 enta. **Confessis** nam si cōfessz

si sunt: idēo manifesti. More maior: anq̄ lex portia feret. nā lex fultur cluēs q̄ rēp. q̄cā pa
 tranissent: capite puniret: sicut brut⁹ duos filios h̄gis cedit: z sicut perui iussit q̄ cōsilia. p̄dē
 de vrbis sup̄erat. Tale. li. v. c. viij. de severitate penū in libos. Brut⁹ q̄s glia par romulo qz
 ille vrbē hic libertatē romanā cōdidit filios suos dñationē tarq̄nij a se expulsam reducēs
 sūmū ipiū obrinēs cōprehēsos p̄ tribunali h̄gis cesos: z ad palū religatos securi percuti
 iussit z patrē vt cōsulē ageret
 vobusq̄ viuere q̄ publice vin
 dicte deesse maluit. p̄ q̄ cato
 assedit nūc dicit qd fecerit se/
 natores portata. Cato orōne
 Assedit. s. portata orōne. Oēs
 c. oēs p̄sulares q̄ p̄sulatū gel/
 serāt. ferūt: offerit extollūt. sed
 m̄b. m. le. digressiōz facit i q̄
 ondit q̄ nā res fuerit q̄ a par
 uulo initio res po. ro. ad ipiū
 tot⁹ orb̄ fraz puenerit. m̄ tra
 le. p. me. s. m̄ tras historias. au
 diēt: a maiorib⁹ a senatorib⁹
 Domi i pace. Mari atqz ter.
 bello trestri atqz nauali: Attē
 re diligēse considerare. Que
 res. s. bello paceqz gesta. Par
 uo: pua turba. Magnis le.
 ho. nā dnat⁹ legiōib⁹ lucul.
 p̄ m̄tridarē z tigranē pugna
 uit q̄ in exercitu qn̄q̄ira mi
 lia hoīuz būisse dicūt. vñ Ci.
 in orōe. p̄ archia poeta cū lu
 culū laudaret vt ppli ro. exer
 cit⁹ nō cū manu innūerabi/
 les armatoz copias fudit.
 violentiā vt aduersus hāni/
 balē aduersus gallos. Facū
 dia grecos: qz greci sp̄ ro. elo
 q̄ntia galli q̄sdē romāio belli
 cis reb⁹ supiores extiterunt.
 fuisse an̄ ro. i. supiores fuisse
 romanis. z ē idone⁹ dicendi
 mod⁹: petr⁹ ē an̄ iohāne h̄ru/
 te. i. petr⁹ p̄stat iohāni h̄tute.
 Agitāti: cogitāti. p̄stabat ma
 nifestū erat. patrauisse cōfe/
 cisse cūtra q̄ ad augēdū ipiū
 po. ro. p̄tinuissent. Eoqz factū
 ē: qz egregia h̄ paucoz oia
 cōpauerat po. ro. sequitur il

more maior⁹ suppliciu sumēdū. P̄ q̄ cato asse
 dit. oēs p̄sulares. itēqz senat⁹ magna p̄sniam
 ei⁹ laudauit. Vtutē ai ad celū ferūt. Aliū alios in
 crepātes timidos vocāt. Cato clar⁹ atqz magn⁹
 bēcēuat⁹ decretū fit sicuti ille cēsuerat. Sz mi
 hi m̄lta legentib⁹ audiētū q̄ ppl̄s roman⁹ domi
 militieqz mari atqz tra p̄ clara facinora fecit for
 te libuit attēdere q̄ res maxie. tāta negocia su
 stinuisent: sciebā se penūero po. ro. parua ma
 nu: cuz magnis legiōib⁹ hostiuz p̄ tendisse co
 gnouerā p̄uis copias. bella gesta cū opulentis
 regib⁹ ad hoc sepe. fortune violentiā tollerant
 se facūdia grecos glia belli gallos an̄ rōanos
 fuisse at. m̄ m̄lta agitātū p̄stabat paucuz ciuiuz
 egregiā h̄tute cōcta patrauisse. eoqz factū ē vt
 diuitia sp̄ pau p̄tus m̄ltitudinez paucitas suparet
 Sz p̄ q̄ luxu atqz d̄sidia ciuitas corupta ē rur
 sus rē. pu. magnitudine sua impatoz atqz magi
 stratuū vitia sustentabat. Ac sicuti effata pen

lud vt paup̄tas diuitias z paucitas suparet m̄ltitudine. postqz luxu. qz occurrebat si paup̄
 tas diuitias z paucitas m̄ltitudine: quō q̄ rā impūū p̄mansit cū nec vti nec p̄simonia re
 mālerit in vrbe. Rūdet Sal. Luxu. luxuria sup̄fluitate. Desidia. inertia. nā deses d̄r quia p̄ la
 bore desistit. Sustētabat: quia ad eam magnitudinem puenerat vt eueri nō possit vitis im
 perataz. Sicuti effata diu in q̄t ciuitas parentib⁹ q̄li orba sine magne h̄tutis ciuib⁹ fuit. Et

feta siue sit res. pu. esset privata & cruciata parētib; nā mulier dē effecta cū pū ediderit aut effecta casus ablatum ē vt si effecta. s. existente. Sed mēoria mea. post magnū tps iter uallū etate mea inq̄ Sal. duo p̄stantissimi viri i vrbē ro. inuēti sunt. C. Cesar & Mar. Cato & vlt de quō post digressiōē ad id puenerit qd̄ intēdebat. v3. vt de virtutib; Caii Julij Ce. & mar. cato diceret. Res obtulerat. s. dicēdo de orō'bus q̄s vterq; in senatu habuerit. Nō fuit cōsiliuz mlti tēpestatib; . baud sane. q̄sq̄ romane virtute magn' fuit s; memoria mea. ingēti virtute diuersis morib; fuere duoviri. **M. Ca. & C. Ce. Cesar.** Quod qm̄ res obtulerat silētio nō fuit m̄ p̄terire p̄silia' quādo vtriusq; naturā et mores quātuz ingenio posses aperire. Igitur bis genusetas: eloquētia ppe eālia fuere Magnitudo animi par. itē gloria: s; glia alii. Cesar. beneficūz & munificētia magn' habebat. Integritate vite cato ille māsuēdier & misericordia clarus fact'. Huic seueritas dignitatē addiderat Cesar dando subleuando: ignoscendo. Cato nihil largiēdo gliaz adept'. In altero miser' pfueus in altero malispncies illius felicitas hui' p̄stātia laudabat. Postremo cesar in anim' induxit laborare vigilare negociis amicor' intēt' sua negligere. nihil denegare. qd̄ donodignus eēt sibi magnū imperiū exercitū bellū nō nū exoptabat. vbi virtus enitescere posset. At ca. studiū modestie decor' s; maxie seueritatis erat nō diuitiū cū diuite. neq; factōe cū factioso. s; cum strenuo. virtute cū modesto pudore: cum

liuz non placuit. Preterire si lentio. nō nihil de virtute eor' pdicere. Naturā ingenium. Mozes p̄suerudiel vite Quātū ingenio possent quātū virtutibus ingenij valeres. Venus etas eloquentia qz abo erant erate floretes: eloquētia insignes: igne nobles Alia alij nō rādū ē q' ali' cū de plurib; dicat hic de duob; tñ dī. Bñficijs. merēdo. Munificētia largiēdo. Ille cesar māsuēdier & misericordia dignitatē ne m̄ini p̄cedo: q' qdem aliqd̄ deliquisset Dando bñficia pauperib;. Subleuēdo miseros Ignoscēdo nocētib; Nihil largiēdo. nec pecūias nec p̄as remittebat cato. Pernicies. exitus. Facilitas qui a facillis erat ad ignoscēdū. Costantia qz p̄stans erat iusticia nullo mō deterrere potuerat. Postremo: p̄git morez & ingenij Cesaris & cathonis ple q' ostēdes q' nā infēda d̄fa eēt dicit em̄. vt omnia cōplectar cesar vir nobilissimus fuit catho autem seuerissimus & molestissimus. Lab. em̄ laborib; & vigilijs operā dare & intētū eēt. Sua negligere: parū pendebat res suas priuatas dūmō socioz negocia p̄curare. Qd̄ dono: nihil qd̄ donari posset vnq; negebat Nouis: magnū qd̄ rādē obrinuit cū i galliā missus ē Tibi i q' itudē us exercitatio Decoris decētie & ornamentū ne qd̄ faceret p̄ honestatē. Seueritat; iusticie adeo ei seuer' erat: vt p̄cāti ignoscere noller. Diuine vt ceris diuitijs p̄staret. Factōe factio dī maloz aspiratio **Pa**
c. liij

Conturatio!

cōdes: interdū dñr opes z di-
 uitie. Cū strenuo: vt strenuū
 virtute modestū pudore ino-
 centē abstinentia suparet. Esse
 postqz ad ppositū reddidit
 tēs duo tāta virtutē viri snia
 sua dixerat. Senat⁹ i canōis
 sniam discessit. senat⁹ ois lau-
 dauit caronis sniaz. Ante ca-
 pere puenire āncipare. Triū
 viros iudices rerū capitaliū
 Disposi⁹ p̄sidij⁹ i locis oppo-
 sitis ne q̄s vi lenulū eripe-
 ret. Nā potētissimus erat i v-
 be: fuerat em̄ ante p̄sul nunc
 vero p̄roz Quod postulabat:
 v: laqum zc. b̄mōi q̄bus no-
 ri necant. Qd̄ tulianū q̄tens
 cūqz relatiū in dno substā-
 tina diuersoz ḡnez. pōit q̄cū
 qz a voluer⁹ addere potes: dū
 mō vtrūqz sit appellatiū. q̄si
 eoz alter p̄p̄riū est. z cordare
 cum proprio non cum appel-
 latio. Parietes murus dif-
 ferētia ē in mētia murū, et
 parietē. Nā mētia sunt vrbis
 mur⁹ publicoz, edificioz: pa-
 rietes priuatoz. Camera ar-
 cus icuruus: d̄ra ē in came-
 ra z fornicē. Nā camera ē to-
 tū edificii coniuētuz: fornicē
 q̄s ex q̄tuor arcub⁹ camere
 sup q̄bus edificata est ipa ca-
 mera. Inculca deformis. La-
 pideis fornicibus. i. iuncta for-
 nicibus ex lapide factis. Fe-
 da sordida. Terribilis formi-
 dolosa. In eū locū descripsit
 locū in q̄ demissi sunt nocen-
 tes: nūc dicit quō suppliciu⁹
 sup̄tū ē de his. Demissis sup̄-
 ori loco missus in inferiores.
 Iudices rez: hos maleficioz
 iū iudices appellamus.

Um ea rome nūc red-
 dit ad Latiniā dices
 quō se habuerit post:
 q̄s audiuit ea q̄ facta fuerant
 Abduerat tunc quū ab vrbe
 p̄fect⁹ ē. Instituit ordinavit
 eozes p̄ nūero nā legi sex

innocēte abstinentia ctabat. eē q̄ videri bonus
 malebat. Itaqz q̄ min⁹ petebat gloriā eo ma-
 gis assequēbat. postq̄ vtrūqz senat⁹ in ca. sniaz: di-
 scessit: p̄sul optimū factū rat⁹ noctē q̄ instabat
 añ, cape ne quid eo spacio nonaret triūz viros
 quū ad suppliciu⁹ postulabat pare iubet ipedi
 spofiris p̄sidius. Lētulus in carcerē deducit
 idē fit, ceteris p̄ p̄rozes. Est loc⁹ in carcere qd̄
 appellatur tulianū. paululū ascēder⁹ ad lenam
 circū. viii. pedes depress⁹ humi cū muniū rōndi-
 qz parietes: atqz insup camera lapideis forni-
 sib⁹ victa: s; iclita tenebris. odore feda atqz fr̄i-
 bilis facies et⁹ ē: i eū locū postq̄ demiss⁹ ē Lētū-
 lus iudices rez: apitaliū: q̄b⁹ p̄ceptuz erat laq̄o
 guā fregere: it aqz ille lētul⁹ patriā ex clarissia
 gente corneliozuz. qui p̄sulare imperiū rome
 b̄uerat. dignū morib⁹ factisqz suis exitum vite
 inuenit. De Lētbego Statilo Labino ce pario
 eodem non sumptum supplicium est.

Um ea rome gerūtur La. ex oī copia
 quā z ipē adduxerat: z Mālius habue-
 rat duas legiones instituit cohortis p̄-
 num ero mi. itū p̄plet: deide vtrūqz volūtari⁹ at-
 et locis i castra venerat: equalif. distribuerat:
 ac breui spacio legiōes nūer o hoīm expleuerat
 cū iunctio nō amplius duob⁹ militib⁹ habuisset

Cathline

Sed et oī copia circūq̄ta p̄serat militariū⁹ iar
 mis instructa ceterūque cas⁹ armauerat sp̄aros
 aut lāccas alīū p̄acutas iudes portabāt s̄ post
 q̄ātoni⁹ cū exercitū aduētabat. Cathline p̄iōt
 iter facere: modo ad vrbē modo Balliam ver
 sus castra mouere: hostib⁹ occasionem pugnā
 di nondare: sp̄abat p̄pediem magnas copias
 sese habiturū. si romesociū incepta patrauisset
 Interea fuitia repudiabat. cui⁹ initio ad eū ma
 gne copie p̄currebāt. opib⁹ p̄iurationis fretus
 fil⁹ alienū suis rationib⁹ existimās videri causā
 ciuū cū fugiturise omni casse: sed postq̄ in ca
 stra nūcius p̄uenit romes p̄iurationē patefacta
 de lētulo z cethego ceterisq̄ quos supra memo
 rari supplicū sumptum. pleriq̄ quos ad bellū
 spes rapinaz aut nouarū rex studiū illeferat
 dilabūtur: reliquesca. p̄ mōtes sp̄os magnis
 trinerib⁹ in agrū pistoriēsē adducit eo consilio
 vti p̄ tramites occl⁹te pfugeret i gallā trās alpi
 nā. **D. Metell⁹** celer cū trib⁹ legiōib⁹ i agro
 piceno p̄sidebat ex difficultate rex eadē illa ex
 stimās q̄ sup̄ dixim⁹ La. exagitare. Igitur vbi
 ei⁹ iter ex pfugis cognouit: castra p̄pere mo
 uit: ac sub ip̄is radiab⁹ mōtiū p̄sedit. qua illi de
 fens⁹ erat in Balliam p̄per āti. neq̄ tamen
 Anton⁹ p̄cul ab erat vt pote qui magno exer

cobortes continet vnaq̄q̄ co
 hors sexcentos milites continet.
 Sed ex oī: hoc plurimū cath
 line nocuit: pauci admodum
 arma militaria hēbāt. Casus
 sicut vnicuiq̄ ad man⁹ arma
 puenerāt. Sparus est gen⁹
 telli quo vtunt rustici ad pu
 rapas arbores: z ē iob lōgū z
 in extremo incuruū i modū
 pedis. Balliā vsus. notandū
 est hanc p̄positionem vsus si
 ue in cōp̄sitiōe sine in appo
 sitiōe s̄ postponi debere. i cō
 positiōe vt dextrorsum seor
 sum. in appositiōe vt hic gal
 liā vsus. icepta icēdia rapias
 Servina. i: suos quoz ma
 gna copia p̄fluxerat lib̄eratis
 cupiditate. Alieni: incōueni
 ens ne extimaret malo poti⁹
 q̄ bono ciuū id facere. Dila
 bun⁹ in diuersas p̄es fugi
 ent. Magnis itinerib⁹: lōgis
 itinerib⁹: Pistoriēsē: p̄isto
 riū ciuitas ē erurie. Trami
 tes dicūt angustiores semire
 p̄sidebat: erat in q̄t i agro
 piceno. **D. Metellus**: qui cū
 viderat in maritimis agustij
 cathline extimauit
 eadē illa cogitare q̄ p̄p̄one
 rat Sal. Ex difficultate repx
 ex agustijs q̄b⁹ obsit⁹ erat ca
 thline. Sub radiab⁹ in fau
 cib⁹. Alpiū. Qua discessus: q̄
 parte descenderet cathline vt
 irer in galliam. Neq̄ tamen
 Antonius superius scripsit
 quomodo Metell⁹ celer ext
 stimans id quod erat scilicet
 in galliam trāsire statuisse ca
 thlinā: alpiū fauces occupā
 uit: nec interea eū perseq̄ de
 sistebat Anto. z non valde ef
 rat aptior cathline ad fugien
 dū q̄ ad plequēdū Anto. naz
 li Cathline erat cum suis ex
 peditor ad fugā. Anto. locis
 e q̄orū iter faciebat: igit q̄
 tū iuuabat sp̄el fuge cathline
 e uū

Coniuratio

tū. An. equiora tū quis mē
 tellus celer catiline descendē
 ti ex alpiū oppositus eēt. Te
 tare: expiri. Acq̄noribus pla
 nioribz. Montibus obiectis
 Clausis: hinc anthoni^o p̄me
 bat: hic mōtes astabat. For
 tunā: seu p̄spā sea a duersam
 Cōtinue multitudie. Et timi
 dosi naturaliter fuerit in bel
 lio nō pōt firmior fieri corpe
 z timidus fuerit non pōt au
 daciā z fortitudinē ai capere
 ignauo ad corpus. Timido
 ad aiuz. natura ad strenuū
 Moribz ad fortitudinē: sed
 cū hinc picula sint. hinc glia
 videtis strenuos z fortes eē
 oportere. Patere apparere.
 Sed ego vos: qz occurrebat
 si nihil p̄ficat oīo impatoris
 ad milites adorandos cur
 nos aduocasti. secordia igna
 uia. Cladē: calamitatē. Neqz
 qz se nob obijcit. Meli^o nunc
 ho p̄git catilina qd̄ superius
 ceperat vs ostēdat in qua ne
 cessitate sint milites sui: vt for
 titer sibi pugnādū intelligāt
 iuxta: pariter. loco statu. Ab
 vrbe. s. exercit^o āthonij. a gal
 lia: scilz exercitus Metelli.
 Parato: p̄mpro. Dextris. nā
 dextre n̄re p̄nc nob hoc pare

titu loci eq̄rib^o expeditosi fugā seq̄ret. Szp^o
 q̄ videt catilia. mōribus atqz copijs hostiū sese
 clausus vrbe res aduersas neqz sāge neqz p̄si
 vllā spē optimū facturatus: tū re fortūa belli
 tata te: statuit. cū sātonio: q̄p̄rimuz p̄fligere ita
 qz p̄tiōe aduocata. huīsmōi orationez habuit.

Omptū ego hēo milites h̄ba nō addere
 i h̄tutē. neqz eē ignauo strenuū neqz for

tē timido exercituz ipto: of one fieri: q̄nta' cu
 iusqz aio audacia natura hauā morib^o iest tan
 tūm bello patere solet quē neqz gloria: neqz pi
 cula excitāt ne q̄cquā horroz^o z: timor ai auri
 b^o officit: s; ego vos q̄ pauca mōmōzē aduoca
 ui: si' vt i eam' mei piculi aperirē scitis eq̄dē mi
 lites secordia atqz ignūia lētuli quātā ipsi no
 bis qz cladē attulerit: qz mōduz eē vrbe p̄resi
 dia oppio: i Balliā p̄ficisci nequeri. Hū vero i
 quo loco. res' nostre sint iustā mecū omnes itel
 ligitis: exercit^o hostiū duo vu^o ab vrbe alter a
 galia obstāt. Diuti^o in his locis eē si aiuzferat
 frumēti atqz aliaz rex' egestas p̄bibet: q̄cūqz
 ire plācet ferro iter ē. apeirēdū: qua p̄pter vos
 moneo vti forti atqz p̄pato aio sitis: z cū p̄liuz
 ininebit i m̄ieritis vos diuitias dec^o glouā p̄re
 rea libertatē atqz patriā i dextris vestris por

Cataline

tare: si vidim⁹ oia⁹ vobis tuta erunt. In meat⁹ abun-
 de: municipia atq; colonie patebunt si metu ces-
 serim⁹ eadem illa fient neq; locus neq; amic⁹
 quisquam teget: quem arma non tulerint. Pre-
 terea milites non eadem nobis et illis necessitudo
 impendet: nos pro patria pro libertate: pro vita
 certam⁹. Illis supvacaneum est pro potentia pau-
 corum pugnare. quo audacius aggrediamini me-
 mores pristinae virtutis: licuit vobis cum summa
 turpitudine in exilio etate agere. Potuistis non
 nulli in Rome amissis bonis alienas ope specta-
 re: quia illa feda atq; intolleranda viris videbatur
 hec sequi decrevistis si hec reliquere vultis au-
 dacia opus est. Nemo nisi victor pro pace bel-
 lum mutavit. Nam in fuga salutem speravit cum arma
 ab corpore regitur ab hoste auerterit: vero de-
 metia est. sepe in periculo his est maximum periculum
 quam meti est audacia pro muro habetur. cum vos
 confidero milites et cum facta vestra extimo magna
 me spes victoriae tenet animus etas: virtus: vestra
 me hortatur. Preterea necessitudo quam etiam timi-
 dos fortes facit. nam multitudo hostium ne circum-
 venire queat prohibet angustiis loci. Quod si virtuti ve-
 stre fortuna inviderit. caute ne multas animas
 amittat. ne capti potius sicuti pecora trucidati
 in iniuriis virorum more pugnantes. cruentas atq;

Tererunt: defenderunt. Nobis
 et illis non eadem necessitate
 bellum geritis: qua illi nos
 pro nobis illi pro aliis pugnant:
 Supvacaneum: superfluum
 et minime necessarium. Pot-
 tentia paucorum ob eam rem
 parvifaciunt ut vincant. Licet
 ita esse necessitas maxima. Et
 nullis: perditis bonis vestris.
 Nec arma: Nisi victor cui se-
 mel bellum placuerit si pacem
 voluerit necesse est ut victor
 evadat. aduertes abiecerit.
 Ea vero. i. certe. Maximum per-
 iculum: quia maximo timore affi-
 ciuntur et periculis subiacent.
 Nam respondent objectioni.
 multitudo quo vindicat. is-
 cut pecora: quia quemadmodum
 pecora iugulantur: ita vos
 cum in eorum manibus per-
 ueritis iugulabimini.

Conjuratio

Ordines instituit totius aciei
centuriones tribuni militum
manipuli legati. Legati qui le-
gati ter milia seretorum et sera-
ginta ser hominum per ar pedes
cum descenderet ex equo. pro loco
pro qualitate. Aspa rupe: aspo-
laro reliquarum cohortium. in sub-
sidio: si forte prius acies cessis-
set. Ab his centuriones: primum di-
cere quo pacto instruit exer-
citus suum. dicit enim cum a dextra
in rupe aspa posuisset aciem
subsidiis manipulos collo-
casset: ex his delegit centurio-
nes etc. Ab his subsidiis. cen-
turiones qui per ar manipulis.
Euocatos: euocati dicebantur
qui scripti erant ex diversis viri-
bus sociorum populi romani. Ex
gregariis: gregarii milites di-
cuntur de grege qui nullum ordinem
habent. Eurare: curam habere. Aquila. in
ape venillu eo quod aquila signa
romana scimus fuisse. Cimbrico:
quod gessit Cimbricos. Ager
pedibus: podogra laboriosa. ve-
teranas cohortes. i. veterano-
rum militum cohortes. veterani
militares dicebantur qui diu
in linea gesserunt. et prope rei
militaris erant periculisissimi. Tu-
multus causa: veterani milites
subiti periculi causa descripti erant.
Post eos post veteranos mi-
lites: quod subiti periculi causa con-
scripserant. inde subsidiis: sub-
sidia dicta sunt a subsecundo: eo
quod pro primis acies subsideant
et stentur eum prima acies victa
ita vel labe fracta fuerit mi-
lites qui subsidiis erant in primo
loco ponebantur: unde prima acies
res pedum retulerat. Nominas
nominatim. ipse petreus. pro
aris et sociis: pro templis et so-
cis Prefectus: qui princeps
reie ritum ductauerat. Pre-
tor impator: idem facit quo
tempore motus est exercitus
Antonij et eodem Carili. mo-
tus est exercitus. A feretariis

luctuosam victoriam hostibus reliquatis. Hoc verbo
tunc paululum promorat signa canere iubet atque in-
structos ordines in locum equum deduxit. Deinde
remotis pedibus equis quo pedibus erecto pericu-
lans animus amplior esset ipse pedes exercitus pro lo-
co atque copiis instruxit: nam vti planities erant
inter sinistros montis: et ab dextra rupes aspe-
ra: octo cohortis in fronte constituit. Reliqua
runt signa in subsidiis artius collocat: ab his
centuriones omnes lectos euocatos. Preterea
ex gregariis militibus optimum quemque ar-
matum in primam aciem subducit. L. malum
in dextera: fesulanum quedam in sinistra parte cu-
rare iubet. Ipse cum liberis et colonis prope aqua
lam assistit. quam bello Cimbrico. L. Marius in ex-
ercitu habuisse dicebat. At ex altera parte L.
Antonius pedibus eger: quod proelio adesset equabat
N. petreio legato exercitum permittit. Ille co-
hortis veteranis: quas tumultus causa descripserat
in fronte: pro eas ceterum exercitum in subsidiis col-
locat: ipse quo circumueniens unumquemque nominas
appellat: hortatur rogat: ut meminerint se pro-
latrones inermes: pro patria pro liberis pro aris
atque sociis curare. Hoc militaris qui amplius triginta
annos tribunus aut prefectus: aut legatus aut pro-
tor cum
magna gloria in exercitu fuerat plerosque ipsos

Catilina

factaq; eorū fortia nouerat ea mēorādo mili-
 tū aios accēdebat: s; vbi oib; reb; exploratis.
 Petrei; tuba signū dat cohorti paulatim cede-
 re iubet: idē facit hostiū exercitū. postq; eo vētū
 ē: vñ ab feretariis plū comitti. posset: maximo
 clamore cū in festis signis vtriq; cōcurrūt pila
 omittūt: gladiis res agitur veterani p̄stine vir-
 tutis memores comin; acris instare: illi haud
 timidi resistūt: maria incerta; iterea Catilina
 cū expeditis ī priā actē p̄sari: laborātib; succur-
 rere: itegros p̄ faucib; accēfire: oia p̄uidere. mi-
 tū pugnare: sepe hostē ferire. strenui militis ⁊
 boni ipatorū officia sil' exēq̄bat. Petrei; vbi vi-
 det Catilia; p̄tra hac rat; erat magnavis; ten-
 dere cohortē p̄tozia ī medios hostes iducit eos
 q; p̄turbatos atq; alio alibi resistētes interficit.
 Dein vtriq; ex laterib; cēfos aggredit. Man-
 li; ⁊ felulan; ille ī p̄mis pugnātes cadūt. Post-
 q; fusas copias sese cū pauc; relictū vidit catilia
 memor gñis atq; p̄stine suē dignitat; ī p̄fertis-
 simos hostes icurrūt: ibiq; pugnās p̄fodit. S; p̄-
 fecto plio tūc; ho c̄neres quāta auducia quā-
 taq; vis ai fuisset ī exercitū Catiline. Naz fere
 quē q; q; pugnādo locū vñ cepat eū amissa aia
 corpore tegebat. Pauci autem quos medios
 cohortis p̄tozia; disiecerat paulo diuers; iace-

ferēdū dñr milites senis ap-
 mature: eo q; arma tñ modo
 ferebāt: q; manib; gerunt. pre-
 tozia: cui; cohortis impatoria
 tuella erat: hi ex robustissim;
 mis; totū exercitū erant dele-
 cti. Expeditis: leuis armatur;
 re. Et laterib;: nō in frōre vbi
 Catilina stabat. In primis ī-
 ter prios. Catilina postq; cas-
 tilina vbi alios vidit suos
 meminit sue nobilitatis: ⁊ ne
 turpis caperet ī hostes cōfer-
 tissimos. prupit vbi cōfusus
 ē: fusas. Prostratas cesas. cō-
 fodit. transigit. Sed cōfecto
 nunc dicit Salustius q̄liter
 se habuerunt romani fuso ex-
 ercitu hostiū. Conecto perfe-
 cto. Vis conatus. Amissa
 aia. i. vita. Diuersus a suis.

Coniuratio

Catilina vero longe Catilina non modo contentus fuit non fugere: verum etiam Romanos irripere voluit: ne inultus moriret. Ingenuus: libere natus est. iuxta similit. In quavis celsus esset exercitus Catilinae Volentes: ut spoliarent Letitia eorum quae inimicos reperiebant Meror: luctus eorum quae amicos cognatos aut hospites invenerant.

Finis.

bant. sed omnes tamen adversis vulneribus sciderant. Catilina vero longe a suis inter hostium caedevera reperit. Paululum etiam se praesens: ferociaz et animi in quibus habuerat vium in vultu retinens. Postremo ex copia: neque in praesidio: neque in fuga quaequam civis in genuum captus est. ita cuncti suae hostiumque vite iuxta pepercerant neque tamen exercitus populi Romani letam aut incruentam victoriam adeptus est: nam frenuissimum quoscumque aut occiderat in praesidio: aut graviter vulneratus discesserat. Multi autem quod de castris visendi: aut spoliandi gratia processerant: volentes hostilia caedavera amicum alium: praesens hospitum: aut cognatum reperiebant. Si vere itaque inimicos suos cognoscerent. ita varie per omnem exercitum leticia meror: luctus: atque gaudia agitabantur.

Portii Latronis declamatio contra Lucium Sergium Catilinam

Quid precibus apud deos immortales sanctissimi iudices vobiscum aliqui valuisse mus: iam dudum et possemur. Re publica nostra florētissima et civis nostros habere mus tamen studiosos rerum gerendarum: tamen praesens simul ac virtutis amarissimos. Id quod praesens eximia leticia frueremur: cum rationes omnes dicendi nostras in laudem summorum atque optimorum civium consumendas esse viderem. Nihil enim statim a quo dignum nec auctoritate maiorum nec opinione popularium: quae in eo genere versari forensis exercitatio: quae canere laudes egregias summorum hominum posset: atque animos inflammare nostrae civitatis ad imitandum: verum ea dicendi voluptas olim sapientissimo viro: M. Catoni plane contingere necno. et Calbe Scipioni. Diacchia porcine. Crasso atque Anthonio summis atque ornatissimis oratoribus: quorum praesens singulari praesentia virtutis ac studio pene incredibili pulcherrimamque artium floruerunt. nobiscum vero in ista nostra bene ageretur: si modo tamen abessemus ab illa modestia temporum atque hominum: nec incidissemus in atrocissimos rei publicae fluxus ac miserandam temporum

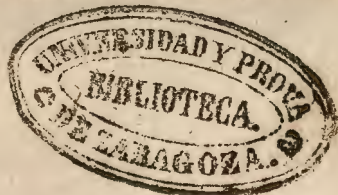
ēalamitate. **M.** si quidē cāroni aut Scipioni coetaneo suo monumentis immortalibz. huius
vrbis z sine dubio clarissimis luminibz rēpoz suoz. De legibz dicendū erat: de institutis ma
iorz: de gloria militari: plepe de laudibz ac victorijs nobis hō q̄ deuenimus in hanc truculē
lentam tēmpoz cōditionē: sublata est oīs gratia dicendi atqz interceptus locus oīs aut iu?
cūditissimi sermonis aut cōciliāde beniuolentie popularis. Nam si quando vor nostra siue
a foro siue a curia desideratur dicendū est ppetuo nobis aut de tererrimis huius patrie ca
lamitatibz. aut de nefarijs oppssionibz ciuū: aut de pdite iuuentutis nūc ipudicitia flagitio
sa: nūc ignaūia singulari. Quare pestiū tanta indies redūdatio ē. vos estis testimonio iudic
ces. Quoz aures caluerūt assiduitate pene quotidiana: copiazqz incredibili ciuū: contro?
uersiaz. Dixim⁹ equidē paucis añ dieb⁹ vt pbe meminisse potestis de. **L.** glabronis imani
rate atqz audacia furiosissimi hoīs: z siue dubio crudelissimi: cui⁹ in senatu sica pzidie dep?
bensa ē cū qua. **M.** papiriū lucē hoīs patrie dignitatis extinguere moliebat. Nūc hō dicen
dū ē de. **L.** Catiline sceleratissima mēte atqz iustitā neq̄ua: quā nup in oīz ciuū pntie stra
gēz redūdaturā dī imortales in auroz sceleris: tū benignitate sua. tū cōsulari vigilia reoz
seruit. Quēso igit iudices diligēter atēdite rēqz cognoscite barbarā crudelitatem. Periculo hō
tz calamitate reip. pntiosissima **L.** Lucī? si qdē Catilina nō ignobili gñe pdit⁹ neqz infima tur
le: si dotes egregias tū fortune tū corpis ad dignitatē vrbis nō ad pntie cōferre statuit et
rēp. nup ex atrocissimis belloz ciuū vlnenbz paulisp respirāre nouis insidijs opprimere
conat⁹ ē. qd exhorruistis iudicis: nō mō opprimere cognat⁹ ē sed: crudelissime vexare nō ve
rare tm: sed inaudito quodā gñe feritatis extinguere. Manū ad id cōparer diuersam qdes
gñe se magnitudine sceleris vitēqz silitudie pene eadē: quā manū exacerbata cōtinuo penū
ria rei familiaris z ob id desiderio pde mirabiliflugrantē illebre sibi facillime cōsiliauerūt
L. Cōsilia nefari facinoris in āplissimi ciuis. **M.** **L.** domo decoq̄bant. Ad eā greges cōflue
bāt pditoz adolecentiū quoz hic familiaritate eximā cōsecut⁹ fuerat: cōsiliatā p̄iz assuetu
dine stupr: prim gñe quodā nefarie largitiōis adhibiti sūt z cūci barbaroz hominū nobi
litati nō solū magnitudine sūma eris alieni: verū etiā cōsuetudine ac studio turpissimaz re/
rum. Necesse muliebz ab eo cetū religioso ac nocturno pfusus abfuisse iudicare sūt nulla
deniqz portēta vrbis nulle finitūmaz religionū pestes repte sunt q̄ nō denotate solertissime
p hūc p magnitudinē inopie facillime cōitate recte denolauerūt in areā ipam nefarie con
iuratiōis. Hō cōsilioz fuit vt saturnalibz p̄ie futurz vniuersi cū armis ad ipi⁹. **L.** domū p
sto forē: ibiqz dato signo collaberēt oēs prim ad diripiedā inflāmandāqz vrbē: prim ad tru
cidandū senatū. prim ad eos cōficiēdos q̄ p̄sidū vrbis ferre voluissent. Catilina interim oēs
z ducē z impatorē appellaret. audistis iudices satis euidēt vt arbitroz cōsiliū sceleratissimi
hoīs catiline reiqz indignissime miserabile ac detestabile crudelitatem. Nūc ea audienda cā ē
agnoscēdeqz faces qb̄ ille flagrauit ad cupiditatē huiuscemōi scelerati facinoris obeūdam
q̄s si plane cōprobatas vob vt arbitroz planeqz illustratas euidētibz signis atulero: nihil
erit ipedimēto qm hostē reip. crudelissimū atqz iustissimū: sūmis supplicijs sūmisqz cruciari
bus mulctādū ac mactādū eē iubeatis. Tria iudices: snia mea: scelerata: crudelia: flagitio
sa iudicia q̄ mētē catiline sp̄ imoderatā: sp̄ rebz nouis studēt ad exitū p̄ie cōmouerūt: dicē
da sūt. Prīmū rō qdā tristic similtatis q̄ duc⁹ ē vniuersū senatū ex memoria repulle cōsu
lar? capitalit? fuisse sp̄ insectatū: Scda rabies qdā temerarie ambitōis siciēs imodice gloriē
pfusqz inflāmata ppetua qdā z singulari cupiditate dñandi: postremo cetus infames tur
pissimoz hoīz nō modo fatigati diurno malo domestica necessitatis: verū etiā imburz
flagitijs ac cōsuetudine scelez sempiterna: comite z genitrice pessimaz cupiditātū: qd gen?
hoīz Catilinā suū etiā dormientē z somno facillime excitare voluissent: hīs offēsis breuif sa?
neqz cōfutatū q̄ p densiōe flagitioz spoz nfi aduersarij dicēda eē putauerūt finē adesse
vobis intelligētis. Bello mitridatico iudices lōgissimo qdē oīz z sine dubio post punicuz
piculosissimo: eū diu? in senatu de eligēdo impatore dubitatū fuisset planeqz oēs ambige
rent: q̄ snā sagacissimo regi sagacissim⁹ nfi impator opponeret: catilinā in oēs cōpetitores in
credibili qdā ambitōis magnitudine deflagrantē oēs senatorie snie reiecerūt. Eo telo per
cu sūs adeo catilina fuit vt postea nullā omiserit neqz p̄turbande curie neqz insectandi se
natus occasiōē. Videbant nāqz cupiditatem suā illo supstite nunqz in cū locū puenturam

forē de q̄ illā pridē vniuerse oīuz vocēs eijcendā eē putauissent: voluebat itē aio sūmas vite
necessitates q̄b; eruere se posse arbitrabāt: si q̄ rōne p̄claris mḡratib; aspirasset. Nunc illas
ho magis ac magis iustauratas q̄tidie intelligebāt q̄nquidē inspiteret oēs vite sue ratios
ea snia iugulatas p̄lus extitisse: ac q̄cquid inērepuisset vlti^o metuendā esse consularē v̄
gilia: metuendū esse iudiciū senatorie auctoritatis. hanc v̄o specie ita exanguē ita consterna
tam cōsuetudo erexit vite prauissime ad oē facinus neq; oīū sui patiens neq; alieni. Qualif
eius vita fuerit: z si p̄clare conscia publica teneat huic tū illustrande seu patefaciende testef
indubitati videre p̄nt hī qui sacrariū illud libidinū colere atq; obseruare consueuerunt. q̄
nege dī imortalis: q̄ portenta scelez qui libidinū gurgites: que snie flagitioz: v̄z his rōoz
sparsus ē de morib; Catiline. eaq; gentiū opinio puagata quatenus existimem voces ip̄sas
publicas nō hoīuz eē sed oraculi poti^o nūcupandas. Samā v̄o popularem a maioribus no
stris sepenumero accepim^o: neq; temere vnq; nasciturā esse: neq; temere occasurā: dedecus
illud egregiū corpis nō ad dignitatē nois ac gl̄ie secuti par erat hōi nobilissima familia na
to. sed v̄i latro p̄ditissimus ad oē genus flagitiū cōferendū fuisse sp̄ arbitratu est. Citres ad
stuporem hoīuz p̄clare atq; inulitate p̄petua voluptatum intemperantia sūt labefacte: flos
pueritie vetustissime ad ituenti iucunditatē cui nō libidini potuit flagitiose iuuentis autq;
turpidinis notam non subeundam vltro: atq; accersandam esse cogitauit. Lux vero illa p̄
ciari atq; excellentis ingenij quam omnes diuinā sp̄ z singularem atq; iustitatem penitus
esset arbitrabant. nōne inter fedissimas voluptatum sordes restructa oīo pestis hui^o impu
rissimas voces: molliciem lenicā: obcuius impudicos blandities muliebres z omnem de
niq; copā nō mediocriū vitioz sub illa frōis erudita simul atq; insigni pulchritudine deli
tiscētē. Pretereo mentē illius plusq; gladiatoriā: sitim incredibilem cruoris humani: miz
incōstantie genus: vultum nunc dimisum: nunc alacre m: nunc anbelantes scelus: nūc gra
tia meretricia florescētē: summū pecunie desiderū: infimā simul pdigalitatē: contēptus
incredibilē oīuz bonoz: itemq; erimā cū sūmis atq; ornatissimis ciuitib; familiaritatem. nī
hil em̄ fuit isto mīstro versipelli^o aut mirabil^o hoīuz memoria ita v̄ res diuersissime sepe
numero videant in eodē ingenio tanq; in sentia quandā teterrimā simul redū dare. Quis
igit̄ dubitandū esse patauerit hoīem p̄dictū huiusce institutiōe vite remotissimū ab oī ḡne
hūanitatē: p̄facile sece teterrimō cuiq; atq; imanisimo facinori fuisse: accōmodatuz fontē
apūim^o iudices oīuz Catiline mox atq; oīs cōsuetudis: v̄n illi demanasse vis ista p̄clara cō
silioz: facillime intelligēda ē. Nūc vidēdū ē sp̄ atrocissimū sceleris v̄n illi subministratā fuisse
iudicem^o. Sū hic itaq; secū repeteret memoria miserāda ignominia cōmitioz: turpesq; an
gustias afflicte rei familiaris sūq; incuerēt vel sibi viuēdū at moriēdū fore cū turpitudine sū
ma v̄ senatū nullū eē oportere: de rōne delēdi ill^o primū cogitare cepit. nā illo delēto sine du
bio itelligere viā latissimā libidinib; sui p̄tinuo parere: v̄rit itaq; oculos ad innumerabiles co
piā iuuentis q̄ dies ac noctes stipēbat in exercēda p̄suerudie hūaz cupiditatus cōputauit
manū ip̄sam hoīuz tāq; hastā validissimā sp̄oris sui facine sibi accōmodari posse quā con
te: q̄ret in oīuz n̄m ruinā atq; iterēptionē: vt quā cōquērat ducatā vite prauissime istituz
imbutā sepenūero sanguie mīfoz: ciuū: ardētē incredibili desiderio p̄de: sibi v̄o mira fami
liaritate cōsiliatā. Sen^o ē hoīuz vehemētē exercitū. ferro atq; inopia duabo reb; ad oē facin^o
patissimū. q̄d gen^o ego ciuitati n̄e: marie debilitate ciuiliū atq; afflicta magnitudine cala
mitatū magoope p̄muscēdū eē iudico: nihil in illis p̄ter sp̄ atq; aiam fortūa re fūauit alte
rā ad differēda vite necessitate: alterā ad liuorē suū magnifice accōmodatā nihil ill^o cōtēpri
bil^o: q̄s siq̄dē rudimta vita traducta i hac tenuissima re dep̄osita nūc i gladiatorijs m̄nerib;
nūc alia facinoris atrocitate: p̄ri ad oē scel^o: p̄ri ad oēm patiētā erudierū: v̄z be pestes snia
mea fuerint obiectores: eko magis extimescēdas eē reoz: tanq; p̄petuo seditionū ciuiliū ac rez
nouandaz audissimas: siue: qz voluptatē capiāt ex merore socie calamitatis siue quia ciui
tatū versutiam: mutabilitatem rez suaz portendi quodā mō arbitrant. hi sunt quidē quos
in foro quorūdie in oculis ciuū calamitatos ac vestib; collucentes passim obuolitare cer
nimus: fortunas oīuz populariū atq; oīū ciuitatis luminib; cōsignātes q̄ nō mō arrecci p̄
manent ad oportunitatē cuiuspiā p̄sentis cōmodi: v̄z etiā gestūt ad opinionē sp̄ate v̄tili
tatis. Si feras q̄ oīs generis quo magis attenuate fuerint penuria edēdi eo magis p̄cipi

tes atq; effrenatas ruerē i pntie vldem? Quid hāc despatoꝝ colluuiam letundā ac sitiēre fa-
cultati n̄rariū q̄ ipetu que strage ruiturā eē credit? aut debachaturā si se carcerib; emiserit
cū ille rōne carēat atq; itelligētia h̄o nō abint penit? ab ipā facultate Brauissimi qdē sūc
mosus irritate necessitatis. Dū imortales q̄ clades ab illa feritate hoim: q̄ ḡna flagitioꝝ
emanauissent: si nocturn? iste ipator: q̄si q̄sdā rapidissimas beluas i vrbis penates imitte-
re potuisset. Horret aius iudices. ea cogitatōe p̄lecti q̄ miseri p̄tulissent? si sapoz oculos cō-
sularet detenuisset. Restiguedā ē itaq; flāma nob̄ scelerataz atroz dū adhuc velata cinerib;
ac sopita: facultas restiguedi leuissime dura ē. ne cū oia p̄phēderit. qd̄ dū penit? auertant
nos frustra postmostrū furibūdā atq; exultāre restigere cupiamus. Ne q̄ rectore nauis aui
dēdū p̄lus existio i ipō merore calamitose tēpestatis quā illi fugere faciliē licuisset p̄ugen-
tē prio sibiq; ac reb; suis naufragiū minitarē. Neq; itē gubernatorē vrbis i ipō exordio z cas-
lamitate ciuitat; quā ipēdenre pri? ipē p̄silio suo: suaq; prudētia sustinere qdāmō ac pro-
pullare potuisset. Sere sunt hois lamētatōes: p̄sulsq; vituperāde. q̄s occupatas i his lugē-
dis cernim? q̄ vicio suo desidiaq; p̄tigerūt. Colicraridi. Lacedemonioꝝ duci q̄s ornatisimaz
cui p̄erat classē. fundit? amississet. p̄ imoderatā glie cupiditatē nihil ad ea restiguedā nouis-
sima consilij ratio suffragata ē. Quam fuare poterat si modo in statio continuisset. Teren-
tio Carroni sēpiternū dedec? atq; imortale monumētū erūt flagitōe turpitudis delecte ad-
cānas temeritate sua pulcherrime romāoz legōes: q̄ fuare piculosisimo tpe rei pu. sine du-
bio fuissent. z robur eximiq; miserrime vrbis: z p̄petuū dec? p̄sularis prudētie disciplineq;
militaris. Recte itaq; maiores n̄rī sūmis laudib; offerēdi: sunt q̄ Spu. Melitū. Brachos
q̄ Māliū capitolinū. q̄ drusū q̄ Statu. fortissimos hoies. z rei pu. sēpiterno nō mediocriē
opitulatos qd̄ deuenissent affectate tyrātidis i suspitionē morte mulctados eē putauerūt
nec spu. Melio fauoz ap̄lissim? ciuitatis. Nec Brachi aui sui Scipōis clarissimi viri mēo-
ria: nec mālio celeberrima glia capitolij liberati: nec Druso scitissime sui penates: nec sator
nino ius sacrosancte dignitate auxiliata ē. qd̄ ita qz necē paucoꝝ aut vni? hois calamitā i
publice maiores n̄rī sp̄ antepōndā eē putauerūt: qd̄ gen? crudelitatis eximū nō sūmi arbi-
trati ciues eoz. reprimere sumisq; affligere supplicij. q̄rū i rē pu. p̄lepe clarissima b̄nficioꝝ
ḡna existissent. minime: qd̄ ita. qz nullū sac̄ dignū supplicij gen? i eos p̄sumi posse opinabat
q̄ pprie sue libertate opprimere statuissent: nec illos ciues eē iudicauerūt: q̄s obiecisse rōes
p̄rie caritat; ituerēt. Et p̄ eos q̄ tales iteremissent: nō mō dici atq; appellari ciues vt eēt ita
tuebat; afficiēdos fore imortalib; donis: ac sēpiterno hoim mēorie p̄secrādos. Quid. n. p̄
idignū? dici q̄ vitā a p̄ria susceptā ad illi? p̄nitie calamitatēq; p̄ferre qd̄ fingi sceleratū? q̄s eoz
rū penas ad crudelissimā fuitutē excogitare: q̄s b̄sdē menib; ac testib; p̄stitutos eadē leges
atq; eadē viuēdi rō p̄tulerūt. qd̄ deniq; pōt irollerabili? existimari q̄s i fere delubus deozū
imortalū a facultatib; n̄rīs illic sceleratas faces: acerbissimas expilatōes: b̄ q̄ curauerūt
iudices aut q̄ rētauerūt nūq; ego alienos ab hostib; aut diuilib; feritati bestiaz existib; vi-
dim? de spe pficiēdi nefarij facioūs: vidēdū ē de loco: quā latebrā cōmodissimā z tutissimā
egregi? artifer delegit cū cōtegende cōspiratōi sue. tū armis oib; artificij p̄phēdēdis: ne for-
san temere domū nobilissimi atq; opulētissimi. M. Le. delectā eē indicens. Prīmū hō dele-
ct? ē h̄mōi nepharijs cupiditatib; affinis: q̄ p̄cipess p̄sus fuerat cōsilioꝝ suoz adiutore te-
terrimaz libidinū socio: marioꝝ piculoꝝ: cui spectato frequēti difficilimā reb; sūmā h̄mōi
atrocissimi mali tuto comitti posse facillime sibi pollicebat. Preterea domū diligendā eē in-
dicabat solitudie locoꝝ desertā: z ab oi frequētia populari remotissimā q̄. s. voces cōiuratio-
nis tutissime cōtinere posset. Cōtulit igit se i ipam M. Marci Luce domū rēorā ab oi celebri-
tate cōstipēdā multitudie arbusculaz z ab oi suspitōe p̄dēdi facinoris nō mediocriē abhor-
rerē. q̄s hō tetēderit ibi cōiuratōis laqos aut q̄s catbenas scelez cōsua uerit nobis ac facul-
tātibus nostris. Saturnaliū dies patēfactura fuerat nisi primū benignitatē deoz imorta-
liū: deinde vigilantia cōtulari nepharie sicce de manibus latronū excedissent: nullas ap̄li?
tediculas p̄mescam? ab execrabili mōstro: nullas insidias ab hoste tererrimo tenet fera
si vitiēstis declinatura est telū ipm sacrosancte nostre auctoritatis. Neue Ca. nesciens vigi-
lantissimos cōsules h̄re rem p. Le quocūq; veneris quocūq; abieris diligentia nostra cir-
cūspectū tenere: qd̄ externa nocte p̄cūculis tuis agitatū sit. h̄mēcū recogitas: cū ad M. Le

est venisses vnū ex fidelissimis similibus tuis ad multā nocē. tēq; i steriore vna cū illo ca-
biculo p̄re recepisses tanq; i sacrū mēorabile cupiditatu v̄rariū repete de **M. Leca** sciscitari
cepisti nō q̄s ex cōiuratis aduenisset. cū subito **Lc. ac cetheg.** terribilia capita maleficiorū
oīz fimbūdi atq; alacres irruerūt. moxq; ingressi vociferare ceperūt qd aḡ ca. cur volupta-
tes n̄ras diuīq; remo raris: p̄sto sunt saturnalia nobis ociosis atq; oscitantibus: quē vnū dies
sepenūero nūcupare solit̄ es enierorē su p̄bissimi ordīs: fugatorē erinax: lucē ac principes
vn̄uerse n̄re dignitat̄. Nā in gerēdis negocijs īgras sequēdas esset ipoz: oppoz: unitates:
z i occasione rez: desidiā actarditatē oēm diligentissime fugiēdā mutābitissime sunt deoz vo-
lūtates z fortunā cū abire pmiseris: frustra postmodū descēdentē ac fugiētē sis iplozatur.
Zalia hqueretē tu paucis p̄ re sublecur? **Adlam** argenā p̄ferri cōtinuo iussisti p̄clarā au-
spicē ac gubernatricē furoris tui futurā. **Tector:** nocēte ipam ipiaz molitionū tuaz p̄sciā a
testē: nihil ex his me fugisse q̄ clā desitu v̄ri conat̄ aḡtaueret p̄ pauca satis attigisse: fuerit
ne solitudine in ipa laticuloz tuoz cū ora vulgī plāe deuinauisses: sefellisse te crederes dila-
gētiā p̄fataz idulstria p̄salarē. **Zinq** teloz innūerabilē copīā q̄ in bisidē fu ris liby autis p̄sti-
dādā atq; occultādā fore curauisti. **Nitro** l̄ras manu tua scripras diuersis mācipijs red-
dēdas: q̄ furori tuo succurrere atq; opitulari vellēt. **Trafeo** rē illā similitimā pdigio: cū mane-
ssto iā coacto senatu reddūd anibusq; subfellijs: ser? i senatū p̄rer? s̄uetudinē venisses: q̄ nul-
li nō oculi te senatoz stati cōsignariū ingrediente demisso, vultu, pallore terribili luminibus
errantibus ac facie p̄ferēte nescio qd iustate crudelitatis p̄retea saturnalib; p̄rie futuris rem-
adoriri placuit q̄ die, ciuitas oīs feriata publico edicto cōferre sese in mōre auctinū: ac nulli
cari qdāmō solita ē: cū tu manu furoris tui diligētē armatā atq; instructā p̄rim ad cedez
senat̄ ac p̄sulu: deū ad occupandā capitolij arcē fueras imissur? atq; his p̄fectis daturus
opam cū direptōi publice tū inflamādīs edib; atq; his trucidādīs: q̄ rē. p. defendere voluit
sent. **Videns** iudices lucē clarissimā rōnū: quā ego p̄fecto cēseo nullis i volucris tenebraz
suaz obruituros eē: nec. **M. Leca** p̄clarā sedē atq; officinā terribilē p̄iuratiois: nec ipa de-
testabile caput atq; obscenū artificē. **Ca. Lūq;** hec oīa p̄stē ai aduertādū ē p̄ vno maleficij
ḡnē. **Ca. nō** mō deos at p̄tiam: verūtā mores. **Leges** p̄suetudinē: bis atq; instituta maioz
violasse. **P̄rimū** duodeci tabulis cautū eē cognoscim?: ne q̄s i v̄be cōt? nocturnos agitare
deū lege gabina p̄mulgatū eē q̄ p̄tiones vllas clādestinas in v̄be cōt? lauisset: moze maio-
rū capitali supplicio mulctaret. **De** te itaq; ca. sciscitator tū cēt? istos cōmitionū tuoz p̄ pre-
pta duodeci tabulaz p̄ leges n̄ras p̄ senat̄ ac plebis auctoritatē noctu cogēdos eē putauit
fū: deū q̄ro si q̄n i lucē sepulchrales iste p̄iuctule tue pdissent: qd r̄sur? fuisses senatu: qd
cōsulib; aut qd viris optimis: atq; amantissimis p̄rie. **Quid** leges igit n̄ras violas ca. qd se-
nat̄ auctoritati p̄dicis. **Equū** ē instituta maioz atq; edita grauissimi scissimiq; ordīs qz p̄
stringere velania tua nō est? ea restituas ac sarcias supplicij tui mēorabili ai aduersione
Māl? **Torq;** filiū suū sumaz singulari v̄tute adolescētē: q̄ is i hostē p̄ mādātū patriū di-
micaservitorē p̄curi securi iussit. **Nos** tēdētē p̄ mādātū senat̄ p̄ vn̄uerse rei p̄ maiestātē ca.
p̄feram? **Maiores** oli n̄ri hoies sapientissimz sine dubio quissimū vnū leges e grecia p̄ lega-
tos suos accersendas eēt putauerūt: q̄b; hāc ip̄ij magnitudinē p̄petuo stabiliret: vt tu hō re-
cēs seueritate illaz cū barbarul tuis abuterer? **Nō** ita v̄sū cartha. acceptim? i **Hāno** ne suo
morti p̄dēnādo fortissimo at trūphaliviro q̄ is edicto senat̄ emin? opt̄epauisse putaretur
Nō ita placuit **Atheni.** v̄bi sine dubio doctissime atq; eruditissime. cū e **Sicilia** belloq; gra-
uissime reuocādū eē **Alcibia** dē statuerūt sūmū z singularē ipatorē: quē iuberēt erpiare sup-
plicio suo leges volitate religiōis nō ita demq; maiorib; n̄ris iudicatū ē cohortib; eroletoz
tuoz. **snia** mea longe ante ponēdis cū. **L. Sulpic.** p̄sulari familia sūmoq; igenio vir. p̄fētī
guā notā libidin ole suspitōis cēseret emouēdū e senatu: multosq; dies i vinculis hndū esse
p̄tauerūt. **Vos** iō iudices **Ca.** mō leges n̄ras atq; auctoritatē senat̄ crudeliter labefactā
tē: verūtā vn̄uerfos ciues ad p̄niciē ferro flāmaz deuocantē impune p̄feratis. **Jacet** hō
p̄stratus euer? **ma**rimaz molitionū vt q̄ conat̄ suos cōsciaz v̄ra patefactos atq; illustra-
tos cernat. neq; cōfectos fuisse seu superstitione cruenti sacra mentis: seu tenebris nocturnis
seu solitudine locoz per maxima z singulari cōtūdite: igit cōrundite iudices. genus istud i
auditi furoris. **Cō**premire hoīem gestientē cfrenata temeritate: flagrantem iniustitias cupi

dicantibus: furentē incredibili supbia: spē nouā dāz rerū mirabilē inflāmatiū. Quictam rē
 ipam publicaz nō mō euctū crudelissimē calamitatū: vtz etiā metu ac suspiciōe libertate.
 Dirim⁹ eqdē sufficientē de senatoria simulacē Lucij. Ea. capite ac fōre scelerate iuratiōis
 resqz oēs plerū sumus: q̄s aluisse furore illū ac primū excitauisse iudicant⁹. Nūc viden
 dū ē de rōne abitois teterrima atqz exitiabilis: q̄s deflagrauisse ppetuo. Catilinā supiori dīo
 ne demonstrauim⁹ Cupiditate eqdē plūras in illo mōstro calamitosas ac nepharias omēs
 p̄sere iudices aiaduerti: libidine viā p̄nitiosissimā i primis p̄sice vsus suz. temerarie cu
 iudā atqz incōsiderate abitois q̄ duce p̄perasse nec illo studio nunqz p̄sciaz opū nec vllō
 desiderio dignitate abstīnuisse reperit⁹ ē. Putabat. n. se frustra nobilissimo gñe natū: frus
 tra vtriusqz erimias corpis: atqz ai p̄secutū fuisse: ni oīa diuina atqz hūana. truculētissimo
 gñe cupiditatis inq̄nauisset. Quosqz cernebat excellere rome p̄stantia q̄dā dignitatis beas
 tiffios eos eē z sine dubio p̄is eq̄pandos fore arbitrabat Id gen⁹ vefāne cogitatis hoies
 suapte nām p̄cipite atqz icōsideratū p̄pultit i abhominādas ac nefarias vire cupiditate. It
 qz nup comitū p̄sulib: q̄n qdē suffragia curie p̄p̄pendente metu Parthici belli diligētē
 enucleata sunt q̄s nō adit. Senator vocēs aut q̄s ciuū p̄cessus p̄iz p̄sentia p̄i oblecta
 tionibz nō abeūdo supplicē ac p̄tamiandos esse iudicauit. nulli tñ ad dignitatē grad⁹ ne
 qz infantiē neqz anebalētī bono candidato patuerūt. Eadē rō scelerate libidīs illū ad ma
 iorē vi scelez pauloante p̄cāuerat. P̄sonem meministis egregia vtrū adolecētē nisi et
 idē cupiditatis obreperare p̄sueuisset: calamitosam sibi aī multz in vrbē seditionē excita
 se insigni familiaritate atqz amicitia Ea. vsū fuisse nemo ē q̄ nesciat. nec: mō iunxisset se
 terario iuueni: vtz ēt illū de successu rez suaz: nō mediocrit̄ trepidantē in audacia siml⁹ ac
 snia p̄firmasse: cū se illi vigilantissimū. focū ac satellitē fidelissimū regende gubernandoz
 iuratiōis fore polliceret. Qd si vōz sceleratoz hom successus aspirassent. quāta strage ci
 uū creditis: aut quāto diluuiō facultatū vrbānaz ruiturā fuisse detestabilē hoz. atqz ere
 crandā ip̄teratē: vtz hi Celites q̄rū auspicijs princeps ac parēs hui⁹ vrbis Komulus pul
 cherrimi ip̄erij ro. fundamēta iecit. eritissima cladē ac conar⁹ p̄ditos nece adolecētis iter
 ceperunt. P̄sone mortuo cōgeuisset Catilinā dicem⁹ aut icepti temerarij penitus. Nō pe
 nituit mō: nec redescēdū fuisse arbitrat⁹ ē. Sz rur⁹ alio furore accessit nō p̄sueuerat aiua
 p̄peruis cupiditatis flagitijs. exercitat⁹ p̄zia destitutōe fortunē refrigerare z p̄sternari. Sz vix
 sepultra mēoria p̄soniane iuratiōis. L. adept⁹ ē. Sidicinū porētissimū qdē hoies ac tūc fu
 rentē singulari studio rez nouā dāz. Vtz ea fax incēdij rursus benignitate deoz imozali
 um summaqz vtrū p̄siliū restincta ē nō obdormiscit. tñ Catilina. bis destitut⁹ euctū vigi
 um suaz: sed rursus seuit imāior: z quāre pu. eruitio nō potuerat obzuerē: defrangulā
 dā penit⁹ ac tollēdā cogitauit scelerat⁹ oēm vrbē quā toties oblidis appetuisset. Sceler
 ratissimus in patriā. cui⁹ artāt in illū summa z cōmēozanda. monumēta bñficioz. Remi
 scere q̄so. Ea. remiscere: ferrū illud celestū atqz illas nepharias faces. q̄s istis scitissimis p̄
 natibz isti pulcherrime patrie miratis. nō ad oppugnandū vrbē neqz ad eā p̄remandā tñ
 bi daras fuisse: sed pot⁹ ad salutē ciuū dignitatē impij: libertatisqz ad defensionē. Per de
 os imoztales oro te. Eā si p̄ria. tecū his vocibz vteret: qd eēs illi q̄so respōsur⁹. Ego te puu
 lū ea. eū in primis oznatissimo gñe gēns nasci voluisset: dein sūmis votibz exornasset tñ cor
 poris tū ai. duabz tñ rebz instituedū putauit ferro ac flāma q̄b eēt tibi para facultas. tum
 amplificādū impij mei. tñ defendēde publice libertas qd vi armorū i viscera nra torqz aut
 qd p̄ueret in exitū cū meoz institutā: diligētia mea: meisqz rōibz eruditā dimicādū factū
 tarē. Magiores p̄ tuis sūmis a me bñficijs atqz honoribz aucti. p magnitudie susceptaz. dī
 gnitatū pulcherrias in vrbē sepenūero leges p̄stantia bñficioz clarissimas ex hostibz vrbis
 ctorias referre p̄sueuerūt. Tu mihi luce⁹ acerbissimos pas p̄ sūma copia bñficioz meoz
 tu cedes ciuū tu domoz incēdia tu veratōes vginū tu vastatē vrbis: tu gen⁹ atrocissime
 fuiturū. Q crudelissimū. hom gen⁹: z ab oi penit⁹ hūanitate derelictū. Tu studio flagras
 ei⁹ vrbis euerēde: q̄s nec carthagēsiū astutissī doli nec flumāioz erimie vires: nec gre
 coz erudite ingenia labefactare potuerūt. Qd si citent⁹ hi ppli rursū diuinit⁹: atqz iste ex
 es redeat. i stari vtrūqz dignitas: certe nō ipo scelere mo: q̄cā in uie crudeli: nec q̄cā
 ma⁹ extēscēdū molituras fuisse p̄dicabit. Sz te redeo: rēpare ego memet mihi cursumqz
 itā violēte oziōis ac forā reuocādū eē iudicāre: tñ ab odio tuo: tñ ab ipa dicēdi acerbitate

si quæ in te sensus patrie caritatis aspicerent: aut villo te pfecto posse arbitrarè sceleratâ istas
mentè relinqre. Sz id gen^o è cupiditatî tuaz vt restringedaz foris rôez aliquâ pseq possis sa
nâdaz nullâ nec te pu^o amissuz pueritate istâ ai puro qz vitâ amiseris. Uellè remisceres
Abala Seruli nò expectarem^o Iniaz iudiciû: neqz aburi maletate senar^o atqz auctoritate po
ro. si magnitudinè tantî flagitiî sanguie tuo stari erpauisses. Nâ d senar^o voluntate nihil abi
gim^o mō nō ipcediret legibz: repete pfecto fueras penas impietatis tue dignissimas laturus
Utinâ de oꝝ immortalî mûere iudices. mētè atqz aim hui^o introspicerem^o. Ne q vobis fiet
ret vobis puniēdi dubitatio: q tñ scelez ingenio p lauissēt. Uideritis. n. mētè anbelatè tri
stissimū gen^o minaz mentè debaccantè inaudita feritate furētè: incredibili vesania: sentietez
crucis vrbani pde auidissimâ vobis atqz oibz ferro flâmaqz minitantè. Ca. vob demon^o
strauim^o: iudices irritatî p sepe repulsis cōitantibz: nullas vocû aut suffragioꝝ corruptelas
fuisse ptergressuz: dein nullis rôibz infractis: ac pteritis de puerantia scelez suoz extulisse
qbaia duertere sane potestis quanta sp imanitate laborauerit abitôis Superst nouissima
ps dionis. grex ipse sodaliū. Ca. truculēt^o. atqz amēs. cui^o i manu nō erignd rôez fuisse dixi
m^o p citate cōiuratiois. Lētul^o si qdè z cetbeg^o terribilia porreta nfe ciuitatî furieqz vel cer
tissime po. ro. multa de magnitudine sua vt ipis p rōibz. multa de dignitate impj sui futuri
palâ pdicare p sruerūt: tanqz si deoz immortalî p alio iterfuisset. prim lētul^o in libris. S
byllinis nescio qd pseruisse se pdicabat. q virt acutissimi atqz pmissimi. L. Corne ac Lu. p
custodes publicarū cerimoniaz neqz pspicere potuerit. Lucè nâqz ait nescio qz de domo
Cornelia quodâ pdicturâ fore: q glia nimis sui romanū impiū sil^o z pletura sit z illustratu
ra eoqz gne varicinij dignitatè suâ porretî fatalitè purauit. planeqz opinat^o facti sui rôem i ipa
latebra libylline diuinatiois. tanqz i eâ troiano delitescētè. Ego hō Sibillâ sine dubio sapiēt
tissimâ mulierè fuisse iudico visamqz idoneâ djs immortalibz cui singularè quandâ vi diuî
nâdi pcederēt. vep illâ delirâ penit^o ac p sruer cecâ fuisse affirmarè. si quâ spē dignitatî i hac
crudelissima peste repofuisset. Si qd tñ cecinisse. visa è qd corneliâ gētè prinere videret. vi
oem illi^o diuatiois i vno. L. Sylla p sruer fuisse iudicem^o. cui^o pauloante respu. sentie z cru
delissima sil^o amplissima p rātez. Nec ego deos imortales huic ipio rā ifestos eē reoz. neqz
a salute polî ro. rāz abhorretes vt hoi demētissimoz regnū pcederēt hui^o scitissime atqz optie
citar^o. Syllaz p rāz crudelitas vicit. Et ipse martiaz laudè rruitū z rei militaris sūmam ac
singularè glîam psecut^o. Lētulū hō nulle victorie nfe ciuitati nullū studiū armoz. nulla p
stantiâ rruit^o aut igenij p mēdauit. Que hō nō tabne poti^o aut q nō greges ifamū boiz Si
byllinū istū p rāz pcederūt. nam vitâ ei^o p mēozare nō è necesse. statam sp in obeundis
libidibz ac societate surpissimoz boiz nobilitatâ. nihil i eo languis auiti. nihil idustrie ro.
nihil splēdoris domesticî. nihil an frugalitatis Figit vob iudices fingite digitatè hui^o hois
tū florētè amplissimo magistratu. tū oibz po. ro. mûeribz exornatâ. Quantū qso sanguis ci
uilibz i foro. i curia redūdatur eē credit^o aut q rā vi libidis atqz ipudicentie poiz cuius cubicia
la demanaturâ pfecto dignitate fret^o ea q p rāz p cupiuisset nōne dubio cōseqret. Ferret
ret amēs i oia. nec vllè rois p sruer aut pudoris. nec vlla studia hūanitas refrenarēt p rāz
re atqz icitatū eursuz vetuste crudelitatis cetbeg^o iferior nobilitate atqz ingenio vebemētia fu
roris lōge imantioꝝ pap a lētuli sonio discedere visus è. Uep ifania leuissime opinionis mo
deltione loqndi rōne p rāz velle videret. Ben^o è idē tñ furoris eadē rō cōcelebrat diuinaz
tōis tales hi scelez artifices aboqz cōcitad ad euertandâ rēpu. p rā a vesana spe varicinij cō
mēozari. prim a nepharis scelez assiduitate Ca. offēderūt rebz nouis studētè cui^o p rāz cō
silioqz cupiditates suas iuuari posse facillime crediderūt. si hō socioꝝ copiosissimo seke cōiun
xissent. Est. n. i illo mōstro sicuti pauloan tetigim^o vis extimia facientiaz. z rō qdâ adūbrata
rūritū facilis ad p rāz dēdū oiz boiz familiaritates Hūc igit ea. adepti cetbeg^o z lētuloz
ipî lenocinijs suis insignes ad oē gen^o beniu olētie subeūdū deflagrare cepunt admirabilis
qdaz cupiditate seu diripiēde vrbis seu potiēde dñatis. Ne sunt iadices hui^o nepharij fa
cinoris abhominande faces. hi sunt crudeles igniculi qbz exarissit Ca. ferocē aim facillime
credētū est. Talibz iūijs p sociari p rāz nephande p rāz: manij erignd despatoruz
boiz atqz obscene iuuētuz pederenti coegerūt coactâqz vellent edocuerūt: edocē pari cub
piditate seclens is flâmauerūt. inflâmata deniqz pepulerūt: vt oim nōm faculrates ac vitz
facillie cōspirarent furias istas audistis iudices p modissias ac parâs nō mō ad viuos cō

Mouendos l'oe factus: ver' et a' m' mo'uos ex'p'ob'f'bo medij'sq' bustis excitandos. Regi
sunt tu atrocissimi sceler' patroi q'q' imanitate detestande rei tu' coregere h'bis: tu excusare
conati sunt l. Horrenl' vir eximia caritate. r. p. sumisq' ornamenti' pdit' z scie z moderatio
nis neq' oia crededa ee dicit: iudicez grauissimis hoib' facilitate in dicioz ee p'ncendam
P'iz affirmat caritina i ppetua custodia senat' extitisse deniq' nunq' ferme discessisse a la
tere publi' cepois nobilissimi: cuius atq' itegerrimi viri: ita vt lepide dicat de sepato' eozuz
neq' sole onere vnq' neq' occidere iteruente: credo eq'de sapienissimu' hoiez horrenl' vt ee iore
ria siglari sumaq' vtute circa ipa fuisse sit atq' ornatisse p'lex' ee ita va ee securi dicent etiaf
sz loqe gradit a finia mea. q'ro igt' s' te. L. horrenl' ite qz obtestor atqz obsecro p' ipz ius vetu' stul
tiae nre familiaritatis. si. L. ca' p' stat dies oiz ciuui' p' scia siue i foro siue i finis agere m'ic stipa
ai car' miseroletoz suoz gladiatoris agmib' p' orav'gi pala' obuolitare si maifestu' ee noctel
oes at. i lustris scortoz aut i atris. M. L. ecce iudicere viri tuo iudicio no' abhorret' a reip. ca
ritate qd ee q' illi obuersati dicas i ppetua custodia atqz oclis senator'z: nisi forte custodiaz
senatori' voca'vt' erigua' mora' i ipi' curie p'clis obedidit. q' d' p' p'ncet ad ipi' cipionis fa
miliaritate' assidua' beniuolentiaq' singulari' nihil ee qd' iustit' nre derogat' du' ee iudicet' Di
rim'. n. sup' igen' Ca. miros atqz oclissimos ee recessus: nec q' cogsci seu plustrari facill
me possit. Uiget. n. i illa clades diuersissime p'it' p'ncetiaz libido' Nihil illo p'pse affit' ad
tollenda bonoz p'fortia: nihil solerti' ad illis insidiandū: nihil illi' m'ificetia' lignt: nihil au
di' rapacitate' nihil acuti' p' silio: nihil temeritate' p'p'ribili' q' cu' ita sic ceptione' admira
bimur i tanq' vicioz abigib' errauisse. Meme qz fateor iudices vestustia' q'da' familiaritate
Ca. p'ncet: p' delirauisse m'is p'plexioib' illi' meqz vnqz certideqz i illo igenio p'p'ndere
potuisse nihil igt' erit inrisiui' p'it'egerrimu' cipione: m'icissimi hois doli atqz icostantissimi
mores fefellerit. No' erit itaqz neqz prudētie tue neqz fuitas. Horrenl' cadidissima' op' hūa
nitas: tue sumaq' dicēdi copia' fōitib' ipis polliceri: ut q' bestia' irreti' tā iudicio tenēus dislo
tura' atqz exultate' rei pu. imitare. qd' te nuqz p' m'isuz fuisse arbitrari: nisi q' mēozas idē te
ca' sine dubio fefellerit. Satis ostētat' vob' putam' iudices tu' rōes p'clis n'itū hui' imanissi
mi sceler' atrocitate'. Nā odio senat' p' maxio ca. arfisse demōstrauim': si rōes vite sue v'ca
ac nouas i eritatioe' teretiaz libidini' collocatas si sp' p'ficiēdi sceler' hoi' p'leq' nissimo m'
micetiaz si deniqz locoz ac r'pis oprunitate' extitisse p'ereca' si rabiā q'da' abitois i illo fuisse
dirim' si nullā p'atē: referēda'z libidini' aut vllū potētie locū: postreō si copia' inūerabile' d'
spate iuētuz cū illo p'ncetā fuisse p'atē: cum' z ea' sil' onidim' iuo p'rogenio: furentē i credibili
audacia' sumaqz cupiditate' p'dēde ac verā de vrb' islamata' q'd' erit iudices q' dubites delibe
randa' p'ia: de q'z vlciscēdi crudelissimi sceler' imanitate'. Nouisti. n. facin' inauditū oiz hoiz
mēoria. facin' atroz sup'bu' nephan' p'ncetio' remonissimū ab oi' hūanitate. nā lege' p'uetu
die cur' acerbitate' si min' aio p'sperit' q'lo mibi diligēt' attēdite scel' id iudices euerfione' ne
p'pharia' mohebant apl'isse nre digitat' iteritū crudelissimū senator'z ordiis: cedē cōez oiz ho
noz. hui' sceler' libido' reposita' erat i diripēdis oiz ciuui' factatib' atqz opprimēda' vrb' lib
tate' hui' sceler' pabāt teretie' p'ugū ac liboz n'oz veratōes i h' scelere' s'abat' deniqz faces
iferēde' p'eatib' nris: expullatōes cdiū stu' p' g'iz vestalū: luct' ac mereoz miserabil' vnuerse' ci
tat'. q' si vob' vt sūt idigna atqz itollerabilia vidēt: nō itq' erit auctozes hoz maloz. m'letrare
teretris supplicis: clādēqz oiz crudelissimā e' viscerib' p. r. p'pullare tenet' exēpla maior' atqz
qz oiz gēru' auroitate' q' p' sumas z singl'ares p'cas i eo g'ne hoiz p' sumēda' ee putauerit: q' rō
nē hūil'et aut p'dēde p'rie at' opprimēde pu. librat'. nihil igt' erit ipedimēto qn' audacia' cru
delissimi hois. Ca' crudelissio' g'ne supplicioz expiet' z vltōez ex illoz cruciatib' ac penis ca
piat. r. p' q'ru' erat p' flagratū māib' nisi scilicet ipi' ro. custodes ac iudices dij' imortales
nephan'z vob' obtulisset: credite iudices hodierno die p'surrexisset vniuersē vrb' i spectat' ex
iudicio nro planeqz ai aduersaturā qd' i postez de salute sua deqz factatib' suis spandū sic
credite itē vniue' sa flagitose iuētuz aut hodierno ca. sup. sil'. p'ficiēdam fore aut illi' libe
ratōe' letā atqz exultantē nō m'ito post i oim' n'z p'ncet' vna cū illo celerrime p'surrecturam.
Agit' si q'dē hodierna v'ra finia de salute hui' pulcherrime atqz optie citat' de stabilitate ipi'
ro. de legū i colūitate: de libertate hui' de pudicitia liberoz ac p'ugū v'rarūbu'. n. pestis. id
scel' erat vt nō crasatuz p' capira paucoz sz tanq' atrocissima' vis veneti' p' offie corpus v'
bis dilatura: scelus atqz pestē si vindicandū ee cēlebitis. vt reoz z respu. desiderū putare p'

fecto deos immortales et in primo capitulo iouem sempiternum custodem de videlicet huius ipsi de libertatis eorum
 repleti ac ceremoniis gratias nobis amplissimas esse reddituros precide facturam esse curiam per defensionem
 pluri vitam suamque senatoris ordinis dignitate putate insonas vobis ac liberos vestros obsequantiam
 pudicitiam supplices ac gratulantes inuictos ad genua vestra sese obsequantibus fore putare
 gies vestras atque ipsam maiestatem amplissimi nummis et libatione sua summa vobis letitia gratia
 tularum putate denique cives omnes ob reverentiam vitam ac libertatem penates publicos per sequantibus so
 cis atque paribus pietates vrbis per pullato testimo gne vastitatis ferme incredibili gaudio exulta
 ruros putate tandem hodierno iudicio patrum esse vobis aut immortale decus aut memoriam vobis semper
 preciosa. Multa sunt eadem in hac vita que turpiter ac calamitose neglecta restione in quadam patientia
 huius vobis predicandi sceleris si penitentem factam neglexeritis frustra postea recupis de copia gretis aut ho
 die vobis perfullanda est visceribus. r. p. pestifera vis calamitatis: aut ipsi penitentem sine dubio percidetis
 Urz eligendum sit vos videritis: que estis iudices humanitate rata ne secordia dicat ut eorum vitam
 ac spiritum diuini in. r. p. commorari patiamini: que vite salutem civium crudeliter insidati sunt: perpolitite vo
 bis ante oculos ac meditatione crebra reuoluite die illi nepharium que saluorum civium: que facultates
 nre: que res ipsa pu. pitura fuerat. Qu. s. asperissem? bestias istas emissas carceribus per vobis omnes
 per domos nras furialiter exultantes ipsoque in penitentem miserandi facinoris ducem ac principem cat. co
 firmatum hoc iudicio: spe plenum letitia gestientem. nunc hos ad edem nostram nunc illos ad rapinas
 atque inflammas edium aduocate coniuges et complexibus nris ad libidinem victor rapte fuisset libi
 ad stupra et gremius penitentem extorti preciosa supplex asportata: recta per flagrasset ignibus corpora cesa
 passim iaculisset: oia denique gemitu fletuque redudissent: nec fuisset imago miserime vobis que
 vestra maiorum nris florissimam accepim? et si perhibueritis clara atque excellentem posteris no
 stris traditurum sum? Per humanitatem denique vestra vos obsecro atque obsecro iudices per
 amoris huius pulcherrimam atque inuictissime vrbis: per oia que vobis iocundissima sunt in vita per
 videte iter atque iter. ne liberati quando tot amplissimis belloque periculis: tot imminetibus malis ere
 pri: nunc per ignam nostram ac desidia perclitemur: eripite vitam civium a miseranda crudelitate: per
 hibite penates vestros a nepharis ignibus: fuere pudicitiam necessitudinis nraz testimo vera
 tionibus: libertate replea deorum a cristibus rapinis: subtrahite fortunam publicam ab indigna direproe
 peribus magis nros ab iaudita feritate: defendite denique inuictam vrbem ab hoc iustitio
 perisus cristissimo gne calamitatis.

L. Crispi. Salusti de bello incurratino.

Allo quid de natura sui generis humanum: quod ibecilla: atque cui breuis forte potus? que virtute res
 f. g. n. natura cuncta reputado neque imar? aliud neque perstabili? inuenies magisque nature: in
 dustria hominum que vim aut ipsos deesse. s. dur atque ipator vite mortaliu aius est qui vbi
 ad gloriam virtutis via crassa: abinde, pollens potusque et clar? neque portus eger: d. p. que perbitates
 industria aliasque bonas artes neque dare neque eripe cuique pot. Sin cap? prauis cupidinibus
 ad inertiam et voluptates corporis pessumdat? est perniciosa libidine paulisper vltus vbi per secordia
 vires eas ingenium defluerent nre infirmitas accusat: suam quique culpam auctores ad nego
 cia transferunt: quod si oibus bonarum rerum tanta cura est quanto studio aliena ac nihil profuta mi
 raque est periculo perit: neque inanis regetur casibus? que regetur et eo magnitudinis percederet vbi per
 mortalibus gloria etiam fieret. nam vti gener? hominum compositum ex corpore et anima est: ita res cuncte studia
 que alia: oia corporis alia anime nam sequuntur. igitur per clara facies magne diuitie: ad hoc vis corporis
 et oia alia huiusmodi breui dilabunt. Et ingenium egregia facinora sicuti anima immortalia sunt.
 Postremo corporis et fortis bonorum vt institum sic finis est: oiaque orta occidunt et aucta senescunt
 anim? incorpore? etiam rector humani generis agit atque huius cuncta neque ipse hatur. Quo magis pra
 vitas eorum est admiranda que dedit corporis: gaudium per luxum et ignauitatem etate agit. Ceterum
 ingenium quo neque meli? neque amplius aliud est in natura mortalium inultum atque secordia torpescere
 re sunt: cui perferunt tam multe varietates sint artes ai quibus summa claritudo paratur. vix ex his
 magis? et ipia: postremo ois cura rerum publicarum mie mihi hac tempestate cupienda videtur: quam ne
 que virtuti honos dat: neque illi quibus per fraude vis fuit. vti que eo magis turti aut honesti sunt. nam
 vti quod regere prius aut penes que per possis et delicta corrigas: in oportunitate est cui perferis omnes
 rerum mutationes cedere fugas: aliaque hostilia portedant. frustra autem nri neque aliud le fatigando
 nisi odium querere extreme demerite est: nisi forte que in hodie est perniciosa libido et: poterit paucorum
 decus atque libertatem significari suam. Ceterum ex alijs negocijs que ingenio exercent in primis

magno vult est memoria rer gestarum: cuius de virtute quia multi dicere puto pretēren
dum sit ne p insolentia quis existimet memet studiū meū extollere laudādo. At ego credo
fore q q̄ decreui pcul a r. p. et atē agere: tāto tāq̄ vtili labore meo nom̄ ierit iponit. Certe
q̄b; maria industria v̄ salutar eplebe z vniūijs gr̄as q̄rere: q̄ si reputauerit z i q̄b; ego p̄ncip
maḡar adept̄ sim. z q̄les viri idē asseq̄ nequerit z q̄ ḡna hoiūz postea in senatiū puenerit
p̄fecto existabit ne maḡ merito q̄ ignania iudiciū ai mei mutauisse maiusq̄ comodū ex
ocio meo q̄s eralioz negotijs. r. p. v̄tuz. Nā sepe audiui ego. qu. M. P. Sci. p̄trea ciuita
tis nostre p̄claros viros solitos ita dicere cū imagines maiorū intuerentur vehemētissime
sibi aim ad v̄tutem accēdi. f. nō ceram. illa neq̄ figuram tantā vim in sese habere: sed me
moria rer gestar eā flāmā egrēgijs viris increscere pectore: neq̄ p̄ sectari q̄s v̄tūz eorū sa
mā atq̄ gl̄im adēquauerit. At p̄ q̄s oīz ē his morib; q̄ nō de diuitijs z sū pub̄ nō. p̄bitare
neq̄ industria cū maiorib; suis p̄cedat: et hoies noui q̄ p̄ v̄tutē solū erāt nobilitatē aūueni
te furtim z p̄ latrocina poti⁹ q̄si ex hōis artib; ad ipia z honores nitūt. Perinde q̄si p̄ura
z p̄sulat⁹ atq̄ oīa alia h̄mōi p̄ seip̄a clara z magnifica sint: ac nō p̄inde hēant vt eorūz qui
ea sustinent. virtus est verum ego liberius latiusq̄ p̄cessi: dum me ciuitatis teder morū p̄
ger: nunc ad inceputū opus redeo.

Ullū scriptur̄ sū q. p. r. cū iugurtha rege nūidiaz. cessit primū q̄ magnū z atror
varia victoria fuit. Deinde q̄ cū primū supbie nobilitatis obuiatū ē q̄ p̄tēno dina
cūta z hūana pmiscuit: eoq̄ vecordie p̄cessit vt studijs ciuit̄ bellum atq̄ vastitas
italie finē faceret. s; priuūq̄ huiuscemōi intitū expeditā panca sup̄ repetā: q̄ ad coḡscēdū oīa
illustria maḡ maḡisq̄ i apto fit. bello p̄nico. sc̄do. q̄ dur carthaginēsiū Hanibal p̄ magnū
tudinē noisro. italie opes marie attriuerat. Malinissa rer nūidiaz in aicitia recepit a. P.
scipioe: cui postea africano cognom̄ er v̄tute fuit: mltaz p̄cl ara rei militaris facioza fecerat
obq̄z victis carthaginēsiū z capto siphace: cui⁹ in africa magnū atq̄ late ipiū valuit. P. r.
q̄scūq̄ vrb z agros māū cepat: regi dono dedit. Igit̄ aicitia malinisse hōa atq̄ hōesta nob
pmālit: s; ip̄i v̄tūz ei⁹ finis idē fuit. deinde Micipsa fili⁹ regnū sol⁹ obrinuit. Manassa
bale z Hulussa fr̄ib; morbo absumptis. Jo Adherbale: z hiesale ex se gēuit iugurthāq̄ filiiū
manastabil: quē malinissa q̄or⁹ ex p̄cubia erat priuatū reliq̄rat eodē cultū q̄ libos suos
domi hūit: q̄ vbi primū adoluit pollēs v̄tūz decora facie s; mltō marie ingenio valid⁹: nō
se lurtū neq̄ inertie corūp̄dū dedit. s; v̄tūz mos illi⁹ ē gēitē eq̄tare saculari cursu cū eq̄lib;
certare. z cū gl̄ia aū oīs irer: oib; tū car⁹ era ad h̄ pleraq̄z tpa i vadeno agere: leonē atq̄ als
feras p̄m⁹ ferire plimū facere: z mimū de seip̄o loq̄: q̄b; reb; Micipsa tāctū initio lez: fue
rat existimās v̄tutē iugurthe regno suo gl̄ie affozetū postq̄z hoiem adolecēre eracta erate
suaz puis libis magis: magisq̄z crescere itelligit vehemēteo negotio p̄mor⁹ mltā in aīo suo
voluebat. Terrebat eū nā mortalitū auida ip̄i z p̄ceps a explēdā ai cupidinē. P̄trea opoz
tunitas sueq̄z z liboz etatis: q̄ et mediocres viros spe q̄trāsueros agi: ad studia nūidariū
in iugur accēlat: ex q̄b; si talē v̄tūz dol̄ infecisset q̄ seditio aut bellū ozire anxi⁹ erat. His dif
ficultatib; circūuēt⁹ vbi vider neq̄z p̄ vi neq̄z insidijs oppri posse hoiis tā acceptū pplariū q̄
erat iugurtha māū p̄p̄ z appetēs gl̄ie militaris statuit eū obiectare picul z eo mō for
tunā tētare. igit̄ bello numātio Micipsa cū. p. r. eq̄tū atq̄ pedicū auxilia mitteret: sp̄ans v̄
oñtādo v̄tutē: v̄ hostiū seuitia facile eū occasuz p̄fecit nūidiaz in hispa. mittebat. sed ea
res lōge alr erat⁹ erat euenit. nā iugurtha vt erat in pigro atq̄ sacri ingenio vbi nām. p. Sc.
q̄ cū. r. ipator perar: z mores hostiū cognouit: multo labore multaq̄ cura. P̄trea mode
stissime pendo sepe obuiā eūdo picul tātā claritudinē hui puenerat vt n̄is vehemēt car
Numātinis mario trozi eēt. At sane qd̄ difficillimū i primis ē p̄llo strenu⁹ erat z bon⁹ p̄i
lio: q̄z alre ex p̄uidētia tiorē: alre ex audacia temeritatē afferre plerūq̄z solet. Igit̄ ipator
oēs fere res asp̄as p̄ iugurthā agere i aicitis hēre magis magisq̄z eū i dies āplecti. Quippe
cui⁹ neq̄z p̄siliū neq̄z iceptū vllū frustra erat: huc accēdebat mūficētia ai ingenij solertia: q̄
bus reb; iugurtha mltos ex ro. sibi failiari aicitia p̄iūerat. Ea tēp̄state i exercitiū n̄o fue
re q̄z plēs noui atq̄ nobiles: q̄b; diuitie bono hōestozq̄z potiores erāt faciosi domi potentes
apud socios clari magisq̄z hōesti q̄ iugurtho nō mediore aūz pollicitādo accēdebat: si Mi
cipiar ex occidisset. fore v̄tūz sol⁹ nūidie potiret i ip̄o maximā v̄tutē ro. oīa venalia eēt: post

q̄ n̄m̄t̄iā delecta. p. S. dimittere auxilla z ip̄e reuerti domū decreuit: donatū atq̄ laudā
tā magnifice p̄ p̄t̄iōe iugurthā i p̄t̄iōnū adducit: ibiq̄ secreto monuit vt pot̄ publice q̄z p̄
uari. p. r. aicitā coleret: neu aliq̄b̄ largiri iuueſcerit: piculoſa paucis emi: q̄d mlt̄oz eſſet:
ſi p̄manere uellet in ſuis artib̄ vltro z illi gl̄iam z regnū recūp̄: ſim p̄p̄at̄ p̄geret ſuā pecu
niā z ip̄m p̄cipite caſuz ſic locut̄ cū ſiſis eū q̄s Micipſe redderet d̄m̄ſit: eaz̄ ſine b̄ erat. Ju
gurthe cui in bello num̄t̄ino lōge maxima virtus fuit: quā tibi certe gaudio eē ſcio: nobis
ob merita ſua car̄: vt idē. S. z. p. r. ſic ſūma ope nitemur. Tibi q̄dē p̄ n̄ſa aicitā ſtuloz. en
habes virum dignū te: atq̄ ano ſuo M̄ſiſiſſa. igit̄ rex vbi ea que fama accepat ex h̄teris
imp̄atoris eſſe ita cognouit: tum virtute: tum viri p̄m̄tus flexit aiuz ſuū z iugurthā b̄n̄
ficiū vincere aggreſſus ē: ſtatimq̄z eū adopr̄auit: z teſtō p̄ter eū ſilijs heredeſt̄ iſtituit. ſed ip̄e
paucos poſt ānos morbo atq̄z erate cōfect̄ eū ſibi finē vite adeē intelligeret corā aicit̄ z cog
tis: it̄eq̄z Adherbale z hiemſale ſilijs d̄: huiuſcemodi v̄ba cū iugurtha habuiſſe.

Brūū ego iugurtha te omiſſo p̄ſe ſine ſpe ſiue opib̄ i meū regnū ſuſceptiſtimōs ſi
min̄ me tibi q̄z liberis ſi genuiſſe ob b̄n̄ficia eaz̄ fore: neq̄ ea res ſl̄m me hūit nā vt
alia magna z egregia tua facta obmittā: nouiſſe tu rediēs. Num̄t̄ia meq̄z regnū

q̄z meū gl̄ia decorati tuq̄z h̄rute nob̄ rōanos ex amicis amiciffimos feciſti: i h̄ſpania no
mē familie n̄ſe renouati ē poſt̄rēo q̄d difficilimū inſ mortales ē gl̄ia iuidiā vinciſti. nū
qm̄ tibi natura finē vite facit. p̄ h̄c dextrā p̄ regni fidē mēo. obreſtorq̄z te vt hos q̄ ḡne t̄
bi p̄p̄inq̄ b̄n̄ficio meo fr̄es ſunt: caros b̄as: neu malis alienos adiūgere q̄z ſanguie p̄iū
ctos retinere. Nō exercit̄: neq̄z theſauri p̄ſidia regni ſunt. Uer̄ amici q̄s neq̄z armis cogē
re neq̄z auro pareſq̄as: offō z fide p̄iant. Quis aut̄ amicioz q̄z ſi fr̄i. Sur que alienū fidū
iuenies: ſi tuis hoſti fueris eōdē ego vob̄ regnū trado firmū ſi boni eris. ſi mali ibecillum
nā p̄cordia p̄ue res creſcit̄ diſcordia maxie dilabunt̄. Ceterū iugurtha añ hos te q̄z erate
z ſapia p̄tozes ne alie q̄d eueniat̄ p̄uidere decet. nā in oi certamine q̄ opulētior ē: etiā ſi accl
pit̄ iniuriā: t̄n̄ q̄z plus p̄t̄ facere vt. vos aut̄ Adherbal z M̄ſial colite: obſuare hūc talē vi
rū: imit̄amin i h̄rute z enitemini: ne ego meliores libos ſumpſiſſe videar q̄z genuiſſe. Ad ea
iugurthe tametſi regē ficta locutū intelligebat: z ip̄e lōge alit̄ aio agitabat t̄n̄ p̄ t̄pe benū
ḡne r̄ndit̄ Micipſa pauc̄ poſt dieb̄ moziſ. Poſtq̄z illi regio more iuſta magnifice fecerāe
Reguli in vnū p̄uenerūt: vt in ſe de cūctis negocijs diſceparēt. Iſt̄z biēſat q̄ minim̄ ex il
liſa erat natura feror̄ ē: antea nobilitatē iugurthe. q̄z m̄no ḡne imperat̄ ſeſpiciēs dextra
Ad herbalē aſſedit̄ ne medī ex trib̄ q̄d ap̄d num̄t̄ias honoz̄ ducit̄ iugurtha foret. Dein
tū vt erati p̄cederet fatigat̄ fr̄e vit̄ in p̄t̄e akera traduet̄ ē ibi cū multa de admiſtrādo im
pio diſſerēt̄ iugurtha inſ alias res ait opoztere q̄nquēnū ſulear̄ decreta oia reſcidiſt̄: nā
p̄ ea ip̄a cōfactū ānis Micipſam p̄p̄ aio valuiſſe. Tū idē M̄ſial placere ſibi r̄ndit̄. nā ip̄z
illū h̄is trib̄ p̄m̄is ānis adoptōe i regnū p̄ueniſſet: q̄d v̄bū i pecc̄ iugurthe alit̄ q̄z q̄z
rat̄ deſcēdit̄. Itaq̄z ex eo t̄pe ira z metu annī molliri pare. atq̄z ea mō i aio h̄re: q̄z biēſal
p̄doliū capeſt̄. Que vbi tardit̄ p̄cedit̄ neq̄z leuiter aiuz feror̄. ſtatuit̄ e nouis mō inceptū p̄ſi
cere p̄t̄io cōuētū que ad regulis factū ſup̄ m̄ozauit̄ p̄p̄ defenſionē placuerat̄ diuidi theſau
ros ſineſq̄z imp̄y ſingulis p̄ſtituit̄: atq̄z ip̄s ad vtr̄q̄z rē decernit̄ ſz maturi ad pecuniā di
ſtribuedā regl̄i inſea in loca p̄p̄inq̄ theſauris alit̄ alio cōceſſere. ſz biēſal i oppidū. Tirmū
da forte eī domo vreb̄t̄ q̄dā p̄m̄i litorē iugurthe. q̄z car̄ exceptuſq̄z ei h̄z fuerat̄ que il
le caſu miniſtrū oblatū p̄miſſis onerat̄. ip̄ellit̄q̄z vti tanq̄z ſuā diſens domū erat. portaruz
clauē adulterias pet. nā h̄e clauē ad biēſalē referēbant̄. Ceterz vbi res poſtularer̄ ſeip̄m
cum magna manu v̄tuz. nūda mādata breui p̄fecit̄. Itaq̄z vti doct̄ erat nocū iugurthe
milites it̄roducit̄ q̄ poſtq̄z i edes irrupe. diuerſi regē q̄rebāt̄ dormit̄es alios. alios occurrē
tes it̄ficere. Scrutari loca abdita. clauſa effrigere. It̄repiru z tumultu oia miſcere. Cū it̄
r̄ biēſal repit̄ occultas ſe in iugurto mulieris acille q̄ i initio pauid̄ z loci ignar̄ p̄fuge
rat̄ num̄t̄ie caput̄ eī vti iuſſi erāt̄ ad iugurthā referit̄. Ceterz fama tān̄ facinor̄is p̄ oem
p̄p̄ricā breui diuulgaſt̄. Adherbalē oēſq̄ q̄ ſub impio micipſe fuerāt̄ meē. inadi i duas
p̄es. Num̄t̄ie diſcēdit̄. plures Adherbalē ſequunt̄. ſz illū alio bello meliores. Igit̄ iugur
tha q̄z maxim̄ p̄t̄ copias pat. vrbes p̄ri vi. alias volūrate impio ſuo adūgere. oi nūdie
impare. Adherbalē tā z li legatos ro. miſat̄. q̄ ſenatū docerēt̄ de. eede ſiſis z for̄tūis ſuis

tū frer^o multitudine militū p̄t armis p̄cedere. Sz vbi res ad certamē venit. vter^o et plio p̄fu-
git in puiciā. ac de bicro. p̄cedit. tū iugurtha pacis p̄silijs postq̄z oi nūda ponebat. in ocio
facin^o suū in aio reputās. timere. p. r. neq̄z aduersus irā ei^o v̄q̄z: nisi i auaritia nobilitat^o z
pecunia spē suā h̄re. Itaq̄z pauc̄ dieb^o post cū auro z argēto multo romā legatos mīttit.
Quib^o p̄cipit primū vti veteres amicos mīserib^o repleat. dein nouos exq̄rāt. Postreō q̄cūq̄
possit largiēdo pare ne cūctent. sz vbi legati ro. venef. z ex p̄cepto reg^o hospitib^o alijsq̄z q̄rū
ea tēpestare in senatu autoritas pollebat. magna mīsera misere. Tanta p̄mutatio incesse
vt ex maxima iuidia z malivolētia i ḡfaz z fauorē nobilitat^o iugurtha veniret. Quoz p̄s
spe. aliq̄ p̄mo iduci singulos et senatu ab iēdo mītebant. ne grauis i eū p̄sularet. Tgit vbi
legati lat^o p̄fidit die p̄stituto senat^o vtriusq̄z dat. tū Adherbalē h̄ mō locutū accepimus.

P Acres. **E.** micipsa p̄ me^o monēs mihi p̄cepit vt regni nūide tūmō pcuratōes meā
hērem ceter^o iusz impiū penes vos esse po. r. sil^o emitterer domi militiq̄z q̄z mario
vlui eē. Vos mihi cognator^o z affimū loco ducere. Si ea fecisse i v̄sa amicitia exer-
citū. diuicias munimēta regni me habituz. Que cū p̄cepta p̄fis agitare. iugurtha hō oim
q̄s terra sustinet sceleratissimis cōtempo vfo ipio. Maluisse me nepotē et a stirpe sociū
atq̄z amicū. p. r. regno fortūsq̄z oi h̄ expulsi. Atq̄z ego. p. **E.** qm̄ eo mīseriaz vctū^o crā: vellē
poti^o ob metu q̄z ob maior^o bñficia meoz posse me auxiliū a vob petere. ac marie deberi
mihi bñficia. p. r. q̄b vna nō egerē sz si ea desiderāda erāt vti debet^o veteret. Sz qm̄ parū
cūta p se ip̄a pbitas ē neq̄z mihi i manu fuit q̄lis foret iugurtha. Ad nos p̄fugi. p. **E.** q̄b q̄b
mihi miserrimū ē: cogor p̄i^o honori q̄p̄vsi eē. Ceteri reges aut bello victi i amicitia recepti
sunt aut i suis dūbq̄s reu^o societare v̄faz appetiuerūt. Familia n̄ra cū. p. r. bello carthago
nēsi amicitia instituit q̄ tpe magi fides ei^o q̄z fortūa petēda erat. Quoz p̄geniē vos p. **E.** no
lite pati me nepotē Maluisse frustra auxiliū petere: sz si ad ipetrādū nihil cā hēre p̄ mīse-
rādā fortunā q̄b pauloan̄ ego rex ḡne fama. atq̄z copijs potēs nūc deformar^o erūnis iops
alias opel expecto: tū erat maiestaz. p. r. phibe^o iuria meq̄z pati cuiusq̄z reguū p̄ scel^o cresce-
re vep ego his finib^o eiect^o sū q̄s maiorib^o meis. p. r. dedit vū p̄ z an^o me^o vna vobiscū ex-
pulere cyphacc z carth. V̄sa bñficia mihi erepta sunt. p. **E.** i mea iuria despecti estis: deu-
mīlez me hūcē Micipsa p̄ bñficia tua euasere vt quē tu parē cū libis tuis regniq̄z p̄fici
p̄ fecisti potissimū stirpis tue extictor: sit nūq̄z ne q̄ familia n̄ra q̄eta erit. Spne i sanguie
ferro fuga v̄labimur. Dū carth. icolumes fuere: iure oia seua patiebant. hosti a laterē vos
amici p̄cul. Spes ois i armis postq̄z illa pest^o ex ap̄hica eiecta ē: leti pacē agitabam^o q̄p
pe q̄b null^o hosti erar: nisi ille forte quē vos iussisset. Ecce at ex iprouiso iugurtha itollerā
da audacia scelere atq̄z supbia sese efferēs ffe meo atq̄z p eodē. p̄piq̄ suo infecto primuz
regnū ei^o sceler^o suū p̄da fecit. Post vbi i eisdē dolis me nequū cape. nihil min^o q̄ vūm auz
bellū expectare i impio vfo sicut videt^o extorē p̄ria domo: iopē z coop̄tū miserijs effecit: vt
vbiuis tutusq̄z i meo regno eēm ego sic existiabāt. p. **E.** vti p̄dicāre audiuerā p̄rez meū q̄ di-
ligen^o coleret v̄sam amicitia: eos multū laborē suscipe. ceter^o ex oib^o marie tutos eē. Qd i
familia n̄ra fuit p̄stitū vti i oib^o bell^o adesset vob. nos vti p̄ oculū tuti sim^o i manu v̄sa ē. p. c.
p̄nos duos f̄res reliq̄t. tertiū iugurthā bñficia suis rat^o ē p̄iuctū fore al^o eoz necar^o ē al^o
ip̄e ego man^o ipias vti effugi. qd agā aut q̄ potissimū ifelix accedā: ḡnis oia p̄sidia exticta
sūt. p̄ vti necesse erat nature p̄cessit f̄ri quē mime decuit. p̄piqu^o p̄ scel^o v̄ta eripuit affines
dicos cetos meos. p̄piq̄s: aliū alia clade opp̄sio capiti a iugurtha ps i cruce acti. ps bestijs
obiecti sunt: pauci q̄b relicta ē aia clausi i tenebris cū merore z luctu morte grauiore v̄sa
erigūt. Etā si q̄ aut aici vt q̄ er necessarijs aduersa scā sūt icoluma manerēt. tū si q̄det ipzo
vilo mali accidet vos iplo: arē. p. c. q̄b p magnitudine ipij ei^o iurias ois cure eē decet. Nūc
ho exul p̄ria domo sol^o atq̄z ois honestaz rez. agēs: q̄ accedā at q̄s appellē. Nati des ne an
reges. Qui oēs familie n̄re ob v̄faz amicitia ifesti sūt. an q̄quā mihi adiret. vbi nō meoz
maioz monimēta hostilia plūma sine an q̄s n̄re misereri pōt qz aliq̄n vob hostis fuit. Do-
stremo Micipsa ita nos instituit. p. **E.** ne quē colerem^o nisi. p. r. ne societate neq̄z federa no-
ua acciperem^o: abūde n̄ra gna p̄sidia vobis in n̄ra amicitia fore. Sed si huic impio formi-
na mutaret vna occidendū nobis virtute ac dijs volētib^o magni z opulēti estis oia sēda
z obediētia sunt. Quo facili^o socioz iurias curare h̄z tū illud vereor ne q̄s p̄iurata amici

ca iugurthē paz cognita trāsueros agēt quos ego audio sūma opēit d̄bire fatigare vos
singulos ne qd de absente incognita cā statuanis: figere me vba z uga simulare cui incur
rit i regno manere Qd vrinā illū cui? ipio facinore i has misias piec? sū eadē hēc simulatē
videā z aliqñ aut apō vos aut deos imortales rez hūanaz cura oriat: vt ille q nūc sceleribz
suis atqz pclar? ē oibz malipe excruciat? ipietatis in penē n̄m frīs mei necis mearmqz
miseriaz gūes penas reddat: tā ff aio in meo carissimē: qz s̄ tibi in maturo z vñ mime de
cūit vita erepta c̄m letādū magi qz dolēdū casū tuū puto. nō em̄ regnū s̄ fugā: eriliū ege
statē z oēs has misias q me p̄mūt cū aia sil' amisi. ac ego ifelix in tāta mala p̄cipitat: ex
patrio regē rez hūanaz spectra culū p̄beas: incert? sū qd agā. Tnas ne iniurias p̄sc̄r: ipe au
riliū egēs an regē p̄sulā: cui? vite neqz prās ex opibz alienis p̄det: vtinā posse mori: fortu
nis meis hōest? erit? eēt ne viuere p̄tept? videre si defellus mal' iniurie cōcellissem. Nūc ne
qz viuere libz mibi neqz mori: s̄ sine dedecore. p. c. obrestoz vos p libos atqz p̄tas v̄os: per
maiestatē. P. r. subuenite mibi miso: ite obuiā iniurie: nolite pati regnū nūdie qd v̄m ē p
scel? z sanguinē faillie n̄e tabescere. Postqz rex loqndi finē fecit: legati iugurthe largitōe fri
magisqz cā pauc' ruder hiesalē ob seuitiā suā nūdie infectū. Ab herbalē vltro bellū inferē
rē postqz supat? sit qri qd iniuriā facere neqz: iugurthā ab senatu petere ne se aliū putarē
ac numātie cognit? eēt ne vba inimici an scā sua ponerēt: deinde vtiqz a curia digredisūt.
Sen. stati p̄sulit. Fautores legatorz. p̄tea senat? depuata grā mag' ps adherbal' dca p̄tē
nere: iugurthe v̄tutē extollere: laudibz grā: voce. Deniqz oibz mōis p aliēs scelere z flagitiō
sua qsi p glia n̄iebāt. At p̄ pauci qbz bonū z equū cari? diuitijs erat subueniēdt ad herba
li z hiesal' mortē seuerē vindicādā celsabāt. s̄ ex oibz marie emili' scaur? ip̄tger factiosus: au
dus potētie honozis diuitiaz. Ecce vicia callide sua occultas. Is postqz videt regē largi
tionē famolā ipudētēz vit? q in tali re solet ne polluta licētia iuidiā accēderet: animū a cō
suetā libidine cōtinuit. Uicit n̄ in senatu ps illa v̄o p̄ciū aut gratiā anferēbar: decretuz fit
vri. r. legati regnū qd micipsa obtinuerat in iugurthā z ad herbalē diuiderē: cui? legatōis
princeps fuit. L. Q. hō clar? z tñ in senatu potēs q p̄sul. L. D. et. M. Fuluis flacco in fectz
acerrime victoria nobilitatis i plebē exercuerat: eū iugurthā tā et si ro. in amicis hūerat in
accuratissime accepit. Dādo et pollicēdo mltā p̄fecit vti fame fides: postremo oibz suis rebz
cōmōdū regis anferret: reliqz legatos eadē via aggress? ē: plerosqz capite pauc' carior? fides
qz pecūia fuit. In diuisiōe regni q ps nūdie mauritania attingit agris vitisqz opulētiō iu
gurthe tradit illā alterā spē portiorē qz vsu q portusior z edificijs magis exornata erat: ad
herbal' possēdices postulāt sicut a frice videt paucis expōdere et eas genbz qbz cū nob bellū
aut amicitia fuit attingere. Sed q loca et natōes ob calorē et aspiratē item solitudines mi
nus frequēta sunt. De his aut facile cōpertū narrauerim: cetera qz paucissimis absoluā:

¶ In diuisiōe orb̄ frē pleriqz in p̄tē etiā africā posuere: pauci t̄mō asiā et europā eē.

¶ Ea fines hz ab occidēte fretū nostrū maris et oceanū: ab ortu sol' decliuē latitudinē
quē locū cathabarmō incole appellāt: mare seuū ipoztuosū: ager frugū fertil': bon?
pecoris arborū: infectū? celo. tra: penuria aqz: gen? hoīnz: salubri corpē: velox patēs: la
borz: plerosqz senect? dissoluit nisi q ferro aut bestijs inciere. Nā vt morbz sepe quēqz supae
ad hoc maleficij gūis p̄ta aialia: s̄ qui mortales in initio africā hūerint: quiqz postea acces
serint: aut quō in se pmitti sūt: qzqz ab ea fama q plerosqz obtinet diuersū ē tñ vti ex libris
dūiciis qui regis vtiqz rē sese hēre cultores ei? frē putāt hiesal' dicebāt: interpretatū nob est qz
paucissimis dicā: cetoz fides ei? rei penes auctores erit africā hūere in initio getali et lybel
aspi incultiqz: quibz cū erat caro ferina atqz hūi: pabulū vti pecoribz. Nī neqz moribz neqz
lege aut impio cuiusqz regebāt: vagi: palātes: q nor coegerat sedes hēbāt. sed postqz in his
pania hercules sicut aphri putāt in hū: exercit? ei? cōpositus ex varijs genibus amissō duce
ac passim mltis sibi impū petētibz hui dilabūt: ex eo nūero Medī: plez armeni manibus
in africā trāfacti prios n̄o mari locos occupauere. s̄ p̄e intra magis oceanū hiqz aluedō
nauū: in ueros p iugunijs hūere: qz neqz mā in agris neqz ab hispanis emēdi an mutā
di copia erat: mare magnū ignara lingua cōmercia p̄bi beāt. Nī paulatim p cōcubia ge
tulos secū m̄scuere. z qz sepe tētesates agros alia deūi loca petuerāt: semetipī nūdas ap
pellauer. ceterz ad huc edificia nūdaz q aggressiū mapalia illi vocāt obloga: curuis lateq

ribo recta q̄si n̄vūm carine sūt. **M**edī aſie z **A**rmenī acceſſere lybēs. nā hī mare p̄ius aſr̄
cū agitabāt: getulī ſub ſole magis haud p̄cul ab ardoribz. hī mature oppida hūere. nā fre
to diuīſi ab hispania murare res in ſe ſtiterāt. Noſm̄ eo z paulatim lybes corūpe: barba
ra lingua mauros p̄ mēdis appellātes: ſed res p̄ſaz hūi adoleſcē ac poſtea noie numidie
p̄ multitudine a penit̄ digreſſi: poſſidere ea loca q̄ prie cartaginē numidia appellat̄
deīn̄ vtriqz alceris freti finitios armis aut metu ſub imp̄iū cogere nomē gloriāqz ſibi ad
didere: magis hī q̄ ad noſtr̄ mare p̄ceſſerant: qz lybes q̄s getulī min⁹ erāt bellicofī. Deniqz
aphice p̄s inferior pleraqz a n̄uidis poſſeſſa ē: victi oēs in gētē noſtr̄ ipantiū p̄ceſſe poſtea
phenicis aliq̄ multitudis domi minūde ḡſa: p̄s cupidine imp̄iū ſollicitata plebe z aliq̄ noz
uaz rez auidi hipponē adruſitū. lepti aliaſqz vrbes in ora maritima p̄didere: heqz hūi ml̄
tū iaucte p̄ſoziginibz ſuis p̄ſidio: aliq̄ decori fuere. nā d̄ cartagine ſilere meli⁹ p̄ito q̄s p̄az
dicere: qm̄ alio propare ip̄s monet. Igit̄ a cartabanno q̄ loc⁹ egyptū ab africa diuidit ſcōo
mari: p̄ria hitatio cyrene ē colonia thereoz: ad deide due ſūt ſyres: inē q̄s leptis: deide p̄h
lenoz are. quē locū egyptū vſus finē ip̄i hūere cartaginēſes: poſt alie punice vrbes cet̄a
loca vſqz ad mauritanā numide tenēt: prie hispaniā mauri ſūt: ſup numidiā getulos aci
cipim⁹: p̄im̄ in tigurij̄s: alios incult⁹ vagos agitare: poſt eos ethiopes eē: deinde loca ad
uſta ſol ardoribz. Igit̄ bello iugurnino pleraqz ex p̄nicis oppida z fines cartaginēſiū q̄s
nouiffime hūerāt. **P. R.** p̄ maḡſtratus adminiſtrabat. **B**etuloz magna p̄s z numidie vſqz
ad fluuī muluchā ſub iugurtha erāt. **M**auris oibz ip̄itabat rex bogus p̄ter noſm̄ p̄ cetera
ignarus. **P. R.** Itemqz nobis neqz pace neqz bello an̄ cognitus erat. **D**e africa z eiusdem
incolis ad neceſſitate rei dictū ē. **P**oſtqz an̄ diuiſo regno legati ab **A**phica diſceſſere in iu
gurtha cōtra ai timorē premiā ſcleris adeptū ſeſe videt certū eſſe rat⁹. qd̄ ex amicis ad **Nu**
mētiā accepat oia **Ro.** venalis eſſe ſil̄ z illoz pollicitatōibz accēſus: q̄s pauloātē numeribz
ērepleuerat in regnū adherbalis aim̄ intrēdit: ip̄e acer bellicofus. **A**t is quē parebat: q̄etus
impelli placido ingenio oportunos iurie met⁹ magis q̄ metuēdus. **I**git̄ ex ip̄roſiō eius
fines cū magna manu iuadit multos imortalis cū pecore atqz alia p̄da capic: edificia icē
dit pleraqz loca hoſtiliter cū eq̄tatu. **D**eīn̄ cū oi multitudie i regnū ſuū p̄uertit: ſe exiſtimās
adherbalē dolore p̄motū iurias ſuas manu vidicaturū: eāqz rem belli cām fore. **A**t ille q̄
neqz ſe parē armis extimabat z amicitia. **P. R.** magiſqz nuidis fret⁹ erat. legatos ad iugur
thā de iurijs q̄ſtū miſit: q̄ tameti cōtumelioſa dicta retulerūt p̄iuſtū oia decreuit: qz bel
lū ſumere: qz tētari an̄ ſe ceſſerat. **N**eqz eo magis cupidio iugurthe minuebat. **Q**uipe q̄
totū regnū ei⁹ aio iā inuſerat: itaqz nō vti an̄ cū p̄datoria manu: ſed magno exercitū p̄pato
bellū gerere cepit: z apte tot⁹ ip̄erū numide petere. **L**eterū q̄ p̄gebat vrbes: agros vaſtare
p̄das agere: ſuis aim̄: hoſtibz terrore augere. **A**dherbal vbi intellexit eo p̄ceſſus vti regnū
aut relinquēdū eēt. aut armis retinēdū. neceſſario copias parat et iugurthe obul⁹ p̄cedit
interi haud lōge a mari cirthā oppidū vtriuſqz exercit⁹ p̄ſedit: z qz diei extremū erat: plūm
nō ē inceptū. ſed vbi plurimū noctis p̄ceſſit. obſcuro etiā tūc lumine milites iugurthini ſi
gno dato cara hoſtiū inuadūt: ſemi ſomnos p̄tiz: alios ſumētes arma fugāt fundūtqz **A**d
herbal cū paucis eq̄tibz cirthā p̄fugit z nī multitudo togatoz fuiſſet: q̄ numidas iſeque
tes menibz p̄hibuit vno die inē duos reges ceptū atqz patratū bellū fore iugurtha opidū
circūſedit: vineis turribuſqz z machinis oim̄ genēz expugnare aggredit̄ maxie ſelſtinans
ip̄s legatoz an̄cepere q̄ſan̄ plūm factū ab **A**dherbale miſſos audiuerat. **S**ed poſtqz ſena
tus: de bello eoz accepit tres adoleſcētes in africa legant̄ q̄ ambos reges adeāt. **S. P. Q**
R. v̄bis nūcient cēſere z velle eos ab armis diſcedere: ita ſeqz illiſqz dignū eēt legati in aſr̄
cam maturantes veniūt: eo magis qd̄ **ro.** cū p̄ficiſci parāt de plio facto z oppugnatōe eoz
the audiebat: ſed his rumor clemēs erat: quoqz iugurtha accepta ofōnē r̄ndit ſibi: neqz ma
ius q̄c̄qz neqz carinus auctoritate ſenatus eſſe: ab adoleſcētia ita ſi eniſſum vt ab optimo q̄z
p̄bareſ t̄tute nō milita: **P. S.** ſūmo viro placuiſſe ob eaſdē artis vt ab micipiſſa nō penuria
liberoz in regnū adoprati eēt. **L**eterū qd̄ pleraqz b̄n̄ atqz ſtrēnue feciſſet eo aiuz ſuū iniurias
minus tollerare: adherbalē dolis vite ſue inſidiari: qd̄ vbi cōpūſet ſcleri obuiā iſe. **P. R.**
neqz recte p̄ bono factuz ſi ab iure gentiū ſeſe p̄hibuerit. **P**oſtr̄eo de oibz rebz legatos **Ro.**
breui miſiſſuz ita vtriqz digreſſiunt. **A**dherbali non fuit appellandi copia iugurtha vbi eo

africa discessisse rar^o est: neq^{ue} p^{ro} loci nam armis expugnare cirtbas pot^{est}: vallo atq^{ue} fossa
m^{en}ta circūdat: turres extruit easq^{ue} p^{ro}sidijs firmat. p^{ro}terea dies noctesq^{ue} aut p^{er} vis aut dolis
retare: defensorib^{us} m^{en}tiū p^{ri}ma m^o: m^o formidine ostētare: suos hortādo: ad v^{er}it^{er} erigere
p^{ro}: sus intē^{re} cūcta pare. Ac vbi adherbal intelligit oēs fortūas suas in extremo sitas: ho
stē infestū: auxilij spem penuria necessariū rez bellū trahi nō posse: et his q^{ui} vna cirtbā p^{ro}
fugerant duos maxime in pigros delegit: eos multa pollicēdo ac miserādo casum suū cō
firmat vti per hostiū mutatiōes noctu ad primū mare: deinde romā pgerēt. Numide pau
cis dieb^{us} iussa efficiūt. L^{iber} adherbalis in senatu recitatur: quaz^{um} snia hec fuit.

On mea culpa sepe ad vos oratiū mitto. **P. L.** sed vis iugurthe subegit: quē tanta
libido extinguedi me iuasit: vt neq^{ue} vos neq^{ue} deos imortales i aio hēat: sanguinē
meū q^{ui} oīa malicia tam q^{ui}ntū mēsem loci^o z amici^o. **P. R.** armis obscessus teneor
neq^{ue} **M**iciple p^{ri}is mei beneficia neq^{ue} v^{er}a decreta auxiliant: ferro an fame acrius vrgeat
incertus sum: plura de iugurtha scribere adhorat fortuna mea etiā an exptus sum paz
fidei miseris eē: nisi t^{em} intelligo illū supra quā ego sum petere: neq^{ue} simul a amicitia vest^{ra}
z regnū meū spare: v^{er}z grauius existimet nemini occultū est. nā in initio occidit hienisale
fratrē meū. deinde patrio regno me expulit: que sane fuerint nostre iniurie: nihil ad vos
Verū nūc vest^{rum} regnū armis tener: me quez vos impatozem numidis posuistis clausum
obli^{er}at: legatorū v^{er}ba quanti fecerit picula mea declarāt: quid reliquū nisi vis v^{er}a q^{ui} mo
uerim possit. nam ego quidem vellem hec q^{ui} scribo z illa q^{ui} antea in senatu q^{ui}st^{us} sum vana
forent: potiusq^{ue} m^{er}ita mea fidē vobis faceret. sed q^{ui}m in eo natus sum in iugurthe sceler
rum ostentui esse non tam mortē: neq^{ue} erūnas t^{em} imp^{er}ij inimici z cruciatos corporis
dep^{re}cor: regno. **P. L.** Numidie q^{ui} vest^{rum} est v^{er}i liber: cōsultite me manib^{us} ab impijs eripite:
p^{ro} maiest^{ate} imp^{er}ij. p^{ro} amicitia fidē si vlla apud vos memoria manet aut^{em} mei **M**assinisse.
His l^{iber}is recitatis fuere que exercitiū in africa mittendū cernerēt: q^{ui}z p^{ri}miū adherbali sub
ueniendū: interim de iugurtha consulere^t q^{ui}m legatis nō puisset. sed ab i^{dem} regis fautorū
duo sūmope ensū est ne tale decretū fieret. Ita bonū publicū vt plerisq^{ue} negocijs solz p^{ri}
uata gratia deuictū: legant^{ur} t^{em} in africa maiores natū nobiles amplis honorib^{us} v^{er}i: in q^{ui}b^{us}
fuit. **M. Amilius Scaurus** de quo supra memorauimus hō consularis. z tū in senatu
potēs z princeps. bi q^{ui} res inuidie erat z a numidis obsecrari triduo nauē ascendere: dein
de de h^{er}em v^{er}ica appullū l^{iber}as ad iugurthā mittūt q^{ui}z ociosissime ad puinctā accedat se ad
eū a senatu missos. **M**le vbi acerpit boies claros quoz auctoritatē **R.**o. pollere audierat
inceptū suū venisse: p^{ri}o cōmōtu metu atq^{ue} libidine diuersis agita bat. Timebat irā senat^{us}
rus nō paruisset legatis porro a^{li}us eē^t cupidie ad inceptū scel^{er} rapiebat. Uicit t^{em} i auido
ingenio p^{ri}auū p^{ro}silū. Igit^{ur} exercitu circūdato sūma vi cirtbā irrūpe nitit^{ur}: marie spās dedū
cta manu hostiū: aut vi aut dol^{ore} sese casū victorie iuētuz: q^{ui} vbi sec^{us} p^{re}cedit neq^{ue} q^{ui} intēde
rat efficere potest vt p^{ri} q^{ui} legatos conueniret adherbalis potiret ne ampl^{ius} morando.
Scaurū quem plurimū metuebat incenderet cum paucis equitib^{us} in p^{ro}uinciam venit
Tamet^{us} senatus v^{er}bis mine graues nunciabantur: quod ab oppugnatiōe cirtbe nō desi
steret: multa t^{em} o^{mn}one cōsumpra legati frustra discessere: ea postq^{ue} cirtbe audita sūt **I**talici
quoz virtute menia defendebant^{ur} consiliū deditione facta p^{ro}pter magnitudinem. **P. R.**
inuiolatos sese fore adherbali suādēt vt se z oppidū iugurthe tradat. t^{em} ab eo vitā pacisq^{ue}
de ceteris senatū cure fore. **A**t ille t^{em} oīa potidra fide iugurthe rebat: t^{em} q^{ui} penes eol
dem si adue^{nt} sare^t cogēdi p^{ri}as erat: ita v^{er}i censuerant italici deditionem facit.

Iugurtham in p^{ri}is adherbalē excruciatū necat: deinde oēs puheres numidas at
q^{ue} negociatores p^{ro}miscue v^{er}i q^{ui} armat^{us} obui^{us} fuerat infecit. Q^{ui} postq^{ue} **R.**o. cogni
tū ē z res in senatu agitari cepit: idē ministri regis inspellando ac sepe grā interdū
iurgijs trahēdo t^{em} p^{ro}secutū facti leniebant. **A**c n^{on}. **L. D.** **T**ri. pl. Des vir. acer. z infest^{us}
potēte nobilitatis. **P. R.** edocuisse id agi vt p^{ro} paucos factiosos iugurthe scel^{er} p^{ro}dēnare^t
p^{ro}fecto oīs inuidia in. platādis p^{ro}sultatōib^{us} dilapsa foret. Tanta vis grā atq^{ue} pecunia regis
erat. sed vbi senat^{us} delicti p^{ro}scia ppl^{em} timer lege **S**ēp^{ro}. puicie futuris **L**ōsu. numida at
q^{ue} italia decreta sūt. **L**ōsu. decl. **P.** **M**asica. **L.** **L**aphurni^{us} **B**estia. **L**alphurnio **N**ūdia **S**ci
pion^{is} italia obuenit. Deinde exercit^{us} q^{ui} in africa portaret^{ur} scribit^{ur}: stipēdiū aliq^{ui}q^{ue} q^{ui} bello

vlut foret. decernit. Ac iugurtha ꝑ spem nũcio accepto q̄ppe oĩa cui veniũ ire rone i aĩo be-
serat: filiũ z cũ eo duos familiares ad senatũ legatos mittit. Hisq; vti illis q̄s bĩesale in-
fecto miserat p̄cipit oēs mortales vti pecũia aggrediant: q̄ postq̄z romam aduentabāt se-
nar? a bestia ꝑsule? ē: placeret ne legatos iugurthe recipi menib;. Hicq; decreuere ni regnũ
ĩpmq; deditũ venissent vti dieb; in. pris decē italia decederēt. Cõsul numidũs et. S. D. nũ-
ciari iubet. Ita erectis reb; illi domũ discedũt. interi Calphurni? pato exereĩtis legit sibi ho-
mines nobiles factiosos q̄z auctoritate q̄ delinq̄sset mũta fore spabat in q̄b; fuerat scaur?
de cui? nã z hitu supra memorauim?. Nam in ꝑsule nřo multe boneq; artes animi z cor-
pis erant: q̄s oĩa auaritia sp̄pediebat: patiens labor: acri igemo: factia. puidēs: belli haud iḡ-
nar?: fortissim? ꝑ picula: z insidias. sed legiões p̄ italia regĩũ atq; ide siciliam porro ex sic-
lia in africa transuecte sũt. igit Calphurni? in initio patis cõmeatib; acrit? Nũdĩam ag-
gressus ē: mltos mortales z vihes aliq̄t pugnando cepit. Sed vbi iugurtha p̄ legatos pe-
cunia tẽtare: belliq; q̄ admistrabat aspiratẽ oñdere cepit aius eger auaritia facile cõuer-
sus ē. Eteꝝ soci? z mister oĩũ ꝑsilioz assumit. Scaur? q̄ rameth a principio plerisq; ex fa-
ctiõe ei? corruptis acerrime regẽ ipugnabat: m̄ magnitudine pecũie a bono honestoq; i pa-
uũ abstrac? ē. Sed iugurtha primũ belli trũmõ moram redimebat: exultans sese aliq̄d
iteꝝ rome p̄cio aut gr̄a effecturũ. Postea ho p̄cipẽ negociũ scaur? accepto in maximas sp̄-
adductus recupande pacis: statuit cũ eis de oĩb; pactiõib; p̄is agere. Eteꝝ in tẽa fidei cã-
mittit a ꝑsule. Sexti? q̄stor in oppidũ iugurthe vitã: cui? rei sp̄s erat acceptio frumẽti q̄d
calphurni? palã legatis ipauerat: qm̄ deditiõis moza inducie agitabãt. igit rex vti ꝑstine-
rar: i castra puenit: ac pacta p̄nti ꝑsilio locur? de iuidia facti sui atq; vti i deditiõẽ accipẽt
reliq̄ cũ bestiaz scauro secreta trãsegit. Dein postremo die q̄si p̄ satyrã legẽ sentẽijs exẽstis
in deditiõẽ accipit. s; vti p̄ ꝑsilio ipatũ erat elephãti trigira pec? atq; eq̄ mlti nõ cũ puo ar-
gẽti p̄dere q̄stor i tradũt. Calphurni? ro. ad mḡat? rogãdos p̄ficiãt in nũidia z in exer-
citu nřo par agitabãt. Postq̄z aut res in africa gestas quõ acte foret fama diuulgauit. K.
p. oĩa locos z puẽt? de facto ꝑsul? agitari apud plebẽ grauis inuidia: p̄es sollicitati erãt an-
p̄barẽt m̄ flagitiũ an decretũ ꝑsul subuerterẽt paz ꝑstabat. Ac marie eos potẽtia scaur?:
q̄d is auctor z loci? Bestie ferebat a ho bonoq; ipediebat. Ar. E. Memi? de cui? libertate i
genij z odio potẽtie nobilitatis supra dixim? in dubitationẽ z moras senat? in ꝑtionibus
pplz ad vidicãdũ hortari. monere po. r. ne r̄p. ne libratẽ suã desererẽt: crudelia z supba ml-
ta facinora no bilitatis oñdere: p̄sũs in tẽtos oino plebis aiũ accẽdebat se qm̄ eatempẽ
stare rone Memij factiõia clara pollensq; fuit: decere existimauit vnã ex rã mltis oñonẽz
ei? p̄scribere: ac potissimũ eã dicã quã in ꝑtiõe post reditũ huĩscemõĩ vbiã discernit.

Ultra me dehortant a vob. Qu. nisi studiũ: oĩa sup̄et opes factiõis vřa partiẽta: ius
m nullũ: ac marie q̄d inocẽtie pl? p̄icti q̄z honoris ē. nã illa q̄dẽ p̄iger dicere: his anis
q̄ndeci q̄z ludibrio fuerit? sup̄bie paucoꝝ q̄z fede q̄zq; multi plerũt nři defensores
vt vob aius ab ignauia neq; secordia corrup? sit. q̄ nec nũc q̄dẽ obnoziũ iumic? erũt gitis
atq; et nũc tĩet? eos q̄b; t̄roni decẽ eẽs: q̄zq; bec talia sunt m̄ obuã ire potẽtie factiõis aiũs
subegit. Certe ego libratẽ q̄ mibi a parẽte meo tradita ē expiar. Ueꝝ id frustra an ob rẽ fa-
ciã i vřa mãũ sũtũ ē. Quir. neq; ego vos hortoz q̄d sepe vři maiores fecere: vti cõtra iurias
armati eat? nihil vi nec successiõe op? ē necesse ē suometipsi moze p̄cipites. Occiso Ti. Bra-
cho quẽ regnũ pare hoies agebãt. i plebẽ ro. graues hite sunt q̄stiones. post. C. Brachi z
M. Fulũĩ edem. Itẽz vři ordĩnis multi mortales in carcere necati sunt. Atriusq; cladis
nõ lex vez libido eoz finẽ facit. s; sane fuerit regni repatio plebi sua iura restituere. q̄cqd si-
ne sanguine ciuĩũ vlcisci ne qd in re factũ sit: sup̄iorib; anis taciti idignabimĩ erariũ ex-
pillari: reges z p̄pos libos pauc? nobilib; vectigal p̄dere. penes eosdẽ z sũmã ghãm z ma-
rias diuitias eẽ: m̄ bec talia facinora ipune suscepisse paz hũere. itaq; postreõ reges. inas-
iectas vřa dina z hũana oĩa hostib; tradita sunt. neq; eos q̄ ea fecere pudet aut penitet. s;
incedũt p̄ ora vřa magnifice sacerdotia z ꝑsular?: ps triũphales suos ostẽtantes: per iũ q̄st
ea honori nõ p̄de hẽant sũt here ꝑpati iusta impia dñoz nõ p̄ferũt. Vos Qui i ipio nati
eq̄ aĩo sũt iure tollerati. Ac q̄ sunt hi q̄ Rẽpu. occupauere hoies sceleratissimi cruentis ma-
nib; imant auaritia. nocentissimi ideq; sup̄bissimi q̄bus decus; fides pietas: postremo bo

necta: atq; inbonesta q̄stui sunt. pars illum occidisse tribunos ple. aliq̄ questionē in iustas
plēriq; eadē in vos fecisse p̄: munimēto h̄nt. Ita quā q̄sq; pessime fecit tā marie tur? ē. me
tū a scelere ad ignaviā v̄ram transfudere: q̄s oīs cupere eadē: eadē odisse: eadē metuere in
vnu coegit. sed hoc infbonos amicitia: inē malos factio est. Quod si tāvos curā libertatis
hēretis quā illi ad dñationē accessi sunt. p̄fecto neq; respu. sicut nūc vāstare? z bñificia v̄ra
penes optimos nō audacissimos forēt maiores v̄ri parēdi iuris z matēstatis p̄stituende
grā: p̄ secessionē armati. his Quēntū mōrē occupaueros p̄ libertate quā ab illis accēpi
his nōne summa ope nitēti. atq; eo vehemētius q̄ mai? dedec? est p̄ra amittere q̄ oīno
nō paruisse. Dicit aliq̄s q̄ igit̄ censes. vidicandū in eos qd̄ hosti. p̄uidere rēpu. non manu
neq; vi: qd̄ magis fecisse q̄s accidisse dignū est. Verū q̄stionib; z iudicio ip̄ius iugurthe. q̄
si dedit? est. p̄fecto iussis obediēs erit. Sin. ea p̄renit. f. cristia bñ; q̄lis illa par. at̄ deditio
sicut q̄ ad iugurthā scelez ipunitas ad paucos potētēs marie diuitie at̄ i rēpu. dāna atq;
dedecora puenerit: nisi forte nōdū ēt vos dñatiois eoz facietas tenet: z illa q̄s hec tpa ma
ḡis placēt: cū regna: puicte: leges iura: iudicia: bella atq; paces: postreō dīna z hñana oīa
penes paucos erāt. Vos aut̄ iuicti ab hostib; ipatores oīm gētiū satis hēbat; aiaz retinēf
Nā fūititē qd̄ q̄s v̄rm recusare audebat. At ego tāestū viz flagitiosissimū existio ipune i
iuriā accepisse: tñ vos hoibus sceleratissimis ignoscere qm̄ ciues sūt equo aīo peteret: mīa
in p̄nitē casura esset: nō z illis q̄stū iportunitatis h̄nt tñ paz est ipune malefecisse nisi fas
ciūdi licētia deīū eripiat. z vobis alterna sollicitudo remanebit cū itelligentio: aut seruien
dū esse aut p̄ man? libertate retinēdā. Nā fidei qd̄ aut p̄cordie q̄ spes ē. dñart illi volunt.
vos liberi ēē: facere illi iuriā. vos p̄hibere postreō socijs v̄ris veluti hostib;: hostib; p̄ so
cijs vtunt. Pōt ne in tā diuersis mētib; paz aut amicitia eē. Quare moneo. hortor: q; vos
nē tñ scel? ipunitē omittat. Nō peculat? erarij fac? ē: neq; p̄ vi socijs erepte p̄cunie que
q̄b; grauis sint tñ er p̄suetudie tā p̄ nibilo habent: hosti acerrimo p̄dia lenat? auctoritas
p̄ditū iperitū v̄rm ē: domi militie resp. venalis fuit q̄ nisi q̄sita erūt: z nisi vidicātū inortos
qd̄ erit reliquū nisi vt illis obediētes v̄uam? q̄ ea fecerūt. Nā ipune qd̄lz facere. i. regē esse.
Neq; ego vos. Qui. hortor vt malis ciues v̄ os p̄perā q̄ recte fecisse. Sed ne ignoscēdo
malis bon? p̄ditū erāt. Ad h̄ in rep. multū p̄stāt bñficij q̄ maleficij in eoz ēē: bon? fit tñ
mō segnior. vbi negligas: at malus iprobior: ad h̄ si iniurie nō sint. aut sepe auxiliū egeas
Ec atq; alia huiusmodi sepe i dicēdo. Nēmio p̄p̄o p̄sua det vt. L. Cal. q̄ tū p̄s
tor erat ad iugurthā mitteret: eūq; iteoposita fide pu. romā duceret q̄ faciū iudicio
regi. Scauri z reliq̄rū: q̄s pecunie capte arcessēbāt delicta patefierēt. Dū hec rōe ge
runt q̄ in Numidia relicti a bestia ereritū p̄erant: sicuti morē impatoris sui pluria z fla
giciolissima fecer facinora fuere q̄ auro corrupti elephātes iugurthe traderēt: aliq̄ p̄ fugas
vēderēt ps ex pacat; p̄das agebāt. Tāta vis auaricie aīos eoz veluti tabes inuaserat. At
Cal. plata cogitarōe a. L. Nēmio ac p̄culla oi nobilitate ad iugurthā pficiscit. eiq; timi
do z ex p̄scia diffidēdi reb; suis p̄suader: q̄ se po. ro. se dedisset: ne vi q̄ miam expiri mallet
p̄inari p̄tēra aidē suā interpōit. quā nō mioris: q̄s publicā ducebat. Talis ea tēp̄tate fa
ma de Cassio erat. Igit̄ iugurtha p̄tra dec? regni cultu q̄s marie miserabili cū Cassio ro
mā venit. Ac tamēsi in ip̄o magna vis ai erat p̄firmat? ab oibus q̄rū. potētie aut scelere
cūcta ea gesserat q̄ sup̄ dixim?. C. tñ Bēbiū tribunū plebis magna mercede parat Cuius
impudētia p̄ ius z iurias oēs munit? foret. At. L. Nē. aduocata p̄tione q̄sq; regi ifesta
plebs erat: z ps in vicula duci iubet. ps in socios sceleris ap̄iret more maior; de hoste sup
plicij sumi: dignitati magis q̄s ire p̄sulēs: sedare mot? z aīos eoz mollire: postremo cōfir
mare fidē pub. p̄ se inuolara fore. Post vbi silētiū cepit: p̄ducto iugurtha v̄ba fecit ro
me. Numidieq; facinora ei? mēozat. Scelera in p̄rem frēs q; oñdit z q̄b; iuuatib; q̄b; mi
stris ea egerit: q̄sq; intelligat po. ro. tñ se velle manifeste magis ex illo h̄fēsi verū aperiat: i
fide z clemētia po. ro. magnā sp̄e illi sitā. Sin reticeat nō soluti fore: se le z suas ope; corru
ptū. Deīū vbi Nēm. dicēdi finē fecit: z iugurtha iussus ē r̄ndere. C. Bēbius que pecunia
corruptū supra dixim? regē tacere iubet: actamēsi multitudo q̄ in cōfōe aderat: vehemēf
accēsa terrebāt eū clamore vultuq; sepe impetu: atq; alijs omibus q̄ ira fieri amat: vicit tñ
Bēbiū impudentia. Ita p̄plus ludibrio habitus ex p̄tione discessit iugurthe: Bestieq; z ce

terio: q̄s illa q̄ eragibabat ai augete. Erat ea tēpestate romē n̄ilda q̄dam noie massinā
filii gulinisse nepos Masinisse q̄ ias in dissentōe regū iugurthe aduersus fuerat dedica cir
tha z adberbale infecto pfug^o ex africa labierat: hūc Sp. Albin^o q̄ primo anno post Be
stiam cū. Q. Minucio ruffo p̄sutatū gerebat p̄suadet. qm̄ de stirpe masinisse sit iugurtham
ob scelera inuidia cū metu vgeat. regnū nūidie ab senatu petat. Quid^o p̄sul belli gerēdi mo
uere q̄s senescere oia malebat. Ipi p̄uincia nūidia. Minucio macedoia obuenit: q̄ postq̄
massina agitare cepit: nēq̄ iugurthe iacis satis p̄sidij. qz eoz alii p̄cia alii mala fama z
timor ipeditabat Romilcari prio ac maxie fido sibi ipat: ve p̄cio securi m̄lta p̄fecerat iudicia
tores massiue marie occulte. Sin id paz pcedat quis mō nūidā inficiat. Botmicar ma
ture regis mādata ereq̄t: z p̄ hoies tal' negocij artifices itinera egressusq̄ ei^o postremo loca
at tpa explorat: deide vbi res postular iudias tetēdit. igit vni^o ex eo nūero q̄ ad cedē pati erāt
paulo incōsultus masinissam aggredit: obtrōcat: de p̄bēsus multis hortantibz: z i primis
Albino p̄sule iudiciū p̄fite: fite^o magis ex eq̄ z bono: q̄s iure gētiū. Botmicar comes ei^o
q̄ romā fide publica venerat. Ad iugurtha manifest^o tanti sceleris nō oz^o omisit^o vey niti
q̄ ai aduerne sup grā atq̄ pecuniā suā inuidiā facti eē. igit q̄zq̄ in priorī actōe ex aicis q̄n
q̄ginta vades dederat: regno magis q̄ vadibz p̄sulens clam in inuidiam dimittit bolmū
carē: verit^o ne reliq̄s populares met^o inuaderet pendi sibi: si de illo supplicii sumptū foret
z ipe pauc^o diebz p̄fect^o ē: iussus a senatu italia discedere. sed postq̄z roma egress^o ē: fert sepe
tacti^o respiciens postremo dixisse vrbē venalē z mature picuram si emptorem inuenerit.

Iterim Albinus renovato bello cōmeatā stipēdiū aliqz q̄ militibz vsui foret ma
i turat in africa portare: ac statz ipe p̄fect^o ē vni an^o comitia: q̄s tps haud lōge abez
rat armis aut deditōe: aut quis mō bellū p̄ficeret. At i iugurtha tradere omnia z
alias causas more facere: polliceri deditōnē ac deinde metū simulare: cedere istanti: z post
paulo: ne sui diffidentē instare: ita belli mō pacis mora p̄sulem ludificare: ac fuere q̄ tū ab
binū haud ignaz p̄siliū regis existimarēt. Neq̄ ex tanta p̄perantia tam facile tractū belluz
secordia magisq̄ dolo crederent. Sed postq̄z elapso tpe comitioz dies aduentabat Albin^o
a vulo fratre in castris p̄ prore relicto romā discessit. Ea tēpestate rome seditionibz tribunū
arocitē resp. agitabat. P. Lucin^o Bius tribū pleb resistētibz collegi p̄tinuare magratū nite
bant: q̄ dissentio tot^o anni comitia p̄ficiendi belli: aut terrore exercitus ab rege pecunie caz
in castris relicti supra dixim^o aut p̄ficiendi belli: aut terrore exercitus ab rege pecunie caz
bieme. aspera puenit ad oppidū Suthul vbi regis thesauri erāt. q̄s q̄zq̄ ex senitia ipis z i
opportunitate loci neq̄ capi neq̄ obsideri poterat. nā circa mup sitū in p̄p̄ru mōtis extre
mo planities limosa biemalis aq̄s paludē fecerat. n̄i aut simulādi grā q̄ regi formidinez
adderēt aut cupidine se^o oppidi potiūdi vineas agere: aggerē iacere: aliqz q̄ incepto vsui
foret p̄pare. At iugurtha cognitā vanitate auli atq̄ ipitia legati sub dole. ei^o angere amen
tia missi tate supplicātes legatos: ipe q̄ vitabūduz p̄ saluosa loca z tramites exercituz du
ctare. Deniqz a vulo spe paciōis pepulit: vti Suthule relicto in abdita^o regiones sese veluti
cedentē inseq̄rēt: ita delicta occultiora fuere: in tēa p̄ hoies calidos die noctuz exercitū tē
tabat centuriōes duceqz turmaz partim vti transfugerēt corūpe. Alij signo dato vti locū
desererēt q̄ postq̄z ex lnia instruiti in tēpesta nocte cū multitudine nūidaz auli castra circū
uenit milites roman i p̄culsi: insoliti metu arma cape. alij sese ab edere ps fritos p̄firmare
Trepidare oibz locis vis magna hostiū celū nocte atq̄ nubibz obscuratū piculū anceps.
Postremo fugere an manere turt^o foret: in incerto erat. sed ex eo nūero quos paulo an cor
ruptos dixim^o cohors vna liguz cū duabz turmis tractū z paucis gregarijs militibz tran
sire ad regē: z primipilus tūe legiōis p̄ munitionē quā vti defenderet acceperat locū boz
stibz introeūdi dedit. Ea nūme cūcti irrupe z n̄is fede fuga pleriqz abiectis armis pri
mij collē occupauerent or atq̄ p̄da castrorū hostes q̄ min^o victoria vterent remozata sunt.
Deniqz iugurtha postremo die cū vulo in colloq̄o vba facit tāctū ipm̄ cū exercitū fame fer
roqz clausum tencat. n̄i dicit se memorā hūanaz rez si secū sedus faceret: incolūmes om̄s
sub iugo missū. p̄reca vti decē diebz nūidia regē liberat paz cōuenit. Sed vbi ea rome com
rant. in qz mortis metu metuebant sicuti regi liberat paz cōuenit. Sed vbi ea rome com

parca sunt mer^o atq; meror civitate inasere: ps dolere p glia impij: ps insolita bellicaz rez
timere librai Aulo oēs in cesti ac marie q bello pelari sepe fuerat qd armat^o dedecore post
usq; manu salute qsiuerat. Ob ea p sul albin^o ex delicto frs debinc iudicia ac piculij timēs
senatū de federe cōsulebar: tū exercitui in tēpō supplemētū scribere a socijs z noie latō au
ritia accersere. deniq; oibz mōis festinare. Senar^o q ita par fuerat decernit suo atq; ppli
sine iussu nullū potuisse fed^o fieri. Cōsul ipedit^o a Tri. pl. ne qd payerat copias secū porta
ret: paucis diebz in africa p ficiat. nā oīs exercit^o vti cōvenerat iūda deduce^o p uincia.
Vtēbat. postq; eo ventū ē q p p sed iugurthā z mederi s fne inuidie aiuz ardebat cogni
tus milibz qd pter fugā soluto ipio licētia atq; lasciuā corrupat: Ex copia rez statuit sibi
nihil agendū. interim rome. E. Māli^o lmitan^o Tri. pl. rogationē ad pplm p mulgar vtiq;
ret in eos quoz p silio i iugurtha senar^o decreta neglerisset z q tradidissent elephātes z per
fugas: qd ab eo in legatōi aut impjz pecunias accepissent. Itē q de pace aut bello cū hoz
libz paciōes fecissent: huic rogatiōi p m cōsiliū sibi facerent: pculce p amicos ac ma
apte resistere nō poterant qn illa z alia talia placere sibi alij ex p rā iudicia picula intēctēs: qm
time p hoies nois latini z socios itales ipedimēta pabāt. sed plebs incredibile memora
tu ē q tū intēta fuerit quātaq; vi rogationē iusserit z decreuerit z voluerit magis odio no
bilitatis qm illa mala panē q cura resp. tēta libido i p rō erat. igit cētis pculis meru M.
Seauz quē legatū Bestie supra memorauim^o intēctā plebis z suoz fugā trepida eriaz
cū ciuitate cū ex Mālij rogatiōe tris qstozēs rogarent effecerat: vti ipē in eo nūero creare
tur. Sed qōne exercitata aspe violenterq; ex rumore z libidine pleb^o vi sepe nobilitatez: sic
ra tēpitate plebē ex scōis rebz insolētia cepat. Etez mos p rō populari z senat^o factiōnū
ac deinde oīz malaz artū paucis aū annis rome or^o: eocio atq; abūdātia eaz rez q p r
ma mortales ducit. Nā aū carthaginē deletā pplz z. S. R. placide modesteq; in se. r. p
tractabat. Neq; glie certam ē: neq; dñatiōis infcues erat: mer^o hostilis in bonis artibz cō
uitatē retinebat. Sed vbi illa formido a mentibz discessit. scā q res sebe amant: lasciuia ae
qz supbia in cesserit: ita qd in aduersis rebz optauerat: oīz postq; adepti sunt acerb^o aspū
qz fit. Nāq; nobilitas dignitatē in dñationē: z pplz libertatē in libidine vteret: sibi qsq; du
cere: trahere: rapere: ita oia in duas p rō abstracta sunt resp. q media fuerat dilacerata ē. Ete
terz nobilitas factiōe magis pollebat: plebis vis. soluta ac dispersa in multitudine min^o po
terat paucorū arbitrio belli: domiq; resp. agit abāt penes eosdē erariū. puincie magistratuf
glie trūphi erāt pplz militia atq; inopia vzebatur p dās bellicas impatores: cū pauc^o di
ripiebant. intēta pentes aut pui liberi militū vtiq; potētiōi affinis erat: ledibz pellebantur
ita tū potentie auaritia sine mō modestiaq; iuare polluere z vastare oia: nihil pēsi neq; san
cti hēre: quo ad semetipsa p cipitauit. Nā vbi primū ex nobilitate repit sunt q verā gloriā in
iuste potentie aūponerent: moueri ciuitas cepit z dissensio ciuilitis qm p m rō terre orari. nā
postq; L. z C. Bracch^o quoz maiores in punico bello atq; alijs multū resp. addideran
vindicari: plebē in libertatē z paucorū scelera patefacere cepit: nobilitas noxia atq; eo pcul
sa modo p socios ac nomen latinū in rē dū p eqtes ro. quos spes societatis a plebe dīmo
uerat. Bracchoz actionibz obuiā terat: z primo Tiberiū: deinde paucos post annos igre
dientē eadē. E. tū vix in deducēdis colonis cum. M. Ful. Flocco ferro necauerat: z sane
gracchis cupidine victorie nō satis moderatus aiuz fuit. Sed bono vinci sanctius est q
malo more iniuriā vincere. igit es victoria nobilitas ex libidine suā vfa multos mortalis
ferre aut iugā extinxit. Plusq; in reliquū sibi qz potentie timoris addidit. Que res plerūq;
magnas ciuitates pellūdedit: dū alteri alteros vincere quouis mō z victos acerbius vici
sci volunt. Sed de studijs p rō oibusq; ciuitatis moribz si sigillatim aut pro magnitudine
partē differā tps qz res matur^o me deseret: quāobrē ad inceptū redeo.

Est Auli fedus exercitusq; nri fugā fedā. Q. Metellus z. M. Sullan^o Cos. de
p. signant puincia in se pauerat. Metelloz iūda obuenerat acri viro z qz ad
uerso ppli p rō fama nō equabili z inuolara: is vbi primū magistratū ingressus ē
alia oia sibi cū collega rap^o: ad bellū qd gellur^o erat aiuz intēdit. igit diffidēs veteri exercit^o
cui milites eligere: scribere p rō vndiq; ciscere arma: tela equos z. instā militie pare. Ad
hoc cōmēntū assatim veniq; oia q in bello vario z multaz rez egēt vlti ec solēt. Ceterū ad

ea p̄tranda senat̄ auctoritate locū nomēq; latinū z reges v̄tro auxilii mittere. Postre-
ois civitas sumo studio nitebat: ita ex snia oib; reb; paris cōpositiq; in nūdiā p̄fiscit ma-
gna spe civitū: p̄p̄ artia bonas itū marie q̄ aduersū diuicias iunctū auz gerebat: z au-
ritia magistratū an id t̄ps in nūdiā n̄se opes p̄tuse hostiūq; auce erāt. Sed vbi in acri-
cam venit exercit̄ ei traditura. Sp. Albino p̄cōsule in res ibecilles: neq; piculi neq; labo-
ris patiens lingua q̄z manu p̄mprior: p̄dator ex socijs z ipe p̄da hostiū sine impio z mode-
stia habit̄: ita impatori nouo plus est malis morib; sollicitudinis q̄z ex copia militū aux̄
aut bone spei accedebat statuit metell̄ t̄n q̄z q̄z z estiuoz ip̄s cōmitioz mora iminuerat: z
expectatōe euēt̄ civitū aios int̄eros putabar nō p̄t̄ bellū attingere q̄z maioz disciplina mi-
lites laborare coegisset. Nā Albin̄ Zulusiū fr̄is exercit̄ q̄ clade p̄cullus. postq̄z decreuerat n̄
egredi. puincia quanto t̄ps estiuoz imp̄iū fuit. pleriq; milites statutis castris h̄ebat: nisi
cū odor aut pabuli egestas locū mutare coegerāt. Sed neq; more militari vigilie ducebā-
tur vti cuiq; libeat ab signis aberat. Lire p̄mixti cū eq̄nib; die noctuq; vagabant: z palan-
tes agros vastare: villas erpugnare: pecoris z mangipioz p̄das certant: agere ea q; mura-
re cū mercatorib; vino auctūio z alijs talib;: Preterea frumentū publice datū v̄dere pa-
nē indies mercari: postremo q̄cūq; dici aut fingi q̄ntr̄: ignauie luxurieq; p̄ba in illo exer-
citu cūcta fuere z alia ampli: sed in ea difficultate Metellū nō min̄ q̄z in reb; hostilib;
maghū z sapientē viz fuisse cōpio: tanta t̄pantia in ambitionē seuitiazq; moderatū: nam
q; edicto primo aduēta ignauie d̄ sustulisse ne q̄s q; in castris panē aut quē aliū cibum
coactū v̄deret: ne lire seq̄rent̄ exercitiū ne miles gregari in castris neue agmine seruū aut
iumentū h̄eret. Ceteris arte in od̄stauisse. Preterea transuersis itinerib; quotidie castra
monere vallo ac fossa munire: vigilias crebras ponere z eas ipe cū legatis circūire. It̄z in
agmine in p̄t̄mis mō: modo in postremis sepe in medio adesse ne quispiā ordine egredere
tur: vt cū signis frequētes incederet miles cibum z arma portaret: ita phibendo a delict̄
magis q̄z vindicando exercitiū breui cōfirmavit: Interea iugurtha vbi ea q̄ metellus age-
bat ex nuncijs accepit simul de innocētia eius certior rome factus diffidere suis reb;: ac t̄n
demū veram deditionē facere conatus est: igit̄ legatos ad cōsulē cū supplicijs mittit. Quī
s̄mmodo ip̄i liberisq; vitam peterent oia alia dederēt. P. K. sed Metello tam antea expe-
rimentis cognitū erat gen̄ numidiaz infidū: ingenio nobili: nouaz rez auditiū esse. itaq; le-
gatos aliū ab alio diuersos aggress̄ ac paulatim t̄tando postq̄z opportunos sibi cogno-
uit: multa pollicēdo p̄suader: vt iugurthā: marit̄e viuū sin id paz p̄cedat necatū sibi tra-
derent ceterz palam q̄ ex voluntate forent regi nūciare iubet. Deniq; paucis dieb; intento ar-
q; infesto exercitu in Numidiā p̄cedit. vbi z belli f̄re iugurtha plena hoius: pecora cul-
toresq; in agris erant ex oppib; z in apalib; p̄fecti regis obuiam p̄cedebant pa tri frumentū
dare: cōmeatū portare. Postremo oia q̄ imparem facere neq; metellus idcirco minus sed
pariter acsi hostes adessent munito agmine incedere: late explorare oia illa de dit̄is signa
ostentu eē credere: eo infid̄s locū tentare: itaq; cū expeditis cohortib;: item funditorz z sa-
gittarioz delecta manu apud p̄imos erat. in postremo. C. Marius legat̄ curabat cū eq̄
sibus in virtū. p̄ latus auxiliares eq̄tes. Tribunis legionū z p̄fectis cohortū dispartinerat
vt cū his milites p̄mixti q̄cūq; accederēt: equitat̄ hostiū ppulsarēt. Nā in iugurtha tātus
dol̄: tātaq; pitia locoz z militie erat vt absens an p̄sens: pacem an bellū gerens p̄nitiosoz
eēt in incerto h̄eret. Erat baud lōge ab eo itinere quo metellus p̄gebat oppidū numidarū
noie Uata forz rez venaliū totius regni: z maxime celebratū vbi incolere z mercari res cō-
sueuerat italici generis multi mortalis. Huic p̄sul tentādī gr̄a si paterent oportunitates
loci p̄sidū iposuit. Pretea impauit frumentū z alia q̄ bello vsui forent cōportare: ratuz id
q̄ res inuegar frequētia negociatoz z cōmeatū etiā patis reb; munimento fore. inter hec
negocia iugurtha impēsius mō legatos supplices mittere pacē rogare p̄ter sua liberosq;
v̄tā Metello oia dederet: quos it̄ vti p̄iores p̄sul illectos dimittebat ad p̄ditionē regi: pa-
cem quā postulabat: neq; abnuere neq; polliceri z infeas moras p̄missa legatoz expecta-
re: iugurtha vbi Metelli dicta cū factis cōposuit: ac se suis artib; t̄tari aīaduērit. quippe
cui paz verbis nūciabat. ceterz re bellū asp̄imū erat: v̄ba marit̄a alienata: ager hostibus
cognit̄: animū populariū tentari: coactus rez necessitudine statuit armis certare. Jgitur

explorato itinere hostiū in spē victorie adducti ex opportunitate loci q̄ maris copias p̄e
oim gener. parat p̄ tramites occultos exercitū Metelli antevenit. Erat in ea numidie p̄
quē Adherbal in dione possiderat lumē vniū a meridie. Nubula q̄ aberat modus fer
me milia passuū vigin tractu pari vasti a natura z hūano vultu: sed ex eo medio q̄si collis.
oriebat i mēsum pungēs. vestit oleastro. ac mirretis alijsq̄ arborū gūibz: q̄ humo arida at
q̄ arenosa gignunt. media autē planicies deserta penuria aq̄ p̄ter flumini. p̄p̄iq̄ loca ea cō
sira arbutis pecore atq̄ cultoribz frequēbant. Igit̄ in eo colle: quē trāuersio iunere porre
ctū docuim⁹. Jugurtha extenuata acie suoz cōcedit: elephātibz parti copiaz pedestriū. Zo
militare p̄fecit: eūq̄ edocet: q̄ egeret: p̄p̄ior montē cū oī equatū atq̄ pedibz delectis suis
os collocat. Deū singulas turmas z manipulos circūes monet atq̄ obtestat vti mēores
pustine virtutis victorie: sese regnūq̄ ab Romanoꝝ auaricia defendant cūis certamē fore
q̄s antea victos sub iugū miserūt. Ducē illis z nō muratū aīz q̄ impatore ducerat oia
suis p̄uisa: locū supiore vti prudēs cū impitū ne pauciores cū pluribz: aut rudes cū bel
lo melioribz: manū cōsererēt: p̄inde parati intētis essent signo dato. Romanoꝝ iuadere. Il
lū diē aut oīs labores z victorias cōfirmatū: aut marumaz erumnaz initū fore. Ad b
viriti vti. quēq̄ ob militare facinus pecunia aut honore extulerat cōmone facere hūficiū z
eū ipm alijs ostētare. Postremo pro cuiusq̄ ingenio pollicēdo munitādo obfētando alijs
alio mō excitare. Cū iteri Metellus ignarus hostiū mōre digrediēs cū exercitū spicitur.
Primo dubius q̄dnam insolita facies ostēderet. Nāq̄ inf̄ virgulta eq̄: nūideq̄ cōsiderat nē
q̄ plane plane occultrati humilitate arborū: z tū incertū quidnā cētū natura loci: rum dolo
ipi atq̄ militaria signa obscurati. Deū breui cognitis insidijs paulisper agmē cōstituit. Ibi
cōmunitatis ordinibz in dextero latere q̄s primū hostiū erat triplicibz insidijs acie instrui
rit. inf̄ manipulos funditores z sagittarios dispartit equatē oēm in cornibz locat: ac pau
ca p̄ tpe milites hortatus: acie sicuti instruxerat transuersis principijs in planum deducit.
Sed Numidas q̄etos neq̄ digressos colle animaduertit. ex annis tpe verit⁹ z iopia aque
nē sit cōficere exercit⁹. Rutiliū legatū cū expeditis cohortibz parte equitū p̄misit ad flu
men: vti locū castris antecaperet: existimans crebro hostes ipetu z transuersa plijs iter re
moraturus z qm̄ armis distiderēt latitudinē z sitim militū tētaturus. Deū ipē p̄ tpe atq̄
loco sicuti mōte descēderat paulatim p̄cedere. marim post principia habere. Ipē cū eq̄nibus
sinistre ale eē q̄ in agmine princeps facti fuerant. At iugurtha vbi extremū agmē Metel.
p̄imos suos p̄tergressus vider: p̄sidio q̄si duū militū peditū mōre occupat: q̄si metellus de
scēderat. ne forte cedētibz aduersarijs receperit: ac post munimēto foret. Deū repenta signo
hostes inuadat. Numide alijs postremos cedere ps a sinistra ac dextra tētare. isensi adesse
instare atq̄ oibz locis romanoꝝ ordines cōturbare. Quoz etiā q̄ firmioribz aīs obuū hoz
stibus fuerūt iudicat in incerto plio ipi mō emū? sauriebat: neq̄ cōtra ferie ndi aut conse
rēdi manū copia erat ante iam docti ab iugurtha eq̄tes: vbi ro. turme inseq̄ cepant nō con
fiam in vniū se recipiebāt. Sed ali⁹ alio quā maxie diuersi. Ita nūero p̄iores si a p̄sequen
do hostes deterrere nequerāt delectos a tergo aut a lateribz circūuenibant. Sin oportu
nuz fuge collis q̄ campi fuerant ea ho p̄sueti. Numidaz eq̄ facile inter virgulta euadere
n̄fos ap̄litas z insolētia loci retinebat. Ceter⁹ facies ton⁹ negocij vari incerta feda atq̄ mū
serabilis diuersi a suis ps cedere alijs inseq̄: neq̄ signa neq̄ ordines obseruare vbi quēq̄ p̄
culū cepat sibi resistere: ac pp̄pullare arma: tela eq̄: viti hostes atq̄ ciues p̄mixti. nihil p̄silio
atq̄ unpio agi fors oia regere: itaq̄ mūitū p̄cesserat ēt tū euēt⁹ in incerto erat. Deniq̄ oib⁹
labore z estu languidis. Metellus vider vbi. Numidas minus instare. paulatim milites in
vniū p̄ducit. ordines restituit. z cohortes legionarias q̄ruoz aduersus pedites hostiū collo
cat. Eoz magna ps locis supioribz fessa p̄siderat. sil⁹ ozare: hortari milites ne deficerēt. neu
patrent hostes fugiētes vincere neq̄ illis castra eē neq̄ munimētū vllū q̄ cedētes. tēderēt
in armis oia sita: se nec iugurtha q̄cē interea q̄erus erat circūire hortari: renouare plūz ipē
cū delectis tētare oia subuenire suis hostibz instare dubijs q̄s firmos cognouerat: eminus
pugnādo retinere. Eo mō inter se duo impatores summi viti certabant: ipi pares ceterum
opibus dispartit. Nāz metello virt⁹ militū loc⁹ aduersus iugurthe alia oia p̄ter milites oī
portuna. Deniq̄ romani vbi intelligūt. neq̄ sibi p̄fugū esse neq̄ ab hoste copiā pugnandē
fieri z iam diē velper erat. aduerso colle sicuti p̄ceptū fuera z euadūt amisso loco. Numide

fusi fugati q̄s pauci interierē. Plerosq̄ velocitas ⁊ regio hostib⁹ ignara: mēd sunt. Interea
Bomlicar quē elephāt⁹ ⁊ parti copiaz pedestriū p̄fectū ab iugurtha eē sup̄ dirim⁹ vbi euz
rutil⁹ p̄tergressus est. paulatim suos in eū locū deducit: ac dū legatus ad flumē q̄ p̄missus
erat festinās p̄git q̄etus vti res postulabat: acie exoronas neq̄ remittit qd̄ vbi q̄ hostis agere
explorare. Postq̄ rutiluz cōsedisse tam ⁊ aīo vacuū eē accepit: filij iugurthe ex plio clamore
rē au geri vti ne legat⁹ cognita re laborantib⁹ suis auxilio foret. Quā acie diffidēs struci mili
tū arte statuerat: q̄ hostiū inueneri officeret lati⁹ porrigi. Eoz mō Rutilij castra p̄cedit: Ro
mani ex ip̄ouiso pulueris vi magnā aiaduertit. Nā p̄ aspectū ager arbutis cōstitus p̄bi
bebat. ⁊ prio humū tati aridā v̄to agitari postubi eq̄bilē manere: sicuti acies mouebatur
magis magisq̄ appropinq̄re videbāt. cognita re p̄perates arma capiūt ac p̄ castris sicut
impabat p̄stūt. Deij vbi propi⁹ ventū ē vtrinq̄ magno clamore cōcurrūt. Numide trūmo
do remorati dū in elephātis auxiliū putāt. postq̄ eos ip̄editos ramis arborū atq̄ ita disie
ctos circūuentri vidēt fugā faciūt ac pleriq̄ abiectis armis collis aut noctis q̄ itaz aderat
auxilio integri abeūt elephanti q̄tuor capri reliq̄ oēs nūero q̄draginta infecti sunt. At roma
ni q̄q̄z inuere: atq̄ opere castrorū ⁊ plio fessi lassiq̄z erant tū q̄ metellus ap̄t⁹ op̄tione mo
rabat instructi: intētiq̄z obuiā procedūt. nā dolus numidaz nihil languidi neq̄ remissi p̄
tiebat ac prio obscura nocte postq̄z haud procul in se erant strepitu. velut hostes aduētare
alteri apud alteros formidinē sil⁹ ⁊ tumultū faceret pene imprudētia admissū facin⁹ mise
rabile foret in vtrinq̄ p̄missi eq̄tes eē explorauissent. igit̄ p̄ metu repēte gaudiū exortum est
Milites alii alii lecti appellāt: acta edocēt atq̄ audiūt q̄sq̄ sua fortia facta ad celū inferūt.
Quippe hūane res in se hūc in victoria etiam inanis gl̄ari licet aduerse res etiā detractāt
bonos metellus in ijsdē castris q̄triduo morat⁹ faucios cū cura reficit merito: in plijs mo
re militie donat vniuersos p̄tione laudat atq̄ agit gr̄as. hortat ad cetera q̄ leuia sunt parē
aim gerāt p̄ victoria satis pugnatū reliq̄s labores sp̄de fore. Tū interi transfugas ⁊ alios
op̄tunos. Vbi iugurtha gentiū aut qd̄ ageret cū pauc⁹ ne eēt. an exercitiū hēret. vt sese vti
cū gererz exploratū misit. At ille se se i loca saluosa ⁊ mūita natura recepat: ibiq̄z cogebat
exercitiū nūero horū apliorē: s̄z heberē infirmūq̄z agri ac pecoris maḡ q̄z belli cultorē. Id ea
ea gr̄a eueniebat. qd̄ p̄ter regioes eq̄tes nēo oiz numidaz ex fuga regē seq̄bat. Quo cuiusq̄z
aius fert discedūt eo neq̄ id flagitiū militie ducit ita se mores hūc. Igit̄ metellus vbi vidz
regis etiā tū aim ferocē eē bellū renouari. Qd̄ nisi ex illi⁹ libidie geri nō posset. Breterea iū
quā certamē sibi cū hostib⁹ miore detrimēto illos vinci q̄z vincere statuit nō plijs neq̄z in
acie: sed alio mō bellū gerēdū fore. Itaq̄z in loca numidie opulentissima p̄git. agros vastat
multa ⁊ op̄datemere munita aut sine plio capiti cōceditq̄z puberes interficit. iubet oia alia
militiū p̄desse. Ea fortitudine multi mortales romanis dediti obsides. frumētū ⁊ alia q̄suis
foret affari p̄bita sunt vbiq̄z res postulabāt p̄sidii ipositū. Que negocia multo magis q̄z
plii male pugnatū ab suis regē terrebat. Quippe cui spes omēs in fuga sita erat seq̄ cogē
bat. ⁊ q̄ sua loca defendere nequerat in alienis bellū gerere: tū ex inopia qd̄ optimū videba
tur cōsiliū capiti exercitiū plerūq̄z in ijsdē locis op̄iri iubet ip̄e cū delectis eq̄tib⁹ metellum
seq̄tur nocturnis auisq̄z itinerib⁹ ignozatos romanos palātis repente aggredit̄. eorum
pleriq̄z inermes cadunt multi capiunt nemo oim intactus profuit ⁊ numide prius q̄ sub
ueniret: sicuti iusserant in primos colles discedūt: interim rome gaudiū ingens ortū cō
gnitus metelli reb⁹: vt se exercitiūq̄z more maiorū gereret vt in aduerso loco tū victor fuisset
strute hostiū agro potiret iugurthā manificū ex Buli recordia q̄ spem salutis insolitudi
nē aut fuga cogissēt habereq̄z ita senat⁹ ob ea felicit̄ acta dijs imozialib⁹ supplicia decerne
re. ciuitas antea trepida ⁊ sollicita de bellū euentu leta agere liticia. Fama de metello p̄clā
ra esse igitur eo inrencia Metellus ad victoriam nūc oibus modis festinare: cauere tū ne
cubi hosti oportun⁹ fieret meminisse post gl̄iam inuidiā seq̄ ita q̄ clarior eo mat⁹ erat. neq̄z
post insidias iugurthe effuso exercitu p̄clari. Sed vbi frumēto aut pabulo op⁹ erat cohor
tes cū oī eq̄tatu p̄sidii agebant. Exercitus partē ip̄e. relictos marinus ducebat: se igne ma
gis q̄z p̄da ager vastabat. duob⁹ locis haud lōge inter castra faciebant. Vbi opus erat cū
en aderant: ceterz q̄ fuga atq̄ formido latins crescere diuersi agebant. So rpe iugurtham
colles seq̄: rps aut longum pugne. q̄rere: qua venuz hostem audierat paululum atq̄z

quarum fontis quum penuria erant corrumpere. mo se Metello interdum Mario ostendere potest
ostrem o an agmine temptare ac statim incolles regredi. Rursus alij post alij iuniri: neque
plu facere: neque oculi pati. Tunc modo hoste ab incepto retinere. Romanus imperator ubi se
dolis fatigari videt. neque ab hoste copia pugnandi fieri vrbē magna et in ea pre qua sita erat ar-
cem regni noie zama statuit oppugnare ratum id quod negotium picebat. iugurtha laborantibus
suis auxilio ventum: vbiq; plu fore. At ille qui pabant a pfugis edoctus magnis itineribus me-
tellu anteuenerit. oppidanos hortat: mentia defendat: additis auxilio pfugis: quod genitum ex co-
pijs regis quod fallere nequebat fortissimum erat. Preterea pollicetur in tpe semet cum exercitu affore
Ira ppositis rebus i loca que marie occulta descendit: ac post paulo cognoscit ex itinere mariu
frumentaru cum paucis cohortibus. Sicca missum quod oppidum primum ois post mala pugna ab
rege defeceret: Eo cum delectis equibus pergit nocturnum: tam egrediens romanis in porta pugna
facit. Sicut magna voce Si censes hortat vti cohortes a tergo circūueniant. fortuna illis pre-
claris facinoris casum dare suad fecerint. postea sese i regno illos in libertate sine metu et a-
te acturos: at nimiam signa inferre atque euadere oppido pperauisset. pfecto cuncti aut ma-
gna ps. Sicentiu fide mutauisset. Luca mobilitate sese. Numide egerit. Sed milites iug-
gurbini paulisper a rege suscitari postquam maiore vi hostes vige paucis amissis pfugi dis-
cedit: marius ad zama puenit id oppidum in capto situ magis ope quam natura munitus erat
nullus idonee rei egens armis virisq; opulentu Igitur metellus p tpe atque loco paratis rebus
cuncta mentia exercitu circūuenit. Legatis impac vbi quisq; curaret. Denique signo vndiq; sit
clamor in gens oritur: neque ea res. Numidas terret in sensu incertis sine tumultu manet plu
incipit romani p ingenio: quisq; ps eminus glade aut lapidibus pugnare: alij inuadere: ac mi-
ru mo suffodere: mo scalis aggredi cupere plu in manibus facere. Contra ea oppidani in pri-
mos. saxa voluere: sudas pilla: preterea pice et sulphure tecta mixta ardenti mittere Sed nec
illos qui pcul manserant timor ai satis minuerat. Nam plerisque iacula tormentis aut manibus
emissa vulnerabant. Parique periculo sed fama ipari boni atque ignaui erat. Dum apud zama
sic certat iugurtha ex improviso castra hostium cum magna manu inuadit: remissis qui i pfidio
erant et oia magis quam plium expectantibus porta irrupit: At nisi repente metu pculis: sibi quis-
q; p moribus pfulit: alij fugere. alij arma cape: magna p vulnerari aut occisi sunt. Lete-
et omni multitudine non amplius quadraginta memores nois romani grege facto locus
cepere paulo quam alij: editiores: neque inde maxima vi depelli quere. Sed tela eminus missa
remissa remittere: pauci in ipluribus minus frustrati: Numide pprius accessissent: ibique
autem ostendere et eos maria vi cedere fugere atque fugare. Inter metellus cum acerrime rez
gereret clamorem a tergo accepit. Deum pverso equo adiuerti fuga ad se versum fieri: qui res
indicabat populares esse: igitur equatum oem ad castra propere misit ac statim. C. Mariu cum
cohortibus socioz cuiq; lacrimas p amicitiam p que re publicam obsecrat neque contume-
liam remanere in exercitu victoria: ne ve hostes multos abire sinat. ille breui madata effi-
cit: at iugurtha munimeto castrorum impeditus cum alij sup vallu piciparentur. alij in agu-
stis ipsi sibi pperantes officeret multis amissis i loca munita sese recipit: metellus infecto
negotio postquam nox aderat in castra cum exercitu reuertit Igitur postero die priusquam ad oppu-
gnandum regrederet: equatum oem in ea pre qua regis aduentus erat p castris agitare iubet
portas et prima loca tribunis disperdit: dein ipse pergit ad oppidum: atque vti supiores dis-
es muru aggredit: interi iugurtha ex occulto repente nris inuadit et qui in prio loccati fue-
rant paulisper territi pstant: tunc alij cito subueniunt. Neque diutius Numide resistere quod
uisent: ni pedites cum equibus p mixti magna clade in pgressu faceret quibus illi freti non vti
equitri fieri plio solet sequi. Deum vero cedere: sed aduersis equis pcurrere implicare ac pcur-
bare aciem ira suis hostes pene victos dare. Eodem tpe apud zama magna vi certabatur
vbi quisq; legatus aut tribunus curabat eo acerrime niti. neque alius spem in alio magis quam i
se hie. Pariterque oppidani agere: opugnare aut parare oib; locis: auidi alteri alteros sau-
ciare: que semetipsi regere clamor permixtus. hortatio leticia gemita. Ite strepitus armoz ad
celu ferri. tela vtrinq; volare. Sed illi qui mentia defendebant vbi hostes paulum modo pu-
gnam remiserat intenti prelium equestre prospectabant eos vti queque res in iugurthe erant
letos modo pauidos modo adiuerteres: ac sicuti audiri a suis aut cerni possent ad mo-

nere alij horridi alij. aut manu significare aut nisi corporibus: huc et illuc quasi vitandi
aut iacentes tela agitare quod vbi mario cognitum est. Nam is in ea parte curabat consul
eo leuius agere aut diffidentia rei simulare: pari numidas sine tumultu prelii regi inferere
Ita illis studio suorum astrictis repente magna vi murum aggreditur: et iam scalis aggressi
prope summa ceperant: tum oppidani concurrunt lapides ignem alia preterea tela inge-
runt: nostri primo resistere: deinde vbi vne ac altere scale immunite sunt qui superstitiant
afflicti sunt. Ceteri q; mo potuere. pauci integri. Nam magna pars confecti vulneribus abe-
unt. Deinde vtrinq; non diremit. Metellus vbi videt frustra inceptum: neq; oppidum capi
neq; iugurtha nisi. nisi ex insidijs aut suo loco pugna facere etiam estarem exacram esse
ab zama discedit. et in his vrbibus: que a se defecerat: que satis numide loco aut menibus
erant presidia imponit. Ceterum exercitum in prouincia que proxima est numide. hvernā
di gratia collocat neq; id tempus et aliorum more quieti aut luxurie concedit. Sed quo-
niam armis bellum parum procedebat insidias regi per amicos tēdere et eorum presidia
pro armis vti parat: igitur Bomilcarem qui rome cum iugurtha fuerat deinde vadibus
datis clam de Masinisse necesse iudicium fugerat: quod ei maximam amicitiam: maxi-
ma copia fallēdi erat multis pollicitationibus aggreditur: ac proximo. efficit vti ad se col-
loquendi gratia occulte veniret: deinde fide data si iugurtham viuum aut necatum sibi red-
didisset fore vti illi senatus impunitatem et sua omnia concederet: facile. Numide persuas-
det cum ingenio infido. tum metuenti si par cum romanis fieret ipse per conditiones ad
supplicium traderetur is vbi primū opportunum fuit iugurthaz animum ac miserantem
fortunas suas accessit inonet atq; lachrymans obtestatur. vti aliquando sibi liberisq; et ge-
ri numidarum optime meritisq; prouideat. omnibus prelijs sese victos. agruz vastatum
multos mortales captos aut occisos regni opes cōmunitas esse satis sepe iam virtutem
militum. fortunam tentataz caueat. ne illo conctante numide sibi consulat. His atq; alijs ra-
libus ad deditionem regis animum impellit ad imperatorem legari qui iugurtham impa-
ta facturum dicerent ac sine vlla pactione sese regnumq; in illius fide traderent Metellus
conctos senatorij ordinis ex bybernis propere accersire iubet: eorum alioruz quos idone-
os ducebat consilium: habet: ita more maiorum ex consilij decreto plegatos iugurthe im-
perat argenti pondus ducenta milia: elephantentes omnes: equorum et armozum aliquantum
lum Que postq; sine mora facta sunt iubet omnes perfugas vinctos adduci: eoz magna
pars vti iussum erat adducti: pauci cum primū deditio cepit ad regem Roghum i Dur-
taniam abierat: igitur iugurthaz vbi armis virisq; pecunia spoliatus est. Tum ipse ad impe-
randum presidium vocaretur: rursusq; cepit flectere animum et ex mala conscientia digna ti-
mere. Deniq; multis diebus per dubitationem consumptis: cum modo sedio rerū aduer-
sarum omnia bello potiora deduceret interdum secum ipse reputaret quas grauis casus
in seruitium ex regno forer: multis magnisq; presidijs ne quicq; perditis de integro belluz
sumitur. Rome senatus prouincijs consultus Numidā metello decreuerat. per idem tem-
pus Utice forte. C. Mario per hostias dijs supplicati magna atq; mirabilia portēdi aruz
sper dixerat. Prouincq; que animo agitabat: fretus dum ageret fortunam quam sepissime
experiretur et omnia prospere euētura. Ad illum iam antea consulatus ingens cupido era-
gitabat ad quam capiendum preter vetustatem familie omnia eiz abunde erant: industria
probitas: militie magna scientia. animus belli ingens. domi modicus libidinis et diuina-
rum victor. Tantummodo glorie avidus. Sed is natus et per omnem pueritiam. Arpi-
ni alē vbi primū etas miline patēs fuit stipēdijs facundis non greca secundia neq; vrb-
nis munditijs sese exercuit. ita inter artis bonas integrum ingenium breui adoleuit Ergo
vbi primū tribunatum militarem a populo petiit. plerisq; faciem eius ignoz annibus facile
notus pro omnis tribus declaratur Deinde ab eo magistratu alium post alium sibi pepe-
rit semperq; in potestantibus eo modo agitabat. vt ampliore honore q; gerebet dignus ha-
beretur. Tamen is ad id locorum talis vir petere non audebat. Nam postea ab itione pre-
ceps datus est. et iam tum alios magistratus plebs: consulatum nobilitas inter se per ma-
nus tradebat nouus nemo tam preciarus neq; tam egrgijs factis erat. qui is indigno illo
honore et qsi pollitus habet. igitur vbi Marius Aruspicius dicta codē quo cupido animi

hortabatur intendere videt ab Metello cōsularum petēdi grā missionē rogat. Cui quā
virtus gl'ia atq; alia opranda bonis supabant tū interat cōemptor aius z supbia cōmū
ne nobilitatis malū: ita primū cōmorus insolita remirari eius consiliū z quasi per amici
tiam monere ne tam praua inciperet: neu sup fortunam animū gereret nō oia. oibus cupien
da esse debere: illis res sua satis placeret. postremo caueret id petere a po. ro. quod iure nega
retur. postq; hec talia atq; alia dixit: neq; aius marij stecit rēdit vbi primū poruisset p ne
gocia publica facerz se se q; peteret ac postea sepe eadē postulantē fert dixisse ne festiaret ab
ire: satis mature illū cū filio cōsularum petitorz. is eo tpe cōtubernio patris ibidem milita
bat annis circiter. xx. Que res mariū tū p honore quem affectabat z metellū vehementer
accenderat: ita cupidine atq; ira pessimis cōsultorib; crassari neq; facto vllō neq; dicto ab
stinere: qd modo ambitiosum foret. milites qd in hibernis perat laxiore im pio qz ante ha
bere. Apud negotiatores quoz magna multitudo Utice erat criminose z sil' magnifice de
bello loq; dimidia ps exercit' sibi pmitteret pousis dieb; iugurtha in carthenis habituruz:
ab impatore cōsulco bellū trahi: qd homo in annis z regie superbia in impio nimis gaude
re. Que oia illis eo firmiora videbantur: quod diuturnitate belli res familiarēs corrupāt
z oio cupienti nihil satis festinat. Erat pterea in exercitu nostro numida quidā noie Ban
da Manastibilis filius masculis nepos que micipsa testō fm heredem scripserat: morbis
cōfectus z ob eam: cām mente paululus imunita Cui metellus petenti morte regū vt sella
iuxta poneret. itē postea custodie cā turmam equitū romanor; vrūq; negauerat honor qd
eoz modo fore: quos po. ro. reges appellauisset pfidū: qd cōtumeliosum foret: si eqtes
romani Satelliti numide traderent. Hunc marius anxius aggreditur atq; hortat vt cō
tumeliar; imperatori cum suo auxilio penas petat: horem ob morbos. animo paz valido
seca ofone extollit illum regem ingentem vix masculis nepotē esse si iugurtha captus aut
occisus foret imperiū numide sine mora habiturā: id ad eo mutare posse euenire siq; con
sul ad id bellū missus foret: itaq; z equitū illum romanos milites z negotiatores alios ipe
pleror; pacis spe impellit. vti romani ad suos necessarios aspe in Metellum de bello scri
bauer: mariū impatorem poscant: sic illi a multis mortalib; honestissima suffragatōe cōsul
latus petebatur simul ea tēpestate plebis: nobilitate fusa p legem mauiam novos extolle
bat. Ita mario cuncta pcedere. interim iugurtha postq; omnia deditōe bellū incipit vt cū
magna cura parare oia: festinare exercitum cogere: ciuitates qua a se defecerant formidie
aut ostentando pimia affectare: circūuenire suos locos arma tela aliaq; que spe pacis ami
ferat reficere aut cōmercari: seruitia romanor; allicere z eos ipos qui in pfidis erant pecu
nia tentare: p'isus in tactū nihil neq; quietū pati cuncta agitare. igit' Tacentes quo metel
lus in initio iugurtha pacificante pfiduz imposuerat fatigati regis supplicij neq; antea
sua volūtate alienari principes ciuitatis inter se cōiurant. Nā vulgus vti plerūq; solz ma
xime numidar; ingenio mobilis: seditiosum atq; discordiosum erat: cupidum nouar; reruz
quieti z ocio aduersum: deinde cōpositis inter se reb; in diē terriū cōstituit: qd is festus ce
lebrat vsq; oēm africā: ludū z lasciuā magis qz formidinē ondebant. sed vbi tps fuit centu
ridēs tribunor; militares z ipm pfectū oppidi. Turpiliū sullanū aliū aliū domos su
as inuitāt eos ois pter turpiliū in epulas obrūcant postea milites palātes iermes qdpe
in tali die ac sine impio egrediūt. idē plebs facit ps edocri a nobilitate alij studio talij rez
incitati quis acta cōsiliūmq; ignorantib; tumultas ipe z res noue satis placebūt. Roma
z milites improuiso metu incertignariq; quid potissimū facerent trepidare. Arcem oppi
di vti signa z scuta erant pfidū hostiū porte ante clausē fugam phibebant: ad hoc mulier
res pueri pfectis edificior; sara z alia que locus pbebat certarum mittere: ita neq; caueri
anceps malum neq; a fortissimis in firmissimo grā resisti posse: iuxta boni maliq; strēnui
z imbecilles multi obrūcati sunt in ea tanta aspitare sensissimis numidis z foppido vndū
q; clausa turpili' pfect' vñ ex oib; italiciis p fugit in tact' id mia ne hospitis ac patioe: an
casu ita euenit paz cōperimus: nisi qz illi in tanto malo turpis vita integra fama potior
fuit ipoz icestabilisq; videt. Metell' postq; de reb; Uace actis cōpit paulisp; mest' e cō
spectu abūt. Deinde vbi ira z egritudo pmixta sūt cū maxima cura vltā ire iniurias festiat
Legionē cū q; hiemabat: qz plurimos pōt nūdas equites piter cum occasu solis expedi

ditos educit z postera die circiter hora tertia puenit in pda planicie: locis paulo superioribus
circuuentis ibi milites fessos itineris magnitudine: et abnuetes oia vocat oppidu Tacā nō
ampli? mille passū abecē dicere. reliquū laborē eā aio pati: dū p ciuibz suis viris fortissimis
atqz miserrimis penas caperet. pterea pda benignē ostētat sic aīs eoz arretris eqtes i prio
latere pedites quā arcessime ire z signa occultare iubet. Tacētes vbi aiāduertere ad se ver
sū exercitiū pgerē prio vti res erat. Metellū eē rati. portas clausere. Deīn vbi neqz agros va
stari: z eos q pziūi aderāt Nūidas eqtes vidēt. rursum iugurthā arbitrari cū magno gaudio
obuij pcedūt. Eqtes z pedites repētes signo dato alij vulgū effusus oppido cedere: alij ad
portas festinare. ps currens caperita atqz pde spes apli? quā lassitudo posse. Ita Tacētes hī
dūm mō ex pfidia letari. Cuitas magna z opulēta cūcta p: ne atqz pde fuit. Turpili? quez
pfectū oppidi vniū ex oibz pfugisse sup ondim?: vltus a Metello cām dicere postqz se parū
expurgat condēnat? vheratuzqz penas capite soluit. Nā is ciuis be Collaria erat. Per idēz
tēps bomilcar. cui? ipulū iugurtha deditionē qz metu deseruit incepta: suspect? regi z ipe cū
suspiciēs nouas res cupere: ad pnicē ei? doli struere: die noctuqz fatigare aīz deniqz oia tēta
dosociū sibi adiūgit nabdalla hoiez nobilē: magnis opibz claz acceptū suis: q plerūqz seorsū
ab rege exercitiū ducere z oēs res ereq solit? erat q iugurthe aut maioribz astrico superāt
ex q illi glia opes q inuēte igit vtriusqz ptilio die insidijs statuit. Cetera vti res poscerat. p tpe
parati placuit. Nabdalla ad exercitiū pfect? que in hyberna Romanoz iussus hēbat: ne a
ger inuis hospitiū vastaret. is postqz magnitudine facinoris pculsus sed tēps nō venit: me
tusqz rē ipediebat Bomilcar. sil cupid? icepta patrādī: z tiorē socij aīz: ne omisso vetere cō
silio nouū qreret lras ad eū p hoies fideles mitti: i qz mollicie seozidam pyrii acculare te
stari dos p qz iurasset monere ne pnia Metelli i pestē puerter iugurthe exitū adesse: ceterz
sua ne an metelli hūte pterit: id mō agitari. ptiū reputaret aio suo pnia an cruciatū mallet
sed cū be lre allate fuere: forte. Nabdalla exercitator: cozpore fessus i lecto fesebat. vbi cō
gnit? Bomilcaris vbiis: prio cura: deīn vt egrū aim solet somn? cepit: erat em Nūida qdaz
negocioz curato: fidus ei acceptusqz z oīs ptilioz nisi nouissimi particeps: q postqz allatas
lras audiuit z ex p̄suetudinē rar? opa. aut ingenio suo op? esset: tabernaculū introiuit dor
miete illo eplam sup caput in fuluinarū temere positā sumit ac plegit. Deīn ppere cognit?
insidijs ad regē pgr. Nabdalla post paulo experrect? vbi neqz eplaz reperit. z rem oēm vti
acta era ex perfugj coguit. prio indicē pfect? ē cognat? ē postqz id frustra fuit iugurthā pla
cedi grā accedit dicitqz ipe pauisset perfida cliētis sui facere puenta lachrymās obtestat p
amicitiā perqz sua aī fidelit? acta ne super tali scelere suspectū sese h̄ct Ad ea rex aliē qz anid
gereb? placide midit bomileare inrefecto alijsqz multis qz socios insidiāz cognouit tram
opressit neqz ex eo negocio seditio oziret neqz post id iugurthe dies aut nor vlla quieta fuit
neqz loco: neqz mortali cuiqz aut ipi satis credere. ciues hostes iurra meruerē circūspectare
oia z oī strepitu pauescere. alia loco sepe p̄ dec? regni noctu reqescere iterdū sono erciz? are
pris armis tumultū facere. ita formidie q̄sve cordis agitari igit Metellus vbi de casu bo
milcaris z iudicio patefacto ex perfugijs coguit rursus: tanqz ad integrū bellū cūcta festi
stinarqz Nariū fangantē de pfectōe sil z inuictū z infensū sibi paz idoneū cū rat? domū
dimitur. Et rome plebes lris q de metello ac mario misse erāt cognitis volēt aio de abobz
acceperant imperatori nobilitas: q̄ antea decori fuit iude eē. Et illi alteri gnis hūliras fa
uorem addiderat. Ceterū in vtroqz magis studia partiū: qz mala aut bona sua moderari
p̄ct? a seditiosi magistrat? vulgū eragitare Metellū oibz p̄ctōibz capitis accersere Na
riū hūtez imani? seclerare Deniqz plebs sic est accēsa vti opifices a gressetqz omēs q̄rū rea
fidelisqz i manibz vti erant: relicti op̄eribz frequerent Nariū: z vt sua necessaria post illi?
bonorē ducerēt: ita perculsa nobilitate post multas tēpestates nouo hoi consulat? manda
tur z postea populus a tribuno plebis. 2. Naudio mantino rogat? quem velle cū iugur
tha bellū gerere: frequēs mariū iussit. sed senat? paulo ante metello inuidia. puincia decre
uerat. ea res frustra fuit. Eodem tpe iugurthā amissis amicis: q̄rū plerosqz ipe necauerat
Ceteri formidine. ps ad romanos alij ad regē boghū perfugerat: cū neqz bellū geri sine mi
stris posset z nouoz fidem in tanta perfidia vez experiri periculōsū duceret varius incer
tusqz agitabat oīs illis res: neqz consiliū aut q̄sqz boim satis placebant: sinera pfectusqz

in dies mutare mō aduersus hostes: interdū insolitudines pēgere sepe in fuga ac postpar
lo in armis spem hēre dubitare: virtute an fidei populariū minus crederet ita quoq; intent
derat res aduersē erant. Sed inf eas moras repēte sele metellus cū exercitu ondit numide
se iugurtha p tempore parati instructi sunt. Deniq; prelium incipiturq; in pte rex qua pu
gna affuit ibi aliquādiu certū ē Ceteri eius oēs milites p̄io congressu pulsū fugatiq; sunt.
Romā lignoz z armoz: z aliquādo nūero hostiū paucoz portū sūt. Na ferme nūidas i oi
bus plijs magis pedes qz armari tutari sunt. Ea fuga iugurtha in p̄suis mō. rebus suis
diffidens cum perfugis z parte eq̄tatus z solitudines. deinde Thalamz peruenit: id oppidū
magnū atq; opulentum vbiq; pleriq; thesauri filiozq; eiu amulcus perueritie cultus erat
Que postqz metello cōperta sunt. qzqz inter Thalam flumēq; primū in spacio miliū quin
q̄ginta loca arida atq; vasta esse cognouerat: tū spe petrādū bellū: si eius oppidū portū foret
ois asperitates supuaderet: ac naturā etiam vincere aggredit̄ igit̄ oia iumenta sarcinis le
uare iubet: nisi frumētō: diez decē. Ceterz vtres mō: z alia vasa aque idonea portari. Prete
rea conq̄rit ex agris quā plurimū p̄or domiti pecoris coq; imponit vasa cuiusq; modi. sed
pleraq; lignea collecta ex rugurijis numidaz. Ad hoc finitimis iparat Qui se post regē sus
gā metello dederant: quā plurimū vt q̄sq; aq; portaret. Diem locūq; vbi p̄esto fuerint p̄es
dicit. ipe ex flumie qz primā oppido aquā esse supra diximus. iumēta honerat. Eo mō in
structus ad Thalam p̄ficiscatur. Deinde vbi ad id loci ventum est q̄ nūidas p̄ceperat z ca
stra posita munitaq; sunt tanta repēte celo missa vis aque dē vt ea modo exercitū: satis su
perq; foret. Preterea cōmeatus spe amploz. q: numide sicut pleriq; faciunt in no ua dediti
one officia tēderant. Ceterz milites regione pluuiā magis vsi. Ea q̄res multū animus eoz
addidit. Nam rati sunt se se d̄ijs mortalibz cure esse. deide postero die p̄ opinionē iugurthe
ad Thalam perueniunt: oppidā q̄ se locoz aspirate munitos crediderant: magna atq; inso
lita re percussū: nibilo segnius bellū parare. idem nostri facere. Sed rex nihil iam infectuz
Metello credēs. Quippe oia tela arma locos tpa. deniq; naturā ipam ceteris iperitantem
idustria vicerat. cū liberi sz magna pte pecunie ex oppido noctu pfugit. Neq; postea vllō i
loco aplius vno die aut vna nocte moratus assumulabat se negocij grā ap̄operare. Ceterz
p̄ditionē timebat quā vitare posse celeritate purabat. nā ralia plilia solē p̄ ocuz ex oppo
tunitate capti. Ac metellus vbi oppidanos plio intētos sil oppidū z opibus z loco munituz
videt: vallo fossaq; menta circūuenit. deū iuber locis ex copia maxime idoneis vineas ag
gere. supq; eas aggerē iacere. z sup aggerē ipositis turribus op̄ mīstros tutari: hēc oppi
dani festinare pare. p̄sus ab vtriusq; nihil reliquū fieri. deniq; romani multo an labore p̄
lūsq; fatigati post dies q̄draginta quā eo ventū erat oppidū nō portū. p̄da ois a pfugi cor
rupta ē. Hi postqz mūz armetibz feriri. resq; suas afflictas videt aux. atq; argentū z alia
q̄ prima d̄nr domū regā cōportant ibiq; vino z epuli grauari illaq; z domuz z semet igni
corripit z quas victi ab hostibz penas meruerat eas ipi volētes pepēdere. Sz parit̄ cū ca
pra Thala legati ex oppido Lepiti ad metellū venerāt orātes vti p̄sidiū p̄fectūq; eo mitteret
Damilcarē quēdā boiem nobilē factiosum nouis rebz studere. aduersum que neq; imp̄ia
magistratū. neq; leges valerent: in id festinaret in summo piculo suā salutē z illoz socios
fore. nā Lepitani iam inde a p̄cipio belli iugurthini ad bestia p̄sulē z postea. Romā misē
rant amicitia societateq; rogati deū vbi ea impetrata fuere sp̄ boni fidelesq; mansere z cū
era a bestia albino metello q̄ ipetrata grauis fecerant. itaq; ab imperatore facile q̄ petebant
adepti sunt. Emisse sunt eo cohortes Ligurū. iij. z. D. Annius p̄fect̄ id. oppidū a sidonis
p̄ditū est. q̄s accepim̄ p̄ fugos ob̄ discordias ciuiles nauibz i eos locos venisse. Ceterz sicut
inter duas. Syris q̄bus nomen ex re inditū. Nam duo sunt sinus ppe in extrema Aphri
ca in pes magnitudine. pares natura q̄rum prima terre per alta fuit. Cetera vti forz tulit
alta alia tēpeltate vadosa. Nam vbi mare magnū cū vētis simul mutat. igitur eius ciuitas nā.
lingua modo conuersa cōnubio. Numidaz. leges cultusq; pleraq;. Sinodica que eo faci
lius retinebant. q̄s procul ab impio regis etate agebant. inter illos z frequentē numidiaz
multi vastiq; locuti sunt. Sed qm̄ in has regiones p̄ lepritanoz negocia venimus nō idē
gnū videt egregiū atq; mirabile facinus deoz cartbaginensū memorare. Ea rez locus ad

monuit. q̄ tempestatē carthaginenses pleraq; ap̄brice impitabant. cirenenses quoq; ma-
gni atq; opulenti fuere. Ager in medio arenosus vna facie. Neq; flumē neq; mōs erat q̄ fi-
nes eorum discerneret: q̄ res eos in magno diurnoq; bello inter se habuit postq; vtrinq;
legiones Item classes sepe fusc fugateq; alteri alteros aliquātulū attriverant veriti ne
mor victos victoresq; defessos alius egrederetur. Per inducias spon̄siones vaciunt vti cer-
to die legati domo pficiscerētur. Et quo in loco inter se obuij fuissent. is cōis vtriusq; ppli
finitis haberetur. Igitur carthagine duo fratres: missi q̄bus nomē philenis erat: maturaue-
renter p̄gere: Cirenēdes tardius iuere: id secordia ne an cā acciderit parim cognoui: ceterus
solet in illis locis tempestas haud secus atq; mari retinere homines. Nam vbi per loca cā-
lia z nuda gignentium ventis cohortus arenam homo excitauit: ea magna vi agitata. ora
oculosq; impellere solet. Ita impendio prospectu morari iter postq; Cirenenses aliquando
posteriores se esse vident: z ob rem corruptam domi penas metuit: criminari carthaginen-
ses ante tempus digressos: conturbare rem. Deniq; omnia male q̄ victi abire. Sed cū pe-
nē aliā conditionem tantummodo equam peterent. Breui op̄tionem carthaginensibus
factium: vt vel illi locos fines populo suo quererent ibi vini obzuerentur: vel eadem condi-
tione sese quem in locū vellent: processuros dimitteret phileni conditione probata: seq; vī-
tamq; suam. R. P. condonauerē: ita vini obzuti sunt. Carthaginenses in eo loco philenis
fratribus aras consacraue: alijs illis honores instituti. Nunc ad rem redeo: iugurtha
postq; amissa. Zela nihil satis firmum contra. Metellum putat per magnas sollicitudines
cum paucis profectus peruenit ad Cerulos genus hominum ferum incultumq; z eo tē-
pore ignarum nominis romani eorum multitudinem cogit: ac paulatim consuefacit ordi
habere signa sequi imperium obseruare. Item alia militaria facere. preterea regis. Boghi
priorimos magnis muneribus z maioribus promissis ad studium sui perducit: q̄s adiuto-
ribus regē aggressi. Impellit vti aduersus romanos bellū incipiat: ad ea gr̄a facili p̄nisi-
q; sui qd Bogbus in initio huiusce belli. legatos romā miserat. sed z amicitia petiti. Quā
rem opportunissima incepto bello pauci ipediuerant. Eci avaritia q̄s oīa honesta atq; in-
honestā vendere mos erat. Etā antea iugurthe filia Boghi nupserat. Uex ea necessitudo
sp̄d nūdas. Daurosq; leuis ducit: qd singuli p opib; q̄s q̄ plurimas viros: aliq; denas
aliq; plures hēant. Sed reges eo amplī ita a ius multitudine distrabitur: nulla p loca ob-
tinet. piter oēs viles sunt. Igit i locū abob; placitū exercitiū z ueniūt. ibi fide data z accepta
iugurtha boghi aim orōne accendit. Romanos iniustos p̄funda avaritia cōmunes. oim
hostes esse eandē cām illos belli habere cū bogho quā secū z cū alijs gētib; libidie imperā
dijs oīa regna aduersa sunt: tū sese: ante paulo carthaginēses. ite reges persen: post vti q̄s
opulentissim; videbat: ita romanis hostē fore. His atq; alijs talib; ad Cirtha oppidū iter
constituit. Qd ibi. Qu. Metellus p̄dam captiuosq; z impedimēta locauerat: ita iugurtha
rat aut rata vrbe operep̄cū fore: aut si romanus dur auxilio suis venisset p̄lo sese certata
ros. Nam callidus: id nō festinabat. Boghi pacē iminuere ne moras agitādo aliud q̄ bel-
lō muller impator postq; de regū societate cogit nō temere neq; vti sepe iā victo iugurtha
cōsueuerat. oib; locis pugnādi copā facit ceter; haud p̄cula cirtha castris. munitis reges
opit meli; eē rat; cognitis. Mauris qm̄ is nouus hostis acresserat: ex p̄modo pugna face-
re. in tri roma p̄lās certior sit. Mario puincia Nūdiā datā. Nā p̄sulē factū iā antea acce-
pat. Quib; sup̄a bonū atq; honestū p̄culus neq; iach; ymas tenere neq; moderari lingua
vir egregius alijs artib; nimis molliegritudine pati. Quā rē aliq; in sup̄bia hēbat: aliq; bo-
nū ingenū p̄umelia accensus eē. Multi qd iā parata victoria ex manib; eripē: nobis sa-
tis cognitū ē illū magis honore Marij q̄ iniuria sua excruciatū. neq; tā antie latūz fuisse
si adepta puincia aliq; Mاريو traderet. igit eo dolore impedit; z q; stulticie videbat alienā
rem suo piculo curare legatos ad Boghū misit postulatū: ne sine cā hostis populi ro. fieret
habere tū magnā copā societatis amicitieq; p̄iugēde: q̄ porior bello esset. Quā q̄ opib; suis
consideret: nō debere incerta pro certis mutare: Omne bellū sumi facile est: ceterū acer-
rime delinere: non in eiusdē potestate iniriū ei; z finem esse: incipere cuius etiā ignauo licez
re. Deponi aut cū victores velint. Proinde sibiq; regnoq; cōsuleret neu florētes res suas cū
iugurthe pditis misceret. Ad ea rex satis placide verba facit. sese pacē cupere. S; iugurthe

fortunar. misereri Si eadē illi copia fieret omnia cōuentura. rursus impētor p̄ postula-
ta Boghi nūcios mittit: ille pbare partim: alia abnuere. Eo modo sepe ab utroq; missis re-
missiq; nūcijs tps pcedere: z ex metelli volūate bellū intactū trahi. At marius vt supradī-
rimus cupientissima plebe. Cōsul factus postq; ei puincia iumidiā ppl's iussit antea iam
infestus nobilitati. tum vō multus z seror instare mō singulos: mō vniuersos ledere. Dicri-
tare sese cōsulatū ex victis illis spolia cepisse alia p̄terea magnifica p se z illis dolentia inte-
rim q̄ bello opus erant p̄ma habere: postulare legiōib; supplementū: aurilia a ppl's z re-
gib; focijsq; accrescere: p̄terea ex latio fortissimū quēq; plerosq; militia paucos fama cogni-
tos accipere z ambiendo cogere hoies e meritis stipendijs pficisci: neq; illi senat' q̄q; aduer-
sus erat de vilo negotio abnuere audebat. Letex supplementū etiā lenis decreuerat: qz ne
q; plebe militia volēte putabat. Mari' aut belli vsum aut studia vulgi amissit: sed ea res
frustra spata tāta libido cū mario etiā plerosq; iuasera: sese q̄sq; p̄da locupletē fore victo-
rē domū reditū: alia huiuscemōi aīs trahēbāt z eos nō pplm ofone sua marius crexerat
nā postq; oib; decretis q̄ postulauerat milites scribere vult hortādī cā simul z nobilitatem
vti cōsueuerat exagrandi cōtionem ppli aduocauit: deinde hoc modo desierit.

Cio ego Quir. plerosq; nō iisdē artib; a vobis imperiū petere: z postq; adepti sunt
gerere: p̄mo industrios supplices modicos esse: deniq; p̄ ignauiā z supbiā etatez
agere. Sed mihi p̄ videt: nam quo pluris vniuersa resp. est qz cōsularis aut p̄ru-
ra: ea maiore cura illam administrari q̄ hec peti debere: neq; me fallit quantū cum mari'
mo vestro ben eficio negotij sustineā. Bellū parare simul z. erario parare: cogere ad mili-
tia eos quos colis offendere: domi forijsq; oia curare: z ea agere inter inuidos: occurrentes
factiosos opinione Quir. aspicius est. Ad hec alij s; delinquere vetus nobilitas maioruz for-
tia acta cognatoz z affiniū opes: multe clientele oia p̄sidio adsunt: mihi opes in memet si-
te quas necesse est z vtute z innocencia rutari. nam alia infirmata sunt. z illud intelligo qz
ri: oiu; ora in me cōuerfa eē. equos bonosq; fauere quippe mea beneficia reip. p̄cedūt nobi-
litatem inuadendi me querere locū. Quo mihi acrius nitendū est vti neq; vos captamini
z illi frustra sint. ita ad hoc etatis a pueritia fit vt oēs labores z picula cōsueca habeā que
ante v̄ra beneficia gratuito faciebā: ea vti accepta mercede deseram nō est cōsiliū Quiri. il-
lis difficile est in potestatib; t̄pare: qui p̄ ambitionem sese p̄bos simulare. z mihi qui oēm
etatem in optimis artib; egi bñfacere iam ex cōsuetudine in naturā cōuertit. Bellū gerere
mecū iugurtha iussistis quā rem nobilitas egerime tulit. Queso reputate cū animis v̄ris
v̄nū id mutari melius sit: si quē ex illo globo nobilitatis ad hoc negotij aut vel aliud tale
mittatis hoiem veteris p̄sapie ac multaz imaginū z nullius stipendij. s. vt in tāta re igna-
rus oiu; trepide festinet: sumat aliquā ex pplō minioze sui officij. ita plerūq; euenit vt quē
vos impare iussistis: sibi impatozē aliū q̄rat. Atq; ego scio Quir. postq; cōsules facti sunt:
acta maiorz z grecoz militaria p̄cepta legere ceperūt hoies p̄posteri: Nam legere qz fieri re-
atq; v̄su prius. Sed hoc t̄pe posteri'. Coparare nūc Quir. cū illoz supbia me hoiem nouū
que illi audire z legere solent eoz partē vidi alia egomet gessi que illi literis ego ea militā-
do stidici: nūc vos existimare facta an dicta piuris sunt. Cōtemnit nouitatē meā. Ego illoz
ignauitā mihi fortuna: illis proba oblectant: qz qz ego naturā vnam z cōem oiu; existimo.
sed fortissimū quēq; generosum esse: ac si tam ex p̄tibus Albini aut Bestie queri possz ueue-
an illos ex se gigni maluerint qd resp̄suros creditis: nisi sese liberos qz optimos voluisse:
qd sine iure despiciūt me faciant idē maiorib; suis: q̄b; vti mihi ex vtute nobilitas cepit: in-
uidēt honori meo. ergo inuideant labozi innocētē piculis etiā meis: quū hec per illum cet-
pi vez corrupti hoies supbia ita etate agūt quasi vestros honores cōtemnant: ita hos pes-
tunt quasi honeste vixerint. Nec illi falsi sunt. q̄ diuersissimas res p̄iter expectāt: ignaui vo-
luptatē z p̄ma vtutis: atq; etiā cū apud vos aut in senatu faciūt v̄ba pleraq; orōne maio-
res suos extollūt: eoz fortia facta memorādo clariores sese putāt: qd p̄ est. Nam quanto vi-
ta eoz p̄clarior: tanto eoz secorātia flagitiosior. z p̄fecto ita res se habent. Maiorū gl'ia qua-
si posteris lumen est: neq; bona neq; mala eoz in occulto patit. Huiuscē rei ego, inopiā po-
tior. Quir. vez id quod multo p̄clarior est: meamet facta mihi dicere licet. Nunc videre qz
iniqui sunt q̄ ex aliena vtute sibi arroganti: id mihi ex mea nō cōcedunt. s. qd imsgines non

habeo. et quod mihi noua nobilitas est: quae certe peperisse melius est quam accepisse corrupisse. Equidem ego non ignoro si iam respondere velint abinde illis faciendam et compositam orationem fore. Sed in maximo vobis beneficio cum civibus eis me vosque maledictis lacerent: non placuit reticere ne quis molesta in conscientiam duceret. Nam me equidem ex animi sententia nulla oratio ledere potest. quippe vera necesse est bene praedicet. falsam. vitam moreque mei supant. Sed quoniam vestra consilia accusant qui nihil summum honorem et maximam negotii imposuistis atque etiam a se reputare deum eorum penitentium sit. Non possum fidei causa imagines neque triumphos aut consulatus maiorum meorum ostendere. At si res postulant hastas venili: phaleras: alia militum in dona praeterea cicatricesque aduerso corpore. Haec sunt meae imagines: haec est nobilitas non hereditate relicta ut illa illis. Sed quae meis laboribus et periculis quaesita non sunt composita mea verba: parum id facto ipsa se vestra sententia ostendit: illis artificio opus est: ut turpia facta ordine tegant neque litteras graecas didici: parum placebat eas discere quippe quae ad virtutem doctoribus nihil profuerant. At illa multo optima reipublicae. doctus super hostes ferre praedia agitare: nil metuere: nisi turpe famam huiusmodi est: et tunc iuxta patri huiusmodi desistere: eodem tempore inopia et labore tollerare. Ergo his ego praecipis milites hortabor: neque ante colam illos ut opulentem: neque gloriam meam labore illorum faciam. Hoc est vile: hoc civile impium. nam cum tunc per molliorem agas exercitum supplicio cogere id est dominus esse non imperatorum. Haec atque alia talia nostri maiores faciendos sequeque reprobos celebrare: quod nobilitas freta ipsa dissimulatis moribus: nos illos emulos contemnit: et ois honores non ex merito sed quasi debitos a vobis repetunt. Etenim boies superbissimi praecipue erant. Maiores eorum quod licet illis relinquere. Diuitias imagines memoriae: sui praedicta virtute non relinquere: neque poterant ea sola neque dare dono neque accipere. Sordidum meum et incultis moribus autem per parum scire conuuium exorno: neque histrionem viliem: neque pluris coquam quam villam habeo quam mihi non liber conferri. Qui tamen nam ex parte meorum alius sanctis viris ita accepit: manducatas mulieribus: viris ab ore conuenire: ois bonis oportere plus glorie quam diuitiarum: arma non suppellectilem decori esse. Quin et quod iuuuat: quod est capere extimare id se faciat: ament potest ubi adolescentia habere: ubi senectute agant in conuiuiis dediti ventri: et turpissime pro corpore: sudorem: puluerem et alia talia nobis relinquere quibus illa epulis inuidiosa sunt. Uex non ita est nam ubi se flagitios dedecora vere turpissimi viri: bonorum praemia ereptis eunt: ita iniustissime luxuria et ignavia pessime artes illis quae consistunt lere eas nihil officium respiciunt: in ore cladi sit nunc quoniam illis quaeritum mei mores non quaeritum illorum flagitiosa poscebant: rudi pauca de reprobis loquar. Primum ois de nuda bonum aius herore. Quir. Nam quae vestra ad hoc tempus iugurtha tuta sunt oia remouistis auaritia: imperitia atque superbia. Denique exercitus ibi est locorum scens. Sed me hercule magis strenuus quam felix. Nam magis eius auaritia aut temeritate ductum attrita est. Quod obrem vos quibus inest militaris eras: ad nitentini mecum et capescite reprobos. neque quocumque ex calamitate aliorum aut imperatorum superbia merere ceperit. Egomet in agmine atque in praesidio consulatorem idem et socii periculi vobiscum adero. me vosque ois in rebus iuxta agam. Et praefecto diis inuuantibus oia matura sunt: victoria: praedicta: laus. Quae si duobus aut praecipue essent: tunc ois bonos reipublicae subuenire deceret. Etenim ignavia nemo immortalis factus est: neque quosque patres liberis uti eternum foret: optauit magis uti boni honestique vita exigerent. Plura dicerent Quir. si timidus virtute verba adderent. Nam strenuis abinde dictum puto. Huiusmodi oratione habita Marius postquam plebis aios erectos vide per comertu stipendio: armis atque alijs viliibus naues onerat. Cuius. Alium legatum praefici iubet ipse in praesentia milites scribere: non maior neque ex classibus: sed uti cuiusque libido erat capite census plerosque id factum alij inopia bonorum: alij per ambitionem consul memorabant. Quod ab eo gratie celebrat auctusque erat: huiusmodi potentia gratie egentissimum quosque oportuissimum: cui neque sua cara quippe quae nulla sunt et ois cum praecipue honesta videntur. igitur cum aliqui maiore munere quam decretum erat in africa praefectus paucis diebus utique aduehitur: exercitus ei tradit a praefecto. Nam Metellus conspectum Marii fugerant: ne videret ea quae audita aius tollerare nequerat. Sed consul expletis legionibus cohortibusque auxiliarijs in agrum fertilem et praedicta honestum praeficit: oia sibi capra militibus donat. Deinde castella et oppida parum munita natura et viris aggreditur praesentia milita. Etenim alia lenia alijs locis facere. interim noui milites sine metu pugnae adesse: videre fugientes capti: aut occidi fortissimum quocumque: turpissimum armis libertate patriam penesque et omnia alia regi: gloria atque diuitias queri sic breui spacio noui veteresque conuere vixit ois equis

facta. At reges ubi de aduentu Marj cognouere diuersi in locos difficiles abeunt. ita iugur
the placuerat sperant mor effusus hostis inuadi posse. Romanos sicuti plerosq; remoto
meru larius licentiusq; futuro. Detellus interea romam profectus cōtra suam letissim
mis ais excipit. Plebi patribusq; po stq; inuidia decesserat iuxta carus. Sed mari? ipigre
prudenterq; suoz z hostiū res pariter anteceder: cognoscere: quid vtriusq; boni aut contra
esse: explorare itinera: regnum consilia z insidias anteuenire. Nihil apud se remissum neq;
apud illos tutū parti. Itaq; z getulos z iugurthā pdas agentes ex locijs nris sepe ag
gressus itinere effuderat: ipm neq; regē haud pcul ab oppido cirtha armis exnerat. Que
postq; gloriofa mō facia sunt: belli nec copiā patrādī cognouit: statim vrbes q; virtis aut lo
co p hostib; z aduersum te opportunissime erāt singulas circūuenire: ita ratus iugurthā
psidijs nudatū si ea pateret haud plio certatur. Nam Bogbus nūcios ad eū sepe miserat
velle po. ro. amicitia ne qd a se hostile timeret: id simulauerit ne quo improuisus grauior ac
cederat: an mobilitate ingenij pacē atq; bellū mutare solitum paz exploratum est. Sed cō
sul vti constituerat oppida caste illaq; munita adire partim vi alia metu aut premia ostentā
do auertere ab hostib; auerter. Ac primo medioctia gerebat existimās iugurthā ob suos ru
tādas in manus venturū. Sed vbi illū pcul adesse z alijs negotijs intentū accepit: maio
ra z magis aspa aggredi ipsū visum ē. Erat inter ingentes solitudines oppidū magnū atq;
valens noie Tapla: cui? cōditor Hercules sebis memorabatur: cuius ciues apud iugurthā
imunes leui ipio. z ab ea fidelissima; hēbant muniti a dūersum hostes nō menib; modo: z
armis atq; viris: vey etiā multo magis asperate locoz. Nam pter oppida loca ppiqua alia
oia vasta inculta: regētia aq; infesta serpentib; quoz vis sicuti oium feraz inopia acrior ad
hoc natura serpentū punitiosa: sicuti magis q; alia accendit. Eius portū di marina cupido in
uaserat: tū ppter vsū vellitū q; res aspa videbat z meret. oppidū Talā magna glia cepat
haud dissimiliter sicuti munitū: ni qd apud Talā nō longe a menib; aliquot fontes erāt. Tap
lenses vna mō atq; ea intra oppidum iugla qua pluuia vrebant. id ibiq; in oi africa que
pcul mari inculti? agebat: eo facilius tollerabat: q; numide pleriq; lacte z farina carne ve
scebant z neq; salē neq; alia irritamēta gule qrebant. Lib; potulq; illis aduersus famē at
q; sitim nō libidini neq; luxurie erat. Itē cōsul oibus exploratis: credo dīs fretus. nā con
tra tantas difficultates cōsilio satis puidere nō poterāt. quippe frumētū inopia tenebatur
Quod numide pabulo pecoris magis q; aruo studēt. Et qd cunq; semen natū fuerat iussu
regis in loca minuta cōtulerant. Ager aut aridus z frugū vacuus ea tēpestare. nā estatis
extremū erat. Tū prei copia satis puidenter exornat. pecus oē q; supiorib; dieb; pde fue
rat: eq; b; auxiliariib; ad agendū attribuit. Vul. Danliū legatū cū cohortib; expeditis op
pidū. Latim vbi stipendiū z cōmeatū locauerat ire iuber: dicitq; se pdabundū post paucos
dies venturū. Sic incepto suo occultato pgit ad flumē Tanaz. ceterz in itinere quouidie q;
draginta duo pecua exercitui p centurias. item p turmas equaliter distribuerat z ex corijs
vres vti fuerēt curabat simul z inopiā frumētū lenire z ignaris oib; parare que vsui foret
Deniq; sexto die cū ad flumen venturū est maxima vis viriū effecta est: ibi castris leui mu
nimento positis milites cibū capeatq; vti simul cū occasu solis egredierent patas eē iuber
Oibus abiectis facinis a qua mō seq; z iumēta onerare. Deinde postq; visum est tps ca
stris egrediet: noctēq; totā itinere facto cōcedit. idē prima facit. Deinde tertia multo an lu
cis aduentū puenit in locū tumulosum lōge a Tapla nō amplius duū milliū interuallo:
ibiq; q; occultissime pōt cū oibus copijs die opit. Sed vbi dies cepit z numide nihil hosti
le metuentes multi oppido egressi repente oēm equitatū. z cuz bis velocissimosq; milites
pedites cursu tendere ad tapsam z portas obsidere iuber: deinde ipse intēti? ptere pseq; ne
q; milites pdari sinere: Que postq; oppidani cognouere res trepide: metus ingens maluz
iprouisum. Ad hoc ps ciniū extra menia hostiū in pāte coegere vti deditiōnā facerent. Le
tez oppidū incensum: numide puberes interfecti: alij oēs venūdāt: pda militib; diuisa. Id
facinus? ius belli: nō auaritia: neq; stelere cōsulis est admissum. sed q; loc? iugurthe op
portun? nob audireu difficil. Ven? hoiz immobile infidū an neq; bñficio neq; metu cōmer
cū. Postq; tantā rē pegit mari? sine vilo suoz incōmodo magn? z clar? antea: maior clas
rior hēri cepit: oia nō bñ cōsultra. rez etiā cā dars impetrē trabauf. Milites modesto ipio

habiti simul et locupletēs ad celū ferre. Numide magis q̄; vllis mortālē crimere. Postremo
oēs socij atq; hostes credere illi aut mētē diuinā eē aut deoz nūq; eūcta portādi. sed cōsuet
vbi ea res bene euenit ad alia oppida p̄git pauca repugnantib; nūdis caput. plura p̄pter
Zapleptū miserias igni corrūpit: luctu atq; cede oia cōplent. Deniq; multis locis portā ac
plerisq; exercitū incruēto aliā rem aggredit nō eadē aspirare qua taplentū. Etez haud se
cus difficilē. nāq; haud lōge a flumie mulucha qd iugurthe Bochiq; regnū distungebat:
erat inf ceterā planiciē mons sare? mediocri castello satis partēs in imenālū edit? vno pan?
gusto editū relicto. nā p oia nā veluti ope atq; cōsulta p̄cepta erat: quē locū mari? q̄ vbi res
gis thesauri erāt sūma cape intēdit. sed ea res forte q̄ cōsilio meli? gesta. nā in castello viro
rū satis magna vis et frumētū et fons aq; aggerib; turribusq; et alijs machinatiōib; loc? im
portunus. iter castellanoz augustū admodū vtrinq; p̄fice vince cuz ingenti piculo frustra
agebant. nā cū he paululū p̄cellerāt igni aut lapidib; corrūpebant. Dilites neq; p opere
cōsistere. p̄t iniquitatē loci neq; inf vineas sine piculo administrare: oprim? q̄sq; eadem re
aut sauciari ceteris met? augeri. At mari? multis dieb; et laborib; cōsumptis anxius trabe
re cū aio suo omittere. Ne inceptū qm frustra erat: an fortunā opiret q̄ sepe. p̄se vsus. que
cū multos dies noctesq; estuās agitaret: forte qdā Ligur ex cohortib; auxiliarijs miles gre
garius aliquantū ē egressus: castris haud p̄cul a latere castelli: quo aduersum p̄stantib;
erat ai aduertit inter saxa rēpentes cocleos: quaz cū vnā atq; alteram deinde plures petez
ret studio legēdi paulatim p̄ce ad summū mō rīs egressus ē. Ubi postq; solitudinē intellex
it more ingēti būam cupidio difficillima faciūdū auis aduertit. Et forte in eo loco grandis
iler colauerat inf saxa paululū mō p̄na. deinde fiera atq; aucta in altitudinē q̄ cūctā gignē
tū nā fer: cū in armis mō: mō eminentib; satis nūis. Ligur castelli planiciē p̄scribit qd cū
cū numidie intāti p̄stantib; aderāt. Exploratis oib; q̄ mor vsui fore ducebat. Eodē repredi
tur nō temere vti assenderat: sed tētans oia et circūspiciēs: itaq; p̄pere adij mariū: acta do
cet: hortat ab ea pre q̄ ip̄e discēderat: cū castelli tenet: pollicet se duce itineris piculib; nihil
eē. Mari? cū ligure p̄missa et? cognitū ex p̄ntib; misit quoz vti cuiusq; ingenij eracita rē
difficilē aut facilē nūciāuere. Cōsulis tū aius paululū arreptus ē. itaq; ex copia tibicinuz et
cornicinū d̄nq; numero q̄ velocissimos delegit. et cū his p̄sidio q̄ forent q̄tuo: centuriōes
oēsq; liguri patere iubet et ei negotio. primū diē cōstituit. Sed vbi ex p̄cepto tps vsuum est
paris cōpositisq; oib; ad locū p̄git. Etez illis q̄ centurijs p̄erant edocti ab duce arina oz
natūq; mutauerāt capite atq; pedib; nudis vti p̄fectus nirusq; saxa facilius foret. Sup
terga gladij et scuta vez ea numida ex corijs pōderis grā simuicq; et offensa quo leu? strepe
rent. igit p̄grediens Ligur saxa et si que vetustate radices eminebāt. Laqueis vincebat q̄b;
alleuari milites facili? ascenderēt: interdū timidos insolētia itineris leuare manu vbi pau
lo aspicio: ascensus erat: singulos pre se inermes mittere. Deinde ip̄e cū illoz armis seq; du
bia vsui videbant? ponissimū tētare: ac sepi? eadē ascendēs et descendēs deinde statim digredi
ens ceteris audaciā addere. igit diu multūq; fatigati tandē in castelli p̄nitiū: desertū ab
eā pre qd sicut alijs dieb; oēs aduersum hostes aderāt mari? vbi ex nūcijs ea q̄ Ligur ege
rat cognouit. Quāq; tota die intēto p̄lio suo būerat. cū vō cohortatus ē et ip̄e extra vineas
egressus testudine acta succedere et simul hostē tormentis sagittarijsq; funditorib; eminus
ferre. At numide sepe antea vineis romanoz subuersis itē incelsis in castelli menib; sese
tutabant: sed p muro dies noctesq; agitare ac romanis maledicere. Mario verecūdiā ob
iectare militib; nostris seruitiū iugurthe minari: secūdis reb; feroces eē interim oib; roma
nis hostibusq; p̄lio intētis mag? vi vtriq; p glia atq; impio bis illis. p salute certātib; p̄pē
te a tergo signa canere. Ac primo mulieres et pueri q̄ vsuum p̄cellerāt fugere: deinde vti q̄sq;
muro p̄xim? erat: postremo cūcti armati inermesq; q̄ vbi accidit eo acri? instare romā fū?
dere ac plerosq; timo sauciare. Deniq; sup ocioz va dere corpa auidi glie certātēs muruz
ascēdere. neq; quēq; oinz pda morari sic forte correpta mariū temeritas gliaz ex culpa iue
nit. Etez dū ea res agit. L. sylia q̄ito: cū mag? equatu in castra venit q̄ vti ex latro et socijs ex
ercitū cogeret rome relic? erat. Sed qm vos tāti viri res admonuit: idoncum vsū ē de nā
cultūq; et? paucis dicere. neq; em alio loco de sylle reb; dicturi sum? L. sisenna oprimez di
ligenatissime oiu; q̄ eas res dicere p̄fecit? paz mibi libero ore locutus videtur. igitur Syl

la gentis patricie nobilis fuit. familia ppe iam extincta maior ignavia lris grecis atq; flari
nis iuste atq; deuotissime erudit^o: aio ingenti: cupido^o voluptati: sed glie cupio: ocio luri:
rioso esse. tñ ab negocijs nunq; voluptas remorata nisi qd de vxore potuit honest^o consuli
faciend^o calid^o: z amicitia facilis ad simulanda negocia altitudo ingenij incredibilis: mlti:
rũ rerũ ac maxime pecunie largitor atq; illi felicissimo omnium ante civilem vicioriam nunq;
super industriam fornia fuit. mltiq; dubitauer: forrior an felicior esset. Nam postea q; fece
rat icerũ habere pudeat magis an pigeat disserere. Igit^o Sylla vt supra dictũ est: post q; in
Aphricam atq; in castramarij cum equitatu venit rudis ante z ignarus belli. solernissimus
omnium in pacis tempestatibus factus est. Ad hec milites benigne ap pellare milites rogan
tibus: alijs ipse per se dare: beneficia inuit^o accipere: sed ea preperantius q; es mutuũ red
dere ipse a nullo repetere magis laborare id: vt illi q; plurimi deberent. itea atq; sena cuz
humilimis agere: cum operibus i acie atq; ad vigilias multas adesse: necq; interm: qd par
ua ambitio soler: consulis aut cuiusq; boni famam ledere tantummodo neq; consilio neq;
q; manu priorem alius pati: plerosq; anteuenire. Quibus rebus z artibus breui Mario
z militibus clarissimis factus. At iugurtha postq; opdiduz Tapsan aliosq; locos mĩtuos
z sibi vtilis simul z pecuniam magnam amiserat. At Boghũ nuncios mittit: quam prim
in Numidiã copiam adduceret: Prelij faciendi tempus abesse. Quem vt accepit: dubiũ
belli atq; paucis rationes trahere: rursus vti antea proximos eius denis corũ pit. ipse q;
bogho pollicetur nũde tertiam partẽ si aut romani Aphrica expulsi: aut integris sui fini
bus bellum com^o ositum foret. Eo premio illeccus Boghus cũ magna multitudine. Ju
gurtbam accedit: ita ambozum exercitu coniuncto. Marium iam in hyberna proficiscen
tem vir decima parte die relicta inuadunt rati noctem que iam adera: z victis sibi mĩme
to fore: z si viassent nullo impedimento: quod locorũ scientis erant. Contra romanis in vtrũ
q; calum in tenebris difficilem fore. igitur simul consul ex multis de hostium aduentu cog
gnouit z sibi hostes aderant. z priusq; exercitus aut instrui: aut sarcinas colligere. Deniq; an
q; signum aut imperium vllum accipere quĩuit. Equites mauri atq; Detuli non acie neq;
q; vilo more prelij sed cateruarim vt quosq; fors conglobauerat in nostros concurrunt.
Qui omnes trepidi improuiso metu. attramen virtutis memores. aut capiebant: aut capti
tes alios ab hostibus defensabant. Pars equos ascendere obuia ire hostib^o pugna latro
cinio magisq; preljo similis fueri: sine signis sine ordinibus equites peditesq; permixti cede
re: alios: alios obruncare: multos contra aduersos acerrime pugnantem a tergo circũue
nire: neq; virtus neq; arma satis regere quod hostes nũero. plures z vndiq; circũfusi erãt.
Deniq; romani veteres nouiq; z ob ea sciẽtes belli si quos locus: aut casus coniunxerat oz
bem facere. Atq; ita ab omnibus partibus simul z recti: z instructi: hostiũ vim sustentabãt.
Neq; in eo tam aspero negocio. Marius territus aut magis q; antea demisso animo fu
it. sed cũ turma sua quam ex fortissimis magisq; ex familiaribus parauerat: vagari possiz: ac
modo sua laborantibus succurrere modo hostes vbi confertissimi obstiterant inuadere: ma
nu consulere militibus quoniam impare conturbatis omnibus non poterat. Jam dies cõ
sumpt^o erat: cũ tamen barbari nihil retinere atq; vti reges p̄ceptant noctẽ p̄serati acrius
instari. Tũ Marius ex copia rez consilia trahit: atq; vti suis receperant loc^o esset: colles duos
ppinquo inter se occupat. Quoz in vno castris parũ amplo. fons aque magnus erat: al
ter sui opportunior: q; magna parte edit^o: z precepta pauca inũimenta gerebat. Ceterz ante
q; Syllam cũ eqũb; noctem agitare iubet. Ipse dispersos milites non min^o hostib; cõtur
batis in vnũ contrahit. Deinde custos pleno gradu in collem subducit. Ita reges loci diff
cultate coacti preljo deterrent. neq; tamen suos longius abire sinũt. Sed vtroq; colle mult
itudine circũdato effusi consedere. Deinde crebris ignib; factis plerũq; noctis barbari mo
re suo letari: exultare streperẽ: z ipi reges feroces: quod non fugere atq; pro victoribus age
re. Sed ea cuncta romanis ex tenebris z editoib; locis facilia visu: magnosq; horum amero
erant. Plurimũ vero Marius imperitia hostiũ confirmatus q; maximũ silentiũ haberi
iubet nec signa quẽdem vti per vigilias solebant canere. Deinde vbi lux aduentabat defessis
tã hostib; ac pauloã somno capitis: de improuiso vrectigales. Itẽ cohortiũ turmaz legio
nũ tubicines sil^o oēs tuba canerez milites clamorẽ tollere aut post^o erũpe Mauri atq; Duri

U' ignoto atq; horribili sonitu repēti exercitū neq; fugere neq; arma cape neq; oīno facere aut
puidere q̄c̄q; poterāt: ita cūctos streptu clamore nullo subueniente nra instātib; tumultu
terrore fortitudine quasi recordia accepit: deniq; oēs fusi sagittariq; arma z signa milita-
ria pleraq; capta: plerofq; in eo plio q̄ oibus supiorib; interempti sūt. nam summo z metu
insolito impeditū fuga: deinde Marius vti cepat in hiberna p̄fiscit p̄pter cōmeatus in
oppidis maritimis agere decreuit. neq; t̄m victoria secors aut insolens factus: sed p̄ter
si in cōspectu hostiū quadrato agmine incedere. Sylla cū equitatu apud destitimos in sint
stra pte. A. manlius cū funditorib; z sagittarijs. Præterea cohortes Zugur curabat prios
z extremos cū expeditis manipulis tribunos locauerat. p̄fuge regionū scientissimi hostiū
iter explo: abant: sicut cōsul q̄si nullo imposto oīa puidere: apud oēs adesse laudas fortis z in
crepare verentis. Ip̄e armatus inrentusq; itē milites cogebat: neq; secus atq; iter face: ca
stra muniera: excubitiū in porta cohortes ex legionib; p̄ castris eq̄tes auxiliarios mittere.
Præterea alios in monumentis sup vallū locare vigilias ipse circūuenire nō tam diffidē-
tia futuroz q̄ impauisset q̄ vti militib; ierequati cū impatore labor volentib; esset. Et sane
marius illo alijsq; p̄tib; iugurthini belli magis pudore q̄ malo exercitiū coercebat q̄ mul-
ti p̄ ambitionē fieri aiebant: qd̄ a pueritia cōsuetā duritiā z alia quas ceteri miserias vocāt
voluptati habuisse: nisi t̄m reipu. p̄ter ac seuiſſimo impio bñ atq; decore oīa sunt gesta. igit̄
quarto deniq; die haud lōge ab oppido Liriba vndiq; simul spoliatores citi sese ostendū.
Quare hostis adesse intelligitur. Sed qz diuersi redeūtes alius ab alia pte atq; oēs idē sū
gnificabāt: cōsul incertus qm̄ mō aciem instrueret: nullo ordine cōaurato aduersus oīa pa-
ratus ibidē op̄. igit̄ iugurtha spes frustrata q̄ copias in quattuor p̄tis distribuerat ratul
ex oibus equo aliquos a tergo hostib; vēturos. interim Sylla quē primū hostes attingerāt
cohortatus suos turmatim z q̄z maxime cōferatis equis alijsq; ipeq; mauris inuadūt: ces-
teri in vno loco manētes ab iaculis cinin? emissis corpa regere: z si q̄ in manus venerant
obtruncare: Dū eo mō eq̄tes pliant. Boghus cū pedib; quos Uelux filius eius adduxe-
rat: neq; sin priore p̄igna in itinere morati affuerāt: postremā aciem romanorū inuadit: tuz
marius apud prios agebat q̄ ibi iugurtha cū plurimis erat. Deinde numida cognito
Bogbi aduentu clā cū paucis ad pedites cōuertit: ibi latine. Nā apud numantiā loq̄ dedi-
cerat: exclamant nāstros frustra pugnare: ante paulo mariū sua manu interfecit: simul gla-
diū sanguine oblitū ostēdere que in pugna satis ip̄igre occiso pedite nostro cruetauerat:
qd̄ vbi milites acceperat: magis atrocitate rei q̄ fide nūcū terrenē simulq; barbari aio tollerē:
z impulsos acri? incedere: itaq; paululū a fuga aberāt: cū Sylla p̄fugatis his q̄ aduersi
sum ierat rediēs mauris ab latere incurrit. Boghus statim auertit. At iugurtha dū sustē-
tare suos: p̄pe iam adeptā viciorū retinere cupit: arcūuenit? ab eq̄tib; dextra sinistra oibus
occisis solus inter tela hostiū vitabūdus erupit. Atq; interim marius fugatis eq̄tib; oc-
currit auxilio suis quos pelli iam acceperat. Deniq; hostes iam vndiq; celi sūt: rū spectaculū
horribile in cāpisp̄ atētib; seq; fugere: occidi capi: seq; atq; viri afflictī ac multi vulnerib; ec-
ceptis neq; fugere posse: neq; q̄etē pati: niti mō ac statim concidere. Postremo oīa q̄ visus
erat cōstrata telis armis cadauerib; z inſea hui? infecta sanguie: postea loci consul haud
dubie tā victorie puenit in oppidū Liribā quo in initio p̄fecit? intēderat: eo post q̄ntū diem
quo iter barbari male pugnauerāt legati a Bogho veniūt q̄ regis v̄bis ab mario p̄tinere
duos q̄z fidissimos ad eū mittere velle de suo z de po. ro. cōmodo cū his differere. ille stati-
z. Syllā z. A. manliū ire iuber: q̄ q̄q; acciti ibāt: t̄m placuit v̄ba apud regē facere quo inge-
niū aut aduersū flecterēt: aut cupidū pacis vehemētius accederēt. itaq; Sylla cui? factū die
nū etati cōcessum ē v̄ba pauca h̄mōi locut? ē. Rex Boghe maḡ nob letitiā ē: cū te t̄atē viz-
dū monuerē vt aliqui pacē q̄z bellū malles: neutre optimū cū pessimo oīz iugurtha miscē-
ōd̄ cōmaculares: simul nob demeres acerbā necessitudinē p̄ter z te errantē z illū scelera-
tissimū p̄fēq; Ad po. ro. iam a principio inopi: meli? v̄lum aicos q̄z suos q̄rere: tutiusq; ra-
ti volētib; q̄z coactis impirare. Tibi v̄o nulla opportunior aicina nra: primū qd̄ p̄cul absu-
mus in quo offēse mimū est hac gr̄a si p̄pe adessemus: deinde qd̄ pentes abūde habem?
Amicoz neq; nobis neq; cuiq; huius satis fuit: atq; hoc vrinā nbi a principio placuisset p̄-
fecto ex po. ro. ad hoc t̄ps multo plura bona accepisse q̄z mala p̄pessus ē. Sed, qm̄ buma-

nam rex fortuna plerumque regit. cui. s. placuit vim et gratiam nostram experiri. nunc quoniam illa sibi festina atque vici cepisti poge. Multa oportuna habes quo facilius errata officijs superes. Postremo hec in pectus tuum dimitte nunc. P. R. beneficij victum esse: nam bello quam valeat tute scis. Ad ea Boghus placide et benigne sibi pauca pro delicto suo verba facit se non hostili animo sed ad regnum tutandum arma cepisse. nam namidie parte unde iugurtha expulerit iure belli: sua facta eam vallari a Mario pari nequiuisset. preerea missis autem roma legatis repulsim ab amicitia. Ceterum vetera amittere: ac tunc si pro variis liceret legatos ad senatum missum: deinde copia facta mittendum: autem barbari ab amicis fierus: quos iugurtha cognita legatos sequele et malis metuens id quod parabat dantis corrupat. Marius interea exercitum in hibernis posito cum expeditis cohortibus et pre equitatus proficiscitur in loca sola obsecsum turrim regiam quo iugurtha pfugas omnes pfidii, imposuerat. Tunc rursus Boghus. seu reputado que sibi duoque plura euenerant: seu monitus ab alijs amicis quos iugurtha incorruptos reliquerat ex omni copia necessariorum quoniam delegit: quorum et fides cognita et ingentia validissima erant. eos ad marium ac deinde si placeat roma legatos ire iubet agendaque reque quocumque modo belli componendi licentiam pmittit. Illi mature ad hyberna romanorum proficiscuntur. deinde in itinere a getulis latronibus circumuenti spoliatiq; pauidi sine decore ad Syllam pfugiunt. Que consul in expeditione proficiscens propterea reliquit eos ille non pro vanis hostibus vici meriti erant sed accuratate et liberaliter huius. Quare barbari et romanorum auaritie falsam et Syllam ob munificentiam in sese amicum esse rati sunt. Nam etiam largitio multis ignota erat munificus ne putabat nisi piter volens dona omnia in benignitate habent. igitur quostor mandata Boghi patefaciunt: simul ab eo petunt vti fantor consultorq; sibi adsit: copias: fide: magnitudinem regis suis et alia que aut vtilia aut beniuolentie esse credebant orone extollunt. Deinde Sylla omnia pollicitus doctiq; quo apud manum: item apud senatum verba faceret: circiter dies ibidem. et opunt. Marius pro quo infecto negotio quo intederat redijt Liribem: de aduentu legatorum certior factus est: illorumque et Syllam venire iuberiteq; L. Billenium prore ab vrica. Preterea omnes vndiq; senatorum ordines quibus cum mandata Boghi cognoscit: iniqua legatis preas eundi romam sit: et ac consule interea inducie postulabant Sylla et plerisque placuere: pauci ferocius decernunt ignari reque humana rui que sture se in auersa mutant. Ceterum mauri impetrati omnibus rebus tres roma pfecti cum Dn. Octauio Koffone que quostor stipendium in africa portauerat. Duo ad regem redeunt: et his boghi cum ceteratum maxime benignitate et studio Sylla libens accipit: romeq; legatis eius postquam crasse regem et iugurthe scelere lapsum deplorati sunt: amicitiam et fedus petentibus hoc modo rui det. Senatus et P. R. beneficij et iniurie memor esse solet. Ceterum Bogho quam penitet delicti gratiam facit fedus et amicitiam dabunt cum meruerit. Quibus rebus cognitis Boghus pro literas a Mario petiit vti Syllam ad se mitteret. Cuius arbitratu de negocijs omnibus consulere missus cum pfidio equitum atque peditum funditorum balnearum. preerea iere sagittarum et cohortis peligna cum velantibus armis itineris ppandi ca neque secus his atque alijs armis aduersum tela hostium quod ea leuia sunt muniti erant. sed in itinere quanto denique die Volunt filius boghi repente in campis patetibus cum mille non amplius equibus sese ondit: que temere et effuse cutes Sylla alijque omnibus et numerum ampliorum ho et hostile metum efficiebant. igitur se que expedire arma atque rela cecare. intedere timor aliquant sed spes amplior: quepe victoribus et aduersus eos quos sepe vicerant. interim eques exploratum pmissi rem vti erat quietare nunciant. Volunt adueniens quostor appellat: dicitque se a pre Bogho obtuta illi simul et pfidio missum. Deinde per eius primam diem sine metu coniuncti erant. Postubi castra locatar diei vespere: repete marius incerto vultu pauens ad syllam occurrit dicitque sibi a speculatoribus cognitum: haud procul iugurtham abesse: simul vti noctu clam secum pfugerunt: rogat atque hortat. ille aio feroci negat se totiens solum numidam primescere: strati suorum satis credere etiam si certa pestis adesset mafuz potius que peditis quos docebat turpi fuga incerte ac fofan post paulo morbo: interire vite pceret. Ceterum ab eodem monitus vti noctu proficisceret: consilium approbat: ac statim milites cenatos esse in castris: ignesque que creberrimos fieri. Deinde de prima vigilia silentio egredi ubi bet: imaque nocturno itinere fessis omnibus sylla piter cum oru solis castra metebat cum eques mauri nunciant iugurtham circiter duum nullum intervallo an eos cosedisse que postquam audium est. tunc ho ingens metus nros inuadit. Credere se pditos a Volunge et insidijs circumuetos. Ac fure

qui dicerent manu vindicandū neq; apud illum tñ scelus inultum relinquendū. At Sylla
q̄q; eadē existimabat. tñ ab iniuria mauri p̄hibet. suos hostes vti forte animū gereret. se
pe ante paucis strenuis aduersus multitudinē bene pugnatū quanto sibi in plio minus
peccissent. Tanto tutores fore nec quēq; decere quem manus armauerat ab inermib; pe
ditibus auxiliū petere: in maximo metu nondū z certum corpus hostes vertere. Deinde To
lūgem qm̄ hostilia facere iouē maximū obtestat^r vt sceleris atq; p̄fidie Boghi testis adesset.
ser: castris abire iubet. ille lachrymās orare ne ea crederet nihil dolo factū ac magis calidi
rate iugurthe cui videlz speculanti iter suū cognitū esset. Ceterz qm̄ neq; in gentē multū
dinē hēret: z spes opesq; ex pre suo penderent credere illum nihil palā ausuz cū ipsius filius
testis edesset. Quare optimū factū videri p̄ media eius castra palam transire sese vel p̄mis
sis vel ibidē relictiis Nauris se solū cū Sylla ituz ea res vti in tali negotio. pbata est ac sta
tim. p̄fecti qz de improuiso accelerant dubio absq; gestante iugurtha incolumes trāseūt.
Deinde paucis dieb; quo ire intenderat p̄uentū est: ibi cū Bogho quidā numides asp̄ noie
multū z familiarit̄ agebat p̄missus a iugurtha: postq; iugurthā accitū audierat oratumz
sub dolo spectaculū boghi cōsilia iterat p̄crea. Duar. Massagradē filū^r ex gēte masinisse ce
terz m̄no gñe impar. nā pater ei^r ex cōcubina or^r erat. Nauro ingētia facta carus. accē
ptulq; quē Boghus fidū multis antea tempestantib; exptus illico ad Syllā nūciatū mittit.
paratū sese facere: ca q̄. P. R. veller: colloq; diē locū tps̄ ipse diligeret: cōsulta se oīa cū illo
integra h̄re. neu iugurthe legatū p̄miseret eo qd̄ eo aduocatus esset quo res cōis licēt^r
gereret. nam ab insidijs eius aliter caueri nequisset. sed ego cōpio Boghū magis punica
fide q̄ ob que p̄dicabat simul romanos z numidā spe pacis detinuisse: multūq; cū suo aīo
voluere solitū iugurthā romanis an illi Syllā tradere libidinē aduersum nos metū. p̄ no
bis suasisse. Igit̄ Sylla r̄ndit pauca corā Aspe locutuz: cerera occulte nullo aut̄ q̄ pauciss
mis p̄sentib; edocet q̄ sibi r̄ndent. postq; sicuti voluerant cōgressi dixit se missuz a cōsuleve
nisset q̄stum an eo pacem an bellū agitaturus foret. Tum rex vti p̄ceptū fuerat post diez
decimū redire iubet an nihil etiā nūc decreuisse se illo die r̄nsuz. Deinde ambo ad sua ca
stra digressi. sed vbi plerūq; nocns. p̄cessit syl. a Bog. occulte accersit ab vtroq; m̄mō fidi
interpretēs adhibent. P̄terea ego dauar. internūcius sanctus vir iurat ex terra z om̄ boz statuz:
statim sic rex incipit. Nunq; ego dauar. sum fore vti rex marim^r in hac senā a oim̄ quoz
nouo priuato hōi gratiā debere z me hercule sylla ante me cognitū multis ofonib; alijs vl
tro egomet opē tuli: nullius indigna id esse iminutū qd̄ ceteri dolere solent ego letor: fuerit
mibi eguisse aliqñ tue amicitie qua apud aiuz meū nihil carius habeo. id adeo expti licet
arma viros pecuniā. postremo q̄qd̄ aīo libet sumo vtete z quo viues nunq; tibi redditas
gratiā puraueris: sed semp apud me integra erit. Deniq; nihil inesciente frustra volēs. nā
vt ego existimo regē armis quā munificētia p̄vinci minus flagitiosum. Ceterz de repu. vīa
cuius curator hūc missus ex paucis accipi. Bellū ego pplō neq; feci neq; factū vnq; volui
Fines meos aduersum armatos armis tntat^r sum. id omitto qm̄ ita vobis placet: gerite
vri vultis cū iugurtha bellū: ego flume muluchā qd̄ inter me z micipsam fuit nō egrediar
neq; id iugurthā intrare sinā. P̄terea si qd̄ meq; vobisq; dignū petueris haud repullus
abibis. Ad ea Sylla breuit^r p̄ se z modice de pace: deq; cōibus reb; multis disseruit. Deniq;
regi patefecit qd̄ polliceat̄ senatū z po. ro. qm̄ armis amplius valuisset nō in gratiā habitū
rum faciendū aliqd̄ qd̄ illoz magis qui sua retulisse videret. id adeo in p̄mptu eē quoniā
iugurthe copiā hēret: quē si romanis tradisset fore vt illi plurimū deberet aicitā sed^r nū
mide p̄re: quē nūc p̄terit tñc vltro aduenturā. Rex primo agitare cognationē affinitatē: p̄
terea sedus influenit. Ad hoc metuere ne fluxa fide vsus populariū gnos auerteret: q̄s z
iugurtha carus z romani iuaserant. Deniq; sept^r fatigat^r ex volūtate sylla oīa se facturuz
p̄mittit. Ceterz ad simulandū pacē cui^r numidie def. ssus bello audissimus erat q̄ vltia vi
sa cōstitūc̄ita cōposito dolo digrediunt. At rex postero die Aspm̄ iugurthe legatū appell
lar: dicitq; sibi p̄ dauarē ex sylla cognitū posse cōditionib; bellū cōponi. Quāobrē regis sen
fniām exquireret: ille letus in castra iugurthe p̄ficiscit: deinde cuncta ab illo doctus pro
perato innere post diē octauū reddit ad Boghū z ei nūciat iugurthā cupere oīa q̄ impera
rentur facere: sed mario parum cōfidere. Sepe antea cū imperatorib; romanis pacē p̄uē

tam frustra fuisse. Ceterū Boghus si ambobz consulum z ratā pacē veller: daret operā ve
vna quasi de pace in colloqū cōueniret: ibiqz Sylla sibi traderet cū talē virū in prāte habu/
isset tū fore vti insu. S. P. Qu. R. fedus fieret neqz hoīem nobilē nō sua ignavia captus
sed ob rem ppli. R. in hostiū prāterelictū iri. Nec māurus secū ipē diu voluēs tandē pmi
lit. Ceterz dolo anho cūctatus paz cōperrimus: sed plerūqz regie volūrates vt vehemēter
sic nobiles: sepe ipē sibi aduerse postea tpe z loco pstituto in colloqum vti de pace cōuenire
tur. Boghus Sylla mō: mō iugurthe legatū appellare: benignē hēre idē ambobz polliceri
illi leni parit ac spei bone esse pleni: sed nocte ea q. p̄tia fuit an̄ diem colloqū decretū. Mau
rus adhibitis amicis ac stati imutata volūrate remotis a se ceteris dz secū ipē multa agi
tasse vultu ac motu corporis parit atqz aio vari? q. s. ipō tacēte occulta pectoris oris mura
tōe patefecit: tū postremo Sylla m̄ accersiri iubet: z ex ei? snia Numide insidias tendit deū
vbi dies aduenit z ei nunciatū ē. iugurthā haud lōge eē cū paucis amicis z q̄store n̄fō q̄si
obui? honoris cā. p̄cedit in tumultū facillimū visu insidiarū: codē Nūda cū plerūqz necesa
sarijs suis inermis vti dicitū erat accedit: ac statim signo dato vndiqz sil ex insidijs inuadit
Ceteris obrūcatis iugurthā victus Sylle tradit: z ab eo ad Mariū deducit? ē p̄ idē ipē
aduersum callos ab ducibz n̄fis P. Scipione z M. Nallio male pugnatum Quo metu
italia oīs cōtremuerat: illiqz z deū oēs Romani vsqz ad mēziā n̄fam sic hūere oīa alia vir
tuti sue prona eē cū Ballis p̄ salute nō p̄ glia certare Sz postqz bellū in Numida cōfectū
iugurthā Romā vincitū adduci nūciatū ē. Marius cōsul absens factus ē: z ei decretā pro
uincia Ballia isqz calēdis ianuarij magna glia triūphauit. Ea tempestate spes atqz opes
ciuitatis in illo sere. *L. Crispi Salustij de bello iugurthino Finit.*

L. Crispi Salustij Vita ex Vitis viroz disciplinatorz z epigra poetarum.
Quā me deus es igenij mēozicqz dina xruce cōdonasse q. Portius latro decliator
insignis fuerat decorat? q. quā oēs hystorias vn? oīm nocissimas hfer: iubebat ali
quē ducē noiari. Et e vestigio ei? oīa acta cursuz diligentqz cōmēorat. Bratissima nāqz tibi
mi Johānesscripto. Cara hec mea esset lucubratiuncula ex q. accipies iam? Quid Bonificij
gnis bugellani ad balce vitras viroz disciplinatorz z poetaz epigrāmantibz i ordinē dige/
das possit ingenij. Sz forte mea contentus ero p̄nalit? Et a sacrosancto legali studio vtriqz
n̄fō cōi iure cōsultiqz paulisp̄ reuocat? vitas viroz disciplinatorz qz verissime z pauc? ab
solus vt ipa oīno musaz nō mutescat orō. *L. Crisp? Salustij? L. Salustio parēte nat? ex
amiterno sabino z gen? irarisse dz. hic rāenti artes liberales teneret ad vngūē libidīs z volu
tatū teterrimaz. fuit ipaciēs vt Terrētie vxoris Ciceronis ipudiate pz exēplo quā qdā sub
fucato colore secretorū cā accipiēdoz sibi adiūgere nō erubuit: sicut ciceronis i eū iudicat in
uectina quā colit domūqz p̄: nā subhastatā fuisse vt se ab adulterio lueret. Questura zari
bunatu fūct? P̄ecture ap̄hricane p̄ficiat? vñ egregiā pecuniā expillauit. Rome sub q̄rinale
ad portā colinā amenissimos hortos hāit In amicitijs nari? a frequētia rei publice se ab/
ducauit. Pōpeianas pres sp̄uit? q. fit vt Salustij sarcophagus a leneo pōpeiano: tali ritu/
lo fuerit ānota? reliq? *L. Crispi salustij nebulonis lucronis popinionibz atqz lanisse. Quā
ra in scribendor matelate q̄sqz diuino fuerit igenio haud dubie iudicat q. p̄e māibz ex eo
x̄sant volumina. salustius a diuo. Augustino ita laudat: vt eū appelle nobilitate vitatis hy
storici: cui? orōnes seneca testāte legunt? i honore hystoriaz. Nā salustij? ob elegātiā mirabi
lēqz in scribēdo breuitatē assēcut? ē primas in hystorias pres. Qd epigrāmatic? poera illo
disticho expressit. Vir erit vt p̄bent doctorū. corda viroz. Crispus romana primus in h̄sto
ria. Est nāqz ita crederet frequētia: ita elegā: ita p̄sensus ita v̄bis q̄rū nouator: dicit? ē con
cinus vt nescias vtrū res v̄bis an v̄ba rebz illustrent? salustij. Quinlian? Lucididiz celeberr
rimo ap̄ grecos nō dubitauit opponere. In q. cū sit breuitas ipa xrus p̄cipua vt Seneca
refert: hac eū Salustius vicit: cuius orōne nil demt sine detrimento sine p̄t. Cū ait Ma
crobius Salustij in ḡne dicēdi breuissimō d̄nari. Sz probdolor: nobis solūmō illi? diuini
viri sup̄st? carilina atqz iugurthā. cetera p̄ter pauce declamatōes p̄it? depdita fuere. Qd
si defensus vllus ē sensus p̄fecto: Salustianos manes ingemiscere credendū est: tot labo/
res in cassum sibi fuisse susceptos: tot ne q̄cūqz vigilatas noctes tot frustra? scripta volumi/
na. Que si erraret oīa nihil p̄ca nobis foret desiderādū. Sed q̄rele p̄cul abūnc: ad iustura**

pergamus. z hanc meā lucubratiunculā experiat q̄so Venerandus Johānesmaria Tur-
liciter ceteras domi foris. ecclesieq; Eusebii Tarcellensis in qua canonicatū gerit occu-
pationes q̄a qd̄ ocij datum est id totū legēdo cōsumit: ego hui⁹ hois beniuolentiā magnū
facio vt debeo quippe que ex vera caritate z virtute summa profiscitur. de quo alias plus
ra scriptis meis accipies.

Oratio lepidus ad populum.

Ex liberis hystoriarum. L. Crispj. Salustij

Oratio lepidi i consulis ad populum

Zementia z probitas vestra. Quir. q̄bus p̄ ceteras gentis marimi z clari estis
plurimū timoris mihi faciunt aduersus tyrānide. **L. Sylla.** Ne ipsi nefāda est
matis ea parum credēdo de alijs circūueniamini: p̄sertim cū illi spes ois in sce-
lere atq; perfidia sit neq; se alite tutū putz q̄z si peior atq; instabilior metu vestro
fuerit: quo captiuus liberatis curam miseria erimat: aut si p̄uideritis in tuta
dis piculis magis q̄z vlciscēdo teneamini. Satellites quidē eius hoies maximū nomis
non minus optimis maioz exemplis neq̄o satis mirari qui dominationis in vos seruiciū
suū mercedē dāt z vtrūq; p̄ iniuriā malunt. q̄z optio iure liberi agere. Preclara brutoz atq;
emilioz z Lutatioz. p̄les geniti ad ea q̄ maiores virtute peperere subuertenda. Nam qd̄ a
pyrrho hānibale philippoq; z ātiocho defensum ē aliud q̄z libertas. z sue cuiq; sedes: neu
cui nisi legibus pareremus que cūctā seuis iste romulus quasi ab externis repta teneq̄nō
tot exercitiū clade: neq; eos z alioz p̄ncipiū: quos forūa belli cōsumpsert satiat. Sed
tū crudelior cū plerorsq; secunde res in miserationē exitus vertunt: q̄n solus oim post meos
riam hoim supplicia in post futuros composuit: q̄s prius iniuria q̄z vita certasset p̄uassit
meq; p̄ sceleris immanitatē adhuc tutus fuit dū vos metu grauioris seruitij a reperda
libertate terremini. Agendum atq; obuiam eundum ē. quir. ne spolia v̄sa penes illos sine
nō platandū neq; votis paranda auxilia nisi forte spatii cedium iaz aut pudorem tyrāni
dis **Sylla** esse cū per scelus occupata periculosius dimissurum. At ille eo processit: vt nihil
gloriosum nisi tū z oia retinende dñationis honesta estimer. Itaq; illa q̄ es: z ocium cū li-
bertate q̄ multi p̄bi potius q̄z laborē. cū honoribus capecebāt nulla sunt. hac tēp̄tate ser-
uendū aut impitandū: habendus metus est faciendus Quir. Nam qd̄ vltra. Queue hūa
na supant aut diuina. ipolluta sunt po. ro. paulo ante gentiū moderator: erutus im pio glo-
ria iure cogitandi iops despectusq; ne seruitia q̄dez alimēta reliqua hz. Socioz z latij ma-
gna v̄s ciuitate p̄ multis z egregijs factis a vobis data per vnū. perhibent: z plebis inno-
rie patrias sedes occupauere pauci satellites mercedē scelez leges iudicia erariuz. puincie
reges penes vnū deniq; necis ciuiū z vite licētia sil' hūanas hostias vidistis z sepulchra in-
fecra sanguine ciuili. Est ne iuris reliq; aliō q̄z soluere iniuriā: aut mori p̄ virtutē. qm̄ quidez
vnū oibus finē nā vel ferro septis statuit: neq; q̄s q̄z extremā necessitatē nihil ausus nisi mu-
liebi ingenio expectat. Uex ego sediciosus vti sylla ait q̄ p̄mia turbatū q̄ro: z bellū cupiēs
q̄ iura pacis repero. s. qz nō alit salui satiq; tutū impio erit: nisi Vestius picēs: z scriba **Lorj**
nelius aliena hū pata p̄degerint nisi approbatis omnes p̄scriptionē innoxoz ob diuitias
cruciat? viroz illustriū vastā r̄bē fuga z cedibus bona ciuiū miseroz quasi cibicā p̄dam
venum aut dono datā. At obiectat mihi possessiones ex bonis p̄scriptozum qd̄ qdē scelez
rū illius vel maxim ē. nō me neq; quēq; oim satis tutam fuisse si recte faceremus. atq; illa
q̄ntum formidie mercat? sum p̄cioso luto iure diuinis tū restituro. Neq; pati consiliū ē vl-
lam ex ciuibz p̄dam esse. Satis illa fuerint q̄ rabie contracta tollerauim? Manus cōferē-
tis inter se romanos exercit? z arma ab extremis in nosmet versa: scelez z p̄rumeliaz oim
finis sit q̄rū adeo sylla nō penitet z facta in gallia numeret z liceat auidi? fecerit. neq; iā qd̄
existimastis de illo s̄z q̄ntū audiatis vereoz: ne alius aliū p̄ncipē expectātes an̄ capiamini
nō opibz et? q̄ fuciles z corrupte sunt. sed v̄sa secordia q̄z raptū iri licet: z q̄z audeat tā vide-
ri felice: nā p̄ter satellites cōmaculatos: q̄s eadē vult aut quis nō oia macata p̄ter victorias
s. milites quoz sanguine Tarule syroq; pessimis fuoz diuinitē pte sunt: an̄ q̄bus prelatuz
in magistratibus capiēdis Fusidius ancilla turpis honoz oim de honestamētū. itaq; ma-
ximā mihi fiducia parit victoz exercitus: cui per tot vulnera z labore nihil p̄ter tyrānū q̄s
b.

Arce 11 2

est nisi forte tribunitia pot. euerſu pfecti ſunt per arma cōditā a maiorib' ſuis vtiq' iura
z iudicia ſibi met extorq'rēt egregia. ſ. mercede cū relegati i paludes z ſiluaſ p̄tumeſia atqz
inuidiā ſua p̄mia penes paucos itelligerēt Quare igit' tāto agmie atqz animis incedit qz ſe
cū de reſ mire ſunt. nirijs obrētut: qbz labefactis qz formidat' eſt tā cōtēnēt niſi forte ſpecie
cōcordie z p̄cijs: q' ſcleri z parricidio ſuo noia induit. Neqz aliē po. ro. z belli finē ait niſi ma
near expulſo agris plebs p̄da civilis acerrimiſſima: in iudiciū oim reſ penes qd po. ro. ſu
ir. q' ſi vobis par z p̄poſita intelligunt maxima turbamēta rei publice atqz crētia pbare ad
nūte legib' ipōſitijs. Accipio ociū cū ſuitio tradite exemplū poſteris ad rē pu. ſumer ſāguis
niſ mercede circūueniendā mihi qzqz per hoc ſummū imperiū ſatis q̄ſitū erat Noi maior
dignitati atqz etiā p̄dio tñ nō ſuit conſiliū priuatas opes facere potior: qz viſa ē piculoſa lū
bertas qeto ſuitio. Que ſi p̄baris: a deſt quir. z bñ iuuatibus dijs. M. Emiliuz Con. ſ. ducē
z auctorem ſeq̄miniſa d recipiendam libertates.

Oratio Philippi in ſeuatu.

Arimevellē. P. E. K. P. q̄etem eſſe: auri piculis p̄oſiſſimo qz defēdi. deniqz
parua ſcepta p̄ſulcorib' noie eſſe. ſed z ſeditionib' oia turbata ſunt. z ab his qz
z hibere magis decebat. Poſtremo q' peſſimi z ſtultiffimi decreuere ea bonis
z ſapientibus ſacienda ſunt. Nā bella atqz arma qzqz vobis iniuſa: tñ qz lepidō
placēt ſumēda ſunt. Niſi forte cui pacē p̄ſtare z bellū pati p̄ſiliū ē 'Proh dij boſ.
ni q' hanc vrbē omiſſa cura adhuc regitis. M. Emilius ois flagitioſoz poſtrem' q' peior an
ignauioz ſit deliberari nō pōt exercitiū opprimēde libertatis hēt: ſe cōtēpto metuendi effi
cit. Vos miſantes z retractantes vbiſ z vatiū carnib' pacē optatit magiſqz defenditit
Neqz itelligitit ſ' mollitia decretoz vobis dignitatē: illi metū detrahit: atqz iure q̄mex rapinis
cōſulatū ob ſeditionē puincia cū exercitiū adept' ē. Quid ille qbz bñ facta cepiſſet: cup' ſclerit
bus tāta p̄mia tribuiſtis. At. ſ. eos q' ad poſtremū vſqz ad legatos pacē zcordiā: z alia vni
ſcemodi decreuerūt: qz hō pepiſſet: imo deſpecti z indigni. r. p. habitū p̄de exiſtimāt Quip
pe metu pacē retinētes q' habitum amiſerant. Eōdem a principio cū erruriā iurare: p̄ſcri
ptos accerſeri: largitōib'. P. r. lacerari videbā manu rōdū putabā z Catuli p̄ſilia cū paucis
ſecur' ſi. Eterez illi q' gēt emilite hñ facta extollebāt. z ignoſcēdo. p. r. magnitudinē auriſſe.
nuſqz ēt tñ lepidū p̄greſſū aiebāt cū priuata arma opprimēde libertate cepiſſet ſibi qzqz opes
aut patricinia q̄redo cōſiliū publicū corruperūt artū erat lepid' latro cū Caloniū z paucis
Sicarijs: q̄rum nemo diurna mercede vitā mutauerit. Nūc z p̄ conſule cū impio nō em
to ſed dato a vobis cū legatis adhuc iure parētib' z ad eū p̄currere hoies oiz ordinū corru
piſſimi flagrātes inopia: z cupidinib' ſclerz p̄ſciētia exagitant: qzbus qes in ſeditionibus: in
pace turbe ſunt: hi cumultū ex cumultu: bellū ex bello ferunt. Saturnini olim poſt ſulpicij
deinde marij Damalippiqz nūne Lepidi Satillites. p̄trea Erruria atqz oēs reliquie belli
arrecte hyſpanie ar. miſa ſollicite. Duridates in latere vectigalium n̄orum. qz' adhuc ſu
ſtētamur diē bello circūſpiciūt. qn p̄ter idoneū ducē nihil a deſt. ad ſubuertendū ipiū. Quos
vos oro atqz obſecro. p. c. vt ai aduertatis ne patiamini licētia ſclerz q̄ſi rabiez ad integros
cantractu p̄cedere. Nam vbi malos p̄mia ſequunt' b̄aud facile qzqz gratuito bon' ē: an ex
pectatis dñ exercitiū ruriſus amodo ferro atqz flāma vrbē inuadāt qd multo p̄pius ē ab eo
quo agitāt ſtatu quā ex pace z concordia ad arma civilia: q' ille aduerſum diuina z hūana
oia cepit. Non p̄ ſua aut q̄rum ſimulat iniuria. Sed legū ac libertatis ſubuertende augi
tū ac lacerat' ai cupidine: z noxarū metu: xps cōſiliū in qes hec atqz ille temptā metuīt oci
um: odit bellū. Luru atqz licētia carendū videt: atqz interi abunt' vſa ſecordia: neqz inibiſa
tis p̄ſiliū ē metū an ignauis an demētia apellē: q' videmini in tāta mala q̄ſi ſulmē optare ſe
qzqz ne attingat. Sz p̄hibere ne conari qdē aut q̄ſo p̄ſiderate quā cōuerſa reſ natura ſit an
tea malū publicū occulte: auxilia palā inſtruebant: z eo boni malos fecile anteiebāt. Nūc
par z zcordia diſtribuant palā: defendunt occulte qzbus illa placēt. In armis ſunt vos in
metu: qd expectatis niſi forte pudet aut pige recte facere: an lepidi mādata a ſos mouere. q
placere ait ſua cuiqz reddit: z aliena tenet. Belli iura reſcindi cū ipē armis cogat ciuitatē cō
rmari qbz adeptā negat zcordie grā tribunitie pōt reſtiti er q' oēs diſcordie accēſe peſſi
me oim atqz impudētiſſime ſibi ne egeſtas ciuiū z luctus cure ſunt. cui nihil ē domi niſi ar

9 v 201 de

mis partū an p iuriā. Alcerū cōsulatū pētis quasi primū reddideris: bello p̄cordiā q̄ris q̄q
 ra disturbat: nisi p̄ditōr. istis inuid? hostes oim bonoz vt neq; hoim neq; deozū pudet q̄s
 p̄fidia aut p̄urio violastū q̄ q̄n talis es maneat in snia. z retineas arma te horroz neu pla
 rādis seditionibus inquiete nos in solitudine attineas. neq; re puincie neq; leges dū p̄
 nates ciuē paciūt. p̄ge q̄ ceptas vt q̄s maturissime merita inuenias. Vos aut. p̄ C. q̄ulq; cū
 crādo re. pu. in turā patiēmini z verbis arma rēprabitis: dilectus aduersū nos habitū. pecu
 nie publice z priuatim extorze: p̄fidia deducto atq; imposita ex libidine leges impant. En in
 terivos legatos z decreta paratis: quāto me hercule auidi? pacē petieritis tāto bellū acius
 erit. cū intelliget se metu magis q̄sq; z bono sustētati. nā q̄ turbas z cedē ciuū odisse ait z
 ob id armato lepido vos inermes retinet. q̄ victis tollenda sunt. ea cū facere possitis pa
 riamini potius censset. ita illi a vobis p̄re vobis ab illo bellū suadēt hec si placēt. si tāta tor
 pedo aios oppressit vt obliti scelez. Cuius cuius i vrbē rediti dec? ordies hui? iteruit. nihil
 minus vos atq; iunges z liberos lepido p̄missuri sitis. q̄d opus decretis: q̄d auxilio Caru?
 li q̄nis z alij boni re pu. frustra curant. Agite vt libet parate vobis Certhegi. atq; alia p̄dis
 toz patrocina q̄ rapinas z incēdia instaurare cupūt rursus aduersū deos penatis manus
 armare. Sin libertas z vera magis placēt discernite digna noi. z angere ingentiū virtū fort
 bus adest nouus exercitus: ad colonie veterē. militū nobilitas ois duces optimi. fortia me
 liores seq̄tur tā illa q̄ se cordia n̄sa collecta sunt dilabent. q̄re ita censo q̄m lepid? exercitus
 priuato consilio parum cum pessimis z hostibus rei pu. contrahit ordis auctoritatē ad vt
 bē ducitur. ap. Cladius ter rex cū Qu. Catulo pcos z ceteris q̄b impūiē vbi p̄fidio sint. a
 sperāz vs ne inq̄re. p. detrimentū capiat.

Oratio. C. cor. cos. ad populū

Q̄ritas multa mihi pericula domi militie: multa aduersa fuere q̄rū alia tolleraui
 q̄ p̄am repulsi deoz auxilijs z v̄tute mea in q̄ is oib; vnq; anim? negotio defuit: neq;
 q̄ decretis labos: male secūdeq; res opes n̄o ingenium mihi mutabāt. At p̄ i his
 cū me cū fortuna deseruere. Preterea seuectus p̄ se grauis curā duplicat cui misero acta tā
 ecate ne morē q̄dem honestam spare licet. Nam si parricida vestri sum. z his genit? hic de?
 os penatis meos patriāq; summū impūi vilia habeo: q̄s mihi vno cruciatus satis ē. aut q̄
 pena mortuo Cū oia mōzata ap̄d. inferos supplicia scelere meo vici a p̄ia adolecētia i ore
 v̄ro priuat? z in magistratib; et q̄ lingua q̄ consilio meo q̄ p̄cūia voluere vsi sunt. neq; ego
 calidam faciundiam: neq; ingenij neq; malefaciendum exercui: auidissimus priuata gra
 tie maximas inimicitias p. r. p. suscepi qui victus cū illa sil? cū egēs aliene opis plurā mā
 la expectarē. Vos. Quir. rursus mihi patriā deos penatis cū ingentis dignitate dedistis. p
 q̄bus b̄nificijs vix satis gratus videar si singulis aiām quā neq; p̄cesserz. Nā vita z mors
 iure nature sunt: vt sine dede core cū cibus fama z fortunis integer agas id dono dat atq;
 accipitur. Consules nos fecistis Quir. domi belliq; impedivissimis re pu. Nāq; impatores
 byspanie stipēdiū: milites: arma: frumētū poscūt z id res cogit q̄m defectōe socioz z fertozij
 p̄ montis fuga: neq; manu certare possunt: neq; vilia parare exercitus in asia ciciliaq; ob
 nimias opes m̄chridatis aluntur. Macedonia plena hostiū est nec minus italie maritia
 z puinciaz cū interiecta galia p̄auaz bellis incerta vix p̄re sumptū sustinēt: ita classe que
 comectus turbat: minore q̄s antea nauigamus hec s̄dolo aut se cordia n̄sa p̄tracta sūt agē
 te vti z nō ita supplicij sumite: sim fortia cōis aspior ē. q̄re indigna vobis nobisq; re pu. in
 cipitis: atq; ego cuius etati mors p̄pior ē: nō de p̄cor si q̄d ea vobis incōmodi demitur neq;
 mos ingenio corporis honestius q̄ p̄ v̄sa salute finē vite feceri: ad sū. En. C. Cos facio q̄s
 sepe maiores asperis bellis facere: voueo dedoq; me pro re. p. quā deinde cui mandetis cir
 cūspicite. Nam talē honorē bonus nemo voler cū fortune z mariaz belli ab alijs aciratio
 reddenda aut turpi moriendū sit t̄mō in animis habetore nō me ob scelus aut auaritia
 cesum: sed volente. p̄ maximis b̄nificijs aiām dono dedisse p̄ vos: Quir. z gl̄iam maiorz tol
 lerate aduersaz consilire rei pu. multa cura summo impio inest. multi ingentes labores: q̄s
 ne q̄cquā ab nurijs z pacis opulentiā q̄ritis: cū. omēs puincie regna maria terreq; aspe
 ra aut fessa bellis sint.

Oratio macri. tr. pl. ad plebem

J Quir. parū existimaretis q̄d iterius a maioribus relicū vobis: z hoc a Sylla p
 acū fuitū interisset multis mihi disserendū fuit: docendūq; q̄s ob iniurias z quo
 b̄ ij.

rens a p̄ibz armata plebs secessisset: vtiq; vindicēs pauisset ois iuris sui tri. pl. n̄c porta
ri modo reliquū est z ire primū via: q̄ capescendā arbitror libertatē: neq; me p̄erit quātas
opes nobilitatis solus impotens inani sp̄e magistratus pellere d̄natiōe incipiam quanto
tutius factio noxiōz agat: q̄ soli innocētes sed p̄ter spem bonam z vobis que metum vici
statui certaminis aduersa p̄ libertate potiora esse fori viro q̄z oino non certauisse quāq;
oēs alij creati p̄ iure vestro vim cunctā z impia sua gratia aut spe aut p̄m̄is in vos con
uertere: meliusq; h̄nt mercede relinquere q̄z gratis recte facere. itaq; oēs cōcessere iam in
paucōz d̄natiōe qui per militare nomen erarium: exercitus regna: puincias occupare z
arcem habent exspolijs vestris cum interim more pecōz vos multitu do singulis haben
ods fruendosq; p̄betis exuri oibus que maiores relinquere nisi qui a vobis metipi p̄suf
fragia vt p̄sides olim n̄c d̄nos destinatis: itaq; cōcessere illuc oēs z morli vestra receperit
tis ad vos pleriq; raris em̄ animus est ad ea que placent defendenda cetera validōz s̄nt
An dubiū habetis num officere quid vobis vno aio p̄gentibus possit: quos languidos se
cordesq; primuerē: nisi forte. **L. Cota** ex factiōe media **Cōl.** aliter q̄z metu iura quedā trib.
pl. restituit. z q̄zq;. **L. Siciuius** primus de potestate. **Tr.** loqui ausus mussantib; vobis cir
cūuentis erat: tamen prius illi inuidiam meruere q̄z vos iniurie pertesum est: quod ego
nequeo satis mirari. **Quir.** nam spem frustra fuisse intellexistis. **Sylla** mortuo qui sceler
stum imposuerat: seruitiū finem mali credebatis: ortus est lōge seuior **Catulus** tumultus
intercessit: **Bruto** z **Emilio** **Pampero** **Cosso.** Dein. **L. Curio** ad exitum vsq; infontis tribu
ni dominatus est. **Luculus** supiore anno quantis a nimis ierit in. **L. Quintium** vidistis
quante deniq; n̄c mihi turbe cōcitantur: que p̄fecto incassum agerētur si p̄l? q̄z vos se
uendi finē illi dominationis facturi erāt p̄sertim cū is ciuib; armis dicta alia: sed certatū
vtrinq; de d̄natiōe in vobis sit: itaq; cetera ex licentia aut odio aut auaritia in tempus ar
lere p̄mansit vna res modo que vtrinq; questita est. z erepta in posterū vis tribunina. reluz
o maiorib; libertati paratū: qd̄ ego vos moneo quesoq; vt aiaduertatis neu nomina rerū
ad ignauā mutantes ociū p̄ seruitio appelleris. quo iaz ip̄o frui si vera z honesta flagitiū
superauerit non est conditio: fuisse si oino q̄ essetis n̄c animū aduertere. z nisi viceritis q̄
piam omni iniuria grauitate tutior est artius habebunt. Quid censes igitur aliquis ve
strum subiecerit primum omnium omittendum morem hunc quem agitis impigre lin
gue: animi ignam nō vltra concionis: locum memores libertatis. deinde. ne vos ad vilia
illa vocem quo tribunos plebis modo patricium magistrum: libera ab auro: vobis suffra
gia maiores nostri parauere: quāuis omnis **Quir.** in vobis sit z que iussa nunc p̄ alijs ro
beratis p̄ vobis agere aut nō agere certe possitis **Jouem** aut alium quem deum consulto
rem expectatis: magna illa consulum imperia z patrum decreta vos exequēdo rata effici
tis. **Quir.** vltro licentiā in vos actū atq; adiutū p̄peratis. Neq; ego vos vltuz iniurias hor
tor magis vti requiem cupiatis neq; discordias vt illi criminantur s; ad earum finē volēs
iure gentium res repeto. z si p̄tinaciter retinebūt nō armaz neq; secessione t̄m̄o nec am
plius sanguinem vestz p̄beatis censebo: gerant habrantq; suo modo impia querant triū
phos **Mitridatē** **Sertioz** z reliquias erulū sequantur cū imaginib; suis. Absit piculuz z
labos quibus nulla pars fructus est: nisi forte repentina ista frumētaria lege mentia ve
stra pensantur q̄z t̄m̄ qn̄ t̄m̄ modis libertatē oiu; estimare q̄ p̄fecto nō ampli? possūt ali
mentis carere. nāq; vtilis eriguitas te mors p̄hibetur. senescūt vires: sic neq; absolui cura
familiari tam pua res z ignaui qui vsq; tenuissimas p̄frustrant: que t̄m̄ q̄suis ampla quoz
niam seruitiū p̄cium ostentaretur cuius torpedinis erat decipi z vestroz rex vltro iniuria
gratia debere: Nāq; alio mō neq; valent in vniuersos geq; conabunt. **Laudandus** dolus ē
Itaq; simul cōparant delinimenta z differūt vos in aduentū **Eni** **Pompeij** q̄z ip̄m vbi
primuerē sublatū in ceuices suas mor dempto metu lacerant: neq; eos pudet vindicēs vti
le ferunt libertatis totū est pompeij rāte glie adolescentē male principē volētib; vobis cē
q̄z illis d̄natiōis locum auctoremq; in primis fore tribunicie potest. **Terū** **Quir.** antea
singuli ciues in pluribus non i vno cūcti p̄sidia habebatis neq; mortaliū quisq; dare aut
eripe talia vnius poterit. itaq; vboz satis dictū est. neq; em̄ ignorantia res claudic: verū oc
cupauit. nescio qua vos torpedo: qua nō gloria mouemini neq; flagitio: cū: itaq; p̄nti igna

nia mura victis abunde libertatem rati q̄ a rege abstinere: huc ire licet atq; illuc munere
ra dicitur dnoꝝ: atq; hec eade non sunt agrestibus sed cedunt in potentium inimicias donoꝝ
dant in puincias magistrantibus: ita pugnat vincit paucis: plebs q̄cunq; accidit p̄ victis e:
z in dies magis erit. Siq̄dem maiore cura dñatione illi retinuerint quam vos repetueri:
tis libertatem.

Epistola En. Dom. ad senatum.

Iaduversus vos patriaq; z deos penatis tot liberos pericula suscepissem: q̄ntes
a prima adoleſcētia ductu meo scelestissimi hostes fusi: z vobis salus q̄sita est. ni
hil amplius in absentem me statuisseris quā ad huc agitis. P. L. quē contra erares
p̄iectū ad bellū seuisimū cū exercitu optie merito quātū ē in vobis fame miser
rima oim morte cōfecistis: hac in spe. po. ro. liberos suos ad bellū misit: hec sunt p̄mia pro
vulneribus: z tortes ob rē pu. fuso sanguine. fessus scribendoq; mittēdo legatos oia opes et
spes priuatas meas p̄supti: cū interi a vobis p̄ trēniū vir ann⁹ sūptus dat⁹ p̄ deo imorta
lis vtrū censet me vicē erari p̄stare: an exercitū sine frumēto z stipēdio hīc posse. Eqdē face
at me ad hoc bellū maiore studio quā p̄silio p̄fectū: q̄ppe cui noie mō ip̄s a vobis accepto
dieb. et. exercitū pau: hostisq; in sinib; ita italie agētis ab alpib; i hispania sūmouit: per eas
iter alib; atq; hānibal nobis oppōrtun⁹ patefecit: recepi. Balliā. pyrneeū. Lacerantiā: idige
ris: z p̄mū ipetū: fertorij victoris nouis militib; z multo pauciorib; sustinui hyemēq; castris
inter seuisimos hostes nō per oppida neq; ex ambitōe mea egi. Quid deinde p̄elia aut ex
ditōes hybernas oppidā ercisa aut recepta enumerē q̄n res plus vellet quā vba castra. ho
stū apud. Sucrone capto z p̄liū apud sūmē. Durū: z dur hostiū. L. Herēnius cū vrbē
Ualētia z exercit⁹ delecti satis clara vobis sunt p̄ q̄ is. O grati p̄ses egestamē z famē red
ditis itaq; meo z hostiū exercitū par p̄ditio ē: nāq; stipēdiū neutri dat⁹ victor vterq; i italiaz
venire p̄r. Qd̄ ego vos moneo: queoſq; a iaduertat; neu cogatis necessitatib; priuati mihi
cōsulere. hispania eterione q̄ ab hostib; tenet: vos aut Sertorij ad interminionē vastauit
mus p̄rer maximas ciuitates vltro nobis sumptui honoreq; gallia supiore anno merelli ex
ercitū stipēdio frumētoq; aluit z nunc malis fructibus ipsa vit agit. ego nō rez familia
rem modo rez etiā fidē consumpsi. reliq; vos estis. q̄ nisi subuenitis iuito a p̄dicēte me exer
citus hinc z cū eo oē bellum hispanie in italia transgredia ncur.

Epistola Mithridatis rex mithridates regi Brasci. S.

Mnes q̄ secundis rebus suis ad belli societate orant cōsiderare debēt. liceat ne cum
pacē. agere. deū qd̄ q̄ritur satis nē piū tutū gliosū an indecorū sit tibi si p̄petua pace
frui licet nisi hostes opportunē scelestissimi egregia fama si Romanos oppresseris
futura ē neq; patere audeā societatem z frustra z mala mea cū bonis tuis miseri sperē atq;
ea q̄ te morari posse videt. Ita in Tigranā recētis belli z mea res rap. p̄sperē. si vera erit: ita
re voles marie hortabant. ille em̄ obnori⁹ qualē tu voles societate accipier: mihi fortūa ml
tis rebus ereptis vsū dedit bñ sue adendi z qd̄ florētib; oprabile ē. ego nō validissim⁹ p̄re
beo exemplū q̄ rectius tua componas nāq; romanis cū natōtib; populis regib; cun
ctis vna z ea vetus cā bellandi ē. Cupido p̄funda imp̄ij z diuitiarū. qua primo cū rege ma
cedonū philippo bellū sumpserē: dū a Carthaginensibus p̄mebantur amicitia simulatōes
ei subuenientē. Anthiochum concessione Asiē p̄ dolū auertere. ac nox⁹ philippo anthioch⁹
vniuersis aux. agroz decē milibus talētoꝝ spoliar⁹ ē Persen deū phlippi. S. post multa z va
ria certamina apud Samothracas deos acceptū in fidē calidi z reprozes perfidie. qz pa
tro vitam dederant in somnijs occidere cū. En cuius amicitiam gloriose ostentant initio p̄
didere: Anthiocho pacis mercedē post habitū custodi agri captiui sumptibus z cōtume
lijs ex rege miserimū fuoz effecere: simulatoq; impio testamēto filiū ei⁹ Aristonicū quā
patrū regnū petierat hostium more per triūphum durere: Asia ab ip̄is obfessa ē: postreō
Bithyniam Nicomede moruo dirripuericū filius Nisa: qz regia appellauerat. genus
hand dubie esset. Nam qd̄ ego me appellē: quē disunctū vndiq; regnis z tetracis ab ip̄io
eoz: qz fama erat diuicē neq; futurū esse: per Nicomedē bello lacerauerunt scelens eozum
hand ignaz z ea que accidere testatū antea. Eretēses solos oim liberos ea rēp̄stare z reges
Pholomeū atq; ego vltis iniurias nicomedē bithyma expulsi Asiāq; spoliū regis anthiochi
recepti. Et grecie dempsi graue fuitium icepra mea postremus fuozū Archelaus exercitu
b iij

prodito impeditur. Illi quos ignavia aut prava caliditas ut meis laboribus tuti essent ar-
 mis abstinent acerbillimas penas soluit. Deholomeus p̄cio dies bellum parat. Certen-
 les impugnari semel iam neq; finem nisi excidio habituri. eodem cū mihi ob ipsoꝝ iterna
 mala dilata p̄lia magisq; pacē datā intelligere abnuente. Tigrane q̄s mea dicta sero probat
 te remora oibus alijs obnoxijis rursus tū bellum cepi. **M.** q̄s **Eozam** Romanū ducē apud
 Calchedona terra fudi: mari exui classe pulcherrima apud **Lirichū** magno cū exercitū i ob-
 sidio moranti frumentum defuit nullo circū adnente sil' h̄yems mari prohibebat ita sine
 in hostiū regredi conatus in patriam cū regnū naufragijs apud parū z heracleam mili-
 tū optimos cū classibus amisi restituto deinde apud **Caberā** exercitū z varijs inter me atq; **Zu-**
Luculū p̄lijs inopia rursus ambos incessit: illi suberat regnum. **Briobarzans** bello inta-
 ctū ego vastis circū omnibus locis in armenia concessit: sicutiq; romani non me sed mores
 sui omnia regna subuertendi qz multitudinē artis locis pugna prohibuere imprudentias
 tigrans pro victoria obstant. nunc queso considera nobis oppressis vtrum firmiorem te
 ad resistendū an finem belli futurū putes. scio eodem tibi magnas opes viroz z armorū
 z auri esse: z ea re a nobis ad societatem: ab illis ad predam peteris. Ceterū consiliū ē t̄gra-
 nis regno integro meis militibus procul a domo paruo labore per nostra corpora bellum
 conficere: quo modo neq; vincere neq; vinci sine tuo periculo possumus an ignozas roma-
 nos postq; ad occidentem pergentibus finem oceanus: facit: arma huc conuertisse. neq;
 q̄cūq; a principio nisi partū habere domū coniuges agros: impium: conuenas: olim sine pa-
 tria sine parētib; peste p̄ditos orbis terraz q̄b; nō b̄siana vlla neq; diuina obstat: qn̄ socios
 amicos p̄cul iuxta sitos in opes potētisq; trahāt: excidāt oiaq; nō sua qz marie regna bo-
 stialia ducāt nāq; pauci libertatē p̄s magna iustos dños volunt: nos suspecti sum? emulz
 z i tpe vindices affuturi. Tu vero cui **Seleuca** maxima vrbū regnūq; p̄dis ē qd ab illis
 nisi dolum in presens z postea bellū expectas. Romani arma in om̄s habent acerrima in
 eos q̄bus vicibus spolia maxima sunt. audendo: z fallendo: z bella ex bellis ferendo mag-
 gni facti: per hunc morē extinguunt omnia: aut occidunt quod aut difficile est si tu. **Meso-**
porumianos armenta circūgreditur: exercitū sine frumento sine auxilijs fortuna aut n̄ris
 vitijs adhuc incolumē. teq; illa fama sequetur auxilio p̄fectū magnis regib; latrones gen-
 tū oppressisse: qd vti factis moneo: horrozq; neu malis p̄nitie nostra tuā. **platare** q̄ societa-
 te victor fieri.

Ad celarem senem de re publica.

P
 Opulus romanus vera antea obtinebat regna atq; iperia fortuna dono da-
 re. itē alie q̄ per mortalis auide cupiuntur. qz z apud indignos sepe erāt q̄si p̄
 libidine datā neq; cuiq; incorrupta permanerant: sed res docuit id verum esse
 qd in carminib; **Appius** ait **Fabii** esse quenz fortune atq; in te maxime q̄ n̄m
 alios pergressus ē vt prius defessi sint hoies laudando facta tua q̄ tu laude di-
 gna faciū do: ceterz vt fabricata sic virtute parata qz magna industria haberi decet. Ne in cu-
 ria deformēt corrumpant infirmata nemo eū alteri iperij volēs p̄cedit. z quāuis nouus at-
 qz clemēs sit q̄ plus p̄tēt: tū qz malo esse licet formidat: id cōuenit qz pleriq; rerū potētes per-
 uerse consulunt. z eo se muniriōres putant quo illi q̄bus imperitant neq̄iores fuere: ac cō-
 tra id eniti decet cū ipse bonus ac strenuus si vti qz optimus impites: nā pessim? q̄sq; asper-
 rime recto rē paritur. sed tibi hoc grauius ē qz ante te omnibus armis parata cōponere: bellū
 alioꝝ pace mollius gessisti. ad hoc victorie p̄dā perit: victi ciues sunt. Inter has difficulta-
 tes euadendū ē tibi atq; in posterū firmanda res pu. nō armis mō neq; aduersū hostis: s;
 qd multo: multosq; asperius ē bonis pacis artib; Ergo oēs magna mediocri sapientia res
 huc vocat q̄ quisq; optima p̄tēt vti dicat: ac mihi sic viderur q̄licūq; mō tu victoriā cōposue-
 ris. Ita alia oia futura: sed is q̄ melius faciliusq; constituas paucis q̄ me animus monet
 accipe. Bellū tibi fuit imparoz cū hoie claro magnis opib; auido potētie maiore fortūa qz
 sapientia: quē secuti sunt pauci p̄ sua iniuriā tibi inimici. Itē quos affinitas aut alia necessi-
 tudo traxit. nā particeps dñat̄is neq; fuit q̄sq; neq; si pati potuisset: bis terrarū bello. cō-
 cussus foret. Cetera multitudo vulgi more magis qz iudicio post alius aliū q̄si prudentio-
 rē secuti: per idem tps̄ maledictis iniquoz occupande rei pu. in spē adducti hoies q̄b; oia
 p̄bo ac luxuria polluta erāt. nō currere in castra tua z apte detis morē rapinas: postremo

omnia que corrupto aio subebat minitari: et q̄ magna p̄s vbi neq̄ creditū cōdonare. Ne
q̄ te cinibz sicuti hostibz vti vidēt deflurere. pauci restituere q̄bus mai⁹ ocū in castris q̄z ro
me futuz erat: tāta vis creditorū impēdebat s̄z ob easdē cās imane dictū ē: quātū z quā mul
ti mortales postea ad p̄pētū dilcēsserint. eoq̄z p̄ oē t̄ps belli q̄si sacro atq̄z in spoliato fano
debitores vsi. igit̄ qm̄ tibi victori de bello atq̄z pace agitandū est b̄ vti civilē deponas: illa
q̄z iustissima z diuturna sit de te ip̄o: primū qz cōpositurus es qd̄ optimū factū ē existima.
Eādem ego cūcta ip̄eria crudelia magis acerba q̄z diuturna arbitror. Neq̄z quēquā i mult
tis metuendū eē qn̄ ad eū ex multis formido recidat: eā vitā bellū eternum z anceps geret̄
qm̄ neq̄z aduersus neq̄z a tergo aut lateribz tutū sis sp̄ in piculo aut metu agites. Cētra q̄
benignitate z clemētia ip̄erū tēprauere ijs leta z candida oia visa etiaz hostes neq̄zores q̄z
alij cives an q̄ me his dictis corruptorē victorie tue nimisq̄z inuitos bona voluprate p̄di
cēt. s̄. qd̄ ea q̄ externis nationibz natura nobis hostibus: nosq̄z maiorēq̄z n̄i sepe tribuere
ea cinibz danda arbitror. Neq̄z barbaro ritu cede: cedē z sanguinē: sanguine expiāda. An il
la q̄ pauloante hoc bellū in Sn̄. Pompeiū victoriāq̄z Syllanā increpabant obliuio interz
fecit. Domitū Carbonē Crutum: allos non armatos neq̄z ip̄lio belli iure. sed postea suppli
ces per summū scelus iherfectos plebē romanā i villa publica pecoris mō passam heu. q̄z
illa. occulta ciuū funera z repentine cedes in parentū aut liberorū sinū fuga mulierū z pue
rorū vastatio domum Ante prama te victoriā: leua atq̄z crudelia erant Ad te q̄ iqdē illi hor
tant. s̄. id certitū eē vtriusq̄z v̄m arbitrio iniurie fierent: neq̄z receptā sed captā a te rem p̄.
z ea cā exercitus stipēdijs cōfectis optimos z veterimos oim aduersus fratres parentisq̄z
alij libero s armis cōcedere: vt ex alienis malis dererrimi mortales ventri atq̄z p̄funde li
bidini: sumpt⁹ q̄rerent: atq̄z essent op̄brobia victorie. q̄rū flagitijs p̄macularet̄ honoz laus
neq̄z em̄ te p̄terite puto qualis d̄sq̄z eoz: more aut modestia etiā tū dubia victoria sese gesse
runt: q̄z mō in belli administratōe scorta aut p̄iuitia exercebant: nōnulli. q̄rū etas ne p̄ ocū
qd̄ talis voluptatis sine decore auerit. De bello satis dictū: De pace firmāda: qm̄ tuq̄z et
oēs tui agitaris. Primū id q̄so considera qualis sit de quo consultas ita bonis malisq̄z di
motis patētivia ad verū p̄ges. Eo sic existimo: qm̄ orta oia intereunt. q̄ tēpestate vbi roma
ne fatū exēdij aduertarit: ciuis cū ciuibz man⁹ p̄ferturos. Ira defessos z eranguis regl
aut natōi p̄d e futuro alter nō vrbis terraz neq̄z cūcte gentes cōglobare mouere aut con
tundere q̄unt hoc imperiū. Firmāda igit̄ sunt vel p̄cordie bona: z discordie mala expellen
da: id ita eueniet si sumptū z rapinaz licentiā dempseris nō ad vetera instituta renocans q̄
iā pridez corruptis moribz libris sunt. Sed suā cuiq̄z rez familiarē finē sumptū statuerit
qm̄ incessit mos z hoies adolecētuli sua atq̄z alieno plumere: nihil libidine atq̄z alijs roga
tibz denegare pulcherrimū putēt: eā virutē z magnitudinē ai pudorē atq̄z molestiam p̄
secordia estimēt. Ergo animus feror parua via ingressu sybi consuetandū suppetit fertur
accensus in socios mō modo in ciuis mouet cōposita z res noua veteribus acq̄rit: q̄re tol
lendus fenerator in posterū vti d̄sq̄z res curemus. Ea vera atq̄z simplex via ē magistratus
populo non creditorū gerere z magnitudinē ai inuadendo non demēdo rei pu. ondere ac
q̄ ego scio q̄ aspera hec res in principio futura sit. p̄sertim ijs q̄ se i victoria licentius liberi
usq̄z q̄z artius futuros credebant quoz si saluti potiusq̄z libidini consules: illosq̄z nosq̄z so
cios in pace firma constitues si in eadē studia arteq̄z iuuenti erūt ne ista egregia tua fama
simul cū vrbe roma breui concidit. postremo sapiētes pacis causa bellum gerūt: labore spe
ocij substērant nisi illam finē efficias an vitisse quid retulit capesse per deos rē pu z omnia
aspera vti soles peruade. Nāq̄z aut tu medei potes aut omittenda est cura oibus. neq̄z d̄sq̄z
te ad crudelēs penas aut acerba iudicia iuocat: quibus ciuitas vastatur magnis q̄z corrē
gitur: sed vt prauas artis malisq̄z libidies ab iuētute p̄hibea: ea vera clemētia. erit con
suluisse. ne merito ciues patria expellerent retinuisse: ab stultitia z falsis voluptatibz paces
cōcordiā stabilituisse nō si flagitijs obli: cur⁹ delicta p̄pellus p̄ns gaudiū cū mor futuro ma
lo p̄cesserim ac mihi animus. Quibus rebz s̄ alij timēt maxime fretus ē negocij magnitudi
ne: z qz tibi terre z maria sil oia p̄ponēda sunt: q̄ppe res paruas tū genitū attingere neq̄z
magnē cure magna merces ē. Igit̄ puideas oportet vti plebs largitōibus z publico frumē
to corrupta beat negociis sua. q̄bus ab malo publico detineatur iuētuz p̄bitati z industrie

nō sumptibz neq; diuinis studeat: ita eueniet si pecunie q̄ maxima omnibus p̄nties ē vsu
atq; dedee? dempseris. Nā sepe ego cū admoneo repurās quibz rebz clari magnitudinē in
uenissent q̄ res p̄plos natione sue magnis auctoribz auxisset: ac deinde q̄bz cāis amplissima
regna z impia corruissent: ea dē sp̄ bona atq; mala repiebz: dēsp̄ victores diuitias contem
pisse z victos cupiuisse. neq; alie q̄sp̄ extollere sese z diuina immortalis arrigere p̄or: nisi omis
lis pecunie z corpis gaudijs aio indulgēs nō adseruādo neq; cōcupita p̄bēdo puerlas grāz
gratificās: sed in labore patiētia bonisq; p̄ceptis z factis foris exercitādo. Nā domuz aut
villā extruere eā signis auleis alijsq; opibz exornare: z oia potiusq; semet visendū efficere. i.
non diuitias decori h̄re: sed ip̄m illis flagitio eē. porro eis q̄bz his die ventrē onerare nullā
noctem sine scorto q̄scere mos est: vbi aiuz quem d̄nari decebat seruitio opp̄ssere. neq; q̄z
eo postea haberi atq; claudo p̄ exercitio vti volūt. Nā imprudentia pleraq; z le precipitant
Uex hec z oia mala pariter cū honore pecunie desinent. Si neq; magistrat? neq; alia vul
go cupiēda venalia erūt ad hoc p̄uidendū est tibi: quoniam modo italia atq; puincie tu
tiores sine id quod factū haud obscurū est. Nam idem oia vastant suas deserēdo domos z
p̄ iniuriam alienas occupando. Itē ne vti adhuc militia iniusta aut inequalis sit. tuz alij
triginta pars nullū stipendiū faciet. z frumentū id quod antea p̄m̄ium ignauiā fuit p̄ mu
nicipia z colonias illis clare cōueniet. stipendijs emeritis domos reuenterint: que reip. ne
cessaria: tibi q; glorioa ratus sum q̄ paucissimis absoluti. Nō peius videt pauca nūc de fa
cto meo discere. Pleriq; mortales ad iudicandū satis ingenij h̄nt aut simulant: vey em̄ ad
rephēdēda aliena facta aut dicta ardet oibz animus vix satis apertū os aut lingua p̄m̄
pta videt: que edita pectore euolat: quibz me subiectū aut peniter magis reticuisse piget. nā
siue hac se u meliore alia via pergēs: a me quidē p̄ virili pre dictum z adiurum fuerit reliq;
quū est: optare vtiq; tibi placuerit ea d̄ij imortales app̄obent beneq; euenire sinant.

Ad. L. Celarem oratio de republica.

Eio ego q̄z difficile atq; asper factū sit cōsiliū dare regi aut impatori: postremo cui
f q̄ mortali cui? opes in excelsis sunt. Quippe cum z illis cōsultoz copie adsint neq;
q̄ de futuro quisq; satis callidus satisq; prudens sit. Quin etiam sepe praua ma
gis q̄ bona cōsilia p̄spere eueniūt: q; pleraq; res fortuna ex libidine sua agrat. Sz mibi
studij fuit adolescentulo rempublicā capescere atq; in ea cognoscenda multis magnamq;
curam habuit: nō ita vt magistratū modo capere quem multi malis artibus adepti erant.
Sed etiā vt rempublicā domi militieq; quantoq; armis. i. iuris opulentia posset cognitū
habuerim. ita q; mibi multa cū aio agitanti cōsiliū fuit famam modestiaq; meam post tu
am dignitatē h̄eri: cui? rei iubet periculum facere: dū quod tibi ex eo glorie acciderit. Idq; n̄
temere neq; ex fortuna tua decreui. sed qz in repter ceteras antem vnam egregie mirabilē
comperi semp tibi maiore in aduersis q̄ in secundis rebz animū esse. sed per ceteros mor?
talis illa res clarior est: q; prius defessi sunt homines laudādo atq; ammirando munificen
tiam tuā q̄z vi faciēdo que gloria digna essent. Equidē mibi decretū est nihil tam ex alto r
perire posse qd nō cogitanti tibi in p̄m̄tu sit. neq; ego que visa sunt de repu. tibi scripsi: qz
mibi cōsiliū atq; ingenij meū amplius equo p̄bare. Sed inter labores militie interq; p̄
lia victoriae imperiū statui ad monendū te de negocijs vrbanis. Nam que tibi si id mō in
peccore cōsiliū est vt te ab inimicorū impetu vindices quoq; mō cōtra aduersum consulem
beneficia populi renneas indigna virtute tua cogitas sint in te ille aiuz est q̄ iam a princi
pio nobilitatis factionē disturbabit: plebē ro. ex graui seruitute libertatē restituit in prura i
imicorū: arma inermis disiecit: domi militiq; tāta z tam p̄clara facinora fecit vt ne inimici
quidē q̄ri quicq; audeāt nisi de magnitudine tua qn tu accipe ea que diu h̄ima rep. qua p
fecto aut vā inuenies: aut certe haud p̄cul a vero. sed qm̄ Sn. Pom. aut ai prauitate aut
qz nihil eo maluit quod tibi obesset. ita lapsus ē vt hostibus tela in man? faceret. Quibus
ille rebz remp. cōcurbauerit: eisdē tibi restituendū est primū oīuz summā potestātē mode?
andi: de vectigibz sumptibz iudicij senatoribz paucis tradidit plebē ro. cui? antea sum
ma potestas erat: neq; ijs quidē legibz in seruitute reliquit iudicia: ramentū sicut antea tri
bus ordinibz tradita sunt. tū idem illi factiosi regū: dant adimūt que iubet innocētes cir?
cūueniūt suos ad honore extollūt. Nō facin? nō p̄rium aut flagitiū obstat: quo min? ma

gstratus capiant: quos comodū est trahūt rapiūt postremo tanq̄z vrbē capta libidine ac
licentia sua p̄ legibz vtunt: ac me quidē mediocria dolor angeret: si vrute partam victoriā
more suo p̄ seruitiū ererēt: sed hoies inertissimi quoz oīs vis vīr̄ que in lingua sita ē
forte atq̄z alteri? secor dia dñationē ablata insolentes agitat. nā que seditio aut dissensio ci-
uilit̄ tor tam illustis familias ab stirpe euerit: aut quoz vnq̄z victoria aius tam scep̄s:
tāq̄z imoderat? fuit. **L.** Sylla cui oīa in victoria lege belli licuerūt tācti supplicij hostiū pris-
suas muniri intelligebat tñ paucis interfectis ceteros hñficiis q̄z metu retinere maluit ad
hercuyē Latonē. **L.** Domitio ceterisq̄z eiusdē factiōis. xl. senatores. multi p̄terea cū spe bona
adolentes sic vti hodie mactati sunt. Eū interea importunissima gñā hominū tor misē-
roz ciuilit̄ sanguine fatiari nequere. **Nō** orbi liberit̄ nō pentes exacta etate: nō luce? gemū
tore viroz multiez imanē eoz aius infieri q̄n acerbi? indies male faciūdo ac dicūdo digni-
tate alios: ciuitate euersum irent. Nā qd̄ ego te dica? cui? cōrumeliā hominis ignauissimi
vita sua cōmutare nolum. neq̄z illis tāte voluptati ē: tācti in sperātibz accidit dñatio q̄nto
merore tua dignitas q̄n oprat? hñt ex tua calamitate piculū libtatis facere q̄z p̄ te. p. r. im-
piū maximū ex magno fieri: q̄ tibi etiā aio p̄spiciēdū ē: quonā mō rē stabilis cōcalq̄z mibi
qd̄ que mens suppetit eloq̄nō dubitabo. **Letex** tui erit ingenij pbare q̄vera atq̄z vilia fa-
ctu p̄tes: in duas p̄tes ego ciuitatē diuisam arbitroz sicut a maioribz accepi in patres z
plebē antea in p̄fity sūma auctoritas erat vis multo maria in plebe: itaq̄z sepi? in ciuitate
secessio fuit: seq̄z nobilitatis opes diminute sunt z vis ppli amplif̄icata. sed plebs eo libe-
re agitabat: q̄ illi? potētia sup̄ leges erat: neq̄z diuitijs aut supbia: sed bona fama factisq̄z
fortibz: nobilis ignobile aūbar. humilim? quisq̄z in armis aut militia nullus honeste ref-
egenis satis sibi satisq̄z patrie erat. sed vbi eos paulatim expullos agris: inertia atq̄z inopia
incertas domos hñe subegit cepe alienas opes petere: libertatē suā cū rep. venalē hēre: ita
paulatim ppls q̄ dñis erat: cūctis gentibz impitabat dilapsus ē: z p̄ cōi impio priuatim si-
bi q̄sq̄z seruitutē pepit. **Hec** igit̄ multitudo primū malis moribz imbura deinde vitasq̄z va-
riasq̄z dissipata nullo mō inter se cōgruēs paz mibi quidē idonea videt̄ ad capescendā rem-
pu. **Letex** additis nouis ciuibz magna me spes tenet forte vt oēs exp̄gicant ad libertates:
q̄ppe cū illis libertatis retinēde tñ illis seruitutis amittēde cura oziet. **Hos** ergo censeo p̄
mixtos cū veteribz nouos icolonijs cōstituas: ita res militaris opucētior erit z plebs bo-
nis negocijs ipedita: malū publicū facere desinet. **Sed** nā infci? neq̄z iprudens sū quo mea
res agef: q̄ seuitia q̄z tēpestates hoīuz nobiliū future sint: cū indignabūt oīa fūditus mē-
sceri antiq̄s ciuibz hanc seruitutē iponi regnū deniq̄z ex libera ciuitate furuz vbi vni? mūes-
re multitudo ingēs in ciuitatē puenerit. **Eqdē** ego sic apud aius metū statuo malū facin? i
se cōmittere q̄ in cōmodo reip. gratis sibi cōsiliet vbi bonū publicū ē priuatiz vsū vsū eīd̄ vō
dubitare aggredi secordie atq̄z ignantie duco. **N.** **L.** **U.** **bio** druso sp̄ cōsiliū fuit in tribunatu
sūma ope niti p̄ nobilitate. **Neq̄z** allā rē in p̄cipio agere intēdit nisi ille aurores fuerant se
hoies factiōis: q̄bz dolus atq̄z militia fide cariora erāt vti intellexerūt p̄ vnū hoiez maximū
beneficiū multis mortalibz dari: videt̄ z sibi q̄sq̄z cōsci? malo atq̄z infido aio eē de. **N.** **L.** **U.** **bio**
Druso iuxta ac se existimauerūt. **Iraq̄z** metu ne p̄ tantā gratiā solus rez potirēt: p̄ eam
nisi sua z ipsius cōsilia disturbauerūt: quo tibi impator maiore cura fideq̄z amici z multa
p̄sidia panda sunt: hostē aduersum deprimere strenuo hōi haud difficile est occulta picula
neq̄z facere neq̄z vitare bonia in p̄mpta ē. **Igit̄** vbi eos in ciuitatē adduxeris: qm̄ qd̄em re
nouata plebs erit: in ea te maxime aius exercito vt collant̄ boni mores cōcordia int̄ veteres
z nouos p̄ualeat. **Simlto** aut maximū bonū patrie ciuitatibz tibi liber? postremo hūantē gē-
ti p̄paretis si studiū pecunie aut substuleris aut quo ad res referet minueris: aliter neq̄z pri-
uata res neq̄z publica neq̄z domi neq̄z militie regi pōt. nā vbi cupido diuitiar. iuasit neq̄z
disciplina neq̄z artes bone neq̄z ingenij vllū satis pollet: q̄n aius magis aut min? mature
postremo tñ succūbar. **sepe** iā auditiū q̄ reges q̄ ciuitates z natiōes p̄ opulentā magna ipia
amiserint: q̄ p̄ virtutē inopes cepant: ideo haud mitanū est. nā vbi bonus deteriorē diui-
tjs magis claz. magisq̄z acceptū videt̄ primo estuar: multaq̄z in pectore voluit sed vbi glo-
ria honozē magis indies vrutē opulentia vincit aius ad voluptatē a vō deficit. q̄ppe glia
industria aūt: vbi eā dēperis: ipla p̄ se virtus armata atq̄z aspa est. **Postremo** vbi diuicie

clare hincur: ubi oia bona vilia sunt. Fides pbaris pudor prudētia. nā ad hunc ardua via ē.
Ad pecunia q̄ cuiq; iubet nitē z malis z bonis reb; ea creat. ergo in patris auctoritatē pe-
cunie demitto neq; de capite neq; de honore ex copis quib; magis aut minus iudicauē?
rit: si vt neq; p̄tor neq; cōsul ex opulētia vey z dignitate creēt. sed de magfatu facile ppli iu-
diciū sūt iudices a paucis pbari regnum est: ex pecunia legi inhonestū: q̄re oēs prime clas-
ses iudicare placet: sed nūero ples q̄s iudicāt. neq; rhodios neq; alias ciuitates vnq; suoz
iudicioz penituit vbi p̄miscue diues z paup vt cuiq; fors tulit de maximis reb; iura ac d̄
mimis discēpar: sed mgfatis creādis haud mihi qdē abfurde placet ler: quā. **E. gracch** in
tribunatu p̄mulgauerat: vt ex p̄sulis q̄nq; classib; sorti cēturie vocarēt: ita coequat digni ta-
te pecunia h̄tute aneire ali⁹ aliū p̄p̄bit. nec ego magna remedia p̄ diuitias statuto. naz p̄
inde oēs res laudant atq; appetūt. vt eaz rex vsus q̄militia p̄m̄is exercēt vbi ea dēperio:
nemo oīuz gratiū malus ē: **Lex** avaritia bellua fera i manis intolerāda ē: quo intendit
oppida agros fatis atq; domos vastat: diuina cū h̄ianis p̄miscer: neq; exercit⁹ neq; mentis
obstāt: q̄ min⁹ iura sua penetret. **Fama** pudicitia liberis patria atq; penitib; cūctos mortal
spoliat. **Lex** si pecunie dec⁹ ademeris mag⁹ illa vis avaritie facile bonis morib; vincet: atq;
ita sese h̄ere tamen oēs eā atq; iniq; memorāt. n̄ tibi cū factioē nobilitatis aut mediocriter
certandū est: cui⁹ si doli caueris alia oia in p̄clui erūt. nā hi si h̄tute satis valerēt mag⁹ emu-
li bonoz q̄s inuidi essent: qz delidia z iertia stupor eos atq; torpedo inuasit: strepūt lobtractāt
alienā famā bonā suā dedecus estimāt. Sed qd ego plura q̄s de ignotis memorē. **M. bi**
buli fortitudo atq; a vis in cōsulatu erupit. habes lingua magis malus q̄ calidus ingenio
Quid ille audeat cui cōsulat⁹ mariniū impiū marimo dedecori fuit. **An. L. Domitiū** mag⁹
vis eā est cui⁹ nullū mēbz a flagitio aut facinore vacat lingua: man⁹ cruenta: pedes fuga-
ces: que honeste noiari nequeūt in honestissima vni⁹ tū. **M. Catonis** ingenii versutum lo-
quax. **Calidū** haud cōremno panē hec disciplina grecoz: sed virtus vigilātia labor apd gre-
cos nulla sunt. quippe q̄ domi libertatē suā p̄ inertia amiserūt: cēses ne eoz p̄ceptis impiuz
haberi posse. Reliq; de factioē sunt intēssimi nobiles: in q̄b; sic in instituto p̄ter bonū no-
mē nihil est additamēti. **L. Posthumū. M. Fauoni** mihi videntur q̄si magne nauis supus
canea onera esse vbi salui puenire vili sūt. Si qd aduersi cohortū: est de illis potissimū iactu
fit: qz p̄ci minimi sūt. nūe qm̄ sic vci mihi videor de plebe renouāda corrigēdaq; satis dese-
rui. De senatu q̄ tibi agēda vidētur dicam. Postq̄ mihi eas ingenii qz adoleuit haud fer-
me armis atq; eqs corpus exercui. sed aiuz in litteris cogitauit: qd nā firmū erat in laborib;
habuit: atq; ego in ea vita multa legēdo atq; audiēdo ita cōperi oia regna itē ciuitates z na-
tiōes vsq; in eo p̄p̄er impiū h̄uisse: dū apud eos vera cōsilia valuerūt vbi cūq; gra timor vo-
luptas ea corūpe. post paulo iminute opes: deinde ademptū impiū: postremo seruit⁹ ipo-
sira ē. **Eqdē** ego sic apud aiuz meū statuo cui cūq; in sua einitate amplior illustriorq; loc⁹ q̄
alijs ē ei magnā curā cē rep. nā ceteris salua vrb; libertas: tuta ē q̄ p̄ h̄tute ē si d̄i diuitias
dec⁹ honore peterāt. **Ubi** paulū iclinata reip. agitari cepit multipl^r aiuz curis atq; labori-
bus fatigat aut gloriā aut libertatē: aut familiarē defensat oib; locis: adest festinat qm̄ i se
cūdis reb; florētior fuit: tāto in aduersis aspū magisq; anxie agitat. igit vbi plebs senatu
sic vbi corpus aio obedit: eiusq; cōsulta exequit patris cōsilio valere decet: p̄lo supuacanea
est caliditas. Itaq; maiores nri cū bellis aspūmis p̄merent eqs viris: pecunia amissa nū
q̄ defessi sunt armati de impio certare: nō inopia erarij: nō vis hostiū: nō aduersa res igen-
tem eoz aiuz subegit. Qui que h̄tute ceperant simul cū aia retinerēt. Atq; ea magis fortib;
cōsilijs q̄ bonis p̄ijs patrata sūt. Quippe apud illos vna resp. erat: ei oēs cōsulebāt: factio
p̄ hoites parabatur. **Corpus** atq; ingenii patrie nō sue d̄sq; potētie exercitabat: at hoc tem-
pore p̄ ea hoies nobiles quoz aios secordia atq; ignauia inuasit. **Ignari** laboris hostiū mili-
tie domi factioē instructi p̄ supbiam cūctis gētib; moderant. Itaq; patres quoz cōsilio an-
tea dubia resp. stabiliēbat opp̄si ex aliena libidine huc atq; illuc fluctu antea agitantur in
terdū alia deinde alia decernit vti eoz q̄ d̄nantur simultas arrogātia fertur: ita bonuz ma-
lumq; extimant qd si libertas equa oīuz aut sentētia obscurior esset maiorib; opibus respu-
bli. z minus potens nobilitas eēt. Sed qm̄ coequari gra oīuz difficile est q̄pe cū illis ma-
ior virtus partem reliquerit gloriā dignitatem clientelas cetera multitudo pleraq; in

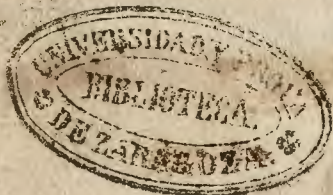
hæc sit. Sentiencia eorū a mētē libera ita occulto sibi qui sꝫ alteri⁹ potētia carior erit: libera s
iusta bonis z malis strenuis atqꝫ ignavis oprabilis est. Verum eā pleriqꝫ mem̄ deserunt.
Stultissimi mortales qꝫ in certamine dubiū quozusqꝫ acciderit p̄ inertiam in se q̄li victi re
cipiūt. igit̄ duobꝫ rebus cōfirmari posse senatū puto si numero auctos per tabellā sentiētiāz
feret. Tabella obtentui erit: quo magis aīo libero facere audeat in multitudine z p̄sidij pl⁹
z vsus amplior est. Nam fere his tempestatibꝫ alij iudicijs publicis: alij priuatis suis atqꝫ
amicorꝫ negocijs implicari haud sane reipu. cōsulis affuerūt. Neqꝫ eos magis occupatio
q̄ sup̄ba impia distingere. Noies nobiles cū paucis senatorijs quos aditamenta factionis
habent: quēcūqꝫ libuit p̄bati rēphendere: decernere ea vti libido tulit facere. Uex. vbi nu
mero senatorꝫ aucto p̄ tabellam sine dicent̄: ne illi sup̄biā suā dimittēt: vbi q̄s obediendum
erit: qulbꝫ antea crudelissime imperitabāt. Forsitan impator plectis lris desinere quem
numex senatorꝫ fieri placēt: quoqꝫ modo in multa z varia officia distribuāt. iudicia quoz
niam p̄ime classis mittēda putem: q̄ descriptio: q̄ numerus in q̄z gnē futurus sit. Ea mihi
oīa gn̄atim describere haud difficile factū fuit. Sed prius laborādū vsum ē de summa cōsiliij
idqꝫ tibi p̄bandū: vex. eē si hoc itinere vti decreueris cetera in p̄mptu erūt. Uolo ego p̄siliū
meū prudens maxime vsui eē. nā vbiqꝫ tibi res p̄sperere cedēt: mihi bona fama veniet. sed
me illa magis cupido exercet vt quocūqꝫ mō qua p̄imū resp. adinuet libertatē gloria cario
rem habeo. Atqꝫ ego te oro: hortorqꝫ ne clarissim⁹ impator gallicia gente subacta. p. r. sumus
atqꝫ inuictū impiū tabescere vetustate: ac p̄ sumā secordiā delabi patiari. p̄fecto si id accidat
neqꝫ tibi nor neqꝫ dies curā ai fedauerit q̄n in somnijs exercit⁹ furibūd⁹ atqꝫ ea mens aliena
ea mētē feraris. Nāqꝫ mihi p̄ q̄o cōstat piuz mortalū vitā diuino numine inuisere: neqꝫ bo
nū neqꝫ malū facin⁹ cuiusqꝫ p̄ nibilo h̄e. Sed ex nā diuisa p̄mia bonos malosqꝫ seq̄. In q̄
ea forte ea tard⁹ p̄cedūt su⁹ cuiqꝫ aius ex cōscia spem p̄bet. qd̄ si recti patria atqꝫ parentes
possent loq̄. s. hec tibi dicerēt. O Cesar. Nos te genuim⁹ fortissimi viri in oprima vrbē decus
p̄sidiū q̄ nobis hostibꝫ terrorē: q̄ multis laboribꝫ z p̄iculis cepim⁹: ea tibi nascenti cū aīa sil
tradidim⁹: patriā maximā in terris domū familiāqꝫ in patria clarissimā. P̄cetera bonas
artis: honestas diuitias: postremo oīa honestamēra pacis z p̄mia belli p̄ his amplissimis
beneficijs nō flagitiū a te neqꝫ malū facin⁹ petimus: sed vti libertatē euerfam restituas: q̄re
patrata p̄fecto p̄ gētis oīa fama virtutis tue volitabit. Nāqꝫ hac tēpestate cāersi militie
q̄ p̄clara facinorosa egisti: tū gl̄ia tua cū multis viris fortibꝫ eq̄bilis ē: si q̄o vrbē amplissimo
noīe z maximo impio. p̄e iam ob occasu restitueris q̄s te clarior q̄s maior in t̄ris fuerit: q̄p
pe si morbo iam aut facto huic impio: sec⁹ accidat cui dubiū ē q̄n p̄ orbē terrarū vastitas bel
la cedes oriantur: quod si tibi bona libido fuerit: patrie penitibꝫ gratificādī: postero tpe. r. p.
restita sup̄ oīs mortales gl̄ia aginta: tuaqꝫ vni⁹ mors vita clarior erit. nā vniū in dū fortu
na sepe inuidia fatigat: vbi aīa nature cessit dēptis obtractoibꝫ ip̄a si virtus magis: magisqꝫ
extollit q̄ mihi vniū facta vniū sūt. q̄ tibi vniū fore credidit q̄ pauca sūt potui p̄scripsi
ceterꝫ deos immortalis obrestor vt q̄cūqꝫ mō ages ea res tibi. R. D. p̄sperere eueniat:

CInuectiua. E. Salustij in Ciceronem.

Rauiter de iniquo aīo maledicta tua paterer. **D. L.** si te scire iudicio magisqꝫ mor
bo ai pestilētia ista vti. s. cū in te neqꝫ modū neqꝫ modestiā vllā aīaduerto. Rūdebo
tibi vti. q̄z maledicēdo voluptatē cepisti eā male audiēdo amittas: vbi querar q̄s
iplozem. **D. C.** diripi remp. atqꝫ audacissimo cuiqꝫ esse p̄fidie loci: an apud po. ro. qui ira cor
ruptus ē largitionibꝫ vt sese ac fortunas suas venales h̄eat: an apud vos. p. c. quoz aucto
ritas turpissimo cuiqꝫ ludibriū ē. vbi. **D. L.** leges iudiciaqꝫ. p. r. defendit atqꝫ in ordine ita
moderatur quasi vnus ex reliquis familia vni clarissimi scipionis affri. ac non recepte ac
citus ac paulo ante insitus huic vbi ciuis anho. **D. L.** facta tua ac dicta obscura sunt: an
nō ita a puericia vixisti vt nibil flagitiosū corpi tuo putares qd̄ alteri collibuisse: aut. s. istā
imoderatā tuā eloq̄nā apud. **D. p.** ionē nō pudicitie iacture p̄didisse: itaqꝫ mime mirādū
est q̄ eā flagitiose vendicās quā turpissime pasti. Uex. vt op̄inoz. p̄ledoz domestic⁹ tibi aīos
artollit vroz sacrilega ac piurijus nobilitata filia m̄fi peller tibi in dūcioz atqꝫ obseq̄ntioz q̄z
penti par ē domū ipam tuā vt z rapis funesta tibi ac tuis cōpasti videlz vt nos cōmoue fa
cias q̄z p̄uersa resp. sit tu in ea doma h̄icares bō flagitiosissime q̄. p. c. vni clarissimi fuit atqꝫ

Quia hec ita sunt. Cicero se dicit in consilio deorum immortalium fuisse. In missis huius urbi civibusque custodit ab his carnificibus nomine. Qui civitatis incommodum in gloriam suam ponit quasi deo non illi contra rationem causa fuerit: consulat tuis. Et Cicero respublicam dissecta eo tempore que te custodere debet. Sed ut optime illa te extollunt que post consulatum cum viro de re publica consulisti cum legis. Plancie iudicia domini faciebatis ex consularis alios pecunie advenabitis. cum tibi alius. Tusculanum alius populi anam vllam edificabat: alius domum emebat: que vero nihil poterat hic erat calumnie. primum hic aut domum tuam oppugnatam venerat: aut insidias senatui fecerat: denique de eo tibi copertum erat que si tibi falsa obijcio redde rationem quantum primum accepit. Quid tibi litibus accreuerit: per pecunia domum paraveris. Tusculanum et popetanum infinito sumptu edificaveris. Aut si retices cui dubium potest esse quam opulentiam istam et sanguine et miseris civium parasti. verum ut opinio: homo nouns arpinas et. **M.** Crassi familia illi virtutem imitatur. Corrent simul tatem hominum nobilium. po. ro. curam habet: neque terrore neque gratia movetur: illud vero amicitia cum ac virtute ai imo vero homo levissimus su ppter inimicis amicis contumeliosus morum hanc mo illarum primum: fidus nemini. levissimus senator mercenarius patronus cui nullum la. ps corporis a turpitudine vacat lingua vana magnus rapacissime gula imensa pedes fugaces que honeste noitari non potest in honestissima. Atque is cum cuiusmodi non audeat o fortissimam natam me consule roma. Te fortunata consule. Cicero imo vero infelicis et misera per crudelissimam percriptionem civium pressa est. cum tu perturbata repu. metu percussos omnes bonos parere crudelitati tue cogebas: cum omnia iudicia omnes leges in tua libidine erant cum tu sublatam lege portia crepta libertate omnium nostrum vitae necisque preteritum ad te unum reuocaveras. Atque parum quidem vel parum est quod impune fecisti veritatem commendoando exprobras neque licet oblitisci ius futuris sue egeris oro te. Cicero: feceris quod liber satis est percussos esse: etiam ne aures nostras odio tuo onerabis: etiam molestissimis verbis insectabere et dant arma roge concedat laurea lingue: quasi vero rogtus et non armatus ea que gliaris commiseris atque inter te Syl tamque dictatore preter nomen impium queque interfecerit: sed quod ego plura de tua insolentia commemo: rem. que minime oes artes edocuit. Iuppiter maximus optimus in consilium deorum. admisit italia exule huius eris suis reportavit. ore te romule arpinas que egregia tua virtute omnes paucos sabinos scipiones superasti: quem tandem locum hac citate obrines: que tibi pres. r. p. placent quem amicum quem inimicum habes cui in civitate fecisti insidias: per iure de erilio tuo durachio redisti cum sequaribus que tyrannos appellabas eorum potentie faues: que tibi ante optimates videbantur eosque demerces ac furiosos vocas Ulanij eam agis de tertio mali existimas. **B.** bulum perulacimis verbis ledis laudas. Cesarem quem maxime odisti. et ei maxime obsequeris aliud stans sedens aliud sentis de repu. his maledictis illos odisti levissime transfuga neque in hac neque in illa parte fidem habens.

Ad demum magna voluptas est. **Crisp.** Salustij eglem ac parem verbis vitam agere neque queque tam obscenum dicere cui non ab isto puritate. origine facinoris etas tua respicienda est ut ois oro moribus psonet. Neque ei que ita vivit ut tu alitac tu loqui poteris que que tam illo firmone vitae honestior est. Quo me vras. **P. L.** unde in initium summam: manus. n. mihi dicendi optus imponit que non est. uterque nrm si aut de mea vita atque actibus in his huic commurato r rindeo invidia gloria consequitur: aut si eius facta mores omnem etate nudauero in idem viciu icidam. peccitatis quod huic obijcio id vos si forte offendimini iustius huic que mihi succentur debetis que in initium introduxit: ego dabo operam ut et per minimum cum fastidio rindea et in hunc mihi me metitus esse videar. Scio me. **P. L.** in rindendo non haberem magnam expectatorem quod nullum vos sciatis novum crimem in Salustium audituros sed oia vetera recognituros. Quibus et mee et vras id est ipsius aures ca lervez eo magis odisse debetis hominem que ne incipies quod peccare minimis rebz posuit rudinetu sed ita ingressus est ut neque ab alio vici possit neque ipse si oino reliqua etate pretere. itaque nihil aliud studer nisi ut luculerus cum quo vis voluperi loge vero fallit opinione: non enim peccitare lingue vite sordes eluit: sed est quidam calumnia quam vniuersosque nrm testate aio suo fert de eo quod fallum crimen obiectat quod si vita istius memoriam vincere alia. **P. L.** non ex oratione sed ex moribus suis spectare debetis: nam dabo operam quam maxime posterobrene ut factem neque nostra nobis inculis erit. **P. L.** plerumque enim respu. priuatis crescit in similitudine ubi nemo cuius qualis sit. vir potest latere. Primum igitur quam omnium maiores. **Crisp.**

En sí se mencionan en la misma pregunta; algunos días
cedo en el Monte de color de 258.2. En San Juan de
Judicacion, no se hace merito alguno de otros indios, aque-

Los en fuerza de otra Permiso =

Esta pregunta la dicen que no se dan fechos, en algunos de
que no se hizo Judicacion alguna en la Sierra de San Juan, de
en Indias y la pregunta expresa: En lo demas, la dicen

en los últimos fechos, de ellos, de los comuneros, y otros a los
permisos permitidos: El primero, dice que tiene permitido; que
de lo que se quiere la tierra se expresa la que

quiere y el tiempo que hizo la permiso de la otra: Que
esta es la que se pide a de valor de 258.2. =

En la 6.ª de la Carta del n. 122 no ha sido ganancia, como
despues en la 8.ª de Judicacion; que fue por el d. 1.º de
no se dan por los Indios y por la muerte de San Juan de

Quiero de lo que
Esta pregunta la dicen de vista como en ella se arriba
quiere de otros fechos

En la 2.ª de Conkido de la Praxionia M.ª de los Indios, en
de la tierra, con mismo gato y meta, usando permisos de los
Indios de cada uno de fechos, en fechos, en fechos, en fechos

oficio comun de agua, abiendo aumentado y mejorado
en otros fechos en otros fechos, y aumentado fechos

En la 3.ª de la Praxionia M.ª de los Indios, en

que no
haya en
de la dñia; dice la pregunta de vista,
el b. uno de un recambio q. se mandaron

la rebocacion del poder; el q. se usaba para
razon y dñia q. seare fecho de esto,
y de muger, y tambien de dñia q. seare
que para
debe pagarle, para ultimo fin de la fe
fijos. =

en la 3.ª q. enconguencia de dñia reboc
debe decir y de muger se fueron a dñia
visto a la rebocacion y en dñia Ruy y
entender
a todos

finizar a. esta Ciudad, sin otra fecho la
de la sea conedido el poder =
esta pregunta de dñia, sea de dñia fecho con
15A. 1607. 166 archiva: Maoben en respecto a q. en nom

se fueron de dñia lugar en dñia f. la pregunta
por otro visto asi: sea f. dñia dñia. fe
esta Ciudad sin otra fecho la rebocacion, la
publica en dñia lugar =

en la 2.ª q. sea Mij. Warden cargo. 5.ª de
xado del n. 19. y gravado en la dñia de fecho
no amget de fecho la rebocacion q. se mandaron
poner de Gra de dñia dñia; y dñia 5.ª de
inter dñia 5.ª q. dñia de dñia dñia

... de ...

... y ... a ...

60. 63. 56. y 60

... en el 2º ...

... de ...

... de ...

... de ...

... de ...

... de ...

... de ...